

CARL EWALD

**SAMLEDE
EVENTYR**

2

Carl Ewald

Samlede eventyr

2

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Carl Ewald: *Samlede eventyr 2* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Carl Ewald: *Samlede eventyr 2* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Nonnerne

Granskoven stod stor og mægtig, højere end al den anden skov. Den gik bakke op og bakke ned og syntes, den fyldte det halve land.

"Vi er skovens herrer," sagde granerne.

Og så suste de, sagte og vældigt, som den, der har magt og ved det.

"Der er så grimt inde hos jer," sagde gærdet, der gik uden om og var nær ved at drukne i blomster. "Se, hvor jeg skinner, mærk, hvor jeg dufter! Hos jer er der ikke en blomst – bare visne, brune nåle."

"Blomster forgår," sagde granskoven. "Nu praler du – om en måned ligger du bar og grim. Jeg har mine eventyr-svampe. De kommer om efteråret, røde og hvide og gule, giftige og underlige, så man bliver bange for dem i mørke. Og jeg har mit mos, der er fint og grønt og stille."

"Der er så stift inde hos jer," sagde bøgeskoven. "Ret op og ned, det ene træ som det andet ... én, to – én, to, soldater på geled. Skygge har I ingen af, og hvor er jeres rislende bække? Hvor er jeres fugle?"

"Hvor er du henne til vinter?" svarede granskoven. "Se så på mig. Så er jeg grøn som nu ... Altid ens og uforanderlig. Ingen skrig og skral ... altid høj og rolig og højtidelig."

"Der er så kedeligt inde hos jer," sagde engen. "Ikke en bi summer der, ikke en sommerfugl skinner der."

"Er du så glad ved dine dyr?" sagde granskoven. "De æder dine rødder, de æder dine blade, de æder dine bær. Jeg holder mig til mine gode, flittige myrer."

"Gud velsigne min granskov," sagde skovrideren. "Den passer sig selv uden vrøvl og slinger i valsen, og den giver guld i kassen. Jeg var tilfreds, jeg havde ikke andet end graner i skoven."

"Vi er skovens herrer," sagde granerne.

Så var det en dag, der kom en sommerfugl til granskoven.

Den var hvid med sorte pletter og så så ærbar og uskyldig ud, at den gamle gran, på hvis stamme den satte sig, blev helt varm om hjertet.

"Sikken en pæn lille dame," sagde granen. "Hvad hedder du med forlov?"

"Jeg hedder såmænd ikke andet end *nonnen*," sagde sommerfuglen med en sød lille stemme. "Jeg ville bare så gerne have lov til at lægge et par æg på din stamme."

"Gud bevares," sagde den gamle gran. "Med største fornøjelse. Så mange du vil. Der er plads nok, som du ser."

"Der kommer vist et par stykker til," sagde nonnen sagte og beskeden. "Vi er en lille familie."

"Gud bevares," sagde den gamle gran. "Vær så artig!"

Og det kan nok være, der kom et par stykker.

Der kom et halvt hundrede til den gamle gran og lidt flere eller lidt færre til de andre graner, som stod i nærheden. Om eftermiddagen kom der en ny sværm og næste dag flere endnu, og sådan blev det ved.

Granerne snakkede med hinanden om det og var frygtelig stolte af den pæne indkvartering. Var der et træ, som ingen sommerfugle havde, så de andre på det med medlidenhed og foragt. Alle nonnerne var overmåde beskedne og taknemmelige.

"I er alt for elskværdige imod os," sagde de til granerne.

"Vi er ikke vant til så fornemt besøg," sagde granerne og susede med de lange grene.

For resten sagde nonnerne ikke ret meget og bestilte ikke andet end lægge æg.

"Der kommer da vel larver?" spurgte granerne.

"Det gør der vist," sagde nonnerne.

"Vil I være så venlige at titte herover," råbte granskoven til engen og bøgeskoven og gærdet. "Kan I se vores fine sommerfugle? Ikke sådan nogle pralhalse som jeres, men stille, beskedne fruentimmer. De lægger æg på vores stammer. Der kommer larver."

"Lykke til!" sagde bøgeskoven.

Og engen og gærdet sagde det samme.

Da der var gået nogen tid, døde nonnerne. De faldt ned på jorden med et lille ærbart suk, granerne dryssede deres duftende nåle ned på dem og suste koral over dem. Så kom larverne frem, og træerne fik nok at bestille med at se på dem.

Kønne var de ikke. De var omtrent en tomme lange og grøngrå ligesom granernes stamme. Så havde de stive børster på begge sider og et stort hoved med et par forfærdelig skarpe kindbakker og to gruelig grådige øjne.

"Hvad befaler de unge herskaber?" spurgte granerne.

"Mad – mad – mad!" skreg larverne.

Derpå gav de sig til at krybe op ad stammerne og ud på grenene og gav sig i lag med at æde nålene.

"Det er virkelig en fornøjelig appetit," sagde granerne og nikkede til hinanden. "Blæse være med, om der går et par nåle i løbet."

Og der gik et par nåle i løbet.

Da det led mod slutningen af sommeren, var den gamle gran, som havde fået den første nonne, lige ved at opgive ævred. Den kunne tælle sine grønne nåle og så helt ynkelig ud. De andre graner rundt omkring havde det ikke stort bedre.

"Det var nu alligevel anstrengende," sagde den gamle. "Jeg tror ikke, jeg gør det om igen i min alder."

"Jeg heller ikke – jeg heller ikke – jeg heller ikke," suste det gennem skoven.

Alle larverne havde nu forpuppet sig, nydelige små, brune pupper, der glinsede som bronze og guld, når solen skinnede på dem.

"Det er nu også kønt," sagde den gamle gran, men stemmen var mat, og der var ingen klang i den.

"Hvordan går det med de dejlige sommerfugle?" råbte engen.

"Jeg synes ikke, du er så grøn, som du plejer, dette efterår?" råbte bøgeskoven.

"Jeg synes, du er lige så bar og grim som jeg!" råbte gærdet.

Granskoven svarede ingenting, for den ville ikke beklage sig, og ret havde de jo.

Så kom vinteren med sin sne og sine storme. Der faldt flere grene, end der plejede, og en nat styrtede den gamle gran om.

"Det havde jeg ikke troet om det træ," sagde skovrideren. "Det så ud til at kunne leve mange år endnu."

"Det er non–"

Mere fik den gamle gran ikke sagt, for så døde den.

Det blev forår, og granerne skød nye skud og tænkte, de skulle indhente det forsømte. Alle kvistene havde små, lysegrønne fingertutter, og der var godt humør over det hele.

"Vi er *endda* skovens herrer," sagde granerne.

Men den første varme sommerdag brast alle pupperne som på kommando, og ud fløj nydelige nonner i tusindvis. De så så ærbare og uskyldige ud som deres forældre, men de var så mange, at granerne skælvede helt ned i rødderne.

"Å nej – å nej," bad de. "Vi kan ikke mere. I må gå andet steds hen."

"Vi vil jo bare lægge et par æg på jeres stammer," sagde nonnerne med sagte og beskeden stemme.

Og mens granerne protesterede og rakte deres halvnøgne grene mod himlen, satte nonnerne sig på stammerne og lagde deres æg. Derefter faldt de ned og døde, som deres mødre havde gjort, men der dryssede ingen nåle ned over dem, og der blev ikke sust nogen koral, for der var ingen sorg og knap noget at drysse og suse med.

Da tiden kom, kom larverne, og de var så mange, at de slet ikke kunne tælles.

"Mad – mad – mad!" skreg de.

"Vi har ingen mad!" sagde granerne fortvivlet.

Men larverne gik løs på de unge skud og åd sig tykke og fede. Når de var færdige med en gren, spandt de en lang tråd og firede sig i den ned til en anden gren. Når de faldt ned på jorden, kravlede de op ad stammerne igen. Hele skoven var i en fortvivlelse.

"Det er ude med os," sukkede granerne.

"Mad – mad – mad!" skreg larverne.

"Der er gået udyr i min dejlige skov," sagde skovrideren.

"Hvad skal jeg dog gribe til?"

Da efteråret kom, blev larverne til pupper, og da vinteren kom, styrtede så mange træer som aldrig før. Men da det igen blev sommer, var det så forfærdeligt, at ingen kunne tro det.

Halvparten af skoven var gået ud, og der kom så mange nonner, at det så ud, som om granerne var dækket med sne. Når det blæste, bar vinden dem ud over det halve land, og på skovsøen lå der et tommetykt lag af dem.

Der kom så mange larver, at grenene bøjede sig mod jorden af deres vægt. De vrimlede mellem hinanden, trådte på hinanden, og træerne så ud, som var de et mylder af levende kryb.

Granerne sagde ingenting. De havde forlængst opgivet ævred og ventede tavse og rolige på døden. Hver time på dagen styrtede en af dem, og alle veje var spærret af stammer og grene.

Den gamle skovrider kunne næsten ikke komme frem. Så stod han stille og vred sine hænder, mens tårerne løb ham ned ad kinderne.

"Min skov – min skov, min dejlige skov," sagde han. "Det står ikke i menneskers magt at redde dig."

Og endnu mens han sagde det – men det kunne han ikke se, for gammel var han, og det kunne være svært nok at se for unge øjne – var der nogen, der tog fat på at hjælpe granskoven.

Det så ud som små, sorte prikker, der stod massevis i luften over træerne, men det var rappe snyltehvepse, der stak deres brod ind i de fede nonnelarver og lagde deres æg derinde. Ud af æggene kom unger, og mens nonnens børn åd granerne, åd snyltehvepsens børn nonnebørnene.

Da sommeren var forbi, var der næsten ingen nonnepupper. Larvernes hud lå tør og sprukken på kvistene, og inden i den gemte snyltehvepsens pupper sig lunt vinteren over.

Næste forår var der kun få nonner, men en uhyre mængde snyltehvepse.

Skovrideren gik gennem skoven. Ved siden af ham gik en mand med briller og en botaniserkasse på ryggen. Det var en mand, som forstod sig bedre på dyr og planter end på mennesker, og som var kommet derud for at se på ødelæggelsens vederstyggelighed. Skovrideren fortalte ham, hvor stor og dejlig skoven havde været i gamle dage, og viste, hvordan træerne lå styrtede på kryds og tværs, og hindbær og bregner voksede op imellem dem. Stille var der som i en grav, og solen brændte på de døde grene.

"Nu er det forbi," sagde skovrideren, "men det meste af skoven er også ødelagt. I fjor ved denne tid var her hvidt som sne af nonner alle vegne. I år er der næsten ingen. Jeg begriber ikke, hvordan det er gået til."

"Det har snyltehvepsene gjort," sagde manden med brillerne, og så forklarede han skovrideren, hvordan det var gået til.

"Så Gud velsigne snyltehvepsene," sagde skovrideren. "Det er de dejligste dyr, Vorherre har skabt."

"De er ikke en smule dejligere end nonnerne," sagde manden med brillerne.

"Vil De gøre nar ad mig?" sagde skovrideren.

"Og granerne er ikke en smule bedre end nonnerne," sagde manden. "De har alle sammen ret til at leve."

"Nu har jeg hørt så galt," sagde skovrideren vredt.

Men manden med brillerne og botaniserkassen satte sig roligt ned på en falden gran og så hen gennem den døde skov.

"Jeg skal sige Dem noget," sagde han. "Her var for mange graner. Så kom nonnerne og ødelagde dem. Så var der for mange nonner, og så kom snyltehvepsene og ødelagde nonnerne. Det er det, man kalder naturens politi. Vil De nu se op i luften, så skal De se, hvad for en uhyre mængde snyltehvepse der er. De må dø uden at få deres æg lagt, for de har ingenting at lægge dem i. De kan tro, de ville ønske, at skoven var fuld af nonnelarver."

"Og jeg ville ønske, at skoven var fuld af graner," sagde skovrideren.

"Det bliver den nok," sagde manden, "og så kommer der nonner, og så kommer der snyltehvepse, og sådan videre, så længe verden står. Ellers blev vi jo grantræer alle sammen."

Ålen

Hen over havet fløj mågerne, så langt deres vinger kunne bære, og skibene løb, som menneskene styrede dem. Somme tider var det stille, og somme tider storm. Somme tider faldt en matros over bord og druknede, somme tider forliste et skib med mand og mus, og man hørte aldrig til det siden.

Nede i dybet, langt under mågerne og skibet, gik *rødspætten* og kedede sig med skæv mund.

"Det var så rart at få en smule forandring," sagde den. "Nok er her kønt i tangskoven, og svalt er her også, og fred og ingen fare. Men somme tider længes jeg efter at se, hvordan resten af verden ser ud."

"Verden er ens over alt," sagde silden. "Vand og tang og tang og vand, muslinger, snegle og skævmundede rødspætter. Det er hip som hap. Jeg ved det, for jeg rejser hvert år ud gennem lille bælt og hjem gennem store."

"Kalder du det at rejse!" sagde torsken hånligt. "Nej – jeg tager mig hvert år en tur ud i Atlanterhavet. Det er noget andet. For resten har du ret, verden er ens alle vegne."

"Jeg tror det ikke," sagde rødspætten. "Der er noget i mig, der siger, at I tager fejl."

"Du skulle se at få dine øjne drejet rigtigt i hovedet," sagde torsken. "Sådan som de sidder, ser du jo kun halvt så meget som en almindelig torsk. Det er vel derfor, du er så misfornøjet."

"Gud bevares, hvor I snakker," sagde østersen. "Har vi det ikke godt nok, som vi har det? Hvad kommer verden os ved? I min ungdom turede jeg rundt ligesom I, men det var der ingen

sjov ved. Nu er jeg blevet adstadig og sidder fast og takker hver dag Gud for frisk vand og god mad og fredelige dage."

Der var ikke mere at sige om den ting, og så tav de stille.

Så kom ålen.

"Der har vi ålen," sagde torsken. "Så er det efterår."

"Hvor har du været i sommer?" spurgte rødspætten.

"God dag i stuen," sagde ålen. "Jeg har været oppe i Esrom sø."

"Kors bevares," sagde torsken, "hvor kunne du trække vejret i det vand? Bare jeg kommer ind til stranden, dér, hvor åen falder ud, er jeg lige ved at kvæles."

"Å," sagde ålen, "det nytter ikke altid at stille så store fordringer. Man må sno sig."

"Bare jeg kunne sno mig," sagde rødspætten og sukkede.

"Jeg kan ikke begribe, folk gider rende sådan rundt," sagde østersen. "Hvad vil du nu her?"

"Jeg får mine unger herude," svarede ålen. "Så holder jeg også mest af havet om vinteren. Der er dybere og ikke så koldt og ikke så megen is. Men så snart det bliver forår, stikker jeg af igen."

"Tager du så dine børn med dig?" spurgte torsken.

"Jeg kan ikke huske, jeg nogen sinde har set en åleunge."

"De er heller ikke sådan at få øje på," sagde ålen. "Til at begynde med er de bare en stump tråd og ikke andet, men kvikke er de. De løber op i søen af sig selv. Jeg giver dem bare en eneste leveregel."

"Tør man spørge, hvad det er for en?" spurgte silden.

"Jeg siger til dem: man må sno sig," sagde ålen.

Så svømmede den sin vej.

"Det er meget letsindigt talt af en fader," sagde østersen.

"Mine børn snor sig også, men hvis jeg kunne, ville jeg rigtigt nok lære dem at sætte sig fast straks."

Da foråret kom, var ålen oppe i søen.

"Nu kommer foråret," sagde *aborren*, "der har vi ålen."

"Velkommen tilbage," sagde *skallen*, "hvor har du været i vinter?"

"God dag i stuen," sagde ålen, "er gedden i nærheden?"

"Den er ovre i den anden ende af søen," sagde *skallen*, "men den kan være her hvert øjeblik, og så er hundrede og ét ude."

"Å hvad," sagde ålen, "man må sno sig. – For resten kommer jeg fra havet, jeg har været derude og få mine børn."

"Så-e," sagde *aborren*, "jeg bilder mig ind, at jeg åd et par af dem til frokost ... ja, du må undskylde, jeg siger det så rent ud."

"Å, jeg be'r," svarede ålen. "Familien er stor nok endda."

"Hvordan i al verden er de kommet her op fra havet?" spurgte *skallen*.

"Ligesom jeg, tænker jeg," svarede ålen. "Først gik jeg op ad åen, så langt den rakte, og så sejlede jeg ned ad en bæk, til den holdt op."

"Og hvad så?" spurgte *aborren*.

"Tja-e," sagde ålen. "Så snoede jeg mig gennem en dejlig, våd eng, helt nede på bunden af græsset, hvor solen ikke kunne nå mig, og der var ganske fugtigt. Det var ikke rart, men det gik."

"Sikken et liv for en fisk!" sagde *aborren*.

"Pst! Der er gedden!" råbte *skallen*.

Den spilede finnerne ud og svømmede af sted, det bedste den havde lært, og *aborren* gjorde ligedan.

"Man må sno sig," sagde ålen.

Og én, to, tre var den dybt nede i dyndet.

Hen på efteråret var ålen på vejen til havet.

Den var just i færd med at krybe over engen, men græsset stod ikke så højt som i foråret, og bedst som den krøb, var der to store drenge, der fik øje på den.

"Sikken en væmmelig snog," sagde den ene og slog den over ryggen med sin kæp.

"Av!" sagde ålen.

"Det er ingen snog," sagde den anden dreng. "Det er en ål."

"Av!" sagde ålen.

Begge drengene styrtede sig over den og greb fat i den. Hvor meget den så vred og vendte sig, hjalp det ikke. De tog om den med begge deres hænder og løftede den op i vejret.

"Sikken en kammerat!" sagde den ene af drengene.

De spadserede forsigtigt sidelæns af sted med den, men da de havde gået et lille stykke, slap den fra dem.

"Der løb det lumske bæst," sagde den ene af drengene.

"Man må sno sig," sagde ålen.

"Efter ham!" skreg den anden.

Lidt efter havde de fat i den igen, og nu puttede de den i den ene drengs hue og passede forfærdelig på den.

"Det var dog en dejlig ål," sagde deres moder, da de kom hjem med den.

Så kaldte hun på pigen.

"Det er bedst, Sine flår den straks," sagde hun. "Sådan en ål er så levende; den løber lige godt, enten den er på land eller i vandet."

Sine tog fat om ålen med sin venstre, skrubbede hånd. I den højre tog hun en skarp kniv.

Ratsch! skar hun et langt snit ned ad bugen på den. Ålen vred sig sådan, at hun forskrækket slap den. I susende fart bugtede den sig hen ad køkkengulvet.

"Dit væmmelige utyske!" sagde Sine og løb efter den med kniven i hånden.

"Man må sno sig," sagde ålen.

"Lad os straks få den på panden," sagde Sines madmoder, "ellers får vi aldrig livet af den."

Hun satte panden over og kom smør på den. Sine fangede ålen, flåede den færdig, skar hovedet af den og dyppede den i mel.

Så lagde hun den på panden. Ilden knitrede, og smørret brasede.

"Jeg tror min sandten, fyren spræller endnu," sagde Sine.

"Man må sn – –"

Mere fik ålen ikke sagt, for så døde den.

De tomme stuer

Søkaptajnen skulle gøre en lang rejse, og denne gang ville han have sin kone og sin lille dreng med. Alting var pakket ned og bragt til skibet, drengen sad allerede på bukken, og Stine stod og græd.

"Hvor længe bliver vi borte?" spurgte den lille dreng.

"Et helt halvt år," sagde hans fader.

"Hvem skal så bo i vores stuer?"

"Der skal ingen bo. De står ganske tomme, til vi kommer hjem igen."

Kaptajnen og hans kone satte sig i vognen. Vognen rullede til skibet, skibet gled ud af havnen, og Stine tørrede sine øjne og gik derhen, hvor hun skulle være.

I søkaptajnens lejlighed var et vindue sat på stormkrog, og lige da vognen var rullet bort, fløj en *flue* ind ad det vindue.

Den fløj op på loftet og satte sig der mellem de andre fluer. Men ligesom den havde sat sig, drattede den ned på bordet og lå der på ryggen, sprællede med sine seks ben og lo, så det klukkede i den.

"Hvad er det, som er så morsomt?" spurgte fluerne.

Den blev ved at le og kunne ikke få et ord frem for latter.

Fluerne satte sig rundt om den og så på den. *Ørentvisten* foldede sine vinger ud – det gør ørentvisten aldrig, uden der er noget meget mærkværdigt på færde – og fløj op på bordet, hvor fluen lå. *Loppen* sprang derop i et eneste sæt og stirrede på den med sine grådige øjne.

"Den er gået fra forstanden," sagde ørentvisten.

"En flue går aldrig fra forstanden," sagde de andre fluer fornærmede.

"Den har ikke nok til det," sagde loppen.

"Måske er den syg," sagde møllet, som kom dansende ud af gardinet.

"Hi, hi, hi!"

Den underlige flue blev ved at le. Nu kom *spyfluen* summende ude fra køkkenet.

"Kan du komme til dig selv igen og snakke," sagde den og summede rundt om den.

Så kom fluen til sig selv. Den hoppede om på benene og tørrede sine øjne. Men det klukkede endnu i den.

"Det var bare før –," sagde den – "da de rejste ... de mennesker, I ved, som bor her. Det var kaptajnen ... jeg sad på hans næse derude i drosken. Så sagde han ... hi, hi, hi! ... så sagde han, at når nu de rejste ... hi, hi, hi! ... så var stuerne ganske tomme ... hi, hi, hi!"

Loppen sprang tre gange halvt op til loftet og fniste. Ørentvisten lo, fluerne lo, møllet smilte, mere turde det ikke, for at støvet ikke skulle gå af dets vinger, og spyfluen lo, så det rystede.

"Ja, er de ikke grinagtige, de mennesker," sagde fluen. "Her er vi nu en masse stræbsomme og agtværdige familier, som lever dør om dør med dem dag ud, dag ind, og de tænker aldeles ikke på os. Jeg tør sige, der er ikke en krog eller en gulvsprække i det hele hus, som ikke er beboet, og så hedder det sig, straks de rejser en lille tur: Huset er tomt."

De lo igen, undtagen møllet.

"Det kan nu være godt nok," sagde det. "Men menneskene er ikke alene til at grine af."

"Det er såmænd en evig sandhed," sagde ørentvisten.

"Hør! hør!" sagde fluerne i kor.

"Jeg har såmænd også noget at beklage mig over," sagde spyfluen.

"Skal vi ikke snakke om det en gang?" spurgte møllet.

"Gerne for mig," sagde loppen. "Men lad os snakke straks, for de kommer vel snart hjem igen."

"Om et halvt år," sagde fluen. "Det hørte jeg, kaptajnen sagde."

"Av!" sagde loppen. "Det er mer, end jeg kan holde ud. Så må jeg se mig om efter logi på en hund så længe. Det er ellers skade. Den lille dreng havde sådant noget dejlig sødt blod, og Stine var heller ikke så tosset."

"Jeg kan ikke sige noget nu, så lyst det er," sagde møllet. "Lad os mødes i aften."

"Det siger jeg med," sagde ørentvisten.

"Det jager jo ikke," mente spyfluen. "I denne uge har vi alle sammen travlt med æglægningen, tænker jeg. Lad os mødes i dag otte dage, når det bliver mørkt. Jeg foreslår, vi samles i køkkenet."

"Vi vil samles her," sagde en fin, køn stemme, som ikke havde sagt noget endnu.

"Hvem snakker?" sagde spyfluen.

"Det er fårekylningen," sagde stemmen. "Og jeg foreslår, vi samles her, for jeg har min hyggeligste revne lige ved ovnen."

"Kom frem, lad os se dig!" sagde loppen.

"Jeg kommer aldrig frem," svarede fårekylningen. "Jeg sidder i min revne og har det godt. Jeg kan høre jer, og I kan høre mig, og det er tilstrækkeligt."

"Lad gå da," sagde spyfluen. "Så træffes vi her om otte dage."

"Der kommer her end vi," sagde fårekylningen.

"Hvem da?" spurgte spyfluen. "Jeg mente, vi var her alle sammen."

"Nej," sagde fårekylningen. "Det vil sige, vi er her nok, men I kan ikke se os. Der er *dødningeuret*, og der er *sølvkræet*, og der er *tyven*. Og så er der en meget mærkelig person, som jeg ikke ved noget videre om, men jeg har hørt ham ganske tydeligt om natten inde i det lille nye fyrretræsbord."

"Jeg kender ikke de folk," sagde spyfluen. "Er det anstændige fyre? Honnette næringsdrivende ligesom vi andre? Har de borgerskab i huset?"

"Vist så," svarede fårekylningen. "Jeg kender dem alle sammen og svarer for dem, undtagen den mystiske person. Men ham må vi se at få rede på."

"Godt," sagde spyfluen. "Så er sagen i orden og mødet besluttet. Jeg er naturligvis dirigent, og fluerne må kun snakke én ad gangen, ellers bliver det til det bare vrøvl."

Dermed skiltes de og gik hver til sit.

Ottende dagen derefter gav beboerne af de tomme stuer møde i skumringen, således som de havde aftalt det.

Loftet var fuldt af fluer, loppen sprang og var her og der og alle vegne, fårekylningen sad i sin revne, møllet havde gemt sig i en gardin的角度, ørentvisten sad på bordet ved siden af spyfluen, der summede og dirigerede nok så ivrigt.

"Møllet har ordet," sagde spyfluen. "Det var den, der begyndte."

"Det er alt for lyst endnu," sagde møllet. "Det duer ikke med de fine fornemmelser," sagde spyfluen. "Når man vil bekæmpe menneskene, må man være hårdhudet."

"Jeg synes, vi først skulle se, om vi alle sammen er til stede," sagde fårekylningen. "Måske jeg må præsentere for dirigenten de medlemmer af vores husstand, som ikke er ham bekendt."

"Vær så god!" sagde spyfluen nådigt.

"Må jeg så bede Dem være ganske stille lidt," sagde fårekylningen.

De lyttede, og straks efter hørte de en besynderlig banken inde i den gamle mahognipult, som skibskaptajnen havde arvet efter sin bedstefader. "Tik-tik" sagde det i den ene ende af pulten. "Tak-tak" svarede det i den anden. Sådan blev det ved en stund.

"Det er dødningeurene," sagde fårekylningen. "Der har vi dem."

I det samme fløj to små brune biller ud af den gamle pult. Underlige så de ud, med hovedet dybt nede mellem forbenene og en hætte om hovedet. Den ene af dem fløj lige mod ruden og faldt død ned i vindueskarmen. Den anden satte sig på bordet ved siden af spyfluen.

"God dag," sagde dødningeuret. "Jeg hører, her er møde mod menneskene."

"Det er her," svarede spyfluen. "Men jeg synes, Deres kammerat slog sig ihjel der henne i vinduet."

"Å – det er bare min mand," sagde dødningeuret. "Han har knækket sin hals, tænker jeg, og det bliver hans sag. Jeg har nok

at gøre med at lægge mine æg og kan ikke tænke på den slags bagateller."

"Og hvor lægger De Deres æg?" spurgte spyfluen.

"I den gamle pult dér," svarede dødningeuret. "Mine larver æder træet, graver sig dybere og dybere ind og stikker så ud, når de er voksne. De vil se en masse små huller i pulten. Det er min families."

"Det levebrød kan være lige så honnet som vores andres," sagde spyfluen. "De har sæde og stemme på generalforsamlingen. – Hvad så mere, fårekylning?"

"Tyv – lille tyv!" peb fårekylningen.

Et øjeblik var der stille. Så kom en anden lille bille med umådelig lange følehorn flyvende oppe fra bogreolen og satte sig på bordet.

"Til tjeneste," sagde den og nejede.

"Nå, så du er *tyven*," sagde spyfluen. "Det skulle undre mig, hvad for en levevej *du* har. Dit navn lyder uhyggeligt."

"Enhver er tyv i sin næring," sagde den lille bille. "For øjeblikket tænker jeg mere på mine børn end på mig selv, men i min larvetid åd jeg bøger."

"Det var en tør kost," sagde spyfluen og gyste. "Men du kan jo være lige så god som dødningeuret. Velkommen altså."

Derpå kom *sølvkræet* anstigende. Det var en løjerlig fyr med lange børster i spidsen af bagkroppen, og så skinnede den som sølv. Da den havde gjort rede for, at den ernærede sig redeligt af mel og stivelse, blev der givet den adgang til mødet.

"Er vi så færdige?" spurgte spyfluen.

"Nej," sagde loppen. "Vi mangler den mystiske person, fårekylningen talte om. Lad os få ham at se. Er der blod i ham?"

er han skikkelig? op med ham."

"Han sidder der i fyrretræsbordet," sagde fårekylningen. "Jeg har aldrig set ham, men jeg hører ham gnave og bore hver eneste nat. Kan I få ham frem, så vær så artig."

Nu begyndte de alle sammen at kalde og holde et frygteligt spektakel, og da det havde varet en stund, lød en tynd og ulykkelig stemme inde fra fyrretræsbordet:

"Jeg vil ud ... jeg vil bort ... jeg vil hjem til mine grønne skove. Jeg har ingenting at gøre her ... jeg er offer for en frygtelig forbrydelse ... jeg vil ud ... jeg vil hjem?"

"Gud forbarme sig," sagde spyfluen. "Hvad er dog det?"

"Sagde jeg det ikke nok?" sagde fårekylningen. "Det er højst mystisk og uhyggeligt."

"Det er ingen af min familie," sagde dødningeuret. "Vi er alle sammen stille og ordentlige folk, der passer vores kram, så længe vi er inde i møblerne, og kommer ud, når vi skal ud."

"Jeg ved ikke, hvad vi skal tro om det," sagde møllet. "Han sagde noget om de grønne skove. Måske er det en slægtning af mig. Jeg har familie i de grønne skove ... store, prægtige sommerfugle, som flyver i et solskin, så man kan blive blind bare ved at tænke på det."

"Har din blinde sorteper familie i solskinnet?" spurgte loppen hånligt.

"Det er rigtigt nok, som møllet siger," sagde ørentvisten. "Jeg har tit i haven mødt sommerfugle."

De snakkede frem og tilbage om det, men kunne ikke finde ud af det. Så lyttede de igen, og da alt var stille i fyrretræsbordet, sagde spyfluen:

"Lad nu det spøgelse være, hvad det er. Det kreperer såmænd nok derinde. Og lad os holde vores møde, som vi har bestemt. – Møllet har ordet."

"Ja," sagde møllet. "Jeg vil bare sige, at menneskene forfølger og ødelægger mig på enhver måde. De tænder lys, og når jeg så flyver imod det, brænder jeg mine vinger, eller også fanger de mig og slår mig ihjel. Hvor som helst de ser mig, er de efter mig. Men det allerværste er, at de ødelægger mine unger. Jeg lægger mine æg i sofaen og i stolene og sådanne steder, og mine unger laver sig en lille pels af betrækket og æder sig for resten mætte i det, de små skind. Må jeg nu spørge, om det er noget at holde sig op over? Og menneskene drysser alt slags giftigt stads på møblerne, så mine børn dør, inden de kommer ud af ægget. Nu f.eks. i denne tid. Jeg har ikke fundet andet end en lille mager taburet, som jeg kunne lægge mine æg i. Alt det andet er pebret ind, så jeg slet ikke tør komme det nær. Og jeg hverken bider eller stikker, der er såmænd ikke en ond tanke i min hele krop."

"Du gør dog skade på deres møbler," sagde ørentvisten. "Men hvad gør jeg? Jeg æder, hvad jeg finder rundt om af rådne sager, som menneskene må være glade til, at de bliver af med. Og hver gang de ser en ørentvist, skriger de og tramper den ihjel. De fortæller, at jeg kryber ind i deres øren, når de sover, og kniber dem med min tang. Men der er ikke et ord sandt i den historie. Aldrig har jeg krøbet ind i deres øren, og min tang bruger jeg bare til at folde mine vinger ud med, når jeg en sjælden gang vil flyve lidt. Jeg forlanger kun lov til at gå i fred og æde, hvad ingen anden vil æde, og passe mine stakkels små unger. Alligevel er jeg et af de dyr, menneskene hader og forfølger mest."

"Livet er ikke andet end uretfærdighed," sagde loppen. "Der er nu mig. Er jeg ikke så munter og køn en kammerat som nogen af os? Jeg springer hundrede gange så højt, som jeg selv er, jeg er altid på færde, altid i godt humør. Og menneskene holder ligefrem jagt på mig, bare fordi jeg tapper dem for en smule blod. Ikke engang vil de være mig bekendt. De går afsides og fanger mig – ret som om jeg var en skandale og ikke en ærlig lille krigsmand, der sørger for mit, ligesom de sørger for deres. Uha ... jeg har en gang været mellem to negle – det var en styg historie."

"Du *stikker* dem da," sagde fluen. "Men hvad gør jeg? Jeg har ingen brod, så jeg kunne ikke engang, om jeg ville. Jeg har bare to bløde læber på min snabel. Og jeg sætter mig på deres pande og suger deres sved, som de tørrer af alligevel. Så tager jeg lidt sukker, når jeg kan komme af sted med det, men herre Gud! Og de forfølger mig med giftige plastre og fluesmækker og pulvere og lometørklæder, så en snart ikke ved, hvor en kan være. Oven i købet beskylder de mig løgnagtigt for at stikke om efteråret. Det er slet ikke mig ... det er min grå fætter, men jeg får skylden. Og så er det rigtig væmmeligt at se dem om vinteren, hvor de er rørte, når de ser en af os fluer, som har hængt i en krog og kommer frem ved kakkelovnsvarmen. Så kæler de for os og lader os krybe på hånden og ved ikke, hvad godt de skal gøre os. Efter min mening er menneskene nogle rigtig falske og ondsksfulde skabninger."

"Hvad siger fårekyllingen?" spurgte spyfluens.

"Jeg siger ingenting," svarede fårekyllingen. "Jeg holder mig i mine revner og spiller min violin, ingen gør mig noget, og jeg gør ingen noget. Om sommeren flyver jeg en gang imellem med

min kone ud på møddingen eller helt ud i marken. Om vinteren har jeg det godt her inde. Menneskene kan godt lide at høre mig spille, digteren skriver historier om mig, og ingen gør mig fortræd."

"Da vil såmænd jeg sige noget," sagde spyfluen. "Og da jeg er en praktisk fyr, vil jeg gå lige til sagen. Alt det om menneskenes forfølgelse er ikke andet end noget vrøvl. Naturligvis forfølger de os, når vi gør dem fortræd, det er ikke mer end rimeligt, og sådan er livet. Men jeg vil tale om den væmmelige *renlighed*, der er begyndt at grassere i den sidste tid, og som er meget værre end alt det andet. Lad dem slå os ihjel, når de kan få fat på os, det er der ikke noget at sige til, undtagen måske for den stakkels ørentvist, som ingenting har gjort, men bare ser uhyggelig ud. Men bliver det ved med denne hersens *renlighed*, så er det snart ude med os alle sammen."

"Hør!" sagde fluerne i kor. Og "Hør!" sagde loppen og tyven og sølvkræet.

"Hver lørdag banker de støvet af bøgerne," sagde tyven. "Mine æg og unger ryger med, det er ikke til at holde ud."

"De ferniserer gulvene, så en ærlig loppe ikke har en sprække til at lægge sine æg i," sagde loppen.

"Tobaksdåsen og spyttebakken bliver gjort rene hver dag," sagde fluen. "Der lagde jeg i gamle dage mine æg i fred og ro."

"I gamle dage," sagde spyfluen – "det er netop *det*. I gamle dage var det bedre. Da havde menneskene ikke fundet på den fordømte *renlighed*."

"De vaskede sig ikke så meget," sagde loppen. "De skiftede heller ikke så tit tøj. Nu risikerer man hvert øjeblik at komme i skidenposen med en strømpe."

"Ja," sagde spyfluen. "Og nu f.eks. i denne tid, hvor de er rejst. Der er, ligesom der var blæst alle vegne. Tror I, der er så meget som en stump kød der ude i spisekammeret?"

"Der er hverken mel eller stivelse," sagde sølvkræet.

"*Ostemiderne* døde alle sammen i går," sagde fluen.

"Den sidste *flæskeklan* udåndede i morges," sagde loppen.

"Der ser I," sagde spyfluen. "Og nu skal jeg sige jer, hvem der er skyld i det alt sammen. Det er *Stine*. I den forrige piges tid var det meget bedre. Men Stine er et rigtigt svin, så rent og pænt hun holder det alle vegne. Det er hende, der ferniserer gulvene. Det er hende, der pebrede møblerne ind. Det er hende, der støver bøgerne af hver lørdag. Det er hende, der slår tobaksdåsen og spyttebakken ud og skurer hver tallerken i køkken og spisekammer, så en ærlig spyflue kan tage sin død af sult og forbitrelse."

"Jeg lægger mine æg i hendes kåbe," sagde møllet.

"Jeg lægger mine i hendes salmebog," sagde tyven.

"Jeg stikker hende, så hun bliver dobbelt så tyk over hele kroppen," sagde loppen.

"Jeg driller hende, så hun aldrig får søvn i sine øjne," sagde fluen.

På én gang var der en grov stemme oppe fra loftet, som skreg:

"Stine er et uhyre! ned med Stine!"

De så alle sammen derop, og i det samme fløj de fra hinanden i en utrolig fart.

Ned fra loftet gled i en tråd en uhyre, grå edderkop.

Den stod på bordet og så sig forundret om. Ikke en kat var der at opdage. Fårekylningen spillede sagte og muntert violin.

"Hvor er Stine?" sagde edderkoppen.

"Hun er væk," sagde fårekylningen.

"Hvem var det, der talte om Stine?" sagde edderkoppen.

"De er væk," sagde fårekylningen.

"Hvem er du?" spurgte edderkoppen.

"Jeg er fårekylningen."

"Hvorfor løb de andre?"

"De var bange for, du skulle æde dem."

"Kom ud, lad mig æde dig."

"Nej tak," sagde fårekylningen. "For resten er jeg dig vist for stor."

"Nå ja," sagde edderkoppen. "Jeg kom ellers bare for at sige, at det er ganske rigtigt med den Stine. Hun er en stor gris. Syv gange har hun fejlet mit væv i stykker med sin ækle ugle. Er der nogen, der vil straffe hende, er jeg med. Det er det hele. God nat."

Dermed firede den sig op igen ad sin tråd. Fårekylningen spillede. Ellers var der ganske stille i stuen. Ingen af de andre viste sig mere.

Så begyndte det igen at jamre inde i fyrretræsbordet:

"Herre Gud ... hvad er der dog i vejen ... kan dog ingen hjælpe mig ... det er dog en skændsel ..."

"Er det nu galt igen, gode spøgelse?" spurgte fårekylningen venligt.

Så sagde den ikke mere, men stirrede bare med store øjne og strakte sig halvt ud af sin sprække for at se bedre.

Der kom et lille, rundt hul på det ene af fyrretræsbordets firkantede ben. Hullet blev større og større ... der stak et hoved

ud af det ... en forkrop ... nu kom et helt stort, gult og sortstribet dyr med vinger og ben og følehorn og det hele.

Dyret tumlede ned på gulvet, men fløj straks op på bordet igen, sad på kanten, pustede, nyste og slog med vingerne.

"Puh!" sagde det. "Det var drøjt. Vidste man så endda, hvor man var henne."

"De er i søkaptajnens stue," sagde fårekylningen høfligt. "De er lige i dette øjeblik krøbet ud af det bordben der. Hvordan De er kommet derind, og hvad De ville der, og hvem De er, må De bedst selv vide. Jeg er fårekylningen, til tjeneste."

"Kan De ikke sige mig vejen til den grønne skov?" spurgte dyret.

"Desværre nej," svarede fårekylningen. "Jeg har aldrig været længere end på møddingen og i marken. Tør jeg spørge, hvem jeg har den ære at tale med?"

"Jeg er træhvepsen," sagde dyret. "Og jeg må sagtens dø. Jeg aner ikke, hvordan jeg skal slippe ud af denne kasse, og desuden er jeg så træt, så træt."

"Hvil Dem nu bare lidt," sagde fårekylningen. "Vil De fortælle mig Deres historie, skal jeg vise Dem, hvordan De kan slippe ud."

"Vil De virkelig? Gud velsigne Dem!"

"Men først historien," sagde fårekylningen. "Jeg elsker en god og gruelig historie, når det er mørkt, og Deres er vist ikke dårlig. Begynd nu! Jeg skal spille til."

"De kan tro, jeg har oplevet græsselige ting," sagde træhvepsen. "Men det værste var næsten nu til sidst det inde i bordet. Jeg troede aldrig, jeg skulle slippe ud."

"Vi hørte, De gav Dem," sagde fårekylningen. "Hvad så mere?"

"Ser De," sagde træhvepsen – "den gang jeg var æg, lagde min moder mig i en stor, smuk gran ude i skoven. Ved De, hvad en gran er?"

"Det er et juletræ," sagde fårekylingen. "Med lys på. Og så er der nogle, der danser rundt om det med hinanden i hånden og synger."

"Det har jeg aldrig hørt noget om," sagde træhvepsen. "Min gran var stor og rank – mange gange så høj som denne stue. Og grøn. Der var fugle i den. Og myrer nede ved dens fod. Og solskin på grenene."

"Det har jeg aldrig hørt noget om," sagde fårekylingen. "Hvad så videre?"

"Min moder stak sin læggebrod ind i træets bark og lagde mig dybt, dybt inde. Lige som hun havde gjort det, kom der en fugl og åd hende."

"Gud fri os!" sagde fårekylingen.

"Det er ingenting mod, hvad det bliver til," sagde træhvepsen. "Lige ved siden af mig havde hun lagt min søster ... også i æg, forstår sig. I samme nu, hun trak brodden ud for at lægge mig, stak en væmmelig snyltehveps sin læggebrod ind til min søster og lagde sit æg der. Dens unge kom ud på samme tid som min søster. Og den åd hende, forstår De. Jeg lå inde hos mig og kunne høre hende jamre sig."

"Det er dog forfærdeligt, så det går til blandt de vilde dyr," sagde fårekylingen.

"Det bliver meget værre," sagde træhvepsen. "Nu lå jeg jo der inde og kom ud af mit æg og begyndte at æde træ. For det var det, jeg skulle. Jeg åd mig længere og længere ind i træet. Dels var veddet bedst der, og dels ville jeg naturligvis gerne bort fra

min salig moders læggebrod, som sad endnu i hullet. Det bedrøvede mig at se på den, forstår De. Jeg var jo for ung endnu til at kunne tåle sådan at have dødens rædsler for øje. Så en dag fik jeg et forfærdeligt stød. Jeg anede ikke, hvad det var. Først bag efter begreb jeg, at det var træet, der faldt."

"Nu har jeg –" sagde fårekylingen.

"Det er bare begyndelsen," sagde træhvæpsen. "De havde hugget træet om. Nu skulle de til at save det i stykker. Jeg kunne høre saven lige tæt ved mig og ventede hvert øjeblik, at jeg skulle skæres midt over."

"Hvad De dog har gennemgået!" sagde fårekylingen.

"Dernæst blev jeg høvlet," sagde træhvæpsen. "De kan tro, det var morsomt at ligge derinde og høre høvlen hvæse og tænke på, at nu gik den sidste spån."

"Nå ... men den gik ikke?"

"Den gik ikke. Jeg lå midt i benet ... i bordbenet, forstår De. Nu boede jeg i et bordben ... det dér, jeg for lidt siden krøb ud af. Så blev jeg jo limet. Og malet. Og stillet op i butikken. Jeg kunne høre snedkeren anbefale bordet. Det var så godt og solidt, sagde han. Det kunne holde i hundrede år. Han vidste jo ikke, at jeg havde gnavet det ene ben igennem på kryds og på tværs. For jeg blev jo ved at æde, forstår De nok. Leve skal man jo, selv om det er med livet i hænderne. Og jeg var nu blevet stor og tyk og fed. Så forpuppede jeg mig."

"Var det i butikken?" spurgte fårekylingen.

"Nej, det var her," sagde træhvæpsen. "Jeg har glemt at fortælle, at jeg blev solgt og bragt herhen. Og så kom jeg ud af puppehylstret og skulle videre, men kunne ikke bide gennem

den fordømte maling. Det var den gang, De hørte mig jamre mig."

"Jeg forstår det alt sammen," sagde fårekylningen. "Det er den interessanteste historie, jeg længe har hørt. Den kan sættes i musik."

"Det kan gerne være," sagde træhvepsen. "Men nu husker De nok Deres løfte, at vise mig, hvordan jeg skal slippe ud."

"De skulle hellere blive her," sagde fårekylningen og spillede så yndigt, den kunne. "Hvad vil De ude i den grønne skov, hvor det går så grueligt og vildt til. Læg De Deres æg i reolen, eller i bordet, De kom fra, eller i den gamle pult. Her er ingen snyltehvepse, men bare gode, hyggelige folk som spyfluen og dødningeuret og loppen og mig. Og så søkaptajnen og hans familie naturligvis, men de er for tiden på rejse, så dem kan jeg ikke præsentere Dem for."

"Tak skal De have," sagde træhvepsen. "Men jeg må ud i skoven. Der er jeg født, og der hører jeg hjemme. Hvis ikke alt det forfærdelige var hændt mig, fløj jeg jo allerede derude."

"Vil De ikke i det mindste vente til i morgen tidlig?" sagde fårekylningen. "Jeg ville gerne have, De skulle hilse på husfællerne. De skræmmede livet af os før, da vi holdt generalforsamling mod menneskene. De vil blive glade over at se Dem, for De har jo også noget at beklage Dem over."

"Jeg vil ud!" sagde træhvepsen.

"Mands vilje, mands himmerig," sagde fårekylningen. "Der henne står et vindue på krog. Resten må De selv besørge. Far vel. Og tak for historien. Jeg glæder mig til at hilse på et af Deres børn eller børnebørn en gang i en stol eller et bord."

Ud fløj træhvepsen.

Fårekyllingen sad længe og spillede. På bordet lå den muntre flue og trillede rundt på ryggen og holdt sig på sin tykke mave med sine seks ben, sådan lo den. Den havde gemt sig bag en glasskål, da de andre løb for edderkoppen, og hørt det hele.

"Hi, hi, hi! Det er søkaptajnens *tomme stuer!*" sagde den.

Myretuen

Det var i april.

Stikkelsbærbusken havde allerede længe været grøn, men den er nu altid så vigtig. Ingen af de andre buske var sprunget ud endnu, og træerne ikke heller. De stod med tykke knopper, og deres stammer og grene var glinsende våde af regnen, som just havde holdt stor forårsrengøring.

Nu skinnede solen lystigt. Rundt om løftede anemonerne deres fine hoveder af mulde, stæren var kommet for længe siden, hver dag ventede man flere trækfugle.

I udkanten af skoven, dér hvor de store graner stod, lå en vældig myretue.

Den var bygget af mange tusinde grannåle, og dens spids nåede helt op til træets underste gren. Men den var våd lige som stammerne og grenene og så ud til at være helt uddød. Ikke en eneste myre krøb på den.

På grenen over tuen sad bogfinken og hans kæreste. Han var allerede begyndt at blive rød på brystet og øvede sig på bryllupstrillerne.

"Gud, hvor du er sød," sagde hun og så forelsket på ham.

"Ja, nu er det også bedst, vi tænker på bryllup," sagde han.

"Hvor skal vi hænge reden?"

"Sikke du snakker," sagde hun. "For mig kan vi hænge reden her, om det skal være. Men det er vist for tidlig. Myrerne har jo ikke engang lukket op *endnu*."

De så ned på tuen. I det samme åbnedes en dør, og en stor gammel myre kom ud. Den strakte benene, gabede og klippede med kindbakkerne for at se, om de var i orden.

"God dag," sagde bogfinken. "Du skal ikke være bange for, at jeg æder dig."

"Det er jeg heller ikke," svarede myren. "Jeg er dig for sur."

"Skal du flyve dig en tur i solskinnet?"

"Jeg har ingen vinger," sagde myren. "Har heller ingen brug for det stads."

"Godt ord igen," sagde bogfinken. "Jeg mente bare, om du ikke skulle ud og hitte dig en kæreste."

"Bryder mig ikke om en kæreste," sagde myren.

"Gud fri os," sagde bogfinkefrøkenen. "Så bliver du jo aldrig gift."

"Nej," sagde myren.

"Og lægger ingen æg? Får ingen unger?"

"Nej," sagde myren.

"Gud," sagde bogfinkefrøkenen. "Det må da være et sørgeligt liv."

"Livet er arbejde," sagde myren. "Og jeg er en arbejder. Oven i købet den ældste i hele tuen."

Da den havde sagt det, vendte den sig om og råbte noget ind i tuen. Et øjeblik efter blev hundrede døre lukket op, og ud af dem alle vrimlede myrerne. De løb frem og tilbage, strakte sig og var frygtelig glade ved foråret.

"Nu til arbejde," sagde den gamle myre. "Seks af jer tager den halvdøde flue fra i fjor, som ligger der, og bærer hende ned til larverne. Første kompagni marcherer ud og skaffer mad. I over ikke at komme hjem med tomme kroer. Andet kompagni går her om og udbedrer tuen på nordsiden; sneen har trykket den helt flad. Tredje kompagni lukker resten af dørene op og luffer ud helt ned i kælderen. Fjerde kompagni bærer pupperne op i

solskinnet. Men I svarer mig med jeres liv til, at de ikke bliver forkølede. Så snart I ser den mindste sky på himlen, bærer I dem øjeblikkelig ned."

Myrerne løb alt, hvad de kunne, for at udføre dens befalinger, men der kom bestandig flere op, så tuen var hele tiden vrimlende fuld. Nu kom allerede fjerde kompagni med pupperne, små, runde, hvide tingester, som lignede æg; de bar dem i kindbakkerne og lagde dem forsigtigt i solen, hvor der var tørrest, hvorpå de straks løb ned efter flere.

"Se, se," sagde bogfinken. "De pupper ser pokkers velsmagende ud."

"Jeg råder dig til at passe dig selv," sagde den gamle myre. "Vi kan bide fra os, må du tro."

"Å hvad," sagde bogfinken. "En fri fugl som mig lader du vel flyve."

Begge bogfinkerne bøjede sig ned over tuen og gabede og slog med vingerne. Men den gamle myre kommanderede med høj røst:

"Første batteri ... til batteriskydning parat ... pros af ..."

I samme nu lagde hundrede myrer sig på ryggen med bagkroppen i vejret.

"Fyr!" råbte den gamle.

Hundrede fine stråler steg i vejret og ramte bogfinkerne i øjnene og i de åbne gab. De skreg og hvæsedede og fløj højere op i træet.

"Hvad er det for djævelskab?" skreg bogfinken.

"Det er myresyre," sagde den gamle. "Og I kan lade os være i fred."

Skændende og med halvblinde øjne fløj bogfinkerne ind i skoven. Men den gamle myre tænkte ikke på dem. Den kommanderede, og de andre løb og kom tilbage og løb igen.

Første kompagni kom hjem med mad.

"Sjette kompagni træder an, og tager imod!" sagde den gamle.

Derefter vendte den sig til første kompagni.

"Kast op!" kommanderede den.

Alle myrerne gylpede op af deres kro, hvad de havde fundet. Sjette kompagni tog det og løb ind i tuen med det.

"Af sted med jer efter mere!" befalede den gamle. "Hvad forslår den smule?"

I det samme lagde den sine følehorn over kors og bukkede dybt.

Ud af den største dør kom en meget stor og fed myre ganske langsomt gående. Bag efter den marcherede tredive almindelige myrer, som bukkede, hver gang den vendte sig om, og agtede på dens mindste vink.

"God dag, Deres Majestæt," sagde den gamle. "Velkommen i solskinnet. Tør jeg spørge, om de andre majestæter er på vejen?"

"Ved ikke, kerer mig ikke derom," svarede den fede. "Kerer mig ikke om solskin ... kerer mig om ingenting. Gider ikke lægge flere æg."

"Det behøves heller ikke, Deres Majestæt," sagde den gamle. "Tuen er såmænd fuld nok. Vi har stort bras med at skaffe mad til dem alle. Jeg håber, Deres Majestæt befinder sig vel, og følget er lydigt og underdanigt?"

"Kerer mig ikke derom," sagde dronningen. "Hvor er mine vinger? Ønsker at flyve en tur i solen."

"Det er desværre umuligt, Deres Majestæt," sagde myren.
"Som Deres Majestæt erindrer, gik Deres Majestæts vinger af i fjor ved et beklageligt ulykkestilfælde lige efter Deres Majestæts bryllup."

Dronningen bed efter myren med sine kindbakker, men var for tyk og for gammel til at nå den.

"Sludder og vrøvl ... gamle slubbert ... rev dem selv af ... bi du bare?"

Da hun havde sagt det, vraltede hun videre, fulgt af sit ærbødige følge. Efter hende kom andre dronninger, alle sammen med et lignende følge og alle sammen hilst af den gamle med største underdanighed. De gik rundt på tuen, gjorde engang imellem holdt, vrøvlede lidt, lod sig made og gik så ind igen.

"Ak ja," sukkede den gamle, da processionen var forbi. "De duer ikke mere. Men det gør ingenting, vi har såmænd flere nye, end vi kan bruge."

"Undskyld," sagde bogfinken, som igen sad i grantræet over tuen. "Er dine kanoner kørt ind?"

"Vi gør ikke en kat fortræd, bare man lader os være i fred," svarede myren.

"Ja, jeg skal nok dy mig," sagde bogfinken. "Foreløbig i det mindste. Når man har reden fuld af unger, og de skriger af sult fra morgen til aften, ved man jo ikke, hvad man kan falde på."

"Nej, det ved Gud," sagde myren.

"Hvad kender du til det? Hvem er du egentlig? Er du et mandfolk eller et fruentimmer?"

"Å," sagde myren, "i grunden er jeg vist et fruentimmer, men nu er jeg sådan et slags intetkøn, tænker jeg. Jeg er en arbejder,

lever i slid og slæb fra morgen til aften og tænker ikke på andet."

"Det lyder højst besynderligt," sagde bogfinken. "Hvem lægger da jeres æg?"

"Det gør dronningerne," svarede myren. "Det er nu deres profession. Andet har de ikke at bestille."

"Og hvem sørger for børnene?"

"Det gør jeg og mine lige. Vi bygger tuen og skaffer maden og propper den i familien og sørger for det hele."

"Har I da ingen mandfolk i huset?" spurgte bogfinken.

"Det bras har vi såmænd nok af," sagde myren.

"Hjælper de ikke til?"

"De rører aldrig en finger til noget som helst."

"Det må være ganske behageligt at være myremand," sagde bogfinken tankefuld.

"Men vi estimerer dem da også for det, de er," sagde myren.

"Straks efter brylluppet kværker vi dem alle som en, hvis de ikke stikker af."

"Av," sagde bogfinken. "Så tror jeg hellere, jeg vil blive ved mit."

"Gør du det," sagde myren. "Så passer jeg mit. Nu går solen ned, så lukker vi tuen."

Den befalede de andre at sætte dørene for. Et øjeblik efter var alting lukket og slukket, og tuen lå igen som død.

En månedstid efter var der endnu travlere i myretuen.

Halvparten af myrerne var ude i skoven for at skaffe mad. Den anden halvpart havde nok at gøre med at pleje og fodre ungerne, som voksede og blev mere grådige for hver dag, der gik. Mange af dem var allerede pupper, og de spiste ingenting,

men skulle flyttes og drejes og vendes i en uendelighed. Larverne derimod skreg hele dagen på mad.

Den gamle myre kom sjældent uden for tuen.

Arbejdet uden for gik sin støtte gang og det vigtigste var at holde orden inden døre. Tuen gik dobbelt så dybt under som over jorden og bestod af en uendelighed af gange og kamre.

Men den gamle myre gik aldrig fejl. Den vidste på en prik, hvor de larver var, som skulle blive arbejdere ligesom den selv, og hvor dronningelarverne var, og hvor hannerne. Den holdt orden på det alt sammen, så der ikke skete den mindste forvirring eller forstyrrelse. Dag og nat trippede den rundt og havde sin næse alle vegne. De eneste, den ikke brød sig om, var de gamle dronninger.

De kaldte hvert øjeblik på den og beklagede sig eller skældte ud, men den lod, som om den ikke hørte det. En dag befalede den endog, at de tredive myrer, der udgjorde enhver af dronningernes livvagt, skulle tage hånd i med ved arbejdet i tuen.

Dronningerne skreg, som de var besatte:

"Vi dør af sult! Vi dør af sult!"

Men den gamle bøjede sig helt ned til jorden og svarede:

"Hvis Deres Majestæter behager at dø af sult, så dør Deres Majestæter af sult. Jeg kan ikke gøre for det. Deres Majestæter har i Deres Majestæters glørværdige regering lagt så mange æg, og tuen er så overfyldt med unger, at vi ikke kan undvære en eneste mand."

Derpå bukkede den allerunderdanigst. Dronningerne skreg sig ihjel, og da de vel var døde, sagde den gamle:

"Første kompagni træder an og bærer de højsalige lig ned til de underste larvekamre, hvor sulten er størst. Andet kompagni afgiver æresvagt. Lad det nu gå lidt rask. Så snart de højsalige er ædt, skynder enhver sig til sit sædvanlige arbejde."

"Det er en nydelig behandling, du giver dine dronninger, din gamle slubbet," sagde en stor puppe, der lå i kammeret ved siden af.

"Deres unge Nåde må ikke blive vred," sagde den gamle myre. "De højsalige dronninger var alligevel død en af dagene, og her er så fuldt af ungdom i tuen, at vi ikke ved vores levende råd. Inden måneden er omme, er Deres Nåde forhåbentlig selv dronning, og jeg skal da ikke glemme at vise Dem al mulig respekt."

"Jeg vil ikke være dronning her i tuen," sagde puppen. "Jeg vil ud i verden og lave mig selv en tue, hvor jeg nok skal holde bedre justits."

"Det kan Deres Nåde gøre, som De vil," sagde den gamle. "Her er prinsesser nok. Bare vi beholder en snes stykker, er vi godt fornøjet. Men nu må De undskylde mig. Jeg må ned til herrerne i mezzaninetagen. De skriger, som om de havde en kniv i halsen."

Af sted løb den på sine gamle ben til de kamre, hvor hannerne lå. De skreg alle sammen på mad.

"Hold bøtte, I skabhalse!" sagde den gamle. "Vær I glade til, at I overhovedet får noget for den smule nytte, I gør. Jeg skammer mig over, at så mange kamre er fulde af sådan nogle døgenigter."

Videre løb den og blev standset af en myre, som pegede på nogle store, hvide orme, der gnavede i noget råddent træ.

"Må jeg kaste dem der for prinsesserne?" spurgte myren.

"Primer du?" sagde den gamle. "Det er jo vor gode ven guldbassens unger. De bringer lykke til tuen, og den, der rører dem, har sin hals forbrudt."

Hen ad aften sad den gamle på sin sædvanlige plads ved tuens top og så ud over egnen.

"Nu er det snart bladlusetid," sagde den til sig selv.

Den vendte sig om og råbte ind i tuen:

"Alle malkepigerne herop!"

Øjeblikkelig vrimlede der et par hundrede myrer ud ad dørene og ventede på nærmere befaling.

"Ser I den rosenbusk der henne ved hegnet," sagde den gamle. "Af sted med jer derhen og pas på, når bladlusene kommer. Det varer ikke mange dage, inden herskaberne forlader puppehylstrene, og så må vi have sød saft parat til dem."

Myrerne løb.

"Det er farligt, så du har travlt," sagde bogfinken oppe fra grangrenen.

"Ja," sagde myren. "Livet er arbejde."

"Nu går solen ned, skal du ikke have dørene lukket?"

"Nej," sagde myren. "Det er for varmt nu. Vi lader stå åbent, men der er vagt uden for hver dør, og du husker nok, hvordan vi behandler røvere."

"Jo, jeg takker," sagde bogfinken.

Den gamle gik rundt og så efter, om nattevagten var på sin post. Da det var besørget, gik hun ind og vandrede hele natten rundt i gangene.

Der var larver, som ikke var mætte, og larver, som skulle forpuppe sig, og pupper, som ville ud af hylstret. Den gamle hjalp den ene og formanede den anden, snakkede godt for de fornemme og gav de simple klaps og undte sig ikke et øjeblik hvile.

Det var sidst i juni, og skoven stod i fuld sommer.

Alle vegne duftede og sang det, alle reder var fulde af unger. Fluer og bier og hvepse og sommerfugle summede og dansede i luften. Blomsterne stod i klynge på gærde og i grøft, fra himlen faldt sol og regn, som de skulle.

"Puh!" sagde bogfinken. "Seks børn er egentlig lovlig meget for bogfinkefolk."

"Puh!" sagde den gamle myre. "Jeg tror, vi har tyve tusind unger i tuen."

"Du forbarmende!" sagde bogfinken.

Men den gamle havde ikke tid til snak i dag.

Den sendte bud til rosenbuskene, om malkepigerne havde bladlusene i orden, og fik den besked, at alt var klart, og malkningen kunne begynde, når det skulle være.

"Det er godt," sagde den gamle. "I nat tror jeg, det går løs. Det er ikke muligt at holde de unge herskaber længer i hylstrene. Ak, det bliver en skrækkelig nat! Og på dagen i morgen tør jeg slet ikke tænke."

Den kaldte de ældste og fornuftigste myrer sammen og indskærpede dem, hvordan de skulle forholde sig.

"I nat går I rundt og klipper alle puppehylstrene itu ... forstår I? Naturligvis med stor forsigtighed, at ingen kommer til skade. Hver af jer tager sin puppe. Når solen står op, skal det hele være i orden."

De nikkede. Den gamle tørrede sveden af sine følehorn og gik videre i teksten:

"I morgen er det altså tuens store bryllupsdag. I passer på, at passagen er fri i gangene, så de unge herskaber kan komme frem med deres vinger. I lader dem alle gå ud, først prinsesserne og så de unge herrer. Sidst naturligvis arbejderne, som I for resten ikke behøver at bryde jer om. Og nu kommer det vigtigste: når de unge mennesker er kommet ud, vil de flyve deres vej. I lader dem bare flyve. Vi har alt for mange af dem, der er ikke tale om, at vi kan ernære så mange. Men tredive af prinsesserne holder I på ... jeg skal nok nærmere angive jer, hvem det skal være. Dem viger I ikke fra, forstår I. Vil de flyve bort, så holder I dem fast ... i underdanighed naturligvis ... men fast. Hvad der siden skal ske, får I nærmere underretning om. Bare I ser efter mig og lystre mine ordrer."

Om aftenen sad den gamle på sin sædvanlige plads uden for døren og var så træt, at den ikke kunne røre et lem.

Pludselig skinnede og glimrede det for dens øjne.

"Hvad nu?" sagde den.

"Det er os," sagde tretten små stemmer. "Vi kommer for at sige tak og far vel."

Og ud af tuen gik i en lang række tretten små guldbasser, som nejede net for den gamle myre og krydsede følehorn med den til tegn på venskab.

"Herre Gud, er det jer?" sagde myren. "Så pæne I er. Jeg havde såmænd rent glemt jer i forvirringen. Nå, nu er I færdige. Ja, det er meget fornuftigt af jer, at I går jeres vej i dag. I morgen bliver her ikke til at være i tuen. Lykke på rejsen."

"Mange tak," sagde guldbasserne. "Og tak for logi og god mad. Må vi have lov til at komme og lægge æg i tuen?"

"Ja, det ved Gud, I må," sagde myren. "Jeg har hørt sige, at menneskene er glade, når storken bygger på deres tag. Det bringer lykke, tror de. Det samme tror vi om guldbasserne. Men ser mine gamle øjne fejl ... jeg mente, I var sytten?"

"Vi åd de fire ... det var en dag, vi var så sultne," sagde guldbasserne.

"Nå, ja, det er verdens gang," sagde den gamle og sukkede. "Far vel. Og Gud være med jer."

"Sikke nogle snyltegæster," sagde bogfinken.

"Det er vore gæstevenner," svarede den gamle myre.

"Det er egentlig et underligt liv, du fører," sagde bogfinken. "Slid og slæb fra morgen til aften for dig og dine tyve tusinde søstre. Ville du ikke ønske, du havde det som jeg: en sød lille kone og seks unger og så et par vinger, der kunne bære dig over hele skoven?"

"Seks unger?" sagde myren. "Hvad skulle det blive til? Jeg er vant til at regne med anderledes tal. Og skulle jeg have mig noget, måtte det velvære en mand, siden jeg dog er at anse for et fruentimmer, selv om jeg ikke er blevet til andet end en udslidt gammel tjenestepige. Men jeg kender mandfolkene. Dem er der ingen stads ved. Bi du bare til i morgen, så skal du se, hvad vi estimerer dem for her i tuen. Så skal du også få vinger at se, kan du tro. Men både vingerne og kæresteriet er bare en kort og tarvelig fornøjelse, og jeg er godt fornøjet med min jomfrustand og mit arbejde. – God nat."

Den nat, der nu kom, var den frygteligste i hele tuens historie.

Aldrig havde der været en sådan forvirring og sådant et spektakel. Ikke én af myrerne fik søvn i øjnene. De klippede puppehylstrene itu, hjalp de unge myrer ud og slæbte hylstrene bort. For rent og fint skulle der være i hver en krog til den store bryllupsfest.

De unge arbejdere fik lov at sidde i deres kamre og summe sig endnu i denne nat, inden de tog fat på deres gerning. Men prinsesserne og de unge herrer var slet ikke til at holde styr på. De løb i gangene og slog med deres fine vinger og forlangte straks at komme op i solskinnet.

"Der er intet solskin, mine herskaber," sagde den gamle myre. "Det er mørk nat, og solen kommer ikke før om to timer. Vil De tro en gammel erfaren myre på dens ord, så har De også allerbedst af at sidde ganske stille og allernådigst øve Dem lidt i at baske med vingerne. De er jo så unge endnu, mine herskaber, og kender så lidt til livet."

Men de ville ikke høre fornuft.

"Vi vil ud, vi vil op ... skaf solskin!" skreg de.

Den allerværste var den prinsesse, som allerede havde gjort vrøvl i puppen.

"Er jeg prinsesse, eller er jeg det ikke?" sagde hun. "Se til, du skaffer sol straks, eller jeg lader dig henrette."

"Deres Nåde forlanger det umulige," svarede den gamle. "Selv for dronningens magt er der grænser, og solen kan hun ikke kommandere."

"Så vil jeg ikke være dronning," sagde prinsessen. "Så vil jeg være sol."

"Pas på hende!" sagde den gamle afsides til nogle af kammeraterne. "Hun må ikke flyve bort. Hende er der

dronningehumør i ... hende beholder vi."

Tredive myrer sluttede straks kreds om prinsessen og forlod hende ikke mere. Men hun løb rundt i gangene og skældte og smældte, så det var godt at høre, hun var en fornem person.

"Det er bedst, vi lukker dørene," sagde den gamle. "Ellers risikerer vi, at de unge galfranse løber ud og omkommer i natten."

Omsider blev det da morgen. Den gamle gik ud og så, hvordan vejret var. Det var dejlig blå himmel og solskin over det hele.

"Bedre bryllupsvejr kunne vi ikke få," sagde hun.

"Luk nu op!"

Alle tuens døre fløj op, og ud vrimlede de vingede myrer i tusindvis. Så mange var der, at hele jorden rundt om tuen var dækket af dem. De løb og fløj og hoppede, og solen skinnede på deres fine, klare vinger.

"Livet er herligt!" råbte prinsessen. "Jeg vil aldrig mere ned i den mørke tue."

"Pas på hende!" sagde den gamle.

Op ad dagen var der så fuldt af vingede myrer, at de trådte på hinanden. Så var der en, der råbte:

"Lad os flyve op i de grønne træer og holde vort bryllup dér. Hvad har vi vingerne til?"

Øjeblikkelig fløj en stor skare til vejrs. Det så ud som en hel lille sky, der drev hen over skoven. De andre stod og stirrede efter dem.

"Lad dem bare flyve," sagde den gamle. "Her er nok endda. Pas bare på de tredive, I ved nok."

"Nu flyver jeg," sagde prinsessen. "Jeg har fundet mig min mand, og nu vil jeg på bryllupsrejse. Far vel, du gamle tue."

I det samme lettede den på vingerne, men seks myrer greb den i hver sit bagben, bukkede helt ned til jorden og sagde:

"Deres Nåde må endelig ikke forlade os. Vi har bestemt, at De skal være den første af vore tredive nye dronninger, og ville blive ganske utrøstelige, hvis De fløj bort."

"Slip mig!" skreg prinsessen. "Jeg vil giftes oppe i de grønne træer."

Den gamle myre kom løbende ude af sig selv.

"Ikke tale om den ting ... bryllup straks, kære!" skreg hun.

Men så blev hun forskrækket over sin uærbødige tale og sagde ydmygt:

"Slå Dem til tåls, Deres Nåde. Om et øjeblik vil der blive skænket Dem den dejligste bladluselimonade. Hvis det behager Dem at holde Deres bryllup her ved tuen, vil Deres tro folk øjeblikkelig hylde Dem som første dronning."

"Slip mig! Slip mig!" skreg hun.

Men de slap hende ikke. Rundt om var det akkurat den samme forestilling med de andre ni og tyve, som den gamle havde valgt til tuens dronninger. De ville væk, men vagten holdt på dem.

Da de havde raset i nogen tid, faldt de til føje, og deres bryllup blev fejret med stor fest. Det flød med bladluselimonade over alle bredder, og den gamle myre holdt den ene tale efter den anden og præsenterede kompagnierne for de unge dronninger.

Hen imod aften var deres mænd ganske fulde og sad og hang med vingerne.

"Bring nu dronningerne til ro," sagde den gamle. "Før dem til de gemakker, som er sat i stand til dem, så vil vi i underdanighed afvente det øjeblik, da det behager dem at begynde på æglægningen."

"Hvad skal vi gøre med gemalerne?" sagde en af myrerne.

"Bid dem ihjel," svarede den gamle. "Hvad skal vi have dem til at tære på os for?"

En, to, tre var mændene ekspederede over i den anden verden, og nu begyndte den højtidelige indmarch i tuen.

Men så var der en, som gjorde vrøvl, og det var ingen anden end den trodsige prinsesse.

"Jeg vil *ikke* ind i tuen," sagde hun. "Jeg har med mine egne øjne set, hvordan I sultede de gamle dronninger ihjel og bag efter åd dem op. Nu har I myrdet min søde mand, og nu vil jeg væk."

Med et vældigt sæt rev den sig løs fra vagten og svang sig højt op i luften.

"Det var skade," sagde den gamle. "Der var race i hende. Men vi har jo Gud ske lov de andre ni og tyve."

Hun gav ordre til, at vagten, som havde passet så dårligt på, øjeblikkelig skulle henrettes. Så snart det var sket, bøjede hun sig dybt for de ni og tyve unge dronninger og sagde:

"Deres Majestæter vil tilgive os, at vi nu river vingerne af Deres Majestæter. De vil kun genere Deres Majestæter i tuen, hvor der desuden ingen plads er til flyvning. Det gør en smule ondt, men Deres Majestæter vil senere indrømme, at det var til Deres Majestæters eget bedste."

Majestæterne skreg forfærdeligt, men der hjalp ingen kæremor. I næste minut lå alle vingerne der ved siden af de døde

gemaler.

"Så går vi ind!" sagde den gamle.

Og myrerne stillede sig op i to rækker og bukkede dybt med korslagte følehorn, mens de unge dronninger gik ind i tuen.

"Nu går resten af sig selv," sagde den gamle. "Gud være lovet, at denne dag er lykkelig overstået. Vi er blevet fri for en masse pak og kan trække vejret igen herinde. Heldigvis er der ikke i hele tuen et eneste mandfolk. Jeg ville blot ønske, vi havde beholdt den trodsige prinsesse. Hun var den bedste af dem alle sammen."

Men den trodsige prinsesse fløj gennem skoven på sine vinger og syntes, livet var herligt.

Hun mødte mange andre vingede myrer, der sværmede som hun, og mer end én af de unge herrer friede til hende.

"Takker for æren, men jeg er allerede gift, og min mand er død, så der er ikke mere at stille op med mig," sagde hun.

Og så fløj hun videre.

Men da hun havde fløjet en dags tid, begyndte hun at blive ked af det.

"Der er egentlig ikke noget ved denne vagabondering," sagde hun ved sig selv. "Det rolige liv har også sine behageligheder. Jeg tror, jeg laver mig en tue."

Som sagt, så gjort.

Hun fandt sig et sted i granskoven, som hun syntes om, og satte sig på jorden. Så begyndte hun at grave med fødderne og kindbakkerne.

"De snavs vinger," sagde hun. "De generer mig. Jeg ved egentlig heller ikke, hvad jeg mere skal med dem. Jeg har

fornemmelsen af, at jeg er blevet gammel og fornuftig og fri for alle flyvegriller. Jeg tror, jeg river dem af mig."

Hun lagde sig plat ned på maven, bredte vingerne ud, satte benene på dem og rejste sig med et ryk. Ratsch – der lå vingerne. Så gravede hun videre. Om aftenen var der et nydeligt lille hul, omtrent så stort som en valnød.

"Nu sover vi på det stykke arbejde, og i morgen lægger vi æg," sagde hun.

Næste morgen lagde hun halvtredsindstyve nydelige små æg.

"Hm," sagde hun. "Det kunne være rart, om jeg havde det gamle fruentimmer derhjemme og nogle af hendes kammerater til at passe dem. Men der er nok ikke andet for, end at jeg selv må spytte i næverne."

Og hun tog fat, som om hun havde været den simpleste af alle arbejderne og ikke den stolteste dronningemyre.

Hun vendte æggene og dækkede dem for regn og bar dem ud i solen. Da larverne kom ud, løb hun ud og fyldte sin kro med alt muligt og kom hjem og kastede det op til dem.

"Det forslår ikke," sagde hun mismodig. "Jeg kan ikke få dem mætte."

Et øjeblik stod hun og tænkte over, hvad hun skulle gøre. Så bed hun resolut halsen over på de fem og tyve og kastede dem for de andre.

"Spis," sagde hun, "og vær glade!"

Og de åd og trivedes godt og forpuppede sig. Dronningen passede pupperne, som hun havde passet larverne, indtil den dag kom, da de var voksne. Så bed hun hylstrene i stykker, og ud tren fem og tyve nydelige små arbejdermyrer.

"Se så," sagde hun. "Nu er det værste overstået. Jeg håber, I er parate til at lystre eders dronning?"

De fem og tyve bøjede sig helt ned til jorden.

"Godt. Så tager I fat. Jeg vil have en tue så høj som den, jeg er født i. Allerførst bygger I en god kælder ... så slæber I grannåle sammen ... lad det nu gå lidt villigt!"

De fem og tyve sprang.

"Stop!" sagde dronningen. "Find mig først nogle bladlus. Jeg trænger til limonade."

Hun fik den.

"Skynd jer så at bygge!" sagde hun. "For nu lægger jeg æg, så det kan forslå."

De byggede, og hun lagde æg, og æggene blev til larver og pupper og arbejdere, og snart stod der en lille tue, som voksede og voksede, til den blev en stor tue.

Den stille sø

1. Begyndelsen

En tidlig forårsdag sad en ung rørsanger i en busk i Italien og hang med næbbet.

Det var nu ikke, fordi den egentlig havde noget at beklage sig over. Solen skinnede, der var fluer nok, og ingen gjorde den fortræd. For lidt siden havde der siddet en køn pige med sorte øjne under busken og lyttet til dens sang og kysset på fingeren ad den.

Alligevel manglede den noget.

Den var ked af de italienske fluer. Den havde en fornemmelse i vingerne, som kunne den flyve hundrede mil i ét træk. Der var toner i dens strube, den ikke kunne få frem. Og dens lille hjerte var fuldt af en længsel, som den ikke kunne hitte rede i, og som ville have fået den til at græde, hvis en rørsanger kunne græde. Men den kan kun synge, og det er alle dage lige så godt, både når man er glad, og når man er bedrøvet.

Altså sang den. Og da den tav, hørte den en stemme fra en busk tæt ved, som lignede dens egen på en prik, men bare var svagere.

På rappe vinger var den derhenne og sad så på en kvist og stirrede på den sødeste lille rørsangerfrøken, man kunne se for sine øjne.

Der var ingen til at præsentere dem for hinanden, og så gjorde de det selv. For det går ikke så stift til mellem fugle som på hofbal. Det går også hurtigere, og da de havde snakket sammen i fem minutter, sagde rørsangeren:

"Siden jeg har set dig, ved jeg, hvad det er, der er i vejen med mig. Jeg længes efter at komme hjem til det land, hvor jeg er født. Jeg husker tydelig en stille sø med rør og siv og grønne bøge."

"Jeg længes også derhen," sagde rørsangersken. "Jeg husker den også."

"Så er det bedst, vi forlover os," sagde han. "Så snart vi kommer til søen, holder vi bryllup og bygger rede."

"Vil du holde af mig, til jeg dør?" spurgte hun.

"Jeg kan ikke svare for mer end i sommer," svarede han. "Men det lover jeg."

Så sagde hun ja, De havde ingen at meddele forlovelsen til, for de havde ikke set noget til deres familie siden efteråret. De holdt derfor et lille privat gilde på nogle fede myg, som han skaffede, sang en lille duet og gav sig på vejen.

I mange dage fløj de.

Somme tider hvilede de lidt ud, hvor de fandt en grøn dal, og rejsebekendtskaber gjorde de også. For der var mange fugle, som skulle samme vej, og tit fløj de i flok og følge. Men rørsangerparret holdt sig altid tæt til hinanden, som det sømmer sig gode kærestefolk. Og når de var trætte, opmuntrede de hinanden ved at fortælle om den lille sø.

Omsider var de der da.

Det var en dejlig dag sidst i maj. Solen skinnede, og hvide skyer gik sagte på himlen. Bøgene var allerede sprunget ud, og egne var lige ved det. Rør og siv var grønne, de små bølger hoppede muntert i søen, og alting så ud som den bare fornøjelse.

"Er her ikke dejligt?" spurgte rørsangeren.

"Jo," sagde hun. "Her vil vi bo."

Tæt inde ved bredden fandt de et sted, de syntes om. De bandt tre rør sammen med fine trevler en alen over vandet og flettede så den nydeligste lille kurv, som de forede med lækre dun. Når rørene svajede i vinden, svajede reden med, men det gjorde ingenting, for den var godt bundet, og rørsangere er ikke søsyge.

Otte dage var de om at lave den, og i al den tid var de frygtelig glade ved hinanden. De sang, så det kunne høres over hele søen, og om aftenen, når de var trætte, hoppede de rundt i rørene og koketterede med hinanden eller tittede til naboer og genboer.

"Der kommer nøkkerosen skydende op gennem vandet," sagde rørsangersken. "Jeg husker den godt, den er så fornem og så dejlig."

"Der sidder den grønne frø på bredden," sagde rørsangeren. "Den snapper fluer og larver ligesom jeg, men her er nok til os begge, så det skal ikke gøre os til uvenner."

"Der kravler krebsene nede!" råbte hun. "Og der er skallen ... og aborren ... nej, se du ... der er en hel grøn skov på bunden af søen, og fiskene svømmer mellem grenene, og der gynger vårfluelarver i deres hylster ..."

"Ja, her er pænt," sagde han i en tone, som var det hans alt sammen.

"Og så ser de så rare ud," sagde hun. "Og så lykkelige. Jeg er vis på, de er alle sammen nygifte ligesom vi."

"Naturligvis," sagde rørsangeren. "Om foråret gifter man sig. Men så lykkelige som vi, tror jeg ikke nogen er i hele verden."

Og så strakte han halsen frem og sang, så det klang:

"Der er ikke i verden en kærest som min,
så sød, så fin,
og med sådan en mageløs stemme!
De andre kan sværme for hvem de vil,
jeg hører min dejlige kæreste til
og vil hende aldrig glemme."

"Du vil jo bare holde af mig i sommer?" sagde hun.

"Sådan noget siger man," sagde han.

2. En verdensmand.

Rørsangersken sukkede dybt fem gange, og for hvert suk lagde hun et æg. Derefter lagde hun sig selv oven på æggene og sukkede igen.

Og rørene svajede i den lune vind, og reden svajede og æggene, som lå i reden, og den lille nydelige, brune kone, som lå på æggene. Om det så var manden, svajede han. For når det ene siv svajer, svajer det andet også, og han sad netop på et ved siden af.

"Det er ikke værre for dig end for de andre, min skat," sagde han. "Tit ned i vandet, skal du se."

"Jeg kan ingenting se, og jeg får ingenting at se i fire uger," sagde hun bedrøvet.

"Vis vas," sagde rørsangeren. "Du kan godt titte lidt, når du lægger dig straks igen."

Og så tittede hun.

Der nede var rigtignok travlt.

Der svømmede *mosesneglen* med sin toppede skal på ryggen. Den stod ligefrem på hovedet i vandet og lavede af sin brede fod

en båd, der lå lige i vandskorpen og bar hele historien oppe. Så rettede den foden ud, så båden var væk, og så gik den til bunds og hæftede en hel hob slimede æg fast på en nøkkerose-stilk.

Der kom *gedden* og satte et æg i en tusindblad-busk. *Karpen* gjorde ligedan, og *aborren* hængte et nydeligt æggenet op mellem de rør, hvor rørsangerfolkene havde bygget deres rede. *Frøen* kom med sine æg, *hundestejlen* havde næsten sin rede færdig, og hundrede dyr, der var så små, at man knap kunne se dem, løb rundt og lavede til barsel.

"De stakkels koner," sagde rørsangersken. "De har det rigtignok strengt."

I det samme løftede *ålen* sit hoved op af dyndet.

"Hvis Deres Nåde tillader mig, som også har set mig om i verden –"

Rørsangersken gav et lille skrig fra sig.

"Jeg kan ikke lide den person," sagde hun til sin mand. "Han ligner den hugorm, som i fjor åd min lille søster, der faldt ned på jorden, da hun skulle lære at flyve. Han har de samme ækle manerer og er lige så glat."

"O," sagde ålen – "et stort uheld for mig, siden jeg derved vækker Deres Nådes mishag. Og ganske uretfærdigt. Jeg er kun en fisk og ikke det mindste i familie med hugormen, som tog sig den lille frihed over for Deres frøken søster. Sådan rent flygtigt set ligner vi måske hinanden ... i figuren og bevægelsen ... man må sno sig. Men jeg er rigtignok betydelig glattere. Mit navn er ellers Ål. Til tjeneste."

"Min kone ligger på æg," sagde rørsangeren. "Hun tåler ikke godt sindsbevægelse."

"Takker, hr. rørsanger," sagde ålen. "Det er ikke min mening at inkommodere. Men da jeg selv rejser meget, ligesom herskabet, mente jeg at turde indlede en konversation, i det håb at vi har fælles frit syn på de små forhold i søen."

"De rejser ... kan De da flyve?" spurgte rørsangeren.

"Ikke ganske," svarede ålen. "Flyve kan jeg ikke. Men jeg kan sno mig. Jeg kan spadserere et godt stykke på land, hvilket ikke mange fisk gør mig efter. I vådt græs befinder jeg mig storartet, og giver De mig en nok så tarvelig grøft, skal jeg aldrig klage. Jeg kommer lige fra havet, må De vide. Og når jeg har ædt mig fed her, går jeg til havet igen."

"Det var meget," sagde rørsangeren.

"Ja," sagde ålen beskedent. "Og netop fordi jeg har set mig om i verden, forekommer alt dette børnevrøvl her i søen mig en smule ridicult."

"De taler lovlig letsindigt, min gode ål," sagde rørsangeren.

"Man kan nok mærke, De har hverken kone eller børn."

"Å," sagde ålen og slog et flot sving med halen. "Det er nu, ligesom man tager det. I år har jeg da sat op imod en million ål ind i verden."

"Gud i Himlen," sagde rørsangersken.

"Overdriver De ikke?" sagde hendes mand, som også var imponeret, men ikke ville lade sig mærke med det.

"Det er muligt," svarede ålen. "Det er jo ikke nemt med så store tal. Og det spiller heller ingen rolle. Træk de kun det halve fra, hvis det kan berolige Deres samvittighed."

"Og hvad siger Deres egen samvittighed som fader til et så uhyre afkom?"

"Jeg har såmænd ikke talt med den om det," sagde ålen.

"Hvordan har Deres kone det oven på den historie?" spurgte rørsangersken.

"Skal ikke kunne sige det. Jeg har aldrig set hende."

"Har De aldrig set Deres kone?"

"Nej, Deres Nåde. Og heller ikke mine børn. Vi fisk tager det nu i det hele taget ikke så højtideligt med den historie."

"Der gør De sandelig Deres kammerater uret," sagde rørsangeren. "For et øjeblik siden så jeg med mine egne øjne her nedenunder, hvordan hundestejlen bygger rede til sine børn."

"Hundestejlen!" sagde ålen hånligt. "Jeg kan ikke lide hundestejler, de stikker så væmmeligt i halsen. Men det er nu en sag for sig. Hvad er en hundestejle, spørger jeg Dem? Jeg husker engang, jeg var fanget og skulle flås. Jeg var meget lille dengang, og kokkepigen, som skulle stikke kniven i mig, sagde: Sikken en hundestejle."

"Var De fanget? skulle De flås?" spurgte rørsangeren.

"Hvordan i verden slap De fra det?"

"Jeg gled fra kokkepigen," svarede ålen. "Takket være den glathed, som mishagede fru. Så gik jeg i vasken ... gennem renden, rendestenen, grøften, osv. Man må sno sig."

"Det må jeg sige!" sagde rørsangeren.

"Man oplever jo lidt af hvert," sagde ålen. "Men for at vende tilbage til det, vi talte om? Nu f.eks. vi ål. Vi kaster vores unger ude i det store hav og lader dem selv om resten. Som de verdensmænd, vi er, ved vi, hvad livet giver, og derfor kaster vi dem *en gros* – en million, som jeg sagde før ... om forladelse: en halv million, jeg vil ikke ophidse Deres sandhedskærlighed. Så lærer børnene straks at klare sig. Jeg er selv blevet opdraget på den måde og har lært at sno mig."

"Jeg forstår det ikke," sagde rørsangersken.

"Beklager meget," sagde ålen. "Måske også min konversation er noget for voldsom for en dame, der ligger på æg."

"Jeg synes, børn er noget af det sødeste, der er til," sagde hun. "Dem må man da holde af, enten det så er ens egne eller andres."

"Damerne har altid ret," sagde ålen, idet den åd to vårfluelarver og en ukonfirmeret regnorm. "Men, Deres Nåde ... har jeg taget fejl, eller så jeg Dem ikke for nylig æde en larve, som Deres gemal bragte Dem?"

"En larve?"

"Ja ... den er da også et barn?"

"Jeg får ondt," sagde rørsangersken, og så fik hun det.

"Man må sno sig," sagde ålen, og væk var den.

Rørsangeren fik sin kone til live igen med tre fede fluer, syv søde sange og et dunk i nakken.

"Du må alligevel skønne på mig," sagde han, da hun igen kunne tåle, at han talte til hende. "Sådan som jeg mader dig og synger for dig. Tænk, hvordan de andre mænd er."

"Det gør jeg også," svarede hun.

3. En moder

Tiden led, og alle honnette fuglefruer lå på æg og så alvorlig ud af øjnene, mens deres mænd fløj efter fluer og sang for dem.

Anderledes var det heller ikke hos rørsangerfolkene. Men det kunne ikke nægtes, at manden somme tider var lidt træt og gnaven. Så tænkte han på, hvor nemt ålemanden havde det og frømanden og aborremanden og alle de andre.

En aften sad han ved reden og sang:

"Nu er det forår, Gud ske lov!
skønt det er strengt for en lille sanger.
En uge gik jeg på kærestesjov,
nu flyver jeg rundt og fluer fanger
til konen, som ligger på æggene mine.
I æggene er der sangere fine.
Når de kommer ud, skal de også ha' mad –
Jo, jeg kan rigtignok være glad!"

"Er du ked af det, skulle du ikke have gjort det," sagde
rørsangersken. "Du gjorde dig såmænd lækker nok for mig i
begyndelsen. Så smuk, du var ... jeg synes allerede, du begynder
at tabe kulørerne.

"Det slider," sagde han. "Når man sådan pisker i alt slags vejr
efter fluer, går det ud over bryllupsstadsen."

"Jeg synes heller ikke, du synger så kønt som før," sagde hun.

"Ikke? Ja, jeg kan såmænd godt tie stille. Det er for din skyld,
jeg kvinkelerer ... Forresten kan du nok forstå, det er bare mit
spøg. Jeg glæder mig forfærdelig til børnene. Det skal være mig
en ære og fornøjelse at proppe dem, til de revner. Måske kunne
vi have nøjedes med tre ..."

"Du skulle skamme dig," sagde hun.

"Det gør jeg også, min ven. Over de to. Men da jeg ikke ved,
hvad for to det er, gør det ingenting."

Hun satte et meget alvorligt ansigt op. Men han fangede en
fed flue i forbifarten, puttede den i munden på hende og satte i
med så dejlig en trille, at hun blev helt forelsket i ham igen.

I det samme lød der nede fra vandet under brinken et dybt
suk.

"Det kom fra en moder," sagde rørsangersken. "Det kunne jeg tydeligt høre."

"Det var, hvad det gjorde," sagde en grov stemme.

Rørsangerfolkene tittede ned og fik øje på en krebs, der sad i mudderet og stirrede med sine stilkede øjne.

"Herre Gud, er det Dem, madam krebs," sagde rørsangersken.

"Det ved Gud det er, lille frue," sagde krebsen. "Mig selv og ingen anden. Jeg sad såmænd her nede i mit skidt og lyttede til, hvad herskabet talte om. Jøsses, hvor sådan en fin frue har det fedt og godt i sammenligning med en anden én."

"Enhver har vel sit," sagde rørsangersken. "De kan tro, det er ikke morsomt at ligge her og svede."

Krebsen lagde øjnene over kors og foldede følehornene.

"Ja, De skulle rigtignok tale med om det," sagde hun. "Hvor længe står det så på? En fire, fem uger, vil jeg sige. Mens jeg må gå i seks måneder med mine."

"Herre Gud. Men så kan De da røre Dem."

"Å," sagde madammen. "Det er jo altid lidt småt med rørelsen for en krebs. Og så har fruene bare fem æg, men jeg har to hundrede."

"Gud fri og bevare os," sagde rørsangeren. "Deres stakkels mand må da slide sig op for at skaffe mad til den uhyre familie."

"Han ... det utyske!" svarede krebsen. "Han hytter sig nok. Jeg har såmænd ikke set ham siden brylluppet."

"De må da have en umådelig stor rede til alle de æg," sagde rørsangerkonen.

"Det er godt at mærke, De ikke kender til småfolks kår, lille frue," sagde krebsen. "Der er nok inte råd til rede for vores

slags. Nej, jeg må såmænd ærligt og redeligt slæbe æggene rundt med mig."

"Hvor har De dem da, madam krebs?"

"Jeg har dem såmænd på bagbenene, frue. Jeg har ti små bagben, ser De, foruden de otte rigtige ben og så klørerne, forstår sig, som er hårdt nødvendige til at bide fra sig med i denne slemme verden. Og på hvert af bagbenene sidder der en klat på tyve æg. Det gør to hundrede i alt. De kan såmænd gerne få dem at se. Æggene er gode nok."

Dermed vendte krebsen sig om på ryggen og rettede halen ud, så meget den kunne. Og dér sad ganske rigtigt æggene på ti små sorte ben.

"Det kommer der ud af for mange bagben," sagde rørsangeren.

"Fy, skam dig, at gøre nar ad den stakkels kone," sagde hans frue.

Men krebsen vendte sig langsomt om igen og sagde roligt:

"Herrerne er altid så vittige. Vi fruentimmer forstår bedre hinanden. Og det kunne nu endda være, hvad det ville, med æggene, når det ikke var det, at man ikke kan skifte."

"Skifte?" spurgte rørsangerfruen.

"Ja ... fruen skifter jo også engang imellem, ved jeg. Jeg har da selv med disse mine ærlige øjne set fjerene flyde på vandet. Og det går sådan nemt og flot med én fjer her og én der, og så er det i orden. Men en anden én, som har en stiv særk på, må lægge den hele på én gang. Og det kan jeg jo ikke gøre, så længe jeg går med æggene, ser De. Så siden jeg blev gift, skifter jeg kun én gang om året. Nu lægger man sig jo altid ud, selv om

man kun er en simpel kone, og derfor kniber det somme tider svært, kan De tro."

Rørsangerfruen var dybt rystet, og hendes mand gav sig til at synge, for han var bange for, at al den bedrøvelighed skulle gøre æggene melankolske og skade børnenes sangstemme.

Men i det samme skreg krebsen op og slog med kløerne og opførte sig som en rasende.

"Se ... frue ... der skal De bare se ... der kommer utysket!"

Hun lændede sig så langt ud over redens rand, at hun var plumpet i søen, hvis ikke hendes mand havde givet hende et ordentligt puf. Men han fik ikke tid til at skænde, for han var selv nysgerrig. Begge to stirrede de ned i vandet.

Og ganske rigtigt kom madam krebses mand langsomt krybende baglæns hen imod hende.

"God dag, mutter," sagde han. "Jeg skal skifte."

"Nå, skal du det, dit bæst!" skreg hun. "Ja, det kunne ligne dig. Du render her og skifter hvert øjeblik, mens din stakkels lovlige kone pænt må blive i den samme mundering. Du skulle hellere tænke på mig og børnene."

"Hvorfor skulle jeg det, mutter?" svarede han roligt. "Hvad kunne det hjælpe, om jeg tænkte? Og hvad skal jeg mænge mig i fruentimmerarbejde for. Men hvad der skal gøres, det skal gøres. Hold nu munden, mens det står på, for det er ikke rene narrestreger!"

Nu så rørsangerne, hvordan han rejste sig på halen og revnede på tværs midt over ryggen. Så krummede og vred han sig og skød trøjen ud over hovedet.

"Det var nu det," sagde han og pustede. "Nu kommer vi til bukserne!"

Rørsangerfruen trak hovedet til sig, men tittede straks efter igen ned. Og krebsen skuttede sig og rykkede sig, og én, to, tre lå haleskallen der også.

Nu var han ganske blød og underlig at se på og talte med hel forknyt stemme.

"Far vel, mutter," sagde han. "Hils ungerne, for de er sagtens stukket af, inden jeg kommer igen. Jeg trækker mig tilbage i en halv snes dage og er ikke hjemme for nogen."

"Dit bæst, dit utyske!" skreg madammen. "Se bare ... nu kryber han ind i sit hul og ligger dér og driver. Om ti dage kommer han igen i flunkende nyt tøj og vældig storsnudet. Så går han på værtshus og æder og drikker til den store guldmedalje."

Hun vred sine kløer og stilkede forfærdeligt med øjnene.

"Jeg kunne såmænd have lyst til at krybe efter ham ind i hullet og knibe ham ihjel," sagde hun så. "Hans liv er ikke fire skilling værd i den tilstand, han er i nu. Men man har jo elsket ham engang. Og man er jo ikke uden et tosset fruentimmer."

"Ja, ja, madam krebs, De har da børnene," sagde rørsangersken.

"Det har jeg," svarede hun. "Og de er såmænd også min eneste trøst. De søde unger, jeg kunne såmænd gerne spise dem. Fruen skal bare få at se, hvordan de hænger mig i skørterne den første uges tid. De kan slet ikke være fra mig af kælskab."

"Hvor det er yndigt," sagde rørsangersken.

"Ja-a. Og siden har jeg såmænd ingen ulempe af dem. De må tro mig, om De vil, lille frue, men bare de er en uge gamle, så går de ud i verden og sørger for sig selv. Det har de i blodet.

Det er aldrig hørt i søen, at en tolv dages krebs har ligget sin familie til byrde. Så er man jo af med dem, og det kan være trist nok, men det letter naturlig ... sådan to hundrede børn i en mindre husholdning. Men fruén skal se dem, når de kommer ... jeg må ligefrem styre mig for ikke at spise dem, så søde er de."

"Nu skal jeg sige Dem noget, madam krebs," sagde rørsangersken. "Når mine unger kommer ud, skal De få skallerne!"

"Nej, hvor fruén er god," sagde krebsen. "De kunne da aldrig gøre mig en større glæde. For jeg skal sige Dem ... jeg æder dem. Jeg æder så megen kalk, jeg bare kan få fat i, hen imod den tid, jeg skal skifte, for så kommer der stivelse i den nye særk. Men så må fruén rigtig også love mig at se på mine unger. De er så søde, at jeg ved Gud gerne kunne spise dem ..."

I det samme stod der i vandet en stor karpe med et træt og bedrøvet ansigt.

"Du spiser dem jo, din lede kælling," sagde den.

"Ih, Gud forbarme sig!" skreg madammen og gik baglæns ind i sit hul og viste sig ikke mere.

Men rørsangersken besvimele på sine fem æg, og karpen svømmede videre med sit trætte, bedrøvede ansigt.

4. Vand-edderkoppen.

Rørsangersken havde det ikke godt.

Hun var nervøs og træt af at ligge på æggene og havde ligefrem feber. Om natten kunne hun ikke sove, eller også drømte hun om krebsen og karpen og ålen og skreg sådan op, at hendes mand nær var drattet i søen af forskrækkelse.

"Jeg ville ønske, vi var kommet et andet sted hen," sagde hun. "Her er vist ikke andet end simple folk i denne sø. At tænke sig, så rørt jeg var over krebsmadammen. Tror du virkelig, hun æder børnene?"

Inden han kunne svare, stak ålen sit hoved op af dyndet og gjorde sin reverens.

"Absolut, Deres Nåde," sagde den. "Absolut. Hvis hun da kan få fat i dem. Så snart de kan, retirerer de sig, for de har jo fært af, hvad der venter dem. Børn er klogere, end man tror."

"Det er dog grueligt," sagde rørsangersken.

"Nå ja," sagde ålen. "Man æder jo så meget mellem år og dag. Jeg dømmes hende ikke for det. Men jeg indrømmer, det ser ikke godt ud sådan midt i kælskaben. – Halløj ... dér er gedden ... undskyld, jeg trækker mig tilbage midt i den interessante konversation."

Væk var den.

Og gedden stod mellem rørene med vidt opspilet gab og tusind spidse tænder og onde øjne.

"Uf!" sagde rørsangersken.

"Kom her ned, min snut, så skal jeg æde dig," sagde gedden og grinede med tænderne.

"Vær så venlig at holde Dem til Deres element," sagde rørsangersken fornærmet.

"Jeg æder alt," sagde gedden – "a-alt. Jeg kan lugte ål, jeg kan lugte krebs, jeg kan lugte karpe. Hvor er de? Sig mig det straks, eller jeg knækker jeres elendige rør med et slag af min hale."

Rørsangerfolkene tav stille af bare angst. Og gedden slog med halen og sejlede væk. Så stærkt var slaget, at rørene sukkede og svajede, og fuglene fløj i vejret med bange skrig.

Men rørene holdt, og reden blev hængende. Rørsangersken lagde sig på ny til rette, og hendes mand satte sig til at synge, for at ingen skulle mærke, hvor bange han havde været.

"Her er uhyggeligt," sagde hun så.

"Du tager dig det alt for nær," sagde han. "Livet er ens alle vegne, og bare man har det godt med hinanden, må man være fornøjet. Jeg er meget bange for, at al den sindsbevægelse skader børnenes stemmer, så vi får skam af dem ved efterårskoncerten. Tag dig sammen, og behersk dig!"

"Du har godt ved at snakke," sagde hun. "Og jeg ved nok, hvad livet giver. Min lille uskyldige søster blev ædt af en hugorm, og min moder blev taget af en høg, ligesom hun havde lært os at flyve. Selv måtte jeg i fjor efterår over hals og hoved rejse til Italien, hvis jeg ikke ville sulte ihjel. Så kom du, og jeg har allerede lært, at ægtetstanden ikke er den bare fryd. Men man vil dog gerne have fred, mens man ligger i barselsseng. Og så tænker jeg naturligvis på, hvordan det skal gå børnene i denne morderkule. Børn tager efter andre. Og sikke eksempler, de får her. Det kan såmænd gerne ende med, at de æder deres forældre."

"Ja, hvorfor ikke, når de smager godt?" sagde en fin stemme nede fra vandskorpen.

Rørsangersken fo'r sammen og turde næppe se ned.

Dér sad på et åkandeblad en lille vand-edderkop og pudsede sin fine fløjlspejs.

"De ser så skarpt på mig, hr. rørsanger, men De æder mig ikke," sagde den. "Jeg ligger for tungt i Deres mave. Jeg er en smule giftig ... bare til husbehov, forstår sig. Ellers er jeg såmænd den skikkeligste kone i vandet."

"Og De siger, man skal æde sine forældre?" spurgte rørsangersken.

"Det kan såmænd gerne være, det var lovlig frit talt til en fugl," sagde edderkoppen. "Hvad der passer sig for den ene, passer sig jo ikke for den anden. Jeg ved bare, at jeg åd min mor i fjor, og en fin og fed gammel dame var hun."

"Syng for mig, eller jeg dør," skreg rørsangersken.

Hendes mand sang. Og imens tittede de ned på vand-edderkoppen.

Den sprang i vandet med hovedet nedad. Et øjeblik lod den sin bagkrop være over vandfladen og spilede spindevorterne ud, til de var fyldte med luft. Så sank dyret og skinnede som sølv, mens den gled mod bunden.

"Det ser smukt ud," sagde rørsangeren.

"Ti stille," sagde hans kone og stirrede, så hun var nær ved at række halsen af sig.

Dybt nede i en busk havde edderkoppen spundet en klokke, som den fyldte med luft. Klokken var af det fineste spind, den kunne levere, og tøjret til alle sider med stærke, fine tråde, så den ikke kunne drive bort. Og rundt om den var der et stort fangenet ... nu hang netop en vandmide i, og edderkoppen tog den ind i klokken og sugede den ud.

"Det var dog mærkeligt," sagde rørsangersken. "Den har en rede ligesom vi, hængt op mellem rørene. Gud ved, om den også ligger på æg."

"Spørg den ad," sagde han.

"Først vil jeg have rede på det med dens moder," sagde hun strengt.

Lidt efter kom edderkoppen igen og sad på nøkkerosebladet og pudsede sig.

"De kiggede ned til mig?" sagde hun. "Ja ... ikke sandt, jeg har det ganske net. En rigtig pæn lille stue. Jeg er jo nemlig et luftdyr ligesom herskabet. Og da jeg nu har min næringsvej i vandet, var det nemmest for mig at lave det sådan. Der er rigtig hyggeligt dernede, kan De tro. Og om vinteren lukker jeg døren i lås og sliber mig en ordentlig skraber."

"Har De æg?" spurgte rørsangersken.

"Nå da," sagde hun. "Jeg har såmænd alt, hvad der hører til en ordentlig husholdning. Jeg har mange æg. Efterhånden som jeg lægger dem, hænger jeg dem bundtevis op under loftet i min stue."

"Ruger De dem ikke ud?"

"Nej, lille frue. Så varmt et hjerte har jeg ikke. Og det er heller ikke nødvendigt. De kommer nok frem af sig selv."

"Har Deres mand hjulpet Dem med at bygge stuen?" spurgte rørsangersken.

"Han havde nok at gøre med at bygge for sig selv, skroget," sagde hun. "De må da aldrig tro, jeg ville have ham i mit kammer. Han lavede sig en lille stue ved siden af, og så var der en tunnel mellem os, og det var såmænd mere end tilstrækkeligt."

"Var?" spurgte rørsangersken. "Er den der da ikke mere? Ja ... De må ikke tage mig mit spørgsmål ilde op, hvis det sårer Dem ... jeg har så svært ved at hitte rede i ægteskabsforholdene i de lavere klasser ... De ved måske slet ikke, hvor Deres mand er?"

"Jo, det ved Gud, jeg ved," svarede edderkoppen. "Så omtrent da. For jeg åd ham i onsdags."

"Gud i Himlen!" sagde rørsangersken.

"Han var mig i vejen," sagde edderkoppen. "Jeg faldt over ham alle vegne. Og hvad skulle jeg med ham? Så åd jeg ham, og en lille, sej rad var han."

"I onsdags åd hun sin mand, og i fjor åd hun sin moder," sagde rørsangersken. "Syng for mig, eller det forfærdelige fruentimmer myrder mig."

Men rørsangeren var selv så forskrækket, at den ikke kunne få en tone frem. Og edderkoppen brød sig aldeles ikke om det.

"Ja ... moder," sagde den. "Det var nu bare af sult. Jeg var da desværre heller ikke alene om det. Mine søskende var med til gildet. Vi var skrupsultne, og der var ikke mere, for det var hen på efteråret. Så kom moder, som hun var kaldet, og så åd vi hende."

Den hoppede igen i vandet.

Men den nat fik rørsangersken ikke mindste blund i øjnene. Bestandig hviskede den for sig selv:

"Den åd sin moder ... den åd sin mand i onsdags ..."

"Tænk nu ikke mere på det," sagde rørsangeren. "Din moder tog jo høgen, og æder du mig, bliver det af kærlighed."

"Du skulle skamme dig at spøge i tider som disse," sagde hun.

"Jeg tænker, tiderne er ens," sagde han. "Det er dem, man er i, som er de værste."

Så var det morgen, og solen skinnede, og han sang sin lille brune kone glad igen.

5. Blæreroden

Nu kunne rørsangerskens unger ventes, hvad dag det skulle være.

Hun var så nervøs og urimelig, at der var ingen ende på det. Manden kunne slet ikke gøre hende tilpas. Bragte han hende en flue, rystede hun på hovedet og spurgte, hvordan han kunne tro, hun var i stand til at spise umiddelbart foran den vigtigste begivenhed i hendes liv. Bragte han hende ingen, sagde hun, det var åbenbart hans hensigt at sulte hende ihjel. Sang han, var det ikke til at holde ud at høre på. Tav han, kunne hun tydeligt mærke, at han ikke mere brød sig om hende.

"Du skønner ikke rigtig på mig," sagde han. "Du skulle være gift en lille tid med ålen eller med krebsemanden, så skulle du prøve."

"Og du skulle have taget edderkoppekongen," sagde hun. "Så var du ædt."

"Lille frue! Lille frue!" råbte krebsen nede fra dyndet.

"Så," sagde rørsangeren.

"Jeg står det ikke ud," sagde rørsangersken.

"Jeg vil bare sige Dem, lille frue, at De da ikke glemmer mig med skallerne?" sagde krebsen.

"Ikke det mindste vil jeg have at bestille med sådan en styg én, som æder sine egne børn," svarede rørsangersken.

"Jøsses ... fruene tror da ikke på den gemene karpe, som var her forleden. Sådan en væmmelig ondskabsfuld fyr. Han hører ikke engang til i søen, må De vide. Et rigtigt menneske dyr er han. De har sat ham ud alene for at fede ham op og siden æde ham ... jeg så det selv i fjor ... da var han bare en hvalp, nu har han vokset sig stor og tyk af menneskeæde, og tid har han jo

nok af, siden han ikke behøver at arbejde som en anden én, og så render han rundt og bagtaler fattigfolk og berøver dem herskabernes sympati."

"Hold bøtten i, madam krebs," sagde rørsangeren. "De gør min kone rent tosset med Deres sludder."

"Jøsses, ja, jeg beder så mange gange om forladelse," sagde krebsen. "Jeg ville bare minde fruén om skallerne."

Så gik hun baglæns ind i sit hul.

"Hvorfor vil du tænke så meget på alt det krapyl," sagde rørsangeren til sin kone. "Der er da andet i verden end krebs og ål og edderkopper. Find dig noget smukt at se på. Det har du godt af i denne tid."

"Vis mig noget," sagde hun mat.

"Se på den kønne, hvide blomst dér lige nedenfor," sagde han. "Se, hvor nydelig den løfter sig over vandet. Den kan da hverken være nogen røver eller bandit."

Det var virkelig en køn, hvid blomst, som groede op fra bunden på en lang, tynd stængel og så overmåde sød og uskyldig ud. Rørsangersken så kærligt på den.

"Hvad hedder du, søde blomst?" spurgte den. "Må jeg se lidt på dig?"

"Kig bare væk," svarede blomsten. "Jeg hedder blærerod og har forresten ikke tid til at snakke med Dem. Jeg har mit at passe, skal jeg sige Dem, og må være om mig."

Rørsangersken strakte hals og så ned i vandet.

"Den ækle edderkop har sin rede mellem dens blade," sagde hun.

"Ja, hvad kan blæreroden gøre for det?" svarede hendes mand. "Sådan er blomstens kår, at den står, hvor den står, og tager det,

som det falder. Roligt suger den sin næring af jorden, har ingen plet på sine blomster, intet blod på sine blade. Det er det, der gør den så poetisk og så fin."

"Ti stille," sagde hun. "De snakker sammen."

Og snakke sammen gjorde de, så det kunne forslå noget.

"Har du fanget noget?" spurgte blæreroden.

"Såmænd," svarede vand-edderkoppen. "Jeg går ikke fastende i seng. På denne årstid er der godt med vandmider, og så klager jeg ikke. – Og hvordan er det gået dig?"

"Tak, godt," sagde blæreroden. "Halvandet hundrede myggelarver og fyrretyve karpeunger har jeg sat til livs i eftermiddag. Men mæt er jeg ikke. Jeg tror slet ikke, jeg *kan* blive mæt."

"Hvad er det dog, den siger?" hviskede rørsangersken og så forskrækket til sin mand.

"Ti stille," sagde han. "Lad os høre mere."

Edderkoppen gik ind i sit kammer, hængte syv æg op under loftet, tog sig en mundfuld luft og kom ud igen.

"Du er egentlig en forfærdelig røver," sagde den. "Var det ikke, fordi jeg boede til leje hos dig, kunne jeg blive gal i hovedet på dig. Du tager mig jo brødet ud af munden."

"Snak om en ting," sagde blæreroden. "Der er såmænd nok til os begge to. Jeg er netop glad ved at have en logerende, der driver samme forretning som jeg. Så har man da noget at snakke om."

"Det er egentlig underligt, at en blomst som du er blevet røver," sagde edderkoppen. "Det ligger jo ellers ikke til jer."

"Hvad skal man sige til det," sagde blomsten. "Tiderne er hårde. Vi er mange om det, og jorden er helt udpint. Så fandt

jeg på dette her, og det går strygende. Men jeg har også mine apparater i orden. – Vil du se dem?"

"Ja, nok," sagde edderkoppen. "Men du gør mig vel ingen fortræd?"

"Vær du kun rolig," sagde blæreroden og lo. "Du er mig for stor. Rend hen ad en af mine stængler, så skal jeg forklare dig det hele."

Edderkoppen gik forsigtigt et stykke ned ad grenen og blev så stående og så på en lille blære, der sad.

"Det er rigtigt," sagde blæreroden. "Det er en af mine fælder. I dem fanger jeg mit bytte. Jeg har et par hundrede stykker af dem."

"Så kan du æde et par hundrede vandmider på én gang?" sagde edderkoppen misundelig.

"Det kan jeg. Når de kommer. Men så svineheldig er jeg aldrig. – Vil du se engang ... på siden af blæren er der en lille klap, som er ganske løs. Når et eller andet fjols støder på den, så går den ind, og vupti! dumper fjolset ind i blæren. Han kan ikke komme ud, og så æder jeg ham i ro og mag."

"Hører du?" hviskede rørsangersken.

"Ja," sagde rørsangeren med et meget alvorligt ansigt.

Edderkoppen kunne ikke lade være med at pille ved klappen med et af sine ben.

"Av!" skreg den pludselig.

Den fo'r tilbage med et ryk, og benet blev siddende i blæren. I en fart blev det trukket helt ind, og klappen lukkede sig, og væk var det.

"Må jeg bede om mit ben?" sagde den vredt.

"Har jeg dit ben?" spurgte blæreroden. "Nå, du har været ved klappen? Ja, hvad skulle det også til, kære ven, jeg har jo advaret dig."

"Du sagde, jeg var for stor."

"Det er du også – desværre. Men sådan i stykker kan jeg naturligvis godt æde dig."

"Det er ikke smukt af dig, som er min vært," sagde edderkoppen. "Men siden jeg har syv andre ben, får jeg vel tilgive dig."

"Gør det, kære ven!" sagde blæreroden. "Jeg skal sige dig, jeg er ikke rigtig herre over mig selv, når man piller ved de klapper. Så *må* jeg æde, hvad der er i dem. Pas derfor på en anden gang!"

"Du kan være rolig," sagde edderkoppen. "En fyr som dig må man omgås med forsigtighed. – Ville det være indiskret at spørge dig, hvordan mit ben smager?"

"Å jo," sagde blæreroden. "Meget var der jo ikke på det. Forresten er jeg færdig – vær så god, om du vil se resterne."

I det samme blev klappen lukket op og en lille bitte, hård stump kastet ud i vandet.

"Er det mit ben?" spurgte edderkoppen.

"Kender du det ikke?"

Blæreroden lo fornøjet. Edderkoppen stod lidt og så på stumpen.

"God nat," sagde den så og humpede sørgmodig ind i sit kammer.

"God nat," sagde blæreroden venligt. "Og god jagt i morgen."

"Gud stå mig nådig bi," sagde rørsangersken. "Jeg overlever det ikke."

Men i det samme mærkede hun noget levende under sig.

"Børnene!" skreg hun.

I en fart var hun oppe på redens rand. På den anden kant sad hendes mand og kiggede lige så ivrigt.

Det ene æg var helt itu, og et af de andre var revnet. Der lå en lille bitte, blind og nøgen unge i reden, og ud af det andet æg stak det sødeste lille barneben.

"Har du set magen!" skreg hun, "er den ikke yndig?"

"Dejlig!" sagde han.

Så gav de sig til at hakke forsigtigt på de andre æg. Og indefra hakkede ungerne med deres små næb, og fem minutter efter var de alle fem fremme.

"Hjælp mig med at gøre rent," sagde hun.

Ud fløj skallerne til alle sider ned i vandet.

"Gud velsigne fru!" råbte krebsemadammen dernede fra. Hun var ude på en lille aftentur.

Men ingen hørte hende. Rørsangerfolkene var ellevilde over deres børn og tænkte ikke på andet i verden.

"Er du gal?" sagde manden. "De fryser jo ihjel. Læg dig på dem!"

Og hun lagde sig på dem og dækkede dem til og tittede hvert øjeblik til dem.

Men han sad den halve nat i rørtoppen og sang.

6. Sommer

Hele søen var levende.

Der var ikke blot store, gruelige gedder og store, skikkelige karper og skaller og aborrer og hundestejler og ål. Der var krebs og frøer og salamandere, mosesnegle og dammuslinger, vandkalve og stankelben, hvirvlere og mange, mange flere. Der

var anden, som rappede på sine ællinger, svanen, som gled over vandet med bøjet hals og brusende vinger, fornem og smuk. Der var guldsmeden, som svirrede i luften, og guldsmedens unger, som krøb i vandskoven og åd, til de revnede. Men det gjorde ingenting; de skulle netop revne, inden de blev til noget.

Der var blæreroden, som havde sin uskyldige, hvide blomst over vandet og sin morderkule nede ved bunden. Edderkoppen, som stadig var dens logerende og nu havde hele loftet fuldt af æg, hundrede tusinde myggelarver, som lå i vandskorpen og stak deres ånderør i vejret og løb til bunds, så snart der bare faldt en skygge over vandet. Der var hundrede tusinde myg, som dansede i luften, der var nøkkerosen, der vidste, hvor smuk den var, og ikke var til at komme nær for vigtighed.

Der var mange endnu, som man ikke kan remse op, uden at det løber rundt for én. Og så var der haletudserne, som var så mange og så lystige. Og dersom man tog bare en vanddråbe og kiggede på den gennem et forstørrelsesglas, så man, hvor den var sællefuld af bitte, små dyr, som sprællede og åd hinanden uden at tænke det mindste over det.

Men lige under rørsangerfolkenes rede var der en lille døgnfluelarve, som var frygtelig forskrækket af sig. Den var kommet i snak med rørsangersken en dag, hun var gået helt ned ad røret for at finde mere mad til sine fem unger, som slet ikke kunne blive mætte og altid skreg på mere. Døgnfluelarven var just i det samme kommet op til overfladen, og nu havde den fuglens næb lige over sig.

"Lad mig leve," sagde den.

"Det siger de alle sammen," svarede rørsangersken. "Mine børn skal også leve!"

Dermed ville hun nappe den. Men larven vred sig sådan og så så alvorlig ud, at hun kunne ikke.

"Hør blot et øjeblik på mig," sagde den, "så er jeg vis på, De ikke gør mig fortræd. Jeg er så lille og så tynd og fylder så lidt i maven."

"Hvad er det så?" spurgte rørsangersken.

"Jeg har boet her længe," sagde larven. "Jeg har hørt, hvordan De talte med Deres mand og med krebsen og ålen og edderkoppen. Det var så pænt, hvad De sagde. Jeg er vis på, De har et godt hjerte."

"Jeg ved ikke, hvordan det står sig med hjertet," sagde rørsangersken. "Men jeg har fem sultne børn."

"Jeg er selv et barn," sagde larven. "Og jeg ville så forfærdelig gerne leve, til jeg bliver voksen."

"Synes du, livet er så rart?"

"Det ved jeg ikke. Jeg er jo bare et barn. Jeg kryber rundt hernede og venter. Når jeg bliver voksen, får jeg vinger og kan flyve ligesom De."

"Du bilder dig da aldrig ind, du er en fugl?" sagde rørsangersken.

"Ak nej. Så højt stiler jeg rigtignok ikke. Jeg bliver bare en vårflue."

"Dem kender jeg," sagde rørsangersken. "Dem har jeg spist mange af. De smager godt."

"Å, ja – men så vent med at spise mig, til jeg bliver voksen. De må vide, jeg skal kun leve nogle timer, når jeg får vinger. Jeg får akkurat tid til at flyve en gang rundt om søen og lægge mine æg i vandet. Så skal jeg dø. Og så må De lige så gerne æde mig. Men

lad mig slippe nu. Og sig det til Deres mand. Han har to gange været efter mig."

"Lad gå," sagde rørsangersken, "skønt det er dumt af mig. Du snyder mig formodentlig og lader dig æde af en anden forinden."

"Jeg skal gøre mit bedste for at slippe," sagde larven. "Og så siger jeg så mange tak."

Rørsangersken var allerede oppe i reden igen med seks myggelarver, den havde taget i én mundfuld. Dens mand var der også med en guldsmed, som børnene rev i stykker og åd under glade skrig.

"Appetitten fejler ingenting, og stemmerne ikke heller," sagde han. "Bare de snart kunne klare sig. Jeg er mager som en benrad."

"Og jeg da?" sagde hun. "Men børnene trives, og det er det vigtigste."

Han sukkede og fløj ud og kom hjem og fløj ud igen, og sådan gik det lige til aften. Så sad de begge to trætte ved redens rand og så ud over den blanke sø.

"Det er underligt, så livet tager på én," sagde hun. "Somme tider, når jeg er rigtig træt, kan jeg næsten forstå de dyr, som lader deres børn sørge for sig selv. Lagde du mærke til ålen forleden? så fed og glad den er."

"Deres Nåde taler om mig?" sagde ålen og stak hovedet op af dyndet.

"De er da også alle vegne," sagde rørsangersken.

"Omtrent. Man må sno sig."

"Har De hørt noget fra Deres børn?"

"Nej, Gud ske lov. De sytråde boltrer sig i det salte vand og har det ganske sikkert udmærket, for så vidt de ikke er ædt op. Men nogle er der jo nok igen. En dag skal De bare se, de kommer vandrede herop. De har fært af, at her er noget at tjene, og de generer sig ikke for at gå et par mil eller tre."

"Ak ja," sagde rørsangersken.

"Deres Nåde sukker under børnevrvølet? Ja, var det ikke det, jeg sagde?"

"Aldeles ikke," svarede rørsangersken. "Jeg kunne aldrig bære mig ad som De."

"Man har da pligter," sagde rørsangeren. "Og jo højere i rang man er, des større er pligterne."

"Gud ske lov da, at jeg er lavt i rangen," sagde ålen. "Jeg befinder mig storartet i mudderet."

"Så er man da også interesseret i, at poesien ikke ganske forlader verden. Der er meget rak og meget grimt, det indrømmer jeg. Desto vigtigere er det, at vi højere dyr gør noget for idealet. Og der kan ikke tænkes noget mere idealt end en faders arbejde for familien, om også det til tider kan være noget anstrengende."

"Det er svært, så De er højt oppe i dag, hr. rørsanger," sagde ålen. "Enhver sin lyst. Men hvad poesien angår, så må jeg tilstå, at jeg har ikke set meget til den i mit liv. Og jeg har dog snoet mig adskilligt rundt i verden. Det gælder alle vegne om at æde og æde og æde. Og de, der har børn at passe, er de værste røvere af dem alle. Farvel."

"Det er en væmmelig knægt," sagde rørsangersken. "Du var rigtig sød, at du sagde ham besked. Jeg er ganske enig med dig. Forresten har jeg selv gjort noget rigtig pænt i dag."

Hun løb ned ad røret og tittede i vandet. "Er du der, min lille larve?" spurgte hun.

"Jo tak," sagde døgnfluellarven.

"Og du har det godt?"

"Jo såmænd. Ålen havde nær set mig, og jeg var lige ved at falde i blærerodens fængsel, og vand-edderkoppen var ude efter mig før. Ellers går det rigtig godt."

"Hvad er nu det?" spurgte rørsangeren.

"Å," svarede hans kone. "Det er en protégé, jeg har. En lille døgnfluellarve. Jeg har lovet at lade være med at æde den. Den glæder sig til at blive voksen og er det kun et par timer, det skind."

Hun sagde ikke noget om, at hun ville æde den, når den blev voksen, og rørsangeren blev alvorligt vred.

"Sikke noget sentimentalt sludder," sagde han. "Passer det sig for en kone med fem børn at gøre sådanne dumheder."

"Jeg synes, det var så poetisk, at den skulle have lov til at leve," sagde hun.

"Vis vas," sagde manden. "Poesien gælder da ikke ens mad. Så døde vi såmænd alle sammen af sult. Ikke heller kan sådant et kræ da komme i betragtning."

Dermed løb han ned ad røret og spejdede ivrigt efter larven for at æde den.

Men den havde hørt, hvad han sagde, og var gået til bunds med angst i sit lille hjerte.

7. Karpen

Sommeren led, og det blev værre og værre. Al verdens unger var kommet ud af æggene og fyldte hele søen. Midt ude var den helt

grøn af millioner små alge-planter, som døde og rådne og stank sådan, at syv store aborrer døde af det og drev i land med bugen i vejret.

"Søen blomstrer," sagde sivene hånligt.

"Her lugter væmmeligt," sagde rørsangersken.

"Jeg synes i grunden, her er rart," sagde karpen.

Karpen kom lidt ind mellem rørene. Den havde fundet sig en ven derinde, nemlig dammuslingen, som pløjede sig så småt gennem mudderet eller satte sig fast i bunden og gabede.

De passede godt sammen de to, for de var sindige og rolige folk, der levede på samme måde.

"Jeg gider ikke være over den vilde jagt efter mad," sagde karpen. "Jeg lukker munden op, hvor vandet er lidt tykt, og lader løbe ind, hvad der er. Der er altid noget, som hænger ved. Så er man fri for at slå ihjel og ser ikke al jammeren."

"Lige så hos os," sagde dammuslingen. "Jeg bruger akkurat samme metode. Det er fornemmere, og jeg er blevet fed af den."

Så sad de to og snakkede sammen og gabede hele tiden og morede sig alligevel storartet.

"Tag dig i agt, du ikke kommer for nær til dem," sagde rørsangersken til døgnfluelarven.

"Ja, mange tak," sagde larven.

"Karpen og muslingen er dog nettere end de andre," sagde rørsangersken til sin mand.

"Ja – hvorfor nu det, Deres Nåde?" sagde ålen, som altid var der, når man mindst tænkte på den. "De gør jo akkurat det samme som vi alle sammen ... bare er dyrene, de æder, mindre."

"Der er forskel, højstærede," sagde rørsangeren. "Deres mangel på dannelse gør bare, at De ikke kan se det."

"Ja – man må sno sig," sagde ålen.

Rørsangeren værdigede den ikke noget svar, men vendte sig til karpen og muslingen, slog en lille trille og sagde høfligt:

"Min kone og jeg gør os en ære af at hilse på Dem, mine herrer. Vi har med fornøjelse lagt mærke til, at De lever Deres liv under finere former end de fleste af søens øvrige indvånere. Vi har lidt meget ved synet af den umådelige brutalitet –"

Han gjorde en pause, snappede en spyflue og kastede den i reden til børnene.

"– af den umådelige brutalitet, der hersker i samfundet her. Det kan ikke andet end være dannede folk yderst ubehageligt at se den utilslørede, kyniske råhed, hvormed man her tilfredsstiller sine legem–"

Her greb han en vårflue, åd den, tørrede sig om munden og gik videre:

"– tilfredsstiller sine legemlige fornødenheder. De er anderledes, mine herrer. Hvis De havde vinger, skulle jeg være tilbøjelig til at tro, at De oprindelig slet ikke hørte hjemme i dette selskab."

"De gætter fuldkommen rigtigt," svarede karpen og viftede forbindtligt med finnerne.

"De har ganske ret," sagde muslingen og gabede høfligt.

"Jeg er født i en anden sø," fortalte så karpen. "Men jeg må tilstå, jeg har ingen klar erindring om den. Kun ved jeg, at der ikke blev ført det vilde banditliv som her. Jeg tror f.eks. ikke, der var andre fisk end karper i søen, hvilket jo gjorde tonen net, forstår De. Det var vist nok en adelig karpedam. Vi blev fodrede fem gange daglig, og alt, hvad der på nogen måde kunne genere

os, var fjernet. Sådant noget som gedder, vand-edderkopper og denne væmmelige blærerod har jeg aldrig set før her."

"Der må have været idyllisk," sagde rørsangeren. "Tør jeg spørge, var der ingen rørsangere?"

"Jo," sagde karpen. "Jeg tror nok, de havde tilladelse til at bygge i rørene. Og så var der en del frøer, formodentlig for at opmuntre os med deres kvækken."

"Hvorledes kom De så herhen?"

"Tja—e," sagde karpen. "Jeg er i nogen forlegenhed med svaret. Dvs. vi kom i et hyttefad, jeg og en hel del kolleger. Og så blev vi hældt ud i denne sø. Jeg kan ikke finde nogen anden grund end ønsket om at forbedre tonen her. Vi havde ikke noget at klage over dér, hvor vi var. Har De hørt noget om, at dannede folk hersteds har fremsat et sådant ønske?"

"Nej," sagde rørsangeren. "I min tid er det ikke sket. Men jeg har kun været her fra foråret."

"Nå, således," sagde karpen. "Ja, jeg har været her i fire år. Jeg ville ønske, jeg var væk igen. Der er den gedde, som man går i en evig skræk for. Mange af mine kolleger er forsvundet på en aldeles ubegribelig måde, og jeg tror, reverenter talt, gedden har ædt dem. Og så er, som De rigtigt bemærkede, tonen jo i det hele taget temmelig udannet. Men De kan jo sagtens. De rejser vel til efteråret?"

"En lille tur til Italien," sagde rørsangeren. "Med min familie."

Karpen stod lidt og grundede. Den gabede et par gange. Så sagde den:

"Måske De kunne gøre mig en tjeneste ... jeg kommer til at tænke på det ved at se det dejlige spidse næb, De har."

"Med fornøjelse," sagde rørsangeren.

"Ser De, enhver har jo sit kors, og mit sidder i mine gæller. Vil De se ..."

Den åbnede gællelåget, og rørsangeren løb ned ad røret og tittede ind.

"Ja, min sandten," sagde den. "Der sidder et kors."

"Det er *dobbeltdyret*," sagde karpen og sukkede dybt.

"Hvad for noget?"

"*Dobbeltdyret*. Desværre må jeg tilstå, at jeg har haft det med mig fra den forøvrigt udmærkede adelige karpedam, jeg fortalte Dem om. Allerede dengang pinte det mig, men i den sidste tid er det næsten ikke til at holde ud. De må vide, dyret består oprindelig af to orme ... af den slags, De ved, som ikke gider arbejde selv, men indkvarterer sig hos ordentlige folk og suger dem ud. Jeg har en snes stykker i min mave, men de generer mig ikke på langt nær så meget som *dobbeltdyret*. Ser De, for at gøre gemenheden så meget større har disse slyngler den vane at lægge sig to og to korsvis over hinanden. De suger sig fast til hinanden, indtil de er vokset sammen, og så udsuger de mig med forenede kræfter."

"Jeg har aldrig hørt magen," sagde rørsangeren.

"Magen har jeg på den anden side hovedet i min anden gælle," sagde karpen. "Den kan vi snakke om bag efter. Nu ville jeg gerne bede Dem, om De ikke ville prøve på at tage bestiet med Deres næb. Jeg skal være Dem overordentlig taknemmelig. Jeg pines sådan, at jeg hellere vil dø end leve videre på denne måde – –"

I det samme var det, som om verden skulle forgå.

Rørskoven bølgede, rørene knækkede, rørsangerne skreg alle ni, vandet sprøjtede, muslingen væltede, edderkoppens

kammer blev knust.

"Endelig ... endelig ..." lød geddens stemme.

"Spar mit liv! Spar mit liv!" skreg karpem.

Hvad der nu passerede, har ingen nogen sinde rigtig kunnet fortælle.

Karpem knasede og brasede mellem geddens tænder, og alle de, der var i nærheden, troede, de skulle dø. Men lidt efter blev der stille, og da rørsangerfolkene kom til hægterne igen, var gedden væk, og karpens halefinne lå og flød i vandskorpen.

Rørsangernes rede var drattet ned på den ene side, og de måtte arbejde en stund på at få den i orden. Men ellers var alle børnene i behold, og efterhånden kom de sig jo af forskrækkelsen. Vandet blev klarere igen, og dernede sad muslingen og gabede.

"Det var et ædelt menneske, dér gik bort, Deres ven," sagde rørsangeren.

"Ja," svarede muslingen. "Jeg har forresten også oplevet noget —"

"Vi glæder os til at høre Deres historie i morgen," sagde rørsangeren. "I dag er vi for rystede, til at vi kan tåle mere."

I det samme gik karpehalen til bunds.

Det var madam krebs, som nappede den og slæbte den ind i sit hul.

"Fattigfolk må være glade ved det, de rige spilder," sagde hun.

8. Muslingen

Næste aften tittede rørsangeren ned i vandet.

Dammuslingen sad der og gabede som sædvanlig. Den var der ikke noget at mærke på.

"God aften," sagde rørsangeren. "Hvorledes befinder De Dem efter Deres vens ulykkelige endeligt?"

"Tak," svarede muslingen. "Det har såmænd ikke forstyrret mit humør. Mit humør lader sig i det hele taget ikke forstyrre. Kun når man stikker noget ind mellem mine skaller, bliver jeg gal i hovedet og klemmer til."

"Det ville jeg også gøre i Deres sted," sagde rørsangeren. "Og Deres sindsligevægt er jo ligefrem misundelsesværdig. Men jeg synes ellers næstens ulykke Deres nære ven ..."

"Jeg har ingen næste," sagde muslingen. "Og karpen var ikke min nære ven. Vi konkurrerede ikke – det var det hele. Så kan man sagtens være venner. Jeg morede mig tit over karpens talemåder. Men jeg siger aldrig nogen imod, undtagen når man stikker noget ind mellem mine skaller. Karpen havde haft med mennesker at bestille – det er det. Så bliver dyrene så løjerlige. De er forresten ligesådan."

"Det tager jeg som en kompliment," sagde rørsangeren, der var lidt fornærmet, men ikke ville lade sig mærke med det.

"Forresten har jeg ikke andet med menneskene at gøre, end at de freder mig og ikke nænner at gøre mig fortræd for min smukke sangs skyld. De står stille og lytter til mig, når de går forbi. Mange digtere har skrevet smukke vers om mig."

"Nå, har de det," sagde muslingen. "Ja, det har de såmænd også gjort om mig. Men løgn var det, hvad de sagde."

"Hvad sagde de da?"

"Det var noget vås om perler."

"Nej – har De perler – Kone! Kone! Muslingen har perler!"

"Vist har jeg ikke nej," sagde dammuslingen. "Lad dog være at skrigе sådan op. Det lyder jo over hele dammen. Om nogen

hørte Dem, risikerede jeg at blive fisket. Der er, Gud ske lov, ikke perle skabt i mig."

"Å-e," sagde rørsangeren skuffet.

"Det er netop de perler, digterne våser om. De synger om, hvor lykkelig muslingen er over den kostbare perle, den vogter, og mere af den slags ... Ved De, hvad en perle er?"

"Nej," sagde rørsangeren.

"Det er et væmmeligt, nærgående snyltedyr – sådan noget lignende som dobbeltdyret, der pinte karpene. Når det kommer ind i os, piner det os naturligvis. Så hælder vi bæstet over med perlemor, til det kreperer. Og så sidder det på vores skal og spiller perle."

"Herre Gud," sagde rørsangeren. "Hørte du det, kone? Alle vore illusioner går da også deres vej. Det bliver snart tomt omkring én."

"Å, så længe vi har de fem forslugne børn, er det da ikke helt tomt," sagde hun. "De skriger på mer."

"De får ikke mer i dag," svarede han gnavent. "Nu har vi begge to rendt og fløjet for dem hele dagen. Nu vil jeg min sandten have fred til en passiar med naboerne. Giv dem nogen strips."

De fik strips. Og så skreg de mere, og så sov de.

"De antydede i aftes, at De ikke var barnefødt her i søen," sagde rørsangeren. "Fortæl os, hvor De er fra."

"Med fornøjelse," svarede muslingen. "Jeg holder også af en sludder om aftenen. Og ingen tror jo, man har oplevet noget, fordi man er så småt kørende. – Men vent lidt ... der er en næsvis fyr, jeg må snakke lidt med ..."

Det var ingen anden end madam krebs.

Hun var kravlet nærmere og pillede med sine ben ved muslingen. Nu smækkede den skallen til om et af dem og klippede det midt over. Madammen skreg som en besat og hamrede med klørne på muslingen, men den lo bare.

"Sikken en laps! Kan han ikke lade en ærbar kone gå i fred!"

"Jo," sagde muslingen, "når hun ikke går i mig."

"Sådan en jammerlig musling!" skreg hun. "Sådan et bløddyr! Han er meget lavere i rangen end som jeg, og så vover han at være næsvis. Jeg har én og tyve par ben, at han ved det; hvor mange har han?"

"Kom bare med dem alle én og tyve," sagde muslingen.

Madammen blev ved at skælde, og så blandede rørsangeren sig i det.

"Lad nu være med Deres grovheder," sagde han ... "det kommer da ikke an på benene. Jeg har såmænd bare to."

"Gud bebares," sagde krebsen. "Al respekt for Dem, hr. rørsanger. Jeg kender nok mine overmænd. Men jeg begriber bare ikke, at en fin herre som De vil snakke med sådan et bløddyr."

Skældende og smældende trak hun sig tilbage til sit hul, men lod hovedet og klørne hænge ud. Muslingen lukkede sig op, men havde hele tiden fire-fem af sine øjne på madammen. De sad på kappebræmmen, som lå i åbningen mellem skallerne. Så snart hun rørte det mindste på sig, lukkede den sig øjeblikkelig.

"Nok er man blød inden i," sagde den. "Men verden viser man den hårde yderskal."

"Fortæl så," sagde rørsangeren.

"Jeg er født i en anden sø langt herfra," sagde muslingen.

"Nogen nærmere beskrivelse af den kan jeg ikke give, for De

forstår nok, i min stilling har man ikke så megen lejlighed til at se sig om. Så fint som i den adelige karpedam var der ikke, det er vist nok. Når jeg skal være ærlig, synes jeg, der var omtrent som her. En farlig mængde krapyl af alle slags. Men især var der mange muslinger. De sad i muddret så tæt som brosten og tog brødet ud af munden på hinanden. Tog man en mundfuld vand, var det almindeligvis det bare sprøjt. En anden én havde allerede suget det ud, forstår De."

"Hvad gjorde De så?" spurgte rørsangeren.

"Jeg gjorde ingenting," svarede muslingen. "Jeg gør aldrig noget, undtagen når nogen stikker noget imellem mine skaller. Så bliver jeg gal i hovedet og klemmer til ... nå, er De der igen, madam krebs? Har De et lille ben, De vil have amputeret?"

"Vindbøjtel!" sagde krebsen.

"Men De kunne jo dø af sult," sagde rørsangeren. "Man dør ikke så let," svarede muslingen. "Når der da ikke støder en ulykke til som med den salig karpe. Jeg har såmænd engang ligget et helt år på et bord i en stue."

"Gudbevares," sagde rørsangeren. "Hvor kom De derop?"

"Det var en student eller sådan én, der fiskede mig. Han pakkede mig ind i et stykke papir og lagde mig på bordet. Han ville se, hvor længe jeg kunne leve. Hver lørdag pakkede han mig ud og slog lidt vand på mig, og jeg var jo aldrig død."

"Men hvordan kom De da væk fra ham?"

"Jo," sagde muslingen. "Det var, da han blev forlovet. De må nemlig vide, at der kom jo engang imellem folk og besøgte ham, og de skulle naturligvis alle sammen se den mærkelige musling, som ikke ville dø. Blandt dem var der også en ung pige, som var så vred på ham, fordi han plagede mig sådan. Men han lo bare

af hende. Da nu jeg havde ligget der et år, blev han forlovet med hende – de sad og gjorde det i sofaen lige ved mig, og jeg var ikke mere død, end jeg kunne lide lidt på skallerne og se det hele; det er nogle grinagtige fyre, de mennesker. Men så spurgte han hende, om der ikke var noget, hun ønskede på denne glædelige dag. Jo, hun ønskede da, at jeg skulle sættes ud i vandet igen. Han lo af hende. Men ud gik de med mig lige med det samme til den selv samme sø, hvor jeg var fisket, og kastede mig ud. Så satte jeg mig fast mellem kammeraterne og begyndte forfra."

"Ja – den kærlighed," sagde rørsangeren og så ømt på sin kone.

"Den kærlighed," sagde hun og gav ham øjnene igen.

"Jeg har ikke noget imod den," sagde muslingen. "Men jeg kender den rigtignok ikke af personlig erfaring."

"De har vel en kone," sagde rørsangeren. "Eller måske ... De er måske en dame ..."

"Jeg er hverken det ene eller det andet. Jeg er bare en musling. Og jeg lægger mine æg, og så er det godt."

"Sørger De pænt for Deres børn?" sagde rørsangeren.

"Det manglede bare," svarede muslingen. "Mine børn er nogle højst besynderlige personer. De er sømænd."

"Sømænd?"

"Ja, sømænd er de så. Så snart de er kommet ud af ægget, stikker de et stort sejl ud og sejler rundt for vind og vove. Først når de bliver ældre, hvis de da ikke bliver ædt, sætter de sig ned som honnette muslinger med skaller og filosofi i kroppen."

"Lad os ikke tale om børn," sagde rørsangeren. "Det gør altid min kone så nervøs. Fortæl os nu, hvordan De kom her over i

søen."

"Ja," sagde muslingen. "Det kom sig af den egenskab, jeg har, at jeg bliver gal i hovedet, når nogen stikker noget ind i mine skaller ... jeg ved ikke, om jeg har fortalt Dem, at jeg har den egenskab?"

"Adskillige gange," svarede rørsangeren.

"Jeg glemmer det aldrig, jeg skal nok tage mig i agt."

"Gør De kun det," sagde muslingen.

"Det var ellers en af Deres slags, som besørgede min flytning."

"En rørsanger?"

"Jeg ved ikke præcis, om det var en rørsanger. Jeg ser ikke godt uden for vandet ... god dag, god dag, madam krebs! *Dem* ser jeg hele tiden – og for mig er den ene fugl omtrent som den anden. Forresten var det vist en måge. Nå ... jeg sad på bunden og gabede, som jeg plejer van. Lige over mig stod en lille skalle. Så lige med ét, plask! dér var mågen og huggede skallen. Den var i så stærk fart, at den fo'r helt ned til bunden. En af dens små tæer stak ind imellem mine skaller, og jeg klemte til. Mågen rev og ruskede, men jeg er stærk, når jeg bliver gal i hovedet, og holdt fast. På en måde var den nu alligevel den stærkeste. For den rev mig løs, og så gik det op gennem vandet og op til vejrs."

"Det er jo et helt eventyr," sagde rørsangeren.

"Vi fløj et godt stykke," fortalte muslingen videre. "Højt over marker og skove ... jeg kunne lige titte ud, for skallerne stod jo på klem for tåens skyld. Fisken tabte vi da, men jeg holdt ved, hvor meget fuglen så spjættede og sparkede. Det var jo ikke min mening at hænge på til evig tid, forstår De nok, men jeg ville jo

være med at bestemme, hvor vi skulle ned. Jeg sætter, at jeg var drattet i et højt træ og skulle hængt dér og ventet på, at der kom en student og forlovede sig ..."

"Han var nok kommet," sagde rørsangeren. "Jeg har rejst meget, men aldrig været et sted, hvor der ikke var en student, som forlovede sig."

"Ja, det havde jo i alt fald været noget usikkert," sagde muslingen. "Og da jeg så kiggede ned og så, der var blå nederen under, gav jeg slip og faldt her ned i søen."

"Og De er fornøjet?"

"Foreløbig, ja. Jeg har ingen andre muslinger set, så det er betydeligt behageligere end det andet sted."

"Det er en sølsom historie," sagde rørsangeren.

Så sad den og faldt i tanker, og det blev nat.

Men rørsangersken løb ned ad røret og tittede i det mørke vand.

"Er du der, min lille larve?" spurgte den.

"Jo tak," sagde døgnfluelarven.

"Har du haft det godt i dag?"

"Jo tak. Jeg var bare nær blevet ædt af aborren, og så var der en ælling efter mig og en væmmelig guldsmedelarve og en vandkalv. Ellers er det gået udmærket."

9. Åkanden

"Tror du ikke snart, vi kan slippe børnene ud?" spurgte rørsangeren.

"Ih, bevares," sagde hans kone. "Der kan ikke være tale om, at de søde små kan stå på benene endnu den første månedstid."

"Stå på benene kan de allerede," sagde han, "for de er lige ved at træde hinanden ihjel, når jeg kommer med en sølle flue. Jeg skal sige dig, det begynder at blive lidt svært at skaffe maden. Vi er så pokkers mange om den nu. Der er børn alle vegne i omegnen, og alle sammen skriger de på mad."

"Begynder Deres Nåde at sande mine ord?" sagde ålen og stak hovedet op af dyndet.

"Ti stille, og pas Dem selv, De stygge fisk," sagde rørsangersken.

"Deres mand er for længe siden gået over til min mening," sagde ålen. "Det kan jeg tydeligt se på ham. Han ville give noget godt til, at han nu kunne strejfe rundt som en fri fugl i stedet for at slide sig op med en større familie."

"De tager aldeles fejl, højstærede," sagde rørsangeren. "Jeg indrømmer ganske vist –"

"Du kan bare prøve på at indrømme det allermindste!" skreg hans kone og huggede efter ham.

"Man må sno sig," sagde ålen, og væk var den.

Om middagen sad de to ægtefolk og talte igen om det.

"Bare vi kan holde det ud," sagde han. "Før sloges jeg som en rasende med min gode ven fluesnapperen om en lille latterlig larve. Jeg fik den, men han tilgiver mig det aldrig. Når krybben er tom, bides hestene, som menneskene siger. Det ender med skrig og spektakel over hele søen."

"Gud ved, om det kan blive værre, end det er," sagde hun. "Gør som jeg, tænk på alt det smukke, digterne har sunget om os. Det hjælper altid lidt til at holde humøret oppe."

"Jeg ville ønske, jeg havde et par ganske små digtere og kunne made ungerne med dem," sagde han arrigt.

De sad igen lidt i tunge tanker. Ungerne tog sig en middagslur.

"Det er også underlig fordelt her i verden," sagde han så. "Så mange sorger og bekymringer, vi har, vi glade, frie fugle, som hele verden står åben. Se nu på åkanden. Den er bundet til sin plads. I mange, mange dage må den stræbe op gennem det mørke vand, til den når overfladen. Så er den der og folder sin hvide blomst ud og er lykkelig. Ikke en bekymring har den ... se, hvor den ligger og gynger og drømmer. Gud give, vi var åkander."

"Ja," sagde rørsangersken. "Og dens frø modnes i dens skød, og så glider de ned i vandet og slår rod og vokser op, og næste år blomstrer de rundt om den. Ak, hvor det må være yndigt."

"Ja, men tænk på blæreroden, hvor den narrede os," sagde han.

"Pyt," svarede hun. "Det er naturligvis den væmmelige edderkop, der bor hos den, som har fået den ind på forbryderbanen. Ingen skal få mig til at tro, at der er andet end fred og fryd i åkandens skønne kalk."

"Hys," sagde han. "Den snakker med den lille pæne frøpeber ved siden af."

De to bekymrede fugle bøjede hovedet og lyttede.

"Din ondskabsfulde taske," sagde åkanden. "Du har lokket to humlebier fra mig i dag. Og så er der ikke mere honning i dit visne bæger end bag på min hånd."

"Skæld bare ud," sagde frøpeberen. "Alle dine fine klæder nytter dig ikke en smule. Det går dog efter den sande fortjeneste. En ordentlig humlebi ser ikke til en lapset tøs som

dig. Og du kan være vis på, at jeg har mere honning i en af mine blomster end du i hele din krop."

"Her står jeg med alt mit blomsterstøv modent," sagde åkanden, "og kan ikke blive af med det. At nogen gider se til en stodder som dig! Men jeg finder nok på en hævn. Du generede mig allerede, da vi groede op gennem vandet. Dine ækle tynde stængler klatrede over mig og havde gerne kvalt mig, om de kunne. Sådan noget stads. Til efteråret er der ikke trevl på trevl af dig. Det er storartet, at du skal have lov til at stå ordentlige folk i vejen."

"Til efteråret er mine frø modne og såede, lille rare åkande," svarede frøpeberen. "Og til næste forår gror de op og driller dig, ligesom jeg gør nu. Stol du trygt på det."

"Hvis ikke de kommer og renser søen forinden," sagde åkanden. "For så tager de dig, men mig lader de stå for min skønheds skyld."

Det kunne frøpeberen ikke sige noget til, for det var sandt.

"Hørte du?" hviskede rørsangersken.

"Hys," svarede rørsangeren. "Der kommer en humlebi."

Og der kom en stor, brummende humlebi, som snurrede på sine vinger og stod stille i luften over de to blomster.

"Vær så artig, søde humlebi!" skreg åkanden og spredte sine hvide blade, det bedste den kunne. "Her serveres den friskeste honning i hele egnen. Vær så god og træd nærmere. Jeg har hele gruber fulde. Og her er blomsterstøv i elegant indpakning. Og jeg har lagt mine brede, grønne blade ud på vandet, for at De kan hvile Dem, hvis De er træt. Vil De se ... her er ganske tørt ... vær så god ..."

"Bryd Dem ikke om den humbugmager," sagde frøpeberen. "Her er den rigtige gamle honningbutik. Jeg forsmår den dumme reklame med store, hvide blade og alt det stads. Jeg sætter alt mit ind på honningen og støvet. Bare en lille, hvid blomst, for at De kan finde mig."

"De kan aldrig være bekendt at gå ind i den fedtebutik," skreg åkanden. "Deres ærede børn bliver simpelt hen forgivet af alt det stads, hun har. Hvis ellers hun har noget, for der har været to store humlebier hos hende i dag, og de så meget misfornøjede ud, da de fløj."

"Tro hende ikke," råbte frøpeberen. "Det er den skæreste misundelse, der taler ud af hende. Humlebieerne var overmåde glade, og de har leveret en masse honning. Åkandemadammens er fra i går – ingen gider røre den – jeg tør dø på, den er aldeles fordærvet."

"Bum – sum – dum!" sagde humlebien og fløj sin vej.

"Sikken en flab," sagde åkanden.

"Sikken et fjols," sagde frøpeberen.

"Det er også, når man står i dårligt selskab," sagde åkanden.

"Det kommer naturligvis af dit markskrigeri," sagde frøpeberen. "Det jager jo ordentlige folk væk fra søen."

Så kunne de ikke hitte på mer og lå på vandet og så ondt på hinanden.

"Gud fri og bevare mig vel!" sagde rørsangersken. "Hvor skal man gå hen i verden for at finde poesi."

"Hvor skal man finde en flue," sagde hendes mand.

"Man skal tage livet, som det er," sagde muslingen. "Og mænge sig så lidt i det som muligt. Det gør jeg, og jeg kan sidde her og blive hundrede år."

Der stod en dreng på bredden. Han havde en stor sten i hånden. Pludselig kastede han den i vandet med al sin kraft. Så gik han og tænkte siden ikke over det.

Men stenen havde ramt muslingen og knust den ganske.

"Se så," sagde den. "Nu er historien ude. Begge skallerne knust – der er ikke noget at gøre ved den ting. Farvel og tak for behageligt selskab."

Alle dens øjne brast ét efter ét langs kappebræmmen, og så var den død.

"Gud ved, hvem den næste bliver," sagde rørsangeren.

Men krebsemadammen kom langsomt krybende og tog den døde musling i sine kløer.

"Nu får jeg mit ben igen med renter," sagde hun.

10. Krebsens rejse

"Hvordan har min lille larve det?" spurgte rørsangersken.

"Jo tak," svarede døgnfluelarven. "Der var en skalle, som ville spise mig, og to vårfluelarver, som rev i mig, og en hvirvler, som bed mig i det ene ben. Ellers går det udmærket."

"Er du ikke snart færdig?"

"I dag eller i morgen, tænker jeg."

"Pas nu godt på, du ikke kommer i ulykke forinden," sagde rørsangersken venligt.

Krebsemadammen krøb rundt og var urolig.

"Det er sløjt med maden," sagde hun. "Ak ja, hvem der var en fornem fugl og fløj sin vej. Men det er sandt, fru'en er jo vred på mig, så jeg tør vel knap tale til Dem."

"Jeg har været meget vred på Dem," sagde rørsangersken.

"Men siden har jeg oplevet så meget forfærdeligt, at jeg næsten

har glemt det. Jeg har gjort bekendtskab med en edderkop, som har ædt sin moder."

"Ih, du alstyrende," sagde krebsen. "Det må rigtignok oprøre enhver moder."

"Det må det. Hun har også ædt sin mand."

"Jeg siger ikke, det er rigtigt," sagde krebsen. "Men det er alligevel mere undskyldeligt, for mandfolkene er ikke andet end som utysker. Ja, jeg undtager begribeligvis fruens mand."

"De har en løs moral, madam krebs," sagde rørsangersken. "Sig mig, åd De så virkelig Deres børn?"

"Jeg kom for skade at æde syv," svarede krebsen med et ulykkeligt ansigt. "Men det var ved Gud af den bare, skære kærlighed. De var så dejlige. Og da jeg klappede dem med klørne, kom jeg til at tage for hårdt. Så måtte jeg jo hellere æde dem selv, end at de skulle gå i fremmede."

"Det er skrækkeligt at høre på," sagde rørsangersken.

"Ja, det er trist," sagde krebsen. "Men, herre Gud, nu har de små skind da udstridt, mens deres hundrede og tre og halvfemsindstyve søskende strider frem ude i den onde verden. Gud ved, hvor mange af dem der er i live, og hvordan de klarer sig."

"Ja, verden er ond," sagde rørsangersken.

"Vil De ikke sige mig, frue," sagde krebsen – "tror De ikke, en anden én kunne komme væk fra søen?"

"Vi rejser til efteråret," svarede rørsangersken. "Til Italien. Men De har jo ingen vinger, madam krebs, så jeg forstår ikke, hvordan De skulle komme af sted."

"Det er netop det. Havde man vinger, skulle man snart være borte. Men måske de ville genere i vandet. Og der er da

forresten også folk uden vinger, som rejser. Hvad mener fruén for eksempel om ålen?"

"Ja – ålen," sagde rørsangersken. "Den kan sno sig. Det kan De ikke."

"Nej," svarede krebsen og stilkede øjnene bedrøvet. "Det kan jeg aldeles ikke. Over den stive særk, De ved. Men den må jeg ellers love for. Havde jeg ikke haft den, var jeg såmænd for længe siden gået i både den ene og den anden."

"Hvad vil De så gøre?"

Krebsen krøb helt hen under rørene, hvor reden hang, og spurgte ganske sagte:

"Hvad mener fruén om muslingen?"

"Muslingen?"

"Ja netop. Ser De, jeg sidder jo her i mit mudder og hører så mange ting og tænker mit ved det. Sådan hørte jeg også den historie, muslingen opvartede herskabet med forleden dag. Tror fruén, den er pålidelig?"

"Naturligvis tror jeg det."

"Ja, jeg regner nu ikke muslingen for nogen ting," sagde krebsen. "Sådan et bløddyr. Og så har den oven i købet fornærmet mig. Men jeg har jo ædt den, og jeg kan ellers ikke lide at tale ondt om det, jeg selv har spist. Og hvis historien er rigtig, så kunne jo en anden én salvere sig på samme manér."

"De har jo ingen skaller at klemme med, madam krebs."

"Nej, men jeg har mine kløer," svarede krebsen. "Og de kan også klemme, kan fruén tro."

Rørsangeren kom hjem fra jagten, og hans kone fortalte ham om krebsens plan. De lo begge to af det, men madam krebs blev ved sit.

Hun var slet ikke i sit hul den hele formiddag, men krøb rundt og svømmede oppe i vandskorpen for at se, om der ikke skulle tilbyde sig en lejlighed. Ved middagstid kom der en lille skalle svømmende.

"Tag dig i vare, larve!" skreg rørsangersken.

"Jeg har forputtet mig under et blad og har det godt," svarede døgnfluelarven.

"Der har vi skallen," sagde krebsen. "Nu mangler bare mågen."

Den holdt sig lige under skallen og spejdede ivrigt til alle sider med sin lange øjne.

"Hvad vil du, du lede krebs?" sagde skallen og slog med halen.

"Gud, hr. fisk, jeg skal såmænd ikke gøre Dem noget," sagde hun. "Søen er vel for alle, skulle jeg tro. Man har vel lov at gå og lufte sig uden for sin egen dør."

Ålen stak sit hoved op af dyndet.

"Det er rigtigt, madam krebs, hæng bare i," sagde den. "Man må sno sig."

Og rørsangerfolkene lo og tittede ned, hvad det mon kunne blive til, og ungerne fik besked efter deres forstand og tittede med. Edderkoppen løb til og så på, døgnfluelarven var lige ved at sprænge sit puppehylster af nysgerrighed. Blæreroden glemte at fange dyr, åkanden og frøpeberen holdt op med at skændes – alle sammen stirrede de på krebsen og skallen. For de havde alle sammen hørt noget om *det*, der forestod, den ene fra den anden. – Men ingen af dem sagde noget for ikke at jage skallen væk – den var den eneste, som ikke anede det mindste. Alene rørene hviskede sagte til hinanden. Men det gør de altid, så det er der ingen, der lægger mærke til.

Bedst som det var, slog en måge ned på skallen.

Det gav sådant et plask i vandet, at ingen rigtig kunne se, hvad der gik for sig. Men væk var skallen, og straks efter råbte rørsangerne:

"Se ... se ... der flyver mågen med skallen ... og krebsen hænger ved dens bagtå."

Åkanden og frøpeberen råbte det samme, og sivene hviskede det videre, og snart var der ikke en myggelarve i dammen, den vidste jo besked med det mærkelige, der var hændt.

"Så lykkedes det for den," sagde rørsangerne.

Og de talte en hel time om, hvor den vel kunne være kommet hen, men ingen kunne jo regne det ud, og ingen fik det nogen sinde at vide af alle dem i søen.

Kun konen, der boede ved søen, vidste det. For dengang mågen stod over skorstenen på hendes lille hytte, slog den et sådant slag med benet, at krebsen drattede af. Den gik lige ned gennem konens skorsten, og dér stod en gryde kogende vand, som den faldt i.

"Av," sagde krebsen. "Det var en slem overgang og en flov historie."

Så flov blev den, at den blev ildrød over hele kroppen og døde i det samme. Men da konen tog sin gryde og ville skænke på til en kaffetår, stirrede hun forbløffet på den store dejlige krebs.

"Nå ja," sagde hun. "Tak den, som byder."

Så spiste hun den.

Samme aften brød døgnfluen ud af sit puppehylster. Den steg op i luften på små bitte, tynde, klare vinger og med tre lange tråde i bagkroppen, for at den kunne holde balancen.

"Nej ... Hvor er her kønt," sagde den. "Hvor livet er dejligt. Man kan sagtens leve mange, mange dage som en fattig larve, når man blot en eneste time får lov til at se al den herlighed."

"Nå, er du dér", sagde rørsangersken. "Du ser jo godt nok ud."

"Ja tak," sagde døgnfluen. "Nu skal jeg blot søen rundt og lægge mine æg. Så kommer jeg tilbage og sætter mig i rørene og dør, og så kan De æde mig. Og tusinde tak skal De have, fordi De sparede mit liv den gang og varede mig, når jeg var i fare. Havde De ikke gjort det, havde jeg aldrig fået al den skønhed at se."

"Bare du ikke foræder dig et sted på vejen og glemmer dit løfte," sagde rørsangersken.

"Det er der ingen fare for," svarede døgnfluen. "Jeg har spist, hvad jeg skal spise ... jeg har ikke engang en mund. Jeg skal bare fryde mig et par timer ved det dejlige liv og så lægge mine æg. Sådan er nu *min* lod, og jeg klager ikke."

"Livet er ikke så dejligt, som du tror," sagde rørsangersken. "Var jeg din oprigtige ven, så sparede jeg dig for at se alle dine illusioner briste."

"Hvor kan De sige, at livet ikke er dejligt," sagde døgnfluen. "Se ... og se ... og se ..."

"Jeg *vil* være din oprigtige ven," sagde rørsangersken. "Du skal spares for skuffelser ... jeg æder dig med det samme."

Så greb hun den og åd den.

"God aften, Deres Nåde," sagde ålen. "De sidder og ser på den poetiske natur? Jeg så, De lige satte et stykke af den til livs ... for døgnfluen ... *det* er poesien, ser De. Hvordan smagte den forresten?"

"De er en væmmelig, gemen karl," sagde rørsangersken.

"De taler som den, der har halsen fuld af poesi," svarede ålen.
"Det glæder mig, så flinkt De uddanner Dem i røverfaget. De var så gruelig sart til at begynde med."

11. Den værste dag

Det var eftersommer.

Bøgene var helt gulsvedne, og søen var overgroet af planter helt ud til midten omtrent. Alle haletudser var blevet til frøer, alle unger voksede og skulle have mere mad. Åkanden og frøpeberen skændtes ikke mere, for de havde ikke mere at skændes om. De havde begge to tabt deres hvide kroner og stod med hovederne fulde af frø.

Rørsangerfolkenes børn var nu så store, at de havde begyndt at gå af reden og flagre rundt i rørene. Men endnu var de ikke videre stive i papirerne, og endnu hang de efter deres forældre. De gik heller aldrig længere bort, end at de nemt kunne komme tilbage til reden, og hver aften lå de i den og skændtes om pladsen og hakkede og sparkede hinanden, mens deres magre forældre sad ved siden af og tyssede på dem.

"Å, lille mor – tag mig den flue dér," sagde den ene.

"Jeg kan ikke fange de væmmelige myg," sagde den anden.

"Uhu ... uhu ... guldsmeden fløj fra mig," sagde den tredje.

"Jeg tør ikke tage den stankelben," sagde den fjerde.

Men den femte sagde ingenting, for den var et lille skravl, der altid hang med næbbet.

"Den bliver der aldrig nogen ordentlig rørsanger af," sagde faderen.

Og når de eksercerede med flyvning og hopning og klatring i rørene, og når de blev eksamineret i sang, stod den femte altid

tilbage for de andre.

"Vi får den aldrig slæbt med til Italien," sagde rørsangeren.

Og rørsangersken sukkede.

Nedenfor i dammen plaskede anden med voksne ællinger.

"Det lakker mod enden," sagde hun. "Det mærker jeg på alting. Jeg har sådanne onde anelser i kroppen."

"Hvad ondt skulle der ske Dem," spurgte rørsangersken. "De rejser jo ikke, så De er ikke udsat for så meget som vi andre."

"Man kan aldrig vide," sagde anden. "Det sidder mig i ryggen."

Så roede den videre og rappede efter børnene med sin gamle, ængstelige stemme og så bekymret ud af øjnene.

En dag hændte der noget, der satte hele søen i oprør.

Pludselig blev gedden trukket op af vandet.

Rørsangeren så det selv. Den hang og sprællede forfærdelig i en tynd snor, fo'r gennem luften i en stor bue og faldt ned i græsset. I den anden ende af snoren var der en stang. Og i den anden ende af stangen en dreng, som var højrrød i hovedet af fornøjelse over den store fisk, han havde fanget.

"Det er godt til den, den bandit," sagde aborren.

"Gud ske lov, den er væk," kvækkede frøerne.

Og alle små skaller og karper slog i vandet af fornøjelse.

"Den havde ikke mange venner," sagde rørsangeren.

"Den havde ingen," sagde aborren. "Den var den værste røver i søen."

"Mig har den aldrig gjort noget," sagde åkanden. "Den var en rask og fornem herre, der ikke havde sin lige blandt jer alle sammen. Det var mig altid en sand fornøjelse, når den strøg uden om mine stilke."

"Jeg har nu set så mange stryge ind i den," sagde ålen. "Og de syntes ikke, det var så morsomt. Men gudbevares. Den gjorde ikke andet, end hvad jeg ville gjort i dens sted. Nu er den væk, og jeg er formodentlig den største i dammen."

Den strakte sig i hele sin længde.

"De er blevet stor og fed," sagde rørsangeren.

"Det har været et godt år," sagde ålen. "Men nu går jeg også snart til havs og render fedtet af mig."

Samme dags aften stod der en mand ved søens bred ud for det sted, hvor rørsangerfolkene boede. Han havde høje træskostøvler på og hvæssede en le, så det skar gennem luften.

"Hvad skal der nu ske?" sagde rørsangersken.

"Rap, rap!" skreg anden forfærdet.

Men manden spyttede i sine næver og tog et tag i leen. Så gik han ud i vandet og begyndte at slå rørene ... inde fra bredden og helt ud, så langt de voksede. De faldt med sagte suk i vandet, og da han var færdig, stod han på bredden og så på sit værk.

"Det var en køn glime," sagde han. "I morgen går andejagten ind."

Så gik han videre med sin le længere hen og lavede en anden glime.

Men han havde gjort forfærdelige ulykker.

Han havde sønderrevet vand-edderkoppens spind og knust den selv. Han havde brækket blæreroden ved dens rod under sin tunge træsko. Og i de faldne rør lå rørsangernes rede væltet.

Rørsangerfolkene fløj med høje skrig om reden.

"Børnene! Børnene!" skreg de.

Børnene havde nu reddet sig. De fire var basket ind til bredden og sad dér og så dygtigt betuttede ud. Den femte sad

halvt begravet ude i rørene og kunne ikke komme videre.

De to gamle hjalp den med besvær ind til de andre.

"Herre Gud," sagde rørsangersken fortvivlet. "Hvad skal vi nu gribe til?"

"Det kunne da være værre," svarede hendes mand. "Sæt nu, det var sket for en måned siden. Nu kan ungerne da klare sig så nær som skiften dér."

"Det er dog et forfærdeligt sted, vi er kommet," sagde hun.

"Det var en stor skam af dig at slæbe mig herop. Jeg ville meget hellere være blevet i Italien, selv om jeg aldrig var blevet gift."

"Snak om en ting, kone," sagde han. "Du længtes herop ligesom jeg. Her er vi født, og her har vi hjemme, og her må vi bygge vores rede. Det ligger os sådan i blodet, det kan vi ikke gøre ved. Vi har jo også haft det meget rart og delt ondt og godt med hinanden. Lad os nu ikke skændes på vore gamle dage, men se at få børnenes rejsetøj helt i orden og komme af sted."

Så blev hun fornuftig, og de sad ud på natten og talte om det. Ungerne løb rundt i græsset og spiste myrer og syntes, det var sjov det hele, for børn har ikke bedre forstand. Alene den femte sad forknytt og hang.

"Hvad skal vi dog gøre ved skroget," sagde rørsangersken og puttede en bid til den.

"Vi får den aldrig levende til Italien," sagde hendes mand.

Næste morgen ganske tidligt var der et uhyre spektakel ved søen.

Der var mænd, der råbte, og hunde, der gøede. Båden blev sat ud og roede med besvær gennem al grønselen. Søkonen stod udenfor sin hytte og nejede og skænkede øl.

"Hvad i himlens navn er dette?" sagde rørsangeren.

"Det er verdens ende," sagde anden. "Rap! Rap! Rap!"

"Til bunds! til bunds!" sagde ålen. "Man må sno sig."

Rørsangerfamilien trykkede sig forskrækket sammen i græsset. Men så blev de to gamle nysgerrige og kunne ikke holde sig i ro. De formanede ungerne til at holde sig stille, hvad der så skete, og satte sig lidt fra hinanden i rørtoppene ved siden af glimen.

Pap! paf! lød skuddene over søen! Paf! paf! paf!

Og der var mange ænder, som rappede, og mange små fugle, som fløj forskrækkede ud af deres skjul. Store, ækle hunde med tungen ud af halsen svømmede rundt og gav hals.

Åkandebladene gyngede helt under vandet, og frøpeberen blev ganske borte og kom ikke mere igen.

Paf! paf! paf!

"Der ligger vores and," sagde rørsangeren.

Og dér lå hun, død med bugen i vejret og ventede bare på, at hunden skulle hente hende.

Pif! paf!

"Jeg vil bort, jeg holder det ikke ud," sagde rørsangersken.

"Lad os flyve tilbage til børnene."

Hun fik intet svar, og da hun så sig om, var hendes mand borte.

Hun stirrede på røret, hvor han havde siddet, og op i luften og ned i vandet. Så udstødte hun et græsseligt skrig.

"Ak, jeg arme forladte enke! Hvad skal jeg gøre! Hvad skal jeg dog gøre!"

Han lå i vandet, ramt af et strejfhagl, død og borte.

"Børn! Børn! Jeres fader er død!"

De fire så forskrækkede på hende, da hun kom med den efterretning, den femte stirrede sløvt og dumt, som den plejede.

Ude på søen rasede spektaklet. De seks rørsangere sad på rad på bredden og vidste ikke deres levende råd.

Så blev det omsider stille igen.

Krudtdampen trak bort, og vandet kom i ro. Jægerne sad oppe i skoven og spiste frokost, og søkonen talte de skillinger, hun havde tjent.

"Det var en skrækkelig historie," sagde åkanden.

"Min mand er død," sagde rørsangersken og sang en klagesang, som kunne have rørt en sten.

"Min ærbødige kondolence," sagde ålen og kom op af mudderet. "Men vil Deres Nåde indrømme mig, at jeg havde ret? Tænk, hvor megen sorg og bekymring man sparer sig, når man holder sig fri af alt familievrøvl. Jeg kender ikke min kone, som jeg har haft den ære at fortælle Dem, har aldrig set hende. Det kunne ikke falde mig ind at udgyde en tåre, om nogen fortalte mig, at hun var død."

"De stygge, hjerteløse person!" sagde rørsangersken. "At tale sådan til en enke med fem uforsørgede børn, af hvilke oven i købet den ene er vanfør."

"De fruentimmer!" sagde ålen og forsvandt.

Om aftenen sad rørsangersken og tænkte over tingene.

"Vi må *bort*," sagde hun. "Endnu i denne nat. Der er ikke andet for os at gøre. Vi flyver, og vi hopper, så godt vi kan, og er flittige og artige, så går det nok."

"Jeg kan ikke følge med," sagde det vanføre barn.

"Dig havde jeg glemt," sagde rørsangersken. En stund så hun på staklen. Så rystede hun vingerne og tog en resolut beslutning.

"Nej – du kan ikke følge med," sagde hun. "Og vi andre kan ikke blive her og gå til grunde for din skyld. Lader jeg dig blive tilbage, bliver du ædt af en ræv eller en kat eller de grådige myrer. Det ville være synd, at du skulle pines, dit lille skind. Så vil jeg hellere selv slå dig ihjel med det samme."

Hun fo'r straks løs på ungen og hakkede den i hovedet, til den var død.

"Nu af sted med os andre," sagde hun.

"Deres Nåde," sagde ålen. "De må ikke rejse, før jeg får sagt Dem farvel. De er en smuk dame, og De forstår at tage Dem i forholdene. De var opfyldt af forbitrelse mod de fæle røvere i søen, og selv åd De uskyldige fluer fra morgen til aften. De elskede poesien, men De spiste den stakkels vårflue, skønt De havde givet hende Deres ord på, at hun skulle få lov at leve en times poetisk liv. De var rasende på edderkoppen, der spiste sin moder, og på krebsen, der åd sine børn, og nu har De højst egenhændigt hakket Deres syge barn ihjel, for at De kan komme til Italien."

"Gud ske lov, jeg ikke skal se Dem mere, De modbydelige, ondskabsfulde fyr!" sagde rørsangersken. "Forresten kan jeg lade Dem vide, at jeg dræbte mit barn af medlidenhed."

"Og edderkoppen åd sin moder af sult og krebsen sine børn af kærlighed," sagde ålen. "Og jeg lader mine skøtte sig selv af fornuft!"

"Kære børn!" sagde rørsangersken. "Den ål er som skabt til at leve i denne modbydelige sø."

Så fløj de.

"Jeg tror dog ikke, jeg vil blive her," sagde ålen. "Jeg længes mod havet."

Den så sig forsigtigt om, krøb så op i græsset og snoede sig rask til den nærmeste grøft.

12. Enden

November kom og var ikke anderledes, end den plejede at være.

Træerne stod med bare grene. Bladene raslede over jorden eller flød på søen. Alle rørene var hugget af, åkandens blade visnede bort med stilke og det hele – dybt nede i bunden sov den vintersøvn og drømte om sin næste hvide forårskjole.

Og nede i bunden lå alle frøerne, gravet dybt i mudderet, så bare snuden stak op. Det så ud, som om søen var brolagt med frøsnuder. Skoven i søen var afbladet som skoven på landet. Gemt mellem stilkene og visne blade, under sten og i mudderet lå dyr og sov eller æg og ventede på, at foråret skulle komme og klække dem ud.

Alle fugle var fløjet undtagen bogfinken og et par stykker til, der hoppede rundt og klarede sig, som de bedst kunne. Alle fluer var væk og guldsmede og edderkopper og myg og sommerfugle og det hele. Der gik i søen kun nogle gnavne fisk.

Og stormen ruskede i træerne, så de knagede, og piskede en sø op til høje bølger med skum på toppene.

"Her er rigtig væmmeligt om vinteren," sagde konen ved søen og tættede sine vinduer med mos. "En tuden i skorstenen og en knagen og bragen i skoven og en susen og brusen i søen. Havde vi bare den dejlige sommer igen. Det er en lykkelig tid og en fredens tid. Så er der godt at bo ved søen."

På stien rundt om søen gik en digter med syv damer.

Han havde en varm kappe på og kraven op om ørene, og damerne var pakket ind, så man bare så deres næsetipper. For koldt var det jo.

"Mine damer," sagde digteren. "Når De nu ser på den grimme, vilde sø, kan De slet ikke gøre Dem nogen forestilling om, hvor dejlig den er om sommeren. Nu er alle elementer sluppet løs, bølge raser mod bølge, stormen farer rundt, og træerne står trøstesløse og nøgne. Det er ret et billede på ufred og sorg og grumhed. Men gå en gang herud en sommerdag, mine damer, så skal De se et andet syn. Da vokser rørene skønt langs kysten, åkande og frøpeber svømmer side om side på vandfladen og nikker smilende til hinanden med deres hvide kalke. Myggene danser i luften, og frøerne kvækker, og glade fugle synger. Dybt i vandet går skønne fisk, som leger muntert med deres finner. Muslingen drømmer i dyndet om dejlige perler, krebsene kravler langsomt omkring og nyder livet og lykken. Mine damer ... De kan slet ikke tænke Dem, hvad for et billede søen da frembyder af fred og lykke. Det er som i én sum hele den vidunderlige, harmoniske natur, hvis skue trøster os arme mennesker, som kæmper og kævles fra morgen til kvæld, misunder og bagtaler og forfølger hinanden. Glem ikke at gå herud, mine damer, når sommeren kommer. Det styrker et menneske i dets bitre kamp at se den fred og glæde, hvori Guds lavere skabninger lever ... de, der ikke fik så store åndens gaver, men en renere og dybere lykke."

Således talte digteren. Og de syv damer hørte ærbødigt på ham, og der var ingen, der gjorde ham noget.

Toben

1. De gamle dyr

Det var en dag for mange, mange år siden. Og det var i de varme lande, hvor solen skinner stærkere end her, og regnen falder tættere, og alle dyr og alle planter trives bedre, fordi vinteren ikke kuer dem.

Skoven var fuld af liv og larm.

Fluerne summede, spurven åd fluerne, og høgen åd spurven. Bierne kravlede i blomsterne efter honning, løven brølte, og fuglene sang, bækken rislede, og græsset groede. Træerne stod og suste, mens deres rødder sugede saft af jorden. Blomsterne duftede og strålede.

Lige på en gang blev der underlig stille.

Det var, som om alle sammen holdt vejret og lyttede og stirrede. Suset i træerne tav. Violen vågnede af sine drømme og tittede forundret op. Løven løftede hovedet og blev stående med den ene pote i vejret. Hjorten holdt op at græsse, ørnen hvilede på sine vinger højt i luften, den lille mus løb op af sit hul og spidsede øren.

Der kom gående i skoven to, som var anderledes end de andre, og som ingen nogen sinde før havde set.

De gik oprejst. Deres pande var høj, deres øjne stærke. De holdt hinanden i hånden og så sig om, som vidste de ikke, hvor de var.

"Hvad i al verden er det?" sagde løven.

"Det er dyr," sagde hjorten. "De kan gå. Men de går underligt. Hvorfor springer de ikke på fire, siden de har fire? Så gik det da

hurtigere for dem."

"Å," sagde slangen. "Jeg har slet ingen ben, og jeg skyder en ganske god fart, skulle jeg mene."

"Jeg tror ikke, det er dyr," sagde nattergalen. "De har jo ikke fjer på og ingen hår uden den smule på hovedet."

"Skæl kunne vel også gøre det," sagde gedden, som stak snuden op af åen.

"Somme må klare sig i det bare skind," sagde regnormen stille.

"De har ingen hale," sagde musen. "De har aldrig i livet været dyr."

"Jeg har ingen hale," sagde skrubbtsen. "Og der er vist ingen, som vil nægte, at jeg er et dyr."

"Se ... se nu blot," sagde løven. "Nu tager den ene af dem en sten i sin forpote ... det kunne jeg ikke gøre."

"Men det kunne jeg," sagde orangutangen. "Det er der ingen kunst ved. For resten kan jeg godt tilfredsstille jeres nysgerrighed. De to fyre er ganske rigtigt dyr. De er mand og kone, hedder Toben og er en fjern familie af mig."

"Ja så," sagde løven. "Hvor kommer det sig, at de ingen pels har?"

"De har sagtens sat den ud," sagde orangutangen.

"Hvorfor går du ikke hen og hilser på dem?" spurgte løven.

"Jeg kender dem ikke," sagde orangutangen. "Og jeg skøtter aldeles ikke om at have med dem at gøre. Jeg har bare hørt om dem ... de er en slags tarvelige, yderst reducerede abekatte, forstår I. Jeg vil gerne stikke en appelsin til dem en gang imellem, men jeg påtager mig ikke det mindste ansvar for dem."

"De ser ganske lækre ud," sagde løven. "Jeg kunne have lyst til at prøve på, hvordan de smager."

"For min skyld gerne," sagde orangutangen. "De kommer aldrig til at gøre familien ære, og det tager dog en gang en snavs ende med dem."

Løven gik imod dem, dér hvor de kom, men da den stod foran dem, tabte den pludselig modet. Den kunne ikke selv forstå det, for der var ellers ikke den ting i skoven, den var bange for. Men de to nye dyr havde så besynderlige øjne og gik så frejdigt over jorden, at den tænkte, de måtte have en eller anden hemmelig magt, som den ikke kunne se. Deres tænder var der ikke noget ved, og deres kløer var slet ikke værd at tale om. Men noget måtte der være.

Så gik den af vejen for dem med sænket hoved.

"Hvorfor åd du dem ikke?" spurgte løvinden.

"Jeg var ikke sulten," sagde han.

Han lagde sig til ro i det høje græs og lod, som om han slet ikke tænkte mere på dem. De andre dyr lod ligedan, fordi han var den fornemste. Men ingen af dem mente noget med det. De var alle som én optaget af de nye dyr.

Imidlertid vandrede Toben og hans kone videre frem i verden, og alt som de vandrede, undredes de mer og mere over verdens dejlighed. De havde ingen anelse om den opmærksomhed, de vakte, og så ikke, hvordan alle dyrene fulgte lønligt i deres spor. Hvor de kom hen, stak træerne hovederne sammen og hviskede, fuglene fulgte dem i luften over deres hoved, ud af hver en busk stirrede forundrede øjne på dem.

"Her vil vi bo," sagde Toben og pegede på en vidunderlig lille eng, hvor åen randt mellem blomster og græs.

"Nej – her!" råbte hans kone og løb ind i skoven ved siden af, hvor skyggen lå dyb under træerne, og mosset var tæt og blødt.

"Så sælsomt deres stemmer lyder," sagde nattergalen. "De har flere toner end jeg."

"Hvis de ikke var så store, ville jeg anbefale dem at bygge rede ved siden af mig i sivene," sagde rørsangeren.

De to nye dyr gik videre og fandt hele tiden et sted, som var kønnere end det, de så sidst, og kunne ikke beslutte sig til at blive. Da mødte de hunden, som haltede stærkt, fordi den havde skåret sin pote på en skarp sten. Den ville løbe af vejen for dem, men kunne ikke. Fru Toben tog den fat og så på den sårede pote.

"Jeg skal hjælpe dig, din stakkel," sagde hun. "Bi blot lidt ... jeg skar forleden selv min fod og lægede den med blade."

Hunden mærkede, at hun kun ville den godt. Den blev stående rolig, mens hun løb ind i krattet efter bladene. Toben klappede den på dens ryg og talte godt til den. Så kom hun tilbage med bladene, lagde dem på poten og bandt en ranke om.

"Spring nu," sagde hun. "I morgen er du rask."

De gik videre, men hunden blev stående og så efter dem og logrede med halen. De andre dyr kom ud af busk og krat.

"Du talte med de fremmede ... hvad sagde de ... hvordan var de?" spurgte de i kor.

"De er bedre end de andre dyr i skoven," svarede hunden. "De lægede min pote og klappede mit skind. Det skal jeg aldrig glemme dem."

"De har læget hundens pote ... de har klappet hundens skind ..."

Det gik fra mund til mund i skoven. Træerne hviskede det til hinanden, blomsterne sukkede og nikkede, firbenene løb rundt med historien, og nattergalen satte den på vers. De nye dyr gik videre og tænkte ikke mere på hunden.

Omsider blev de så mødige, at de satte sig ned et sted. De bøjede sig over kilden og drak og lo til deres egne billeder i vandet. De brød saftige frugter af træerne og spiste dem. Da solen gik ned, lagde de sig til hvile i græsset og sov ind med armene om hinandens hals. Et stykke borte lå hunden, som havde fulgt deres spor, med hovedet på sine forpoter og så på dem.

Månen skinnede fuld og rund lige ned på dem. Den skinnede ind i oksens store ansigt, som stod og så på dem.

"Buh!" sagde oxen.

"Bøh!" sagde månen. "Hvad glør du efter?"

"Jeg ser på de to, som ligger der og sover," svarede oxen.

"Kender du dem?"

"Jeg synes, jeg har haft sådan noget lignende kravlen på mig en gang for mange Herrens år siden," sagde månen. "Men jeg er ikke sikker på det. Min hukommelse er svært svækket i de sidste hundred tusinde år. Det er lige knap og nap, jeg kan holde tankerne sammen til min himmeltur."

"Ja, jeg er heller ikke stiv i tænkningen," sagde oxen. "Men jeg er bange."

"For dem dér?" spurgte månen.

"Jeg kan ikke forklare det," sagde oxen. "Men jeg kan ikke lide dem."

"Så tramp dem ihjel," sagde månen.

"Jeg tør ikke," sagde oxsen. "Ikke alene. Men måske jeg kan få nogen til at hjælpe mig."

"Du om det," sagde månen. "Jeg er lige glad."

Den sejlede af sted. Oxsen stod og tyggede drøv og tænkte og kom ikke videre.

"Sover de?" spurgte fåret og stak sit lange ansigt frem ved siden af oxsen.

Og pludselig var hele engen levende.

Alle dyrene var der, som havde fulgt de to på deres vandring. Der var både de, som sover om dagen og jager om natten, og de, hvis gerning gøres, mens solen skinner. Ingen tænkte mere på arbejde eller hvile. Ingen tænkte på at gøre hinanden fortræd. Løve og hjort, ulv og får, kat og mus og hest og okse og mange flere stod side om side i græsset. Ørnen sad i toppen af et træ midt mellem alle skovens små fugle. Orangutangen sad på en af de nederste grene og åd en appelsin. Hønen stod på en tue ved siden af ræven, anden og gåsen lå i bækken og rakte hals.

"Lad os snakke om det, siden vi er her alle sammen," sagde løven.

"Er du mæt?" spurgte oxsen.

"Vel er jeg mæt," svarede løven. "I nat holder vi fred og venskab."

"Så foreslår jeg, at vi straks og uden videre snak slår de to fremmede dyr ihjel," sagde oxsen.

"Hvad i al verden går der af dig?" spurgte løven. "Du er jo ellers en fredelig fyr, som går og græsser og passer dit og ikke gør en kat fortræd. Hvor kommer det sig, at du pludselig er blevet så blodtørstig?"

"Jeg kan ikke forklare det," sagde oxen. "Men jeg har en bestemt fornemmelse af, at vi bør slå dem ihjel hurtigst muligt. Der er ulykke ved dem. De er onde. Hvis I ikke følger mit råd, skal I se, I kommer til at fortryde det alle sammen."

"Jeg siger det samme som oxen," sagde hesten. "Bid dem ihjel, spark dem til døde, jo før jo heller."

"Slå dem ihjel! Slå dem ihjel!" råbte fåret og geden og hjorten i munden på hinanden.

"Gør det! gør det!" skreg anden og gåsen og hønen.

"Aldrig i mit liv har jeg hørt magen," sagde løven og så sig forundret om i skaren. "Det er alle de fredeligste og fejeste dyr i skoven, som vil de fremmede til livs. Hvad har de gjort jer? Hvad er I bange for?"

"Ja, jeg kan lige så lidt forklare det som oxen," sagde hesten. "Men jeg føler, at de er farlige. Det trækker sådan i min lænd og i mine ben."

"Jeg har det, som om skindet blev flået af mig, når jeg tænker på de to," sagde oxen. "Der sidder tænder i mit kød. Det haler og slider i mit yver."

"Jeg fryser, som om al min uld var klippet af mig," sagde fåret.

"Jeg føler mig, som om jeg blev brændt i ilden og ædt," sagde gåsen.

"Jeg med! jeg med!" skreg anden og hønen.

"Det er højst besynderligt," sagde løven. "Jeg har aldrig hørt noget lignende før og forstår ikke jeres fornemmelser. Hvad kan de fremmede gøre jer? Nøgne går de rundt imellem os, spiser sig et æble og en appelsin og gør ikke det mindste ondt. De går på to stakkels ben, og I har fire, så I kan løbe fra dem

som ingenting. Horn har I og klove og tænder ... hvad er I bange for?"

"Du kommer til at fortryde det," sagde oksen. "De nye dyr vil lægge os alle øde. Faren truer dig, så vel som os andre."

"Jeg ved ikke af nogen fare og kender ikke til frygt," sagde løven stolt. "Men er der virkelig ikke én af jer, som vil tage de fremmede i forsvar?"

"Hvis ikke de var af familien, skulle jeg såmænd gerne," sagde orangutangen. "Men det ser grimt ud at anbefale sine egne. Lad dem rende, til de forkommer. De er ganske uskadelige."

"Da vil såmænd jeg sige noget godt om dem," sagde hunden. "Min pote er allerede næsten rask, og jeg tror, de er klogere end alle I andre tilsammen. Aldrig i mine dage skal jeg glemme dem, hvad de har gjort imod mig."

"Det var ret, fætter," sagde løven. "Du er en flink fyr, og man mærker, du er af god familie. Jeg tror ikke, disse Tobens er farlige, og jeg har ikke i sinde at gøre dem nogen fortræd. Gudbevares ... hvis jeg møder dem en dag, når jeg er sulten, så æder jeg dem. Det er en sag for sig. Sulten er hver mands herre. Men i nat er jeg mæt, og nu går jeg hjem og sover. Godnat med jer alle sammen."

så var der ingen, der sagde mere. Stille, som de var kommet, gik dyrene bort. Natten led, og dagen dæmrede i østen.

Så kom pludselig oksen og hesten og fåret og geden galoperende over engen. Efter dem kom gåsen og anden og hønen, så godt de kunne følge med. Oksen var i spidsen og fo'r med fældede horn mod den plet, hvor de fremmede sov.

Men i det samme sprang hunden op og gøede som en rasende. De to nye dyr vågnede og fo'r i vejret. Og som de stod

der, høje og ranke med deres hvide lemmer og stærke øjne, og solen skinnede på dem, blev de gamle dyr slagne af rædsel og løb den vej, de var kommet.

"Tak, ven," sagde Toben og klappede den.

Fru Toben så til dens syge pote og talte til den med sin smukke stemme. Den slikkede glad deres hænder.

Så dukkede de nye dyr sig i åen. Og så kravlede Toben op i et æbletræ, der stod, for at hente frokost til sig og sin kone.

I træet sad orangutangen og gnavede på en frugt.

"Væk med dig!" sagde Toben og truede af ham. "Dette her træ er mit, at du ved det. Du vover ikke at røre så meget som et æble."

"Ih, du forbarmende!" sagde orangutangen. "Hvad er det for en tone, du taler i? Og jeg, som forsvarede dig sådan i nat, da alle de andre dyr ville slå dig ihjel."

"Væk med dig, din væmmelige abekat!" sagde Toben.

Han brød en gren af træet og gav orangutangen et par ordentlige rap, så den hylende løb ind i skoven.

2. Barsel

Dagene gik.

Der var travlt i skoven både oppe og nede. Alle konerne havde æg eller unger, og alle mændene havde travlt med at skaffe mad til familien. Enhver passede sit, og ingen tænkte på sin nabo, undtagen når han ville æde ham.

De nye dyr havde bygget deres bo på en ø i åen.

Det kom sig af, at løven en dag havde mødt dem i udkanten af krattet. Den var gået af vejen for dem lige som sidst; men den så sådan på dem, at fru Toben rystede af angst.

"Den æder os en dag," sagde hun. "Jeg tør ikke mere lægge mig til at sove i engen."

Så havde han fundet den lille ø og bygget dem en hytte af grene og græs. Hver dag vadede de over åen og plukkede frugter i skoven. Hver nat sov de i deres hytte. De andre dyr havde efterhånden alle sammen vænnet sig til dem og talte kun sjældent om dem. Kun hunden glemte aldrig hver morgen at løbe til øen og gø sit godmorgen over til dem. Og orangutangen bagtalte dem alle vegne.

"Hvem bryder sig om det?" sagde hjorten. "Det er familien, det ved man nok, hvad er."

En nat fik de nye dyr en unge.

"Der er barsel hos Toben," sagde gråspurven, som kom alle vegne og al tid vidste nyt.

"Ved Gud, jeg må en svip hen og se barnet," sagde fru nattergal. "Mine æg holder sig nok varme i fem små minutter."

"Rævefruen er allerede rendt, så jeg tør nok stikke fra gæslingerne et øjeblik," sagde gåsen.

Nede ved åen var der et vældigt barselselskab.

Alle konerne var løbet fra hus og hjem og tittede over til Tobens. Fru Toben sad i græsset udenfor hytten med barnet ved sit bryst. Toben sad ved siden af og åd en appelsin.

"Han er da ikke anderledes end andre mandfolk," sagde madam hjort.

"Der er dem, der er værre," sagde muldvarpekonen. "Min mand æder såmænd børnene, når jeg ikke passer på."

"Mandfolk er noget skrab," sagde edderkoppemadammen. "Jeg åd min, så snart jeg havde lagt æggene."

"Lad os dog være fri for disse gruelige historier," sagde fru nattergal. "For resten kunne han gerne synge lidt for hende. Det gør da min mand."

"Se på ungen ... sikke sød den er," sagde rørsangersken.

"Sådan et lille pjus," sagde madam hjort. "Den kan ikke en gang støtte på benene, og gråspurven siger, den blev født klokken elleve i aftes. Da min kalv var en time gammel, sprang den allerede lystig i engen."

"Det ligner ingenting at rende med sådan en lille stakkel på armen," sagde kænguruen. "Var den min, skulle den pænt få lov til at blive i pungen, til den kunne gerere sig. Men den sølle kone har formodentlig ikke en gang en pung."

"Den kan da se," sagde rævefruen. "Mine børn er såmænd blinde i ni samfulde dage."

"I skal huske på, det er fattigfolk," sagde orangutangen. "Det er ikke sådan, når der kommer små i en lille familie. Politiet skulle forbyde det."

"I snakker," sagde nattergalefruen. "Ungen er sød, det kan enhver moder se. – Hej ... fru Toben! De må endelig fodre den med maddiker. Det bliver den så fed af."

"De må for Guds skyld ligge på den om natten!" råbte rørsangersken. "Ellers bliver den forkølet."

"Bryd Dem bare ikke om, hvad de siger," råbte madam hjort. "Bliv ved med mælken. Det er godt nok. Og sæt den ud i græsset og lad den løbe selv. De har bedst af at vænnes til fra små."

Fru Toben så på sin unge og hørte efter ingenting. Nu var den færdig med at drikke og gav sig til at skribe og sparke med de små arme og ben. Toben tog den og holdt den højt op i luften og lo til den.

"Nej, hvor den er sød!" sagde rørsangersken.

"Det er den," sagde madam hjort. "Men forældrene er storsnude. De ikke så meget som ser til en anden én."

I det samme råbte den over til øen:

"Det er lige meget om det, fru Toben. Bliv De bare ved med mælken. Kniber det, kan De godt komme til mig. Min ene kalv døde forleden, så jeg har nok af det."

Så skyndte de sig alle sammen hjem til deres, for at ikke mændene skulle komme og opdage, at de havde været til kaffesladder.

"Jeg går bort for at hente et par appelsiner eller sådan noget," sagde Toben. "Det varer nok lidt, inden jeg kommer hjem, for vi har spist alt, hvad der var på træerne heromkring."

"Skynd dig bare," sagde hans kone. "Jeg kan ikke lide at være alene i denne tid, ved du nok."

Han vadede gennem åen og gik ind i skoven. Efter en stunds forløb kom han tilbage og havde kun fundet et par små, dårlige frugter. Han var ked af det, og det var hans kone også, for hun var sulten. De sad så og talte sammen, om de ikke kunne finde på noget andet noget at spise, som de kunne få i nærheden. For når det blev aften, turde de slet ikke forlade øen.

"I aftes så jeg odderen her i åen," sagde Toben. "Den fangede en stor fisk og åd den. Måske jeg kunne gøre det samme."

"Prøv på det," sagde hun. "Mad må jeg have, det er én gang vist."

Han gik ud i åen igen og greb med hænderne en stor gedde, som svømmede ganske tæt ved ham og ikke tænkte på nogen fare. Den havde jo så tit set ham vade over åen, og han havde aldrig set til den side, hvor den var. Nu kastede han den op på

øen, og der lå den og gabede og gispede efter luft og skreg, det bedste den kunne.

"Hej – Halløj – Mord ... Hjælp ..."

Men så var den død. Toben og hans kone spiste den og syntes, den smagte rigtig godt.

"Lad mig se, du bringer mig sådan en fisk igen i morgen," sagde hun. "Jeg var ærlig talt begyndt at blive lidt ked af de æbler."

Næste dag gik han ud i åen igen. Han var heller ikke længe om at finde en god fisk, men just som han ville gribe den, snappede odderen den lige for hans næse.

"Vil du væk af min å, din tyveknægt!" skreg han og slog efter den.

"Siger du tyv?" sagde odderen og snerrede og viste sine hvide tænder. "Jeg mente ellers, åen var min. Jeg boede her, inden du kom."

Toben sprang i land og hentede store sten og kastede dem efter odderen. En af dem ramte den på snuden, så blodet flød. Så gemte den sig i sin hule, mens Toben fangede en anden fisk og bragte sin kone den. Men da odderen ud på natten kom frem igen, sad orangutangen der og nikkede til den.

"Jeg så det hele," sagde orangutangen. "Jeg sad deroppe i træet og så, hvordan han slog stenen på dig. Vandet blev helt rødt af dit blod. Mig har han også mishandlet en gang. Han sagde, æblerne var hans, og jog mig væk af træet med en kæp. Og så er vi endda i familie."

"Bare jeg kunne ramme ham," sagde odderen og skar tænder. "Men jeg er for lille."

"Kommer tid, kommer råd," svarede orangutangen. "Vi får nok bugt med ham en gang."

3. Blod

Solen brændte, og jorden var så tør, at det var en gru.

Træer og buske hang med bladene, og græsset var afsvedet og gult, så oksen næppe kunne finde sig en grøn tot. Vandet i åen var så lavt, at fiskene løb på grund, og bækken var gået i stå for længe siden. Dyrene lå i skyggen og gispede efter luft. Mange steder døde både blomster og dyr. Toben og hans kone og barn havde det heller ikke godt.

Den eneste, som var rigtig fornøjet, var slangen. Den strakte sig midt i solen og syntes, livet var herligt.

"Skin blot, lille sol," sagde den. "Jo mere, jo bedre. Nu begynder jeg ligefrem at mærke, jeg lever."

Men en dag kom regnen.

Det var nu ikke sådan en regn, man kan holde paraply for, eller man kan stå i porten og vente, til den er forbi. Det styrtede fra skyerne, så man kunne ikke se en hånd for sig, og det regnede dag efter dag, som ville det aldrig holde op. Det rislede og raslede og trommede på de tørre blade, så man ikke kunne høre ørenlyd. Åen strømmede igen, bækken vågnede af dvale og sang, som den aldrig havde sunget før. Hele jorden var som en tørstig mund, der drak og drak og kunne aldrig få tørsten slukket.

Der var da også stor glæde alle vegne.

Træerne strakte sig og rettede sig og skød nye skud, og græsset løb friskt og grønt op af mulde. Blomsterne satte knop på ny, frøerne kvækkede, så det kunne høres over hele skoven,

og fiskene slog muntert med halen. Toben og hans familie sad uden for deres løvhytte og glædede sig med de andre.

Men det blev ved at regne.

Åen steg over sine bredder, og Toben blev bange for, at hans ø skulle drukne i bølgerne. Vandet slog gennem hyttens tag, så der var ikke en tør plet derinde.

"Barnet fryser," sagde hans kone.

De bestemte sig da til at forlade øen og slap med stort besvær over åen, så dyb var den allerede. De vadede gennem den våde eng og skiftedes til at bære barnet. Så fandt de et træ, der var sådan indrettet, at de kunne være i det. De flettede grene sammen og byggede tag og stoppede med græs og mos, så godt de kunne, og så havde de sig et bo igen.

"Her op når vandet da ikke," sagde han.

"Men det regner gennem taget," sagde hun. "Barnet fryser, og det gør jeg også."

"Det er det, jeg al tid har sagt," sagde orangutangen. "De har hverken pels eller nogen ting, og det tager en ende med dem med forskrækkelse."

"De skulle have fodret ungen med maddiker, fru Toben," sagde nattergalefruen. "Så havde den trivedes bedre. Mine unger er allerede næsten lige så store som jeg selv."

"De skulle sat den ud i engen og ladet den springe selv, som jeg rådede Dem," sagde madam hjort. "Så havde den nu kunnet klare sig."

"Læg Dem på den," råbte rørsangersken. "Sådan holdt jeg mine unger varme."

Fru Toben sagde ingenting, men så på sin dreng, der rystede af kulde.

"Det er egentlig en væmmelig forkælet unge," sagde pindsvinekonen. "Gud bevares ... hvad der skal til, skal til, og har man sat små i verden, må man give dem en anstændig opdragelse. Men sådan en tamp på et halvt år, der ligger og dier endnu ... fy for en ulykke. Smæk skulle den have og rutsch ud i verden med den."

"Der er ikke noget at gøre ved de folk," sagde madam hjort. "De vil ikke tage mod fornuft, og som man reder, så ligger man."

Dermed gik de. Fru Toben sad i træet, og regnen strømmede, og drengen skreg af kulde.

"Se på det dumme får dernede i engen," sagde hun. "Det går og har det godt i sin tykke pels, mens min stakkels søde lille dreng ligger her og fryser."

Toben hørte godt, hvad hun sagde, men svarede ikke. En stund sad han tavs og tænkte over tingene. Så krøb han ned af træet og sad lidt på jorden og tænkte videre. Regnen sivede og plaskede. Deroppe i træet skreg hans lille dreng af kulde. Ude i engen gik fåret og græssede.

Da rejste Toben sig og gik hen imod fåret. På vejen tog han en skarp sten og gemte den i hånden. Han gik ganske langsomt og så til siden, for at fåret ikke skulle blive bange. Så var han pludselig over det i et spring.

"Mæ-æh! Mord ... Hjælp ... jeg dør!" skreg fåret.

Toben slog det med stenen i panden, så det styrtede til jorden. Så kvalte han det med sine hænder om dets hals, greb det i skindet og slæbte det hjem til træet, hvor han havde sit bo.

Med den skarpe sten slog han hul på skindet og begyndte at flå det af med sine negle. Hans kone kom ned og hjalp ham. De

tog fat med tænderne, for at det skulle gå hurtigere, og bedst som det var, holdt de op og så på hinanden med glade øjne.

"Som det smagte," sagde han.

"Vidunderligt," svarede hun. "Lad os skynde os og få pelsen til drengen, så æder vi bagefter."

Toben drak fårets blod og bed i kødet.

"Jeg føler mig så stærk som aldrig før," sagde han. "Lad kun løven komme, så skal den få med mig at bestille."

De fik skindet flået af og svøbte det om barnet, som straks efter sov lunt og godt. Så slæbte de resten af fåret op i deres bo i træet og satte sig til at æde det for hver bid, de tog, følte de sig raskere og stærkere. De tænkte ikke mere på kulden eller på regnen, men sad sammen og talte om fremtiden, som de aldrig havde talt før.

"Jeg vil have mig sådan en fårepels," sagde hun.

"Det skal du få," sagde han, mens han gnavede på en knokkel. "Hvis ikke vi finder et andet dyr, hvis skind er blødere og varmere. Jeg vil også have en pels ... du ... vi kunne trække fåreskind under loftet, så kan det ikke regne ned. I morgen går jeg ud og finder flere får og slår dem ihjel og slæber dem hjem."

"Så spiser vi dem," sagde hun.

"Om vi gør!" sagde han. "Hver dag spiser vi kød. Det var nu meget godt, vi faldt på det, for fiskene i åen er begyndt at blive bange for mig."

"Tag dig blot i agt, du ikke kommer i ulykke," sagde hun.

"Det skal jeg nok," sagde han. "I morgen tidlig går jeg ned til åen og samler flere skarpe sten, hvis den, jeg har, skulle blive væk for mig ... du ... ved du hvad ... jeg sætter sådan en skarp sten fast på enden af en gren ... jeg binder den fast med en

ranke ... en lang gren, forstår du. Så kan jeg ramme fåret, inden jeg kommer helt hen til det ... jeg kan kaste grenen ... for de bliver naturligvis bange for mig, når de får at vide, at jeg har dræbt en af dem."

Mens de sad og talte sammen, var alle skovens dyr løbet sammen i engen lige som den første nat, de nye dyr var kommet.

"Toben har slået fåret ihjel!" skreg gråspurven og skyndte sig videre med sin nyhed, så våd og forpjusket den var af regnen.

"Toben har myrdet fåret og oxen og geden!" skreg kragen og baskede med de våde vinger.

"Stop," sagde oxen. "Endnu er jeg Gud ske lov levende, men for resten er jeg fattet på det værste."

"Toben har dræbt alle dyrene i skoven ... han sidder midt i engen og æder løven," hviskede sivene til hinanden.

Så stormede de alle sammen ned på engen for at få rede på, hvordan det hang sammen. Løven stod midt iblandt dem, stolt med hovedet i vejret.

"Hvad er så det for en ståhej?" spurgte den.

"Må jeg?" sagde orangutangen og rakte en finger i vejret. "Jeg sad derhenne i palmetræet og så det alt sammen. Det var grueligt."

"Du er egentlig en snavs knægt," sagde løven. "Det er din egen familie, du vidner imod."

"Meget langt ude," svarede orangutangen. "Overmåde langt ude. Jeg gør opmærksom på, at jeg udtrykkelig har fralagt mig alt ansvar for disse Tobens, som bare er en skam for familien. – Jeg sad altså i træet og så, hvordan han kom farende, kastede sig over fåret og kvalte det. Så slæbte han det stakkels dyr hen til

træet, hvor han bor. Jeg listede mig bag efter og så, hvordan han flåede det. Kællingen hjalp ham, og siden satte de sig op i træet og åd."

"Er det det hele?" spurgte løven. "Jeg har ædt mange får i mine dage, om også jeg nu holder mere af hjorte. Hvorfor skulle Toben ikke have lov til at tage sig en bid kød, når han har lyst til det?"

"Hvis jeg må sige noget, så vil jeg erindre om mine ord, da vi sidst var forsamlede her," sagde oksen. "Du kan sagtens snakke, som du gør, for dig kan Toben ikke gøre nogen fortræd. Det er os andre, han æder. Alligevel skulle du passe på. Han kan blive dig en farlig konkurrent. Hvis nu han får mange børn, og de æder alle fårene."

"Så er der jo al tid okserne igen," sagde løven og lo, så dens frygtelige tænder lyste.

"Netop," svarede oksen og veg forsigtig et stykke tilbage. "Turen kommer nok en gang til okserne, nu han har fået blod på tanden. Han ser frygtelig grådig ud. Og jeg synes, der er nok til at æde mig i forvejen."

"Hm!" sagde løven. "Der kan jo være noget i det. Jeg holder ellers ikke af dette fedteri. Men lad os snakke med fyren."

Han gik, og orangutangen sprang ivrig foran ham.

"Denne vej ... denne vej," sagde den.

Løven stod under træet, hvor Toben havde sit bo. Alle de andre skovens dyr var fulgt efter og lyttede og stirrede.

"Toben!" brølte løven med sin vældige stemme.

Det lød som torden, og de fo'r alle sammen i skræk. Løven baskede med halen og så op i træet. Ikke en lyd kom derfra. Den kaldte igen, men ingen svarede.

"De frække tingester," sagde orangutangen.

"De er måske døde," sagde nattergalen. "Måske de har forspist sig i fåret."

"Man dør ikke af for megen mad, men af for lidt," sagde svinet, der hele tiden rodede i jorden med trynen for at finde sig en bid.

Da brølede løven for tredje gang, og det lød så stærkt, at en lille sissen drattede ned fra sin gren og lige i gabet på slangen, som slugte den, uden at nogen af dem gav en lyd fra sig, så der var aldrig nogen, der hørte en muk om den historie.

Og nu kom Toben frem oppe i træet.

Han havde sovet fast og trygt efter det stærke måltid, han havde nydt, og han var rasende over at blive vækket. Håret stod vildt om hans hoved, og der var blod i hans øjne og fråde om hans mund.

"Hvem vover at forstyrre mig i min søvn?" råbte han.

"Det er mig ... det er løven."

"Det er løven ... det er dyrenes konge," sagde de alle sammen ærbødigt i munden på hinanden.

"Jeg er konge i mit eget hus," sagde Toben. "Væk med jer, jeg vil sove."

"Han trodser løven ... han er gal ... jeg giver ikke fire skilling for hans liv," råbte de.

Men Toben tog fårets lårknokkel, sigtede godt og slyngede den lige mod løven af al sin magt. Han ramte den midt i panden. Den udstødte et grueligt brøl. Alle dyrene sprang forfærdede over engen. Løven sprang iblandt dem, stadig brølende, så det genlød i hele skoven.

Men Toben lagde sig rolig til at sove igen og sov til den lyse morgen.

Da han vågnede og steg ned af træet, lå hunden der og gnavede på den knokkel, han havde kastet efter løven. Den logrede med halen, han klappede den og gav den endnu et ben.

"Vil du være min tjener og ven?" spurgte han.

"Ja, nok," svarede hunden. "Du har været bedre mod mig end de andre, og du er stærkere og klogere end de andre."

"Godt," sagde Toben. "Så skal du holde vagt over mig og mit og hjælpe mig på jagten og holde mig med selskab for resten."

4. Tiden går

Regntiden blev forbi, solen fik atter magt, det blev regntid igen, og sådan skiftede det videre. Tiden gik, som den måtte og skulle.

Familien Toben havde fået sig et nyt hus, som var bedre både end løvhytten på øen og boet oppe i æbletræet.

Det var en hule i klippen, han havde hittet en dag på en udflugt. Den var sval i den varme tid og lun i den kolde, sikker for regn, og så kunne den lukkes med en sten om natten, og når der var fare. Han polstrede den med skind og tættede den med mos og sad hyggeligt og godt inden døre med familien og hunden.

Han havde nok at gøre, for familien var vokset. Nu havde han tre børn, som trivedes udmærket og åd som tærskere. Han måtte også passe godt på siden den nat, han slyngede knoklen i panden på løven. For ikke blot havde han fået dyrenes konge til fjende, men de fleste af skovens dyr så med mistro på ham.

De havde heller ikke grund til andet, for Toben var blevet en vældig jæger, der ikke gav løven noget efter.

I det inderste rum af hulen gemte han to store spyd og så et lille, som hans ældste søn allerede forstod at bruge rigtig flinkt. De listede sig lumskelig bag på byttet, som løven og skovens andre jægere gjorde det. Hunden jog det hen imod dem, så kastede de spyddet og dræbte det.

"Han jager bedre end jeg," sagde løven en aftenstund til sin gemalinde. "I dag ramte hans spyd en ung hjort, jeg havde udset mig."

"Hvorfor tog du den ikke selv?" spurgte hun.

"Jeg krøb gennem græsset hen imod den," svarede han. "Men før jeg kunne komme den på spring, havde han dræbt den. Hans spyd sad i dens hals, og den styrtede død til jorden i det samme."

"Hvorfor tog du den ikke fra ham, da han havde dræbt den?" spurgte hun videre.

"Han havde et spyd endnu i hånden," sagde løven. "Hans unge havde også et. Jeg ved ikke, hvad det er med de spyd. De, der rammes af dem, styrter om og dør."

"Du er bange for Toben," sagde løvinden hånligt. "Det er ham, der er konge i skoven, og ikke du. Hvis din søn er lige så fej, så er det ude med os."

Løven sagde ingenting, men lå og så hen for sig med sine gule øjne.

Men lidt før det blev dag, listede den sig op til Tobens hule. Den lagde sig i buskene udenfor og biede der tålmodig, til stenen blev væltet fra. Det blev den straks efter solopgang, og løven samlede sig til spring. Den havde blod for sine øjne og

sprang halvt sanseløs mod den første, der viste sig, slog ham med sin stærke lab og bar ham i et spring tilbage i buskene.

Et frygteligt skrig kaldte Toben frem i hulens åbning. Der stod han med et spyd i hver hånd. Løven så, at den ikke havde dræbt sin fjende, men kun et af hans børn. Den slap liget af barnet og lavede sig til et nyt spring. Toben så den nu gennem løvet. Han slyngede det ene spyd og ramte ikke. Så slyngede han det andet spyd, men da var løven borte i lange spring.

Med skrig og gråd bar Toben og hans kone deres døde barn ind i hulen. Men løven flygtede gennem skoven, jaget af angst. Hvor den kom hen, veg dyrene forfærdet til side.

"Løven flygter for Toben," meldte gråspurven.

Og rygter fløj skoven rundt og voksede.

"Toben har såret løven med sit spyd!" skreg kragen.

"Toben har dræbt løven og jager efter løvinden!" peb musen.

Og løven sprang.

Den sprang forbi sit hi, som turde den ikke se sin gemalinde i øjnene. Først sent om aftenen kom den hjem.

"Er du levende?" spurgte løvinden spotsk. "Hele skoven holder dig for død. Og Toben?"

"Jeg dræbte en af hans unger," sagde løven vred.

"Hvad hjælper det?" spurgte hun.

Da gav han hende en kindhest, som hun aldrig havde fået før, lagde sig så og så hen for sig med sine gule øjne.

Men dyrene i skoven undredes og hviskede med hinanden.

"Løven er bange ... løven flygter for Toben ..."

"Sagde jeg det ikke nok," sagde oksen. "Vi skulle have dræbt dem straks."

"Ak ja," sagde hesten. "Om løven havde lydt vort råd."

"Ak ja," sukkede and og gås og høne.

Men orangutangen gik afsides i skoven og spekulerede.

"Fætter er ikke så tosset, som jeg troede," sagde den til sig selv. "Jeg ved egentlig ikke, hvorfor jeg ikke skulle gå hen og gøre ligedan. Jeg ligner ham, men har jo adskilligt forud for ham, så jeg må kunne klare mig mindst lige så godt."

Den tog en kæp og prøvede på, om den kunne gå lige som Toben. Det gik godt nok, og så gik den løs på de andre dyr. Den løftede kæppen og skreg og satte gruelige øjne op. Men dyrene stimlede om den og lo den ud. Ræven snappede kæppen af dens hånd, hjorten stangede den i bagen, gråspurven var uartig på dens hoved, og der blev sådan en lystighed, at den løb sin vej og gemte sig i krattet, hvor der var tættest.

Men næste morgen fik dyrene andet at tænke på.

De så, hvordan Toben bar liget ud i skoven og lagde en høj dysse af sten oven på det. Hans kone plukkede de rødeste blomster og lagde dem på stenene.

"Har man set magen," sagde nattergalen. "Når en anden én dør, bliver man værsågod liggende dér, hvor man falder om. Men denne unge skal der gøres sådan en stads af, som om den skulle huskes til evige tider. Jeg ved såmænd ikke, hvor mine levende børn fra i fjor er henne, end sige da den stakkel, som faldt ud af reden og knækkede halsen."

"Pas bare på. Det bliver værre endnu," sagde oksen.

Og det blev det. For en uges tid efter hændte der noget, som oprørte skovens dyr mere end alt, hvad der hidtil var hændt.

Fru Toben så en prægtig paradisfugl sidde i et træ.

"Sikke vidunderlige fjer," sagde hun. "Hvem der havde sådan en top at sætte i hovedet."

Toben, som ville gøre alt for at trøste hende over tabet af barnet, gik øjeblikkelig ud med sit spyd og kom lidt efter hjem med den døde paradisfugl. Hun plukkede fjerene af den og satte dem i sit hår og syntes, hun så dejlig ud, og Toben syntes det samme.

"Det er dog for galt," sagde nattergalen. "Der dræber han en fugl blot for at pynte konen med dens fjer. Hvem har set magen? En anden én må være glad, man er både grå og grim."

Paradisfuglens enke gik frem for løven, fulgt af en stor skare.

"De nye dyr har dræbt min mand," sagde hun. "Jeg sidder enke med fire kolde æg. Blev jeg liggende på dem, måtte jeg dø af sult, nu da min forsørger er myrdet. Så gik jeg fra dem for at skaffe mig mad. Da jeg kom hjem, var de kolde og døde. Jeg står her for at kræve hævn over morderen."

"Hvad skal man sige til det?" sagde løven. "Der er så mange enker i skoven. Selv spørger jeg ikke, om det dyr, jeg dræber, når jeg er sulten, har kone og børn hjemme."

"Han gjorde det ikke, fordi han var sulten," sagde paradisfuglen. "Han gjorde det bare for at forære sin kone en top til hendes hår."

"Hvad skal han gøre, når konen forlanger det," svarede løven. "Det er ikke sådan at blive uvenner med madammen."

Der var nogen af dyrene, som lo. Men de fleste rystede på deres hoveder og syntes, det var en dårlig vittighed, der ikke passede sig for dyrenes konge.

De næste dage talte dyrene i skoven ikke om andet end om Toben. Hver og én havde en klage over ham.

"Forleden tog han hele min rede med sytten nylagte æg," sagde hønen.

"Åen er tom for fisk," sagde odderen. "Og prygl får man oven i købet."

"Man kan ikke mere græsse i fred i engen," sagde hjorten.

"Og ingen har vi til at forsvare os," sagde fåret sørgmodig.

Men var der sådan sorg og ængstelse blandt de store og fornemme dyr, så var de små og fattige lige glade, ja, morede sig mest over de stores ulykke.

"Hvad angår det os?" sagde fluen. "Lad de store æde hinanden, som de kan bedst ... os går det i hvert fald ud over. Jeg for mit vedkommende kan bedre lide Toben end nattergalen."

"Ingen er sikker," sagde bien. "I går tog han min honning."

"Ja," sagde regnormen. "Og i forgårs tog han min kødelige broder, satte ham på en krog og fangede en aborre på ham."

5. Toben udvider sig

Toben sad uden for sin hule og spekulerede. Ved hans fødder lå hunden og sov. Inde i huset havde fru Toben travlt med at gøre frokosten i stand.

Han var i dårligt humør, for han havde haft dårlig jagt.

I går havde han strejfet rundt i skoven uden at få ram på det mindste vildt, og nu i morges var det ikke gået ham bedre. Dyrene var blevet bange for ham. Sådan havde hans spyd gjort lyst imellem dem, at de flygtede, bare de så ham langt borte. De kendte hans tider at jage på og holdt sig i skjul for ham. De stillede vagtposter ud, som varede dem med høje skrig, når han eller hunden var i farvandet. I den egn, der lå nærmest om hulen, var der hverken hjort eller okse eller får eller ged. Sjældent gik nogen og græssede i engen neden for. De holdt alle sammen til oppe i skoven, hvor den var tættest, og hvor han

vanskeligt kunne trænge frem. Ikke heller holdt han meget af at jage deroppe, hvor løven nemt kunne ligge i baghold.

"Det går os kun dårligt, Trofast," sagde han til hunden. "Vi kommer til at finde på noget nyt."

Han sad og skærpede sine knive og økser, som han havde lavet sig af flintesten, og så kom fru Toben ud med frokosten, som ikke bestod af andet end æbler og nødder. Ikke en gang fisk havde de kunnet få. Fiskene forsvandt, så snart de så Tobens spejlbillede i vandet.

"Du," sagde Toben pludseligt. "Det var egentlig meget nemmere, om jeg fangede os et par får, og vi havde dem herhjemme i hulen. Så fik de lam, som vi kunne slagte, og jeg behøvede ikke evig og al tid at gå på jagt."

Det, syntes hun, var en god idé, og mens de sad og talte om det, blev han i godt humør igen. Han flettede et langt reb af ranker og gav sig så på vej med sit spyd, hunden og to af sine sønner.

Længe listede han om i skovbrynet, inden han fik øje på et får, som gik langt ude i engen og græssede med to lam. Han krøb på alle fire hen imod dem, mens Trofast fik ordre til at være ganske stille. Da han kom nær nok, kastede han slyngen og var så heldig, at den faldt lige om halsen på fåret. Det brægede gudsjammerligt, men løkken holdt fast og drog sig sammen. Glad trak Toben af med dyret, og de små lam fulgte med, for de vidste ikke, hvad de ellers skulle gøre.

Da han kom hjem, bandt han fåret til et træ uden for hulen. Det ene lam spiste de, det andet fik lov at leve. Børnene løb ned i engen og hentede den ene favnfuld græs efter den anden, og fåret åd og gav sit lam at drikke.

"Vil du også æde mig?" spurgte det, da Toben om aftenen sad uden for hulen med sin familie og glædede sig over sit værk.

"Nej," sagde han. "Det vil jeg ikke. Jeg vil beholde dig hos mig, og du skal være min tjener ligesom hunden. I morgen går jeg ud og fanger din mand. Så skal I føde mig mange lam, og nogle spiser jeg, og nogle lægger jeg til, ligesom jeg har brug for det."

"Du dræbte min søster og flåede skindet af hende," sagde fåret.

"Så dum er jeg ikke mer," sagde Toben. "Nu skal du selv se."

Fru Toben kom med en kniv, og så skar de ulden af det gamle får. Det strittede imod og skreg gudsjammerligt, men Toben holdt fast, og forsvarlig bundet var det, så der hjalp ingen kære mor.

"Jeg kommer jo selv til at fryse i regntiden," skreg fåret.

"Snak om en ting," sagde Toben. "Bliver det koldt, tager jeg dig ind i min hule. Jeg har brug for din uld til at lave os klæder af. Det nytter ikke, du gør vrøvl. Er du artig og lydig, skal du få det så godt hos mig, som du aldrig har haft det før."

Om natten, da Toben sov, stod fåret og tænkte over tingene. Op af krattet dukkede oksens hoved, og lidt efter stod hjorten der og hesten og geden og mange af de andre dyr.

"Hvad er det nu, han er faldet på?" spurgte oxen.

"Gråspurven fortæller, at han har bundet dig og klippet ulden af dig."

"Det er kun alt for sandt," sagde fåret. "Se selv, så nøgen jeg er. Mit ene lam har han spist, og i morgen går han ud og fanger min mand. Men jeg må da sige, at han har plukket græs til mig, så jeg har ædt mig mæt."

"Det er grueligt," sagde oxen. "Men det er jo ikke andet, end hvad vi har ventet. Kan du ikke slide dig løs?"

"Jeg har prøvet på det," sagde fåret. "Men det går ikke. Jo mere jeg trækker, des fastere sidder løkken om min hals. Jeg er fanget og bliver fanget."

"Trældom er værre end døden," sagde ulven. "Jeg vil gøre dit lam den tjeneste at æde det."

I det samme var den over lammet og bed halsen over på det. Fåret skreg i vilden sky, Toben vågnede og løb ud, og alle dyrene styrtede af sted.

"Du har nok sovet, Trofast," sagde han. "I morgen må vi se at finde på råd for den ulykke. Det manglede bare, at jeg skulle fange får til ulven og fodre dem fede til ham."

Og næste morgen fandt han på udvej.

Han og hans sønner gik i skoven og fældede træer med deres økser. De gjorde spidse pæle af dem, og da de havde samlet en mængde, rammede de dem ned i en kreds uden for hulen. Så flettede de grene mellem pælene, og da solen gik ned, stod der en tryk og stærk fold, som ingen ulv kunne springe over. Der satte han fåret ind.

Et par dage efter fangede han med sin slynge vædderen.

Han blev ved at jage, og inden længe var oxen der og tyren og deres kalv. Folden blev for lille, han måtte bygge en større. Hele familien løb efter græs og kunne aldrig bringe nok alligevel. Dyrene i folden brølede.

Om natten talte de sammen.

"Oprigtig talt," sagde fåret. "Dette her liv har jo sine fordele. Man gik dog al tid med livet i hænderne dernede i engen – for

løven og for ulven, for slangen og for ørnen, for slet ikke at tale om Toben selv."

"Det kan være godt nok," sagde oksen. "Men jeg kan ikke lide den måde, fru Toben haler i mit yver på. Og jeg er slet ikke sikker på, at de ikke en skønne dag slagter mig. Vi er også snart for mange herinde."

6. Toben vandrer

Det begyndte at knibe for Toben med at skaffe græs til de mange dyr, han havde i folden.

Han og hans familie havde for længe siden plukket alt, hvad der groede nærmest ved hulen. Nu måtte de gå langvejs for at finde noget, og det var strengt at få det hjem.

"Vi kommer til at flytte," sagde han til sin kone. "Vi kan ikke holde ud at slæbe græs op til alle de dyr. Og da græsset ikke vil komme til os, må vi gå til græsset. Vi må ned i engen igen. Du kommer til at væve os et telt af ulden, så samler vi alle de skind, vi har, og stikker pæle i jorden og hænger dem over. Så klarer vi os vel. Og dyrene kan så gå og græsse rundt om teltet."

"Men når de så har spist græsset i engen?" spurgte hun.

"Så drager vi til den næste eng," sagde Toben. "Pakker teltet sammen, lægger det på oksens ryg og drager videre."

"Bare ikke dyrene løber fra os," sagde hun.

"Trofast må hjælpe mig at passe på dem," svarede han. "Og drengene. Så går det nok. De kender os allerede og finder sig i, at vi klapper dem. Du skal se, inden lang tid er de ganske tamme."

Næste morgen begyndte de at bryde folden op.

"Mon han slipper os løs?" sagde oksen.

"Jeg vil ikke ned i engen igen," sagde fåret og begyndte at græde. "Mine ben er stivere, end de var før, og jeg kan ikke løbe så godt. Jeg ser heller ikke så godt, kan næsten slet ikke lugte mere, jeg har jo ikke brugt mine sanser så længe. Jeg vil blive hos Toben og have min æde af hans hånd."

"Du er allerede blevet slave," sagde oxen. "Og du fortjener ikke at være fri. Hvis jeg kan se mit snit dertil, stikker jeg af. I går slagtede han min kalv, det glemmer jeg ham aldrig."

"Nå ja, om også der går en unge eller to, og om man selv kommer til at række hals en gang – hvad er det så andet, end hvad vi ellers kunne vente?" sagde fåret.

"Slavesjæl!" svarede oxen foragtligt.

Toben var færdig med at bryde folden op. Imens havde hans kone pakket alle deres sager sammen. De læssede på oxen, hvad den kunne bære, tog selv resten og gav sig på vandring til engen.

"Nu fuldkommes min anelse," sagde oxen, som stønnede under sin uvante byrde. "Jeg er dødsens træt over lænden og i mine ben."

Og da de kom derned, hvor engen begyndte, kastede den pludselig sin byrde og galoperede af sted fulgt af tyren. Trofast fo'r efter dem, men de gjorde omkring og viste den et par horn, der fik den til at stikke halen mellem benene. Toben kastede sit spyd efter dem, men fejlede.

"Kommer tid, kommer råd," sagde han. "I morgen går jeg ud og fanger dem igen. Lad os nu få teltet rejst og vores sager i orden."

De rejste så teltet på en lille høj, hvorfra de kunne se langt over engen. Ved foden randt en kilde. Trofast drev fåret ud i

engen og hjem igen. Toben fangede hønen og gåsen og anden og klippede deres vinger, så de ikke kunne flyve bort. Han fik efterhånden mange får og geder og meget fjerkræ. Da dyrene havde ædt græsset på det sted, brød han op med teltet og rejste det på en anden eng, og sådan blev han ved. Det lod til, at han ganske havde glemt oxen, men en dag erindrede hans kone ham om den.

"Du må se at skaffe mig oxen igen," sagde hun. "Jeg savner dens mælk så grueligt. Og både jeg og børnene trænger til nye kalveskinds sandaler."

Toben tog sit spyd, hængte sine slynger om halsen og gav sig på vej for at finde oxen. Da han havde gået en stund, så han den langt borte, men den så også ham og satte øjeblikkelig i galop. Hesten, som stod lidt borte, så spottende på Toben.

"Du kunne lide, om du havde mine fire rappe ben," sagde den.

"Det kunne jeg," svarede Toben.

"Det er da rart, der er noget, du ikke kan overkomme," sagde hesten. "Det er ellers farligt, så du spiller herre i skoven."

Toben svarede ikke, men gjorde i al stilhed slyngen løs. Da han havde den i orden, kastede han den pludselig mod hestens hoved. Den faldt om dens hals, og dyret stejlede og sprang med vilde øjne. Men for hvert spring, den gjorde, trak løkken sig fastere, og Toben slap ikke rebet. Somme tider blev han slæbt hen ad jorden, og somme tider stod han på sine ben igen. Han vikled rebet om sin hånd, og det skar ind i kødet, så blodet sprang, men han slap ikke.

Omsider blev hesten træt. Den stod stille, rystende over alle lemmer. Skummet fløj fra dens mule.

"Hvad vil du mig?" sagde den. "Der er ikke noget lækkert ved mit kød og ingen sødme i min mælk, og jeg har ingen uld, du kan klippe."

"Jeg vil låne dine fire ben," sagde Toben. "Du pralede selv af dem. Hoho! Stå nu blot stille ... er du artig, skal jeg ikke gøre dig fortræd."

Han vikledet tovet om sin arm og kom nærmere og nærmere. Han klappede det svedige dyr, greb så pludselig i dets manke og svang sig op på dets ryg. Hesten stejlede og kastede bagbenene højt op i luften og prøvede på enhver måde at blive sin rytter kvit. Men Toben holdt i manken og rebet med hænderne og klemte sig fast med benene og blev siddende, om også det kostede ham møje. Efterhånden blev hesten igen roligere, og så klappede Toben den på halsen.

"Nu af sted efter oxen," sagde han.

Han trykkede sine hæle i hestens sider og gav den et rap. Så gik det i susende fart over engen. Oksen gjorde ikke en gang et forsøg på at undløbe, men blev stående og stirrede målløs på det underlige syn. Inden den fik samlet sig sammen, havde den slyngen om halsen, og Toben red stolt hjem efter med sit bytte.

Da de nåede teltet, sprang han af hesten, klappede den og sagde den tak. Men han gjorde ikke mine til at tage løkken af dens hals.

"Giver du mig ikke fri?" spurgte den.

"Nej," sagde Toben. "Men jeg giver dig det, der er bedre. Nu skal du drikke af kilden, og så skal du få det saftigste græs, du nogen sinde har smagt. Derefter skal du lægge dig ned og hvile dig og tænke på, at nu er du i min tjeneste og kan leve sorgfrit resten af dine dage uden at gøre dig de allermindste

bekymringer, bare du vil være tro og villig og gøre den smule arbejde, jeg forlanger af dig."

Han fodrede hesten og bandt den forsvarligt ved teltets dør. Tæt ved stod oxen i sit tøj.

"Skal vi se, om vi kan slide os løs?" hviskede hesten, da det blev nat, og Toben sov.

"Nej," sagde oxen og rystede på hovedet. "Jeg løber ikke mere min vej, men tager det, som det falder. Det var et grueligt syn at se ham på din ryg. Han er vores allesammens herre. Ingen kan modstå ham."

Men gråspurven fløj skoven rundt på rappe vinger:

"Toben har fanget hesten ... han rider overskrævs på dens ryg ... han har bundet den til sit telt ... hesten er blevet Tobens tjener."

"Har du hørt det?" spurgte løvinden sin mand. "Vil du også lade ham ride på din ryg, når han jager?"

Løven brummede truende.

"Lad ham bare komme til mig!" sagde han.

"Han tager sig nok i agt," svarede løvinden hånligt. "Og du går af vejen for ham, fej som du er og vanslægtet fra dine fædre."

Løven lagde hovedet på sine poter og sagde ingenting, men rugede på tunge tanker.

7. Toben sår

Toben drog med sin hjord fra eng til eng.

Den voksede år for år, og det samme gjorde familien. Fru Toben havde nu født sin mand syv sønner og syv døtre, som alle trivedes godt og hjalp til i huset og med hjorden.

Og dyrene blev gladere og gladere ved at være i hans tjeneste.

Hesten bar ham, når han var på jagt, og gik skridt for skridt ved hans side, når han brød teltet op og flyttede til nye græsgange. Den kom, når han kaldte, og hverken den eller nogen af de andre tænkte for alvor på at løbe bort, så Trofast havde det nemt med at vogte dem.

Det kunne jo nok hænde en gang imellem, at lysten til frihed kom op i dem. Især, når de kom i snak med de vilde dyr. Men det blev ved lysten.

Sådan var det en nat i regntiden, at hjorten kom til det telt, Toben havde rejst for at beskytte sine dyr.

"I har nok jeres på det tørre," sagde hjorten og kiggede misundelig ind til dem.

"Vi har så," svarede fåret. "Det er lige godt hyggeligere end i gamle dage, når man stod under et træ og blev pjaskvåd alligevel."

"Det er det," sagde oksen. "Og det var også hyggeligt i den tørre tid, da vi hver dag fik vores gode foder, som Toben havde samlet til os, mens vi før måtte pile landet rundt efter et græsstrå."

"Jeg mente ellers, det var jer selv, som måtte slide for det," sagde hjorten. "Jeg har da mangen god gang set jer slide og slæbe for jeres herre."

"Noget for noget," sagde hesten. "For resten nægter jeg ikke, at mine anelser gik i opfyldelse. Det værker grueligt i mine lænder efter turen i dag."

"Lige så hos os," sagde oksen.

Anden og gåsen og hønen stemmede i med. Men fåret rystede på sit tykke hoved, mens det tyggede drøv.

"Jeg kan ikke huske, hvad det var, jeg anede," sagde det.

"Jeg har det godt, som jeg har det."

"Mukker I?" sagde Trofast, som lå på vagt og aldrig sov med mere end det ene øje. "Skal jeg kalde på vores herre?"

Hjorten sprang forskrækket sin vej, og hesten sagde:

"Nej, du skal såmænd ikke. Han sled selv godt i det og er lige så træt som vi andre. Det var synd at vække ham."

Så blev der stille i teltet.

Men Toben sov ikke inde i sit telt.

Han sad tværtimod vågen og tænkte over tingene, og hans kone kunne heller ikke falde i søvn, for hun tænkte på det samme.

"Jeg er ked af at rende omkring i landet," sagde han omsider. "Vi er ikke unge mer, familien er svært stor, og somme tider er jeg dygtig træt af arbejdet."

"Jeg med," sagde fru Toben. "Men der er jo ikke noget at gøre ved den ting. Vi er jo nødt til at flytte rundt for at få græs."

Toben sagde ingenting lige straks. Han rejste sig og gik ud i regnen, kiggede til sine dyr og kom så ind igen og satte sig, hvor han sad før. Ude i engen brølte løven.

"Hørte du den?" spurgte hun.

Toben nikkede.

"Kone," sagde han lidt efter, "hvor kommer græsset fra?"

"Det ved du sagtens lige så godt som jeg," sagde hun. "Vi har jo tit talt om, hvordan det drysser sine frø, og de spirer op mellem det gamle visne græs, når regnen kommer."

"Rigtigt," sagde Toben. "Og hvorfor skulle ikke vi kunne samle frøene sammen og så dem selv? Når nu vi rydder alt det gamle græs af vejen og tager frøene af den slags, som vores dyr bedst

kan lide, så må vi jo kunne få det til at gro meget tættere. Og så kan vi høste frø og så igen og blive boende på samme sted år efter år."

"Ja, om vi kunne *det*," sagde fru Toben og slog hænderne sammen.

"Hvorfor skulle vi ikke kunne det?" sagde han. "Og kan vi det først, så kan vi også bygge os et rigtig stærkt hus – til os og dyrene. Jeg er sikker på, at vi kan fælde de største træer med vores flinteøkser, bare vi er tålmodige og holder ud. Så snart regnen hører op, drager jeg af sted for at finde en plet, hvor vi kan slå os ned for resten af vore dage."

En uges tid efter var himlen atter klar. Toben sprang på hesten, bød sin familie farvel og sagde, at han ikke ville komme hjem, før han havde fundet, hvad han søgte. Først tredje dags aften kom han tilbage og befalede dem tidligt næste morgen at pakke alting sammen og følge ham.

Da de nåede stedet, måtte de sande, at han havde gjort et godt valg.

Det var nemt at se, at jorden var god og givtig, så frisk og frodigt alting voksede på den. Der var en stor, åben mark, og på den ene side af den var der skov, på den anden en eng, der atter begrænsedes af en stor sø, hvor fiskene sprang. Bag søen var der fjerne, blå bjerge, som var skønne at se på og drømme om. Lige op til skovbrynet lå en høj, ved hvis fod der randt en bæk. Bækken løb ud i åen, som bugtede sig gennem engen, og åen løb ud i søen.

Og mark og eng var fuld af alle slags græs og blomster.

Der var valmuer, så store og så røde, som de aldrig havde set dem. Der var blåklokker og gulerod, snerle og kornblomst,

tidsel og skræppe og viol og mange, mange flere. De voksede og bredte sig, som de var venner til, for de var selv herrer i landet.

"Her vil vi bo," sagde Toben. "På højen dér vil vi bygge os et stort og stærkt hus med stalde til dyrene og en vold af pæleværk uden om til værn mod dem, som vil os ondt. Lad os straks tage fat. Når huset først står der, så skal I bare se."

Han og sønnerne tog fat med at fælde træer.

Tålmodigt sled de dag efter dag, men der skulle mange hug til af deres stenøkser, før de store træer gav sig. Der gik en susen af rædsel fra træ til træ langt ind i skoven.

"Hvad er det – hvad vil han med os – hvorfor skal vi dø?" hviskede det ene træ til det andet.

Men Toben og hans sønner hørte ingenting og sagde ingenting. De sled og sled, til de havde, hvad de behøvede. Så rejste de et stærkt hus af tømmer på højen – to huse rejste de og tre – stalde til dyrene og et stort rum, som Toben havde sin mening med, men ikke ville tale om endnu.

De tættede med mos i alle revner. Og uden om den hele gård rejste de et stort pæleværk, som de gennemflettede med grene, så det blev en god mur, der kunne værgе dem mod deres fjender.

"Det var det," sagde Toben. "Nu skrider vi til værket."

Han bød sin kone sy en skindpose til ham og én til hver af familien. Så gik de ud i eng og mark og samlede poserne fulde af frø af alle slags græs, som de ville så.

"Skal det ikke være et par af mine?" spurgte valmuen og kastede sine røde blade ... "Jeg har tusinde i mit hoved, og jeg er den smukkeste i landet."

"Kan gerne være," sagde Toben. "Men jeg har ingen brug for dig."

"Du gik mig forbi," sagde violen beskedent.

"Du er meget sød," svarede Toben ... "Men du kan ikke hjælpe mig."

"Du glemmer mig," skreg tidslen. "Jeg er den stolteste og stærkeste i engen."

"Men jeg er den sejeste," sagde skræppen.

"Pas på, I ikke tager deres frø," sagde Toben til sin familie.

"Vores dyr æder dem ikke."

Så gik de hjem med poserne fulde og ud og hjem igen, til de havde samlet en mægtig bunke.

"Nu skal vi berede jorden," sagde Toben. "Kom, lille hest, og lån mig dine kræfter, som du har lånt mig dem før."

Han lavede en plov, spændte hesten for og drev den hen over marken, skridt for skridt og fure for fure. Med fryd så han jorden vende sig under plovens skarpe stenkniv.

"Hvad er nu det?" sagde valmuen, og så var den pløjet ned.

"Det hjælper dig ikke," skreg tidslen. "Vores frø kommer op og driller dig."

"Det skal vi nappes om," sagde Toben.

Så bød han sin familie skære hver en tidsel af og bære dem bort. Og da han havde pløjet så meget, som han syntes, såede han de indsamlede græsfrø i den friske gode muld.

"Nu bier vi på regntiden," sagde han, "og ser, hvordan det går."

Og regntiden kom, og det gik, som Toben havde håbet.

Små grønne spirer skød op over alt af den pløjede jord – alle sammen ens, alle sammen græs af den slags, hans dyr kunne

lide. Hist og her kom der jo nok en tidsel og en valmue, men det meste var godt græs.

"Ser I," sagde Toben glad. "Bi nu blot, til solen skinner, så kommer der fart i det."

Solen kom, og hele marken var et grønt og dejligt tæppe, der voksede, så man kunne se det fra dag til dag.

En morgen kom hjorten ud i skovbrynet og så det med studsens. Så råbte den ind i skoven til sin familie:

"Kom herud, så skal I se så dejlig en mark, som I aldrig har set før! Skynd jer og kom! jeg græsser allerede."

"Nå, så det gør du!" råbte Toben og kom farende med sit spyd. "Væk med dig, din tyveknægt! Tror du, jeg har sået korn i mit ansigts sved, for at du skulle æde det! Væk med dig! denne mark er min!"

Hjorten flygtede, det hurtigste ske kunne, ind i skoven. Men gråspurven fløj rundt alle vegne og fortalte:

"Toben har taget et stort stykke jord, som ingen anden må røre. Han kaldte hjorten en tyv, da den ville græsse på det."

8. Toben nyder livet

Da tiden kom, fyldte Toben det hus, han havde bygget til lade, med afgrøden fra sin mark. Og ikke så snart var høsten endt, før han gav sig til at tænke på næste år.

Han pløjede en ny mark op og nok én og såede den til. Året efter ryddede han et stykke af skoven og dyrkede det op.

Og sådan blev han ved, år efter år – til sidst havde han underlagt sig landet, så vidt han kunne se fra sit hus på højen. Rundt om huset havde han plantet en have med de frugttræer og urter, han havde brug for. Agrene lå lange og lige, enhver

med sin slags græs og korn. Hegn var der om det alt sammen, og hård var han mod den, der ødelagde hans værk eller stjal af hans ejendom.

Det så ud til, at han var herre over jorden. Ingen vovede at sætte sig op imod ham. Hans hjord voksede fra dag til dag, og de vilde dyr flyede langt bort, så snart de så en flig af ham og hans.

Men dybt inde i skoven og i nattens skjul, og når de ellers var sikre for ham, talte de om gamle dage, da de selv var herrer, om den skændsel det var, at han skulle kue dem sådan, og om deres håb mod bedre tider.

"Han slår sten efter en fattig fugl, der piller et korn på hans mark," sagde gråspurven.

"I går jog han mig af nøddehækken om sin have," sagde egeret.

"Han skød en pil i min venstre vinge, fordi jeg tog et lam," sagde ørnen.

"Mig har han helt forjaget af skoven," sagde ulven. "Han har sagt mig, at alt vildtet er hans, og om jeg vover at røre det, vil han forfølge mig og mine unger, om så det skal være til verdens ende."

"I morgen falder han måske på at sige, at alle engene er hans," sagde hjorten. "Hvor skal en anden én så græsse?"

Tidslen og valmuen og blåkløkken trykkede sig sammen på gærdet. Violen gemte sig i grøften. Brændenælden stod mørk og vred uden for heget om Tobens have.

"Har vi det bedre?" sagde tidslen. "Forjaget er vi blevet af vores hjem og må nu sidde her på gærdet og se på, hvordan det

dumme græs breder sig over hele marken. Vi sidder her af hans nåde, hvad dag han vil, kan han tage vort liv."

"Han har plantet nogle af mine søstre ind i sin have," sagde violen.

"Også mine," sagde valmuen. "Men det er da ikke frihed."

"Stik ham, tidsel," sagde det store egetræ.

"Det har jeg gjort, og han slog mig med sin stok," svarede tidslen.

"Brænd ham, nælde," sagde egetræet.

"Jeg gjorde det," sagde nælden. "Og det gik mig ikke bedre end tidslen."

Men gennem kornet gik der en fornøjet hvisken fra den ene ende af marken til den anden:

"Det er os ... os ... os ... Vi regerer nu i landet ... vi er gode ... vi er nyttige ... I andre er ikke andet end ukrudt."

"Hør dem, de feje hunde," sagde tidslen.

"Vi kan ingenting gøre," sagde blåkllokken. "Men hvorfor falder I store træer ikke over ham og knuser ham og hans yngel?"

"Det er så sin sag at falde om," sagde egen. "Men har vi ikke en konge her i skoven, som kan beskytte os? Hvor er løven?"

"Ja, løven ... hvor er løven?" råbte de alle.

Men løven var der ikke og kom ikke.

Hjemme i sin have sad Toben under et stort æbletræ, omgivet af hele sin familie.

Han så over sine marker, hvor kornet bølgede, og han så op i æbletræet, der var fuldt af dejlige, gule frugter. En af hans sønner var netop kommet hjem med et par store fisk fra søen.

En anden var på jagt i skoven ... nu hørte de hans råb ... der stod han i skovbrynet med en fed råbuk over skulderen.

En tredje sad og arbejdede med en plov, han ville lave, bedre end den gamle. De andre havde hver sit at sysle med. Pigerne arbejdede ved ovnen og drejede møllekværnen.

"Vi har haft lykken med os," sagde Toben til sin kone. "Alting trives og vokser under vore hænder. Og vore børn vil bringe det videre end vi, og deres børn igen jeg tør slet ikke tænke på, hvad for en magt og herlighed slægten kan nå til."

"Ja," sagde hun. "Det er gået os godt. Hjælp mig at huske på, at vi strør lidt korn til gråspurvvene, når den onde tid kommer."

"Det skal jeg," sagde han. "Vi har råd til at give de små tyveknægte en håndsrækning. Og jeg kan godt lide at høre dem kvindre, når jeg står op om morgenen."

9. De gamle dyr holder råd

De vilde dyr jamrede sig stærkere for hver dag, der gik.

"Man ved ikke mere, hvad man tør, og hvad man ikke tør," sagde muldvarpen. "I går skød min fætter jorden op, som nu vores familie har gjort det, så længe den har eksisteret. I det samme blev han trukket op og slået ihjel af en af Tobens sønner, fordi muldvarpeskuddet kom i et af hans bede."

"Hans datter slog min kone ihjel, fordi hun syntes, hun var grim," sagde en ung edderkop. "Det er ikke, fordi hun var sød imod mig. Hun ville æde mig straks efter brylluppet, og det var lige det, jeg slap. Men ellers var hun det skikkeligste fruentimmer under solen og gjorde såmænd ikke en sjæl fortræd. Undtagen fluerne naturligvis."

"Min kone har han taget og plantet ind i sin have," sagde humleranken.

"Og mig smider han ud, bare jeg kommer med et grønt skud," sagde skvalderkålen.

"Os spærrer han inde i kuber," sagde bien.

"Os jager han med smækker og tørklæder," sagde myggen.

"Os lukker han inde og feder os og spiser os," sagde svinet.

"Os stiller han fælder for, når vi vil tage os en bid mad," sagde musen.

"Han er herre over os alle sammen," sagde hjorten. "Vi har ingen at klage til. Vi har ingen konge. Løven er ikke mere skovens hersker. Han slår os med sin klo, når han er sulten, men han forsvaret os ikke."

Som nu de snakkede sammen, kom løvinden langsomt gående og stod midt i kredsen. De fo'r op i skræk, men hun lagde sig roligt ned og sagde:

"I skal ikke være bange for mig. Jeg gør jer ingenting. Jeg har knap spist i de sidste otte dage af sorg. Den samme bekymring tynger mig som jer. Og værre er det for mig, fordi min gemal burde have forsvaret os alle mod disse fremmede, og ikke gør det. Skammen kommer for mit vedkommende til det øvrige."

"Løven skal hjælpe os! Løven skal befri os!" råbte de i munden på hinanden.

"Løven gør ingenting," sagde hun bedrøvet. "Han ligger hjemme i vort hi og stirrer og stirrer. Men nu skal I høre, hvad jeg har at sige jer."

De flokkedes alle om hende og lyttede.

"Det gælder os alle," sagde hun, "os alle uden undtagelse. Jeg har samlet det alt sammen, jeg har hørt om Toben og set af

ham, og jeg kender hans karakter og hans planer, som om han havde betroet mig dem. Hele jorden vil han lægge under sig. Han og hans børn vil herske over os alle sammen – med det gode eller det onde."

"Det er sandt!" råbte dyrene.

"Ja, det er sandt," sagde løvinden. "Ingen må tro sig sikker. Det stærkeste dyr og det største træ – har han ikke fældet dem i dag, så kommer turen til dem i morgen. Det mindste kryb og den usleste urt – I ved ikke, hvad dag han kan bruge jer eller I generer ham, og så slår jeres time."

"Ja, ja!" råbte de.

Den stærke eg nikkede med sine krogede grene, hjorten sænkede bedrøvet sine takker, regnormen hviskede sit Ja i mulde, og bierne rystede af angst.

"Sådan er det," sagde løvinden. "For ham er vi enten nyttige eller skadelige – ikke andet. Finder han en blomst smuk, så freder han den; lugter den ham ilde i hans næse, så træder han den ned. Skygger et træ over hans søvn, så lader han det vokse. Står det ham i vejen, eller kan han bruge dets ved, så hugger han det om. Kan han bruge et dyr, så fanger han det og gør det til sin slave. Han klæder sig i dets skind, han æder dets kød, han lader det gøre sit arbejde. Han holder ikke op, når han er mæt, som vi andre. Grisk, som han er, fanger han dyr og samler frugter til mange dage, for at han aldrig skal komme til at lide nød."

"Det er sandt! det er sandt!" råbte dyrene i kor.

"Vent lidt!" sagde løvinden. "Der er mere endnu ... Han er ikke en redelig jæger som vi andre. Han løber ikke byttet op på sine ben ... han rider det ind på hestens ryg, som han har tvunget til

at bære sig. Han griber det ikke med sine kløer, dræber det ikke med sine tænder ... han har et sælsomt våben, som flyver gennem luften og bringer død, hvor det rammer."

"Vi kender det alle sammen," sagde hjorten.

"Det suste forbi mit øje," sagde ulven.

"Det ramte min vinge," sagde ørnen.

"Han drikker ikke blodet, æder ikke kødet som vi andre," sagde løvinden. "Han steger det ved ilden ... der er al tid ild i hans hytte. Han har gjort vold på naturen ... vi kendte kun ilden, når lynet slog ned og tændte et gammelt træ i flammer ... han slår sten mod hinanden, og der kommer ild ... han gnider to stykker trøsket træ mod hinanden, og de slår ud i lue."

"Det er sandt ... det er sandt!" råbte de. "Han har gjort sig ilden underdanig."

"Han plukker ikke skovens frugter, hvor de modnes," sagde løvinden. "Han planter de planter, han har brug for, og udrydder de andre. Får han lov at råde, vil han lave hele jorden om. Der vil ikke gro andre urter på den end dem, han har brug for. Der vil ikke leve andre dyr end dem, der er ham til nytte og fornøjelse. Vil vi leve på den, må vi blive hans trælle."

"Det er sandt ... det er sandt!" råbte de.

Løvinden tav lidt, og der var ganske stille. De hørte Trofast gå langt borte.

"Hør hunden!" sagde løvinden. "Hans første tjener. Nu hjælper den ham med at vogte på de andre."

"Hunden har forrådt os ... lad os dræbe hunden!" råbte de.

Løvinden løftede sin klo, og der blev stille igen. Så talte hun videre:

"Husker I den nat, vi mødtes her i den samme eng, da de nye dyr lige var kommet? Der var nogle, som advarede os ... det var hesten og oxen og fåret ... gåsen og anden var også med ... nu er de alle hans trælle. Deres anelse bedrog dem ikke. Men husker I ikke, hvordan de to nye dyr så ud, da de lå her og sov? Nøgne og fattige stakler var de ... vi kunne have dræbt dem som ingenting, om vi havde villet."

"Det kunne vi! det kunne vi!" råbte de.

"Men vi gjorde det ikke," sagde løvinden. "Og nu er de skovens herrer. Ved I, hvorfra deres magt stammer? Den stammer fra de dyr, som de har underlagt sig. Hvis vi kan skille de dyr fra dem, så bliver de igen de stakler, de var før. Det er Tobens magt, at han kan få andre til at arbejde for sig. Vil I følge mit råd, så skal I derfor se at få hans tjenere fra ham. Lad os sende en eller anden op og prøve på at tale dem til fornuft. Det er umuligt andet, end at vi må kunne vække deres æresfølelse, når vi minder dem om den tid, da de løb fri og frank omkring i skoven ... Hvem vil påtage sig det ærinde?"

"Du skal gå selv!" råbte de.

"Nej," sagde løvinden. "Det er ikke værd. Det ville ikke være fornuftigt. Der er blod imellem deres slægt og min. Det kunne de komme til at tænke på, og så ville mine ord være forgæves. Det må være en, af hvem de aldrig har haft noget at frygte."

De snakkede nogen tid frem og tilbage om det, og så blev det bestemt, at ræven skulle være gesandt. Den havde jo nok fra gammel tid noget udestående med gåsen og anden og hønen, men de kunne nu ingen bedre finde.

Så luskede den af – ingen kendte som den de hurtigste og lønligste stier i skoven. Den lovede at bringe besked så hurtigt

som muligt. Dyrene lagde sig til ro i engen og hviskede sagte sammen. Midt i kredsen lå løvinden og stirrede i skam og harm.

Da ræven kom til Tobens hus, løb den lige på Trofast, som gik sin natterunde for at se, om der var nogen fjende i nærheden.

"God aften, fætter," sagde ræven slesk. "Så sent ude?"

"Det samme må jeg sige til dig," svarede Trofast. "Jeg holder vagt for min herre. Du er næppe ude i så lovligt et ærinde."

"Jeg har såmænd ingen herre," sagde ræven. "Det er da heller ikke så længe siden, du var en fri hund i skoven. Du skulle gøre dig til det igen. Følg med mig hen i engen. Der er de andre dyr forsamlede. De vil tilgive dig, at du gik i Tobens tjeneste, og regne dig for så god en hund, som du var før, hvis du vil lukke porten op, så de fangne dyr derinde kan slippe løs."

"Her er ingen fangne dyr," sagde hunden. "Vi har det alle sammen godt og ønsker det ikke anderledes. Er jeg Tobens tjener, så er jeg også hans ven. Pil du hurtigst muligt hjem til dem, der sendte dig."

Dermed vendte han ræven ryggen og gik ind gennem et lille hul, der var lavet til hans brug. Men ræven blev stående lidt for at se, om ikke nogen af de andre skulle vise sig. Det varede heller ikke længe, inden en stor gæsling stak hovedet ud af hullet.

"Godaften, lille jomfru," sagde ræven. "Vær så god at komme nærmere."

"Jeg tør ikke," sagde gæslingen. "Jeg må ikke gå ud om natten. Og jeg ville så gruelig gerne væk. Jeg er så bange for Tobens. Forleden stegte de min moder og åd hende."

"Græsseligt!" sagde ræven. "De bør ikke blive et øjeblik længere i denne morderhule. Kom ud til mig, så skal jeg bringe Dem til et sted, hvor De ikke behøver at frygte noget."

"Bare jeg turde stole på Dem," sagde gæslingen. "Men jeg har ti søskende. Dem kan jeg da ikke lade i stikken."

"Jeg tror ikke, De skal vække dem i nat," sagde ræven. "Unge damer er så snaksomme, og hvis hunden eller Toben opdagede Deres flugt, så var det ude med os. De blev straks stegt, og jeg fik naturligvis også ubehageligheder."

"Det er sandt," sagde gæslingen. "Men vil De love mig, at De en anden gang vil hente mine søstre?"

"Jeg giver Dem mit ord på, at jeg skal hente en af jomfruerne hver nat fra nu af, og til de alle er frelste," sagde ræven. "Så vidt det da står til mig. Der kan jo komme forhindringer."

"Hvor De er sød," sagde gæslingen. "Og jeg, som troede, at de vilde dyr var sådan nogle uhyrer. Det er al tid blevet mig fortalt. De sagde, jeg skulle tage mig allermest i agt for at komme ud i skoven. Så kunne der hænde mig det værste."

"Lutter bagtalelse," sagde ræven. "Alle dyrene i skoven er engle. Jeg har aldrig nogen sinde hørt, at nogen er blevet stegt. Men kom nu, inden nogen hører os."

"Nu kommer jeg," sagde gæslingen. Den vraltede ud af hullet, og i samme nu havde den rævens tænder i sin hals. Den fik akkurat tid til at give et vræl, så var den færdig. Men i næste øjeblik var Trofast der. Ræven slap gæslingen og bed fra sig, så godt den kunne. Men den var den svageste, og Trofast gav ingen pardon. Først da røveren lå død på pladsen, gik den ind ad sit hul igen. Imens sad dyrene nede i engen og ventede.

"Ræven har narret os," sagde hjorten.

"Den er naturligvis fanget og gået i Tobens tjeneste lige som de andre," sagde nattergalen.

Først hen ad morgenstunden kom gråspurven hæsblæsende.

"Ræven er død!" sagde den. "Den ligger på højen uden for Tobens hus. Jeg har selv set den. Der ligger en død gås ved siden af den."

Da rejste løvinden sig og alle dyrene med hende.

"Ræven har gået sit eget ærinde," sagde hun. "Den er faldet på sin egen jagt. Vi kan ikke mere stole på nogen."

Så gik hun langsomt hjem med sænket hoved.

10. Løven

Det var en nat nogle dage efter dyrenes møde i engen.

Løven lå i sit hi, som den plejede, og stirrede med gule øjne. Dens gemalinde sov eller lod, som hun sov. Hvert øjeblik sukkede hun dybt. Alt var stille i skoven.

Han vidste godt, hvad løvindens suk betød. Han vidste, hvad dyrene havde talt om i skoven den dag og alle de andre dage. Ikke én af deres klager var ham ubekendt, ikke ét af de hånsord, der var faldet imod ham, var gået hans øre forbi. Ikke et øjeblik havde han været i tvivl om stemningen i skoven mod dyrenes konge.

Han havde heller ikke glemt, hvem det var, der havde talt ringest om ham. Både den enes navn og den andens var gemt i hans minde, og han skulle vide at ramme dem, når timen kom, da ordenen i skoven var genoprettet. Hver dag måtte han døje sin gemalindes spottegloser, men dem ænsede han ikke mere. Hun skulle gøre ham afbigt og skænke ham sin kærlighed og sin beundring igen. Hans børn skulle ære ham, som de havde æret

ham før, og mere endnu. I skovens historie skulle han mindes som den konge, i hvis regeringstid der var overgået riget en stor fare og ulykke, den han sluttelig havde besejret.

Løven rejste sig og gik langsomt gennem skoven.

"Dyrenes konge er ude at jage," sagde pindsvinet, der listede under buskene.

"Se, så mager han er," sagde flagermusen. "Skindet slunker om ham."

"Han har ikke jaget i mange nætter," sagde uglen. "Hans øjne lyser af sult."

Men skovens konge tænkte ikke på jagt. Han gik, som gik han i søvne, i den retning, hvor Tobens hus lå. Der sprang en hjort på hans vej, og han så den ikke. Langsomt vandrede han videre, indtil han nåede den åbne plads, hvor Tobens hus lå på højen.

Han gik lige derhen, satte snart over hegnet og lagde sig i nogle buske, der voksede uden for døren. Sådan lå han i skjul. Ingen kunne se ham; bare hans gule øjne lyste ud af løvet. Og i et spring kunne han være ved døren.

Toben sov uroligt den nat.

Han kastede sig på sit leje af skindtæpper, og da han omsider faldt i søvn, gav Trofast sig til at gøre så voldsomt, at han måtte ud og se, hvad der var i vejen. Han havde lukket lem for det hul, hvorigennem Trofast ellers løb ud, fordi gæslingen forleden var gået den vej og blevet rævens bytte.

"Hvad er det, Trofast?" spurgte han.

Hunden blev ved at gøre og sprang op ad ham. Han åbnede en lille luge og så ud og lyttede. Men der var intet. Så bød han hunden lægge sig ned og gik igen til sit leje. Men nu hørte han hesten sparke i stalden, og nu begyndte oksen at brøle, og

fjerkræet gav hals. Det var ikke til at høre ørenlyd for. Han måtte derned igen og fandt alle sine dyr rystende, som var de i stor angst. Hesten var i heftig sved, og høns og ænder og gæslinger fløj uroligt rundt i deres hjald.

"Hvad kan der være i vejen?" sagde han.

Han lukkede døren op og trådte ud i natten, ubevæbnet og nøgen, som han havde rejst sig fra sit leje. I samme nu raslede det i buskene. Løven sprang frem, men Toben nåede ind i rette tid og fik døren lukket og stænget.

Et øjeblik stod han i stor angst og vidste ikke, hvad han skulle gøre.

Gennem et lille hul i døren så han, at løven lå derude foran buskene, med øjnene hæftede på døren og parat til spring. Dens gule øjne lyste i raseri. Toben forstod, at nu måtte kampen komme, som var udsat så længe.

Han tænkte på at vække sine sønner og liste sig ud af den anden dør og komme bag på løven. Men de sov forskellige steder i huset, og dagen dæmrede i øst, og mens han gik for at hente dem, kunne en af familien nemt være gået uden for og blive et bytte for skovens konge. Som han stod og overvejede, forlod hans angst ham.

Han tænkte, han var mand for at dræbe sin fjende alene. Stille tog han de to bedste af sine spyd, prøvede æggen omhyggeligt, trak vejret dybt og åbnede så døren.

Løven var der ikke.

Han så til den ene side og til den anden og kunne ikke opdage den. Men han var en gammel og erfaren jæger og tvivlede ikke om, at den jo havde lagt sig på lur. Så stod han

rolig i døren med hver en muskel spændt, parat til den kamp, der måtte komme.

Der lød en sagte raslen i buskene, og i det samme så han dyrets øje derinde i løvet. Han vidste, der var ingen tid at spille – sprang løven først, var det for sent.

Så slyngede han sit ene spyd og ramte løvens øje. Der lød et rasende brøl, og så gennemborede det andet spyd dens hjerte.

Alle i huset kom på benene og løb til.

Der lå den døde løve, stor og prægtig at se til. Trofast gøede ad den og ville bide den, men Toben jog den væk.

"Han var dog skovens konge," sagde han. "Men nu skal det kundgøres for al verden, at han er død, og riget er mit."

Så flåede de skindet af ham og hængte det på en høj stang, som de satte midt i marken, så den kunne ses viden om.

"Løven er dræbt!" skreg gråspurven fra dør til dør. "Toben har myrdet skovens konge. Hans skind hænger på en stang uden for huset ... jeg har selv set det."

De stimlede sammen og så det. Fra skovbrynet tittede de bange mod Tobens hus, oppe fra luften stirrede fuglene.

"Nu er det forbi," sagde hjorten.

Og det var det.

Men op ad dagen kom orangutangen hen til Toben, som sad uden for sit hus.

"God dag, fætter," sagde orangutangen.

Toben så på ham uden at svare.

"Ja, du har måske hørt, at jeg har talt ilde om dig," sagde orangutangen. "Jeg nægter heller ikke, at jeg har været lidt uforsigtig i min mund. Men du ved selv ... når man sådan ser en fattig familie, er man jo bange for påhæng. Man har jo selv

børn, og det er ikke nemt at klare sig i disse tider. Desuden har du en gang givet mig et rap af din stok, så det kan jo gå lige op."

"Hvad vil du mig?" spurgte Toben. "Jeg har hverken tid eller lyst til at høre på dit vrøvl."

"Ikke så hastig, fætter," sagde orangutangen og satte sig ved siden af ham. "Jeg anerkender altså din succes. Du har haft held med dig ... Gudbevares, jeg nægter aldeles ikke din dygtighed. Du har klaret dig storartet. Det med hesten var virkelig fikst gjort. Og nu siden du fik overlistet løven ..."

"Hvad vil du, for en ulykke?" sagde Toben.

"Jeg vil slå mig sammen med dig, fætter," sagde orangutangen. "Vi to i kompagni ville kunne erobre verden."

"Er du gal," sagde Toben. "Hvad skulle jeg med sådan et latterligt og dumt dyr som dig? Du kan ikke gøre mig så megen nytte som en due. Af sted med dig, eller jeg skal banke din trøje, så du skal kunne huske det i lange tider."

Orangutangen flyttede sig en smule bort, men opgav ikke ævred.

"Du skulle alligevel betænke dig, fætter," sagde den. "Hvor dygtig du så er, kan jeg alligevel være dig til nytte. Jeg kan være en god mellemmand mellem dig og dyrene. Jeg kan ting, du ikke kan, og hvad jeg ikke kan, lærer jeg nemt. Jeg har studeret dig oppe i æbletræet, hvor jeg sad, mens du gik på din mark, og mange af dine fif har jeg allerede lært dig af. Du må vide ..."

Toben rejste sig og greb orangutangen i den ene arm.

"Kom herud, så skal I se!" råbte han ind i huset.

De kom alle sammen og stirrede på aben.

"Denne her fyr vil gå i kompagni med mig," sagde han. "Han er ikke billig. Han har allerede lært mig kunsten af, siger han."

Lad os sætte ham i et bur, så kan vi more os over hans kunster, når det regner."

Det hjalp ikke, hvad orangutangen protesterede. Toben holdt den fast, og lidt efter havde de lavet et bur og puttet den ind i det.

"Familie er lige godt noget rak," sagde den, da den sad i bunden af buret og loppede sig.

11. Mange år efter

Det var mange, mange år efter.

Og det var ikke i skoven i de varme lande, hvor solen skinner stærkere end her, og regnen falder tættere, og alle dyr og alle planter trives bedre, fordi vinteren ikke kuer dem.

Det var i en stor landsby ovre i Jylland. Der var marked, og byen var fuld af mennesker og kreaturer. Alle vegne var der telte med træsko og bliksgager, kager og legetøj og alt slags kram. Der var telte med beværtning, og der var dansetelt. Der var *teatrum mundi*, der var to karruseller, der var et sted, hvor verdens tykkeste dame blev forevist. Et andet sted kunne man for fem og tyve øre få en ganske lille bitte dværg at se. Så var der hvide mus og et loppeteater. Mange lirekasser, som spillede i munden på hinanden, så man slet ikke kunne høre ørenlyd, fulde bønder og drenge, som gjorde spilopper.

Men midt på markedspladsen var det allermærkeligste gemt i et stort telt. Det kunne man også få at se for fem og tyve øre, og ville man vide, hvad det var, behøvede man bare at høre efter manden, som stod uden for og råbte med sin hæse stemme:

"Vær så artig, mine herskaber! Kuns fem og tyve øre for voksne og det halve for børn. Her ser De noget, som aldrig

nogen sinde er fremvist før her på pladsen, men for resten er forevist al verdens konger og høje herskaber. Det er selv en konge, som jeg har den ære at forevise Dem – dyrenes konge, mine herskaber! den frygtelige løve. Den lever i det indre Afrika og er så stærk, at den kan dræbe en okse med et slag af sin forpote. Den æder hver dag to lam til frokost. Om den slap ud af buret, ville den ekspedere Dem alle sammen på mindre end ti minutter. Men De behøver ikke at være bange, mine herskaber. Løven er spærret inde i et bur bag tykke jernstænger. Der står den og ser blodtørstig ud for fem og tyve øre for voksne og det halve for børn. Vær så artig, mine herskaber! skynd Dem, inden det er for sent. Aldrig i Deres liv får De noget lignende at se for så billig en penge."

Sådan råbte han hele tiden. Uden for teltet var der stadig forsamlet en masse mennesker, som stod og gloede. Der var også mange, som gik ind. Når de kom ud, fortalte de til de omstående om løven derinde. Så var der flere, der gik ind, og sådan blev det ved hele dagen til ende.

Inde i teltets baggrund stod løveburet.

Det var skident og lavt. På gulvet lå en smule uren halm og nogle kødben. Den væg, der vendte ud mod folk, bestod af tykke, rustne jernstænger. I en krog længst tilbage lå løven med hovedet på sine forpoter. Dens gule øjne stirrede ud på publikum med et sløvt udtryk. Der var halm i dens filtrede manke, og den var så mager, så det var grueligt. En gang imellem hostede den hult og stygt.

Manden stod med en lang stok i hånden og fortalte og forklarede. Markedsgæsterne så med runde øjne på det mægtige dyr, der lå så stille hen. Så syg den var, og så sløv, de

kunne dog se på den, at det virkelig var løven, dyrenes konge, og det løb dem koldt ned ad ryggen ved tanken om, at den kunne slippe løs. Men da den slet ikke rørte sig, var der til sidst en mand, som sagde:

"Jeg tror, den er død."

Da stak manden, der foreviste den, sin lange stok ind gennem tremmerne og stak til den. Den drejede langsomt sit hoved om imod ham og så på ham, men rørte sig ellers ikke. Så stak han den igen og igen, og til sidst fo'r den op i et spring og udstødte et brøl, så hele teltet rystede, og folk skrækslagne fløj fra hinanden.

"Den åd ham, som havde den før jeg," sagde manden. "Jeg købte den af hans enke. Den er gruelig vild og uregerlig. Den drømmer om sin hjemstavn, skal jeg sige Dem, hvor den jagede i de vilde skove, og alle dyr ærede og frygtede den. – Men nu må De gå, for at også andre kan komme til og se det mærkeligste, som nogen sinde er forevist her på pladsen. Vær så artig, mine herskaber! Kuns fem og tyve øre! Skovens konge, den vældige løve!"

Sådan blev det ved til langt ud på aftenen. Først da torvet begyndte at tømmes for markedsgæster, og ingen mere lød hans kalden, lukkede han døren, efter at han havde talt de penge op, han havde tjent.

"Det har været en dårlig dag," sagde han og så arrigt på løven. "Du har i grunden ikke fortjent din aftensmad."

Han kastede et lille stykke halvråddent kød ind til den. Så lukkede han døren til teltet i lås og gik hen på kroen, hvor han sad og svirede og drak til den lyse morgen.

Løven rørte ikke det rådne kød. Den lå med hovedet på forpoterne og så ind i en lille tranlampe, som hang i teltet og lyste ganske svagt. Så hørte den pludselig en lyd og rejste hovedet og så sig om.

"Har jeg nu ikke en gang fred om natten?" sagde den.

"Det er blot mig," svarede en lille, pibende stemme. "Jeg er blevet lukket inde her af en fejltagelse. Jeg vil ud! Jeg vil ud! Min frue dør af angst for mig."

Det var en lille bitte hund med bjældehalsbånd og broderet dækken over ryggen. Den trippede og trippede, peb og hylede og kradsede på døren, men ingen hørte den. Alt var stille uden for på markedspladsen.

"Herre Gud," sagde løven. "Du er hunden – det kan jeg se. Du gode Gud, hvad har de dog gjort for et spøgelse af dig."

"Jeg vil ud! jeg vil ud!" peb hunden.

Løven havde igen lagt hovedet på forpoterne og så på hunden.

"Hvad piber du sådan for?" sagde den. "Der er jo ingen, som gør dig noget. Jeg kunne ikke æde dig, om jeg ville. Jernstængerne er stærke, må du tro. Jeg ruskede i dem i begyndelsen. I bur må jeg rejse fra sted til sted og lade mig vise frem for penge, finde mig i deres hån og drilleri, brøle for dem på kommando, for at de kan gyse, mens de føler sig i sikkerhed for mine tænder."

"Slip mig ud!" sagde hunden.

"Jeg kan ikke," svarede løven. "Men jeg er dog ikke så ussel som du. Jeg er dog her imod min vilje – fanget i en fælde. Du gik frivilligt i Tobens tjeneste, forrådte dine kammerater og hjalp ham imod dem."

"Jeg ved ikke, hvad du sigter til," sagde hunden. "Jeg kender ikke til nogen Toben. Jeg tjener hos menneskene. En fornem baronesse er min frue, og hun dør af angst for mig, hvis jeg ikke snart kommer hjem til hende."

"Vist så," sagde løven. "Mennesker kalder de sig, Tobens forbandede slægt. Hele jorden har de lagt under sig. Der er snart ikke et sted, hvor en ærlig løve kan drive sin kongelige jagt. Jeg kender hele historien ... den er gået fra fader til søn i min slægt. Der ude i ørkenen, hvor vi er drevet hen af menneskene, hørte jeg det alt sammen den sidste aften, inden jeg blev fanget. Hvordan Toben og hans kone kom nøgne og uden våben til skoven. Hvordan min stamfader beskyttede dem. Hvordan de så efterhånden overlistede alle dyrene – alene du gik godvillig i deres tjeneste. De andre fangede de og tæmmede dem, sløvede deres sanser, til de ikke mere kunne leve frie dyrs liv, men befandt sig vel i slaveriet. Til sidst dræbte Toben min stamfader med sit spyd ... jo, jo, jeg kender den hele skændige historie."

"Jeg kender den ikke," sagde hunden. "Jeg bryder mig heller ikke om at kende den. Jeg ved bare, at jeg har en lun lille kurv hjemme hos min frue, og dejlig mad får jeg og kys og klap. Jeg vil ud ... jeg vil hjem ..."

Løven svarede den ikke, men talte siden i sine egne tanker:

"En trøst er det mig da, når jeg ligger her i mit bur, hvor jeg snart skal dø af længsel og hoste, at se, hvor usle Tobens efterkommere er blevet. Han var dog rank og skøn at se til – han var et dyr! Men disse her ... man kan knap se en stump af deres krop, sådan er de bundet ind. Toben kunne springe i skoven og klatre i træerne ... disse her kan knap flytte hånd og

fod. Han turde da kæmpe ... du kan tro, det morer mig at se angsten i disse fyres øjne, når jeg rejser mig og går hen til jernstængerne, eller når jeg brøler. De ryster som espeløv, endda de ved, jeg er ynkeligt fanget."

"Jeg vil ud ... jeg vil hjem," peb hunden.

Løven rejste sig og gik hen til stængerne. Den baskede med halen på sine magre sider, den åbnede sit gab, så de frygtelige tænder skinnede. Den lille hund rystede af angst under dens gule øjne.

"Og du!" sagde løven. "Ha, ha, ha! hellere fangen løve i bur end en stakkels frøkenhund med bjælder og dækken."

Den udstødte et brøl, så alle i landsbyen fo'r op af deres senge. Så lagde den sig inderst i buret, vendte sig om på siden og sov.

Den lille hund frøs og peb, til der kom nogen og lukkede den ud.

Tante Edderfugl

Det var vinter.

Bladene var væk af træerne, og blomsterne af gærdet. Fuglene var også væk, at sige de fornemste, som alle sammen var rejst syd på.

Men nogle var der naturligvis tilbage.

Der var den evige gråspurv og den vimse, lille musvit. Desuden kragen og rågen, der så dobbelt sort og sulten ud mod den hvide sne. Der var også et par stykker til, som ville tage det sure med det søde hellere end at give sig på den lange rejse.

Nede ved stranden var der mere liv end om sommeren.

Der var mågerne, som tumlede sig i store flokke alle vegne, hvor der var hugget hul i isen. Og der var de vilde ænder, som holdt til ude i åbent vande og rabbede og dykkede og fløj, når fiskernes bøsser knaldede.

"Så mange der er," sagde gråspurven.

"De kommer nord fra," sagde mågen. "Fra Norge og Færøerne. Deroppe er der hundrede gange så koldt som her. Så snart der kommer den mindste smule forandring i luften, flyver de derop igen. – Kender du de to, der kommer gående på isen hen imod os?"

"Hvor skulle jeg kende dem fra?" sagde gråspurven. "Jeg er født i sommer og ville bare ønske, jeg lå i reden igen."

"Det er edderfugle," sagde mågen. "Se, nu kommer der én til."

Det gjorde der også. Og det var en meget fin fugl. Den havde grøn nakke, hvid hals og hvidt bryst med rosenskær og dejlige gule ben.

"Det er hannen," sagde mågen. "De andre to er fruentimmer og ikke så elegante, om også de ser godt ud endda."

De tre edderfugle var nu så nær ved gråspurven og mågen, at de kunne høre, hvad de talte om.

"Nådige frue," sagde kavaleren. "Jeg forstår ikke, hvad De vil herinde på isen. Gå med ud til det åbne vand og mor Dem med os andre."

"Jeg bliver hos min søsterdatter," sagde edderfuglen.

"Og hvorfor vil frøkenen ikke med?" spurgte kavaleren. "I sommer oppe ved vores kære Færøer var De den gladeste blandt de glade."

"Det var den gang," sagde edderfuglefrøkenen. "Nu er jeg kommet på andre og alvorligere tanker."

Kavaleren prøvede endnu en stund på at overtale dem, men uden nytte. Så fløj han tilbage over isen.

"Er her ikke et fjeld, tante?" sagde edderfuglepigen. "Jeg længes efter at gifte mig og bygge rede."

"Hvis jeg må tillade mig en bemærkning, så er det lige koldt nok endnu," sagde gråspurven. "Og fjelde har vi ingen af her i landet."

"Man kan ruge i sandet," sagde mågen.

"Tak, min gode kone, for Deres oplysning," sagde edderfugletanten. "Men det er bare sådant et anfald, min søsterdatter har. Hun er nu tre år og giftefærdig."

"Jøsses," sagde gråspurven. "Og jeg er født i sommer og kunne såmænd godt gifte mig straks, hvis det bare var en smule varmere."

"Somme går jo lettere til det end somme," sagde tanten.

"Lad os flyve hjem til Færøerne og gifte os, tante," sagde den unge dame.

"Om en månedstid, mit barn," sagde tanten. "Jeg for min part siger nu tak. Jeg har været gift syv gange og skal ikke mere med på den historie. Men jeg vil gerne sidde lidt og snakke med dig. Det er så gruelig interessant."

"Om en måned er træerne ikke grønne endnu," sagde gråspurven. "Vi er jo bare i januar."

"Vi har ingen træer på Færøerne, min pige," sagde tanten. "Og vi behøver dem heller ikke."

"Har frøkenen en kæreste?" spurgte mågen.

"Endnu ikke," sagde tanten. "Men det kommer nok. Kærester kan man altid få. I de tre år, hun har levet, har hun danset på havet og moret sig. Det skal først overstås."

"Bare hun så må træffe den rette," sagde mågen.

"Mandfolkene er alle ens, min gode kone," sagde tanten. "De gør kur og gifter sig, hjælper måske en smule med reden og stikker så af og lader os om resten."

"Det kan jeg ikke være enig med fru en i," sagde mågen. "Min mand hjalp mig såmænd trolig."

"Jeg har rigtignok også fået mange fluer af min far, da jeg lå i reden," sagde gråspurven.

"Så har I været heldigere end vi andre," sagde tanten. "Ingen af mine syv mænd har så meget som set deres egne unger."

"Jøsses," sagde gråspurven.

"Skal vi ikke snart rejse hjem til Færøerne?" sagde edderfuglefrøkenen.

"Gud, hvor det er interessant med den ungdom," sagde tanten og baskede med vingerne.

Så fløj de ud i vandet, men næste dag kom de igen, og sådan gik det hver dag til helt hen i februar. Den unge edderfuglefrøkens længsel efter at komme hjem blev bestandig større, og tanten kunne aldrig blive træt af at snakke med hende om det.

"Nu lider det, nu lider det!" sagde hun. "Her er så varmt, at det næsten ikke er til at holde ud."

"Det vil jeg nok sige," sagde gråspurven, der frøs og længtes efter forår.

En dag kom en nydelig ung edderfuglehan og satte sig på isen ved siden af de to damer.

"Hvis han frier, så tag ham," hviskede tanten. "Han har den grønneste nakke, jeg har set i mange år."

"Bare han frier," hviskede den unge.

Og han friede. Da han havde siddet lidt og snakket om ligegyldige ting, så længe som anstanden krævede det – og anstanden kræver ikke så meget af edderfugle som af mennesker – spurgte han den unge dame, om hun ville være hans kone. Han begyndte at tale om fuglefjelde og søde, små æg og sådan noget, men hun lod ham ikke tale ud.

"Ja," sagde hun, og så var de forlovede.

Han var gruelig veltalende og svor på, at han ville være hende tro hele livet igennem, bygge rede til hende, ligge på æg for hende og made børnene fra morgen til aften. Hun nikkede og kunne ingenting sige for bar lykke.

"Det er løgn, hvert evige ord han siger, men Gud, hvor er det yndigt!" sagde tanten.

"Det er da skrækkeligt," sagde gråspurven og mågen. "Den søde, unge dame."

"Vås!" sagde tanten. "Den vej skal vi alle sammen. Mine syv mænd friede lige sådan, og ikke én af dem holdt deres løfter. Men de var søde endda. Kun ikke så grønne i nakken, som han her. Han er dejlig. Jeg er lige ved selv at blive forelsket i ham."

"Når rejser vi?" spurgte edderfuglefrøkenen.

"I morgen tidlig, min elskede, hvis der er god modvind," svarede kæresten.

"Jeg følger med," sagde tanten. "For det første er det mest passende. Og for det andet er det så yndigt at se sådan en ung lykke."

Næste morgen rejste de.

Det var mørkt endnu, da fugletrækket begyndte. Tusinde edderfugle fløj i flok og følge, andre tusinde kom til fra alle kanter. Mågen og gråspurven vågnede ved at høre pip og sang i luften.

"Nord på i sådan en kulde," sagde gråspurven gysende.

"Det fryser værre end nogen sinde."

"Der er forår i luften, når man elsker," sagde mågen.

Dag og nat gik trækket nord efter.

Der var så mange fugle, at de slet ikke var til at hitte rede i, og alt som tiden gik, og de kom nærmere ved målet, voksede deres længsel, og de fløj, som havde de ild under vingerne. Tantens veg ikke fra de to unge kærestefolk og var lige så rap i flugten som de og så lykkelig, som om hun selv skulle giftes for ottende gang.

Omsider nåede de da Færøerne, hvor de hørte hjemme.

De skreg og rabbede af fryd, da de så fjeldene stige op af havet, og vingerne fik ny fart, hvor trætte de så var af den lange flugt. De styrtede sig over klipperne som over et bytte, og snart

var der ikke en plet, hvor der ikke sad en lykkelig fugl og slog med vingerne og skreg op.

"Nu skal jeg vise jer et godt redested," sagde tanten til de to unge, som sad og så forliebte på hinanden. "Kom her med mig om på den anden side af fjeldet."

De fløj med hende og kom til et sted, hvor den mand, der ejede fjeldet, havde sat små træhuse op til fuglene. Der var akkurat ét af dem ledigt endnu, og det tog brudgommen straks i besiddelse.

"Her inde kan du rigtignok ligge lunt og godt på vores æg, min elskede," sagde han.

"Ja – og *du*," svarede hun. "Du husker nok, du lovede mig at være halvt med mig om arbejdet."

"Om jeg husker det!" sagde han og kyssede hende.

"Gud, hvor det er yndigt," sagde tanten.

"For resten vil jeg slet ikke bo i den væmmelige kasse," sagde hun. "Jeg har glædet mig så umådeligt til, at vi to skulle slæbe tang og strå og lyng sammen, sådan som du fortalte mig, du havde gjort det med din forrige kone. Og sådan vil jeg have det."

"Vær nu blot rolig, min søde pige," sagde han. "Vi kommer naturligvis til at fore kassen lidt, men lad os bare være glade ved, at der er noget at begynde med. Husk på, vi har et langt liv for os, fuldt af arbejde og lykke, og lad os ikke tage stærkere fat, end vi kan holde det ud."

"Gud, hvor han lyver," sagde tanten og vendte sine øjne mod himlen. "Men hvor er det dejligt at høre på!"

"Hvad siger du?" spurgte frøkenen.

"Jeg siger, din kæreste har den dejligste grønne nakke på alle Færøerne," sagde tanten. "Jeg kunne have lyst til at bide ham i

den. – Men nu vil jeg overlade jer til jeres egen lykke."

Så fløj hun rabbende ned over fjeldet og pjaskede i vandet med de andre.

De to unge gav sig nu til at fore kassen med, hvad de kunne hitte. Derefter stod brylluppet i fryd og herlighed, og der var mange tusinde unge edderfugle, der blev gift på den dag.

"Gud bevares, hvor det er yndigt med den ungdom," sagde tanten, der trippede rundt på bryllupsvisit med en bunke andre gamle damer.

De unge folk havde det også godt og var meget lykkelige. Men da hun havde lagt sit første æg i reden, kom der en kurre på tråden.

Han ville have hende til at tage en lille tur med ned over fjeldet, da ægget lå der, og det havde hun i og for sig heller ikke noget imod, skønt hun nok syntes, han kunne være lidt mere glad over det dejlige grågrønne æg.

"Jeg sparer på mine følelser," sagde han. "Det sømmer sig for en mand. Kom så."

Så sagde hun imidlertid, at der ikke kunne være tale om at lade ægget ligge sådan bart. De måtte dække det til med noget. Hun plukkede nogle fine dun under sin vinge og lagde dem over ægget. Men da hun bad ham gøre ligedan, rystede han bestemt på hovedet.

"Jeg sparer på mine fjer," sagde han. "Du skal lægge fire æg endnu, og når du er læns, begynder jeg. Jeg skal plukke mig helt skallet, om det skal være, for at gøre det godt for vores børn."

"Gud fader bevares, hvor han digter!" sagde tanten, der stod lidt fra og hørte det hele. "Jeg kender det fra mine egne mænd.

De mener ikke et ord med det hele, men det varmer alligevel et gammelt hjerte at høre på."

Den unge kone fulgte nu med sin mand ned på stranden, hvor der var farligt liv og lystighed.

Der var alle mændene og deres koner og alle de gamle herrer og damer, som ikke mere havde rede. De dykkede og snakkede og fortalte morsomme historier. Den unge kone holdt sig nu mest for sig selv eller talte med andre unge koner, der også var lidt højtidelige. Og lidt efter følte hun bestemt, at hun skulle lægge et æg til.

"Lille mand," sagde hun. "Kom, lad os gå hjem. Nu er der igen et æg."

"Så for en ulykke!" sagde gemalen, som var midt i en kvadrille med et par unge piger fra forrige sommer, som endnu ikke tænkte på ægteskab.

Men han fulgte hende da op til reden, og ægget blev lagt. Hun plukkede flere dun af sig, han talte smukt og bevæget til hende, og så gik de ud igen på livet, for han kunne nu aldrig blive hjemme ved reden.

Næppe var de imidlertid kommet halvvejs, før hun følte, at det var galt fat igen, og sagde det til ham.

"Du må meget hellere blive deroppe ved reden," sagde han gnaven. "Denne her renden er ikke morsom for mig og skadelig for børnenes helbred."

"Bliver du hos mig?" spurgte hun.

"Jeg skal se til dig, så tit det er mig muligt," sagde han.

"Og sådan holder du dine løfter til mig," sagde hun og græd ynkeligt.

"Min kæreste, lille kone!" sagde han. "Jeg kan ikke være dig til aller mindste hjælp med de æg. Dem skal du lægge, og dem må du lægge. Mit arbejde for vores elskede børn og for dig begynder først, når alle æggene er lagt, og du skal til at ruge. Og så siden naturligvis, når de søde, små pus kommer ud og skal makes og lære at té sig i verden. Til den tid samler jeg kræfter, må du vide. Så lægger jeg mig på æggene, mens du flyver dig en munter tur og leger dernede med de andre."

"Har man hørt mage!" sagde tanten. "Så dejligt han taler. Dér har du rigtignok fået dig en yndig mand."

Den unge kone vendte så ene hjem til reden og lagde det tredje æg. Tantens fløj med gemalen ned på stranden.

"Jeg skal nok passe på ham, kan du tro," hviskede hun.

Og så kom det fjerde æg og det femte.

Hun havde plukket alle de fjer af sig, hun syntes, hun kunne undvære, og de lå som en lækker musegrå vold uden om æggene. Selv lå hun over det hele og rugede og rugede. I begyndelsen gik hun en gang imellem hen til klipperanden og tittede ned på stranden, hvor manden tumlede sig med de andre mænd og de damer, der ikke havde æg. Men det blev sjældnere og sjældnere. Hun brød sig ikke om at spise, blev mager, rugede og rugede. Tantens kom hver dag og slog en sludder af med hende.

En dag kom manden og satte sig ved reden. Flot så han ud med sin grønne nakke og skinnende øjne.

"Nå – hvordan går det?" spurgte han.

"Jeg foragter dig," sagde hun. "Gå din vej og lad dig ikke mere se for mine øjne. Du har dåret mig med de skønneste løfter, og ikke ét af dem har du holdt. Selv har jeg måttet plukke alle de

dun, jeg skulle bruge, af mit eget bryst. Dag ud og dag ind ligger jeg her alene, mens du morer dig med det løse pak dernede på stranden. Ikke en bid mad har du bragt mig."

"Tja-a," sagde han og skrabede med sine fine, gule fødder i jorden. "Jeg skal såmænd gerne bringe dig en lille musling en gang imellem, hvis *det* kan more dig. Men lad være med at tage det så højtideligt. Tror du, et mandfolk vejer sine ord i forlovelsestiden?"

"Pak dig!" skreg hun. "Jeg ønsker ikke, mine børn skal se deres unaturlige fader."

"Nå, ja, jeg bryder mig såmænd heller ikke om at se de skallede unger," sagde han. "Og du er rigtignok heller ikke for køn. Sikke mager du er og fuld af bare pletter. Du er slet ikke den kønne pige, jeg forelskede mig i."

Hun ville fare op af reden og kanøfle ham, men så blev hun liggende, som om hun var naglet fast, og stirrede på et menneske, der stak hovedet op over fjeldranden. Hendes gemal flygtede med et højt skrig, og tanten gjorde ligedan. Men manden så slet ikke efter dem. Han klavrede helt op på fjeldet og satte en stor kurv, han havde med sig, ved siden af reden.

"Sikken en dejlig rede," sagde han. "Der er jo dun til en hel lille pude."

"Hvad vil du mig?" spurgte edderfuglen.

"Jeg skal ikke gøre dig noget ondt," sagde manden. "Det ville være dumt af mig at gøre dig fortræd, og det er mig selv, som har sat huset op til dig. Jeg vil bare have dunene i din rede."

"Aldrig!" skreg edderfuglen og bredte vingerne ud og klemte sig så fast over reden, som den kunne. "Hvad skal jeg så gøre ved mine unger?"

"Du kan jo pille flere dun af dit lækre bryst, lille ven," sagde manden venligt. "Flyt dig nu og lad mig komme til uden vrøvl. Jeg er dog den stærkeste, og reden er min."

Men den unge edderfuglekone rørte sig ikke af pletten. Hun hakkede med næbbet efter hans hænder og skreg:

"Gå ned ved stranden og tag min mand og min gamle tante! Slå dem ihjel, hvis du har lyst til det, og pluk alle dunene af dem! De er såmænd ikke bedre værd. Men mine dun skal du lade være."

"Snak, min putte!" sagde manden. "De bedste dun er dem, moderen plukker af sit bryst. Det ved vi nok. Og går det ud over dine unger, så kommer det andre unger til gode ... små, fornemme menneskebørn, hvis forældre har råd til at købe den lækreste pude."

"Vent i det mindste, til mine børn er færdige!" skreg edderfuglen fortvivlet.

"Jo vist!" sagde manden. "Jeg skulle lade dig ligge og sjaske dunene til? Væk med dig, og det i en fart."

Så puffede han hende af vejen, tog alle dunene, puttede dem i sin kurv og gik videre, idet han sagde:

"Pluk kun mere af dig, hvis det er nødvendigt for dine unger. Sådan gør en god moder alle vegne i verden."

Da fo'r hun hen til fjeldranden og så ud.

Dernede tumlede edderfuglene sig lystigt. Hun kunne tydeligt se sin mand og tanten, som dykkede og morede sig, som om livet var den bare fornøjelse. Og alle de andre var ligedan, ikke én af dem tænkte på, at heroppe gik en mand og tømte alle rederne for de kostbare dun.

"Kom op og pluk dig!" skreg hun. "Nu er tiden kommet, da du kan indfri en smule af dine løfter. Dine æg ligger nøgne og kolde, mens du morer dig dernede, din usling."

Men hendes stemme døde hen i den larm, blæsten og brændingen gjorde. Ingen hørte hendes skrig, og ingen så hendes fortvivlelse. Hun kom i tanker om, at æggene virkelig blev kolde, mens hun stod her, og skyndte sig tilbage til reden.

Der var et af æggene, som var begyndt at gå itu ... nu tittede et lille, bitte næb ud af hullet i skallen. I samme nu fo'r hun til og hjalp ungen med at komme ud. Et øjeblik stod hun og så på den, så sød den var. Så pillede hun som en rasende de sidste dun af sit bryst og sin bug og stoppede dem rundt om ungen. Hun klagede ikke mere, tænkte alene på at gøre det lunt og godt for børnene.

Et par dage efter var alle fem unger ude af æggene.

Den unge moder så med stolthed, hvor flinke de var. De strakte allerede deres ben, som havde dejlig svømmehud mellem tærne, gabede, lettede de små vinger og rabbede endogså en lille smule.

"I skal straks ned ved stranden," sagde hun. "Jeg er vis på, der er ikke kønnere børn på hele fjeldet, men møder I jeres skarns fader, så ser I til den anden side."

Hun begyndte at gå ned ad fjeldet, og de fem unger fulgte hende så flinkt, at det var en fornøjelse at se. På halvvejen mødte hun tanten.

"Jeg skulle netop op og se til dig," sagde den gamle dame. "Nej, for fem nydelige børn, du har."

"Ja – ikke?" sagde moderen og glemte ganske sin fornærmelse over hendes ros.

"Lad mig få én af dem at gå med," bad tanten.

"Aldrig i livet!" sagde moderen strengt. "Jeg ved nok, hvordan du støjer om, lille tante. Mine børn er mine og ingen andens, og de bliver hos mig."

I det samme knaldede et skud oppe fra.

Det var et dumt skud, affyret på må og få af en dum dreng, som skulle lapse sig med sin faders bøsse. Men bøszen var ladt, haglene slog ned rundt om, og edderfuglekonen sank til jorden med et skrig.

"Mine unger! mine unger!" stønnede hun.

"De har det godt alle fem," sagde tanten. "Vær du kun rolig. Men hvad er der i vejen med dig?"

"Jeg dør," sagde moderen. "Jeg er helt fuld af hagl. Jeg mærker tydeligt, at jeg dør. Ak, mine børn! mine børn!"

"Vær ikke bekymret for dem," sagde tanten. "Jeg skal være dem i moders sted og sørge så godt for dem, som om det var mine egne."

"Ak, tante," sagde moderen med svag røst. "Du er så gruelig letsindig. Jeg har jo selv siddet deroppe og set dig tumble og fjase mellem mandfolkene og de unge tøse dernede. Hvordan skal en moder kunne betro sine børn til dig?"

"Hvor vil du hen!" sagde tanten. "Det er da noget andet, når man har børn. Læg du dig bare ganske rolig til at dø."

Og det gjorde edderfuglen.

Den sank sammen og kunne akkurat se endnu en gang på sine unger. Men tanten ventede ikke en gang, til hun var rigtig død. Hun glemte alting, undtagen at hun pludselig havde fået fem dygtige børn, og gav sig straks til at vandre mod stranden med dem. Hun vidste den nærmeste vej, for hun havde jo gået

den syv gange før med unger. Hun lattede dem gangen og viste dem på alle måder til rette, strøg dem med sit næb og roste dem og skændte på dem, alt eftersom de fortjente det.

Da moderen lukkede sine øjne, var hendes børn allerede nede ved stranden.

Rask svømmede de ud og gav sig straks til at dykke, så det var en lyst at se. Tanten vågede over dem og var nær ved at revne af stolthed. Der kom en gammel kavalier hen til hende og ville have hende en tur med ud; men hun gav ham et ordentlig rap med næbbet.

"Ser han ikke, jeg har børn, han gamle laps!" sagde hun. "Af vejen med sig, eller jeg skal lære ham."

Og hun blev hos børnene, til de kunne klare sig selv. Hun rejste med dem vinter efter vinter syd på og hørte, hvordan mændene friede til dem og bildte dem al verden ind, som deres fader havde gjort ved deres moder. Hun anviste dem gode redesteder, gjorde bryllupsvisit og var æret og anset på hele fjeldet, indtil en dag en havørn tog hende og åd hende med det samme.

Edderkoppen

Gærdet havde været helt fuldt af træer og buske, men de var hugget væk, og nu skød der bare lange, tynde kviste op af deres stubbe.

Mellem stubbene groede skvalderkål og vild persille og andet mer af samme slags, som alt sammen ligner hinanden, og som de, der ikke har bedre forstand, kalder skarntyde. Deres grene var næsten lige så lange som buskenes. Og de var så vigtige, som om de virkelig var buske og ikke visnede bort om efteråret og måtte begynde forfra igen af et lille frø akkurat som en anden sølle gåseurt eller stedmoderblomst. De struttede, og de strittede, de lod sig ruske af vinden, knækkede, tabte blade og fik nye, som om de havde tiden for sig. Var der nogen, der talte om, hvordan det egentlig hang sammen med dem, så lod de, som om de ikke hørte det, eller slog det hen, eller nægtede det rent ud.

Og så havde de kønne, hvide blomster, dem de løftede højt i vejret som parasoller, mens de rigtige grene, som groede på stubbene, aldrig blev andet end opløbne børn, der hverken kunne sætte blomst eller frugt.

"Her er jo en hel skov," sagde musen en aftenstund, den sad under det grønne og tittede op med sine klare øjne.

"Vi er skoven," sagde skvalderkålen.

"Vær så god at se dig om," sagde persillen. "Finder du behag i os, så byg rede i os. Hvad vi kan byde på, står til tjeneste."

"Tro dem ikke," sagde de rigtige buske. "De praler bare, så længe det er sommer. Til efteråret er de væk, og der er ikke spor tilbage af dem."

"Jeg ved ikke noget om efteråret," sagde persillen.

"Jeg tror ikke på efteråret," sagde skvalderkålen. "Det er en røverhistorie, man har bundet buskebornene på ærmet."

"Med efteråret har det sin rigtighed," sagde musen. "Og efter det kommer vinteren. Så gælder det at have spisekamret i orden. Det var godt, jeg kom til at tænke på det. Jeg tror, jeg graver mig et lille hul ind mellem stenene og begynder at samle."

"Gå i jorden, hvem som vil," sagde persillen.

"Vi stræber nu højere op," sagde skvalderkålen. Så stod de lidt og sagde ingenting. Og så sukkede persillen og sagde det, de begge to tænkte på:

"Bare der dog ville komme en fugl og bygge rede i os."

"Vi skulle skygge over den og gynte den, og den skulle befinde sig så vel, at de rigtige buske skulle forgå af misundelse," sagde skvalderkålen.

"Vil I ikke have mig?" spurgte en stemme.

Der kom en løjerlig grå fyr spadserende på gærdet.

"Hvem er du?" spurgte persillen.

"Jeg er edderkoppen," sagde fyren.

"Kan du flyve?" spurgte skvalderkålen.

"Jeg kan lidt af hvert, når det er nødvendigt."

"Spiser du fluer?" spurgte persillen.

"Hele dagen."

"Lægger du æg?" spurgte skvalderkålen. "For du er da vel et fruentimmer?"

"Ja – Gud ske lov," sagde edderkoppen.

"Så er du fugl for os," sagde persillen.

"Hjertelig velkommen," sagde skvalderkålen. "Let ser du ud, så du knækker ikke grenene."

"Begynd endelig at bygge, så snart du har lyst," sagde skvalderkålen. "Materiale er her nok af på gården."

"Om du kniber et blad hist og her, gør det ikke det mindste," sagde persillen.

"Tak, jeg har mit materiale med mig," sagde edderkoppen.

"Jeg kan ikke se nogen bagage," sagde skvalderkålen.

"Måske kommer din mand med den," spurgte persillen.

"Jeg har Gud ske lov ingen mand," sagde edderkoppen.

"Din stakkel," sagde musen, som sad og lyttede. "Det må da være gruelig trist for dig."

"Ja – der har vi det sædvanlige fruentimmervrøvl," sagde edderkoppen. "Det er det, der gør os kvinder til sådan nogle latterlige og foragtelige skabninger. Altid hedder det: min mand her og min mand der. Jeg gad vide, hvad man i det hele taget skal med en mand. Han er såmænd bare til vrøvl og ulejlighed. Hvis jeg nogen sinde tager mig en, skal han da i alt fald ikke bo hos mig."

"Som du taler," sagde musen. "Jeg kan ikke tænke mig noget uhyggeligere, end hvis min mand ikke boede hos mig. Og jeg gad vide, hvordan jeg skulle klare mig med børnene, hvis han ikke hjalp mig, den kære sjæl."

"Å vis-vas med børnene," svarede edderkoppen. "Jeg forstår ikke, hvad det kæleri skal til. Man lægger sine æg på et fornuftigt sted og lader så dem om resten."

"Hun taler ikke som en fugl," sagde persillen betænkelig.

"Jeg begynder også at blive bange for hende," sagde skvalderkålen.

"I kan kalde mig for, hvad I vil," sagde edderkoppen. "Under alle omstændigheder omgås jeg ikke de andre fugle. Er her for mange af dem, vil jeg slet ikke være her."

"Gudbevares," sagde persillen, der blev bange for, at hun skulle gå sin vej. "Her er næsten aldrig nogen."

"Den gang, træerne blev hugget om, fløj de ind i skoven," sagde skvalderkålen.

"Ja, her er trist," sagde de lange kviste på stubbene. "Man hører aldrig en tone."

"Her er godt," sagde edderkoppen. "Fluerne summer, så er jeg fornøjet."

"Her er vi," sagde skvalderkålen og persillen og rankede sig.

Edderkoppen krøb rundt og så sig om, og musen fulgte den hele tiden med øjnene.

"Med forlov," sagde den – "hvad vil du egentlig bygge rede for, når du lader dine æg skøtte sig selv?"

"Hør nu, lille mus," sagde edderkoppen. "Du kan lige så godt straks betragte mig som et selvstændigt fruentimmer. Jeg tænker kun på mig og mit og sørger for mig selv. Om jeg nogen sinde nedlader mig til at tage mig en mand, må han sørge for sig, den splejs han er."

"Gud bevares, som du taler om ham," sagde musen. "Min mand er da både større og stærkere end jeg."

"Jeg kender ham ikke," svarede edderkoppen ligegyldig.

"Mandfolkene i min familie er knap en fjerdedel så store som jeg. Usle fyre, som ikke er en flue værd. Jeg ville genere mig for at dele lejlighed med sådan en kavalér. – Men nu bygger jeg."

"Du skulle hellere vente, til det bliver lyst," sagde persillen.

"Hvad vil du bygge af?" spurgte skvalderkålen.

"Jeg holder nu engang af mørket," sagde edderkoppen. "Og byggematerialet har jeg hos mig selv."

Så klavrede den op i toppen af skvalderkålen og så sig om i landskabet.

"Der skal gode øjne til at se noget i aften," sagde musen.

"Mine er ikke for katten, men jeg ville dog ikke give mig til at bygge rede i den belysning."

"Hvad øjnene angår, så har jeg otte," sagde edderkoppen. "Og de ser, hvad de skal. Jeg har også otte ben, at du ved det med det samme og ikke falder i forundring i den anledning. I det hele taget er jeg et kvindfolk, som er vant til at klare mig i en snæver vending. Her er ingen pylreri og intet vrøvl."

Nu trykkede den bagkroppen mod den gren af skvalderkålen, den sad på, og styrtede sig så på hovedet ud i luften.

"Den knækker halsen!" skreg musen forskrækket.

"Jeg har ingen hals," sagde edderkoppen dernede fra. "Og om jeg havde en, knak jeg den ikke. Gå du hjem til din søde mand og kæl for ham. Når du kommer igen i morgen, skal du se, hvad et dygtigt fruentimmer kan udrette, når hun ikke spilder tiden med kærlighed og følelser."

Musen gik sin vej, både fordi den havde andet at bestille, og fordi edderkoppens ord sårede den. Men skvalderkålen og den vilde persille var jo nødt til at blive, hvor de var, og de lange kviste på stubbene var det samme. Og så mærkeligt opførte edderkoppen sig, at ingen af dem fik lukket et øje hele natten bare for at se på den.

Den bestilte nemlig ikke andet end af springe på hovedet ud i luften. Snart sprang den fra den ene gren og snart fra den anden, kravlede så op igen og sprang ud på ny. Og skønt den

ikke havde vinger, hvad enhver kunne se, dalede den ganske langsomt ned på jorden eller på en anden gren, sprang ikke en eneste gang fejl og kom ikke det mindste til skade. Frem og tilbage, op og ned fo'r den hele natten.

"Det er en fugl," sagde persillen glad.

"Vist er det så," sagde skvalderkålen. "Hvad skulle det ellers være?"

Men kvistene på stubbene daskede hånligt mod hinanden.

"Aldrig i sine dage har det været en fugl," sagde de. "Kan den synge? Har I hørt så meget som et pip fra den?"

Skvalderkålen og persillen så betænkeligt til hinanden. Og da edderkoppen et øjeblik sad stille og pustede ud, vovede persillen sig til et spørgsmål:

"Kan du synge?"

"Pyt," svarede edderkoppen. "Tror du, jeg giver mig af med sådan noget pjank. Hvad er der at synge for? Livet er bare slid og slæb, og skal et enligt fruentimmer klare sig, må hun spytte i næverne og tage fat."

"Fuglene synger," sagde skvalderkålen.

"De synger, fordi de er forliebte," sagde edderkoppen. "Jeg er ikke forliebt."

"Vent, til den rette kommer," sagde persillen.

"Skulle han komme, så lad ham tage sig i agt," sagde edderkoppen.

Så sprang den igen ud på hovedet, og sådan blev den ved. Men da dagen begyndte at dæmre, var skvalderkålen og persillen nær ved at knække over af forundring. Midt i luften mellem dens grene hang edderkoppen. Den havde trukket benene op under sig, klumpet sig sammen og sov som en sten.

"Sidder den på dig?" spurgte skvalderkålen.

"Nej, den gør ikke," svarede persillen. "Sidder den ikke på dig?"

"Nej, den gør ikke," sagde skvalderkålen.

"Den sidder heller ikke på os," sagde kvistene.

"Den er en fugl," sagde persillen og skvalderkålen henrykte.

"En fugl hænger ikke midt i luften og sover," sagde kvistene.

"Den er en troldmand," sagde musen, som kom til i det samme. "Vent nu, til det bliver rigtig lyst, så får vi det måske at se."

Og da solen stod op, så de det.

Mellem skvalderkålens og den vilde persilles grene var der spændt en mængde ganske fine tråde, der krydsede hinanden og skinnede i solen, så det var en fornøjelse. Andre tråde gik på tværs af dem i ringe, den ene uden om den anden.

"Å," sagde musen. "Nu forstår jeg det. Det var dér i midten, den sad. Men hvor er den nu henne?"

"Jeg er her," sagde edderkoppen inde under et blad. "Jeg kan ikke lide det stærke solskin. Hvad synes du om mit arbejde? For resten er jeg ikke færdig endnu."

"Tja-e," sagde musen. "Egentlig talt synes jeg, det er en løjerlig rede, du har lavet."

"Rede mig her og rede mig der," sagde edderkoppen. "Det er jer, der har snakket om en rede, ikke mig. Du går hele tiden ud fra, at jeg er et sølle, blødagtigt kvindfolk som du og de andre. Hvad skulle jeg med en rede? Jeg har det godt nok her under bladet. Her er skygge, og her er hyggeligt nok for mig. Trådene er mit fangenet. Dem fanger jeg fluer i. Mon ikke det trækker

op til en smule regn? Så kan jeg tage fat igen og gøre arbejdet færdigt."

Lidt efter blev solen borte i skyer. Det regnede stille og mildt, og da det holdt op, kom edderkoppen frem og strakte fornøjet sine otte ben i den fugtige luft. Og så gav den sig til arbejdet.

De så allesammen, hvordan den trak en mængde ganske fine tråde på én gang ud af sin bagkrop. Derefter gav den sig til at rede dem med kamme, den havde på spidsen af sine ben, snoede dem sammen til en enkelt tyk tråd og hængte dem op ved siden af de andre, hvor den syntes, der var for stor en åbning, eller at nettet var svagt. Alle trådene var fedtede og klæbrige, så fluerne måtte hænge fast i dem. Op ad dagen var nettet færdigt, og de beundrede det allesammen, så smukt det var.

"Nu er mine sager i orden," sagde edderkoppen.

I det samme kom der en stær og satte sig i toppen af en af de lange kviste.

"Er her ikke en smule spiseligt?" sagde den. "Lidt larver? En edderkop?"

Skvalderkålen og persillen sagde ingenting; de var lige ved at visne af skræk for at miste deres logerende. Musen stak af for en sikkerheds skyld, men stubbenes kviste råbte i munden på hinanden, at der var netop kommet en dejlig tyk edderkop, som havde spundet sit net i nat.

"Jeg ser ingen," sagde stæren, og så fløj den.

Men edderkoppen havde hurtig som et lyn firet sig ned til jorden i en lang tråd og lå der så stille, som om den var død. Nu krøb den op igen og satte sig midt i sit net med alle otte ben udstrakte.

"Det var lige ved," sagde den. "Nu kommer turen til mig."

Der kom en lille pæn flue, som ikke så nettet, men fløj i og blev ynkelig hængende.

"Det er handsel," sagde edderkoppen.

Den bed fluen med sine kindbakker, som var fulde af gift, så den døde øjeblikkelig. Så åd den den. Og ligedan gjorde den med de næste tre, der kom i nettet. Derefter kunne den ikke mere. En hel del småkravl, der blev ynkelig fanget, lod den hænge og sprælle, uden at den gad røre sig. Da der kom en god, fed flue, bed den den ihjel, spandt den ind i et lille net og hængte den op.

"Det kan være rart at have den en dag, når det kniber," sagde den.

"Meget fornuftigt," sagde musen. "Det er egentlig det første, du har sagt, som jeg kan være enig med dig i. Men ellers må jeg sige, at jeg synes ikke om din metode. Den er mig alt for lumsk. Og så bruger du gift ligesom hugormen. Det, synes jeg, er sjofelt."

"Synes du det?" svarede edderkoppen hånlig. "Det er vel værre, end hvad I andre gør? Du støder sagtens i trompet, når du lister dig på dit bytte, – ikke sandt, du lille, fromme mus?"

"Det kunne jeg såmænd godt, hvis jeg ellers havde en trompet," sagde musen. "Jeg er Gud ske lov ingen røver og morder, som du. Jeg samler mig nødder og agern, og hvad der ellers falder for, og har aldrig gjort nogen moders sjæl fortræd."

"Nej, du er en sød, lille pige af den gamle slags," sagde edderkoppen. "Du tager, hvad der falder af, og er glad til. Så går du hjem og lader dig kæle for af din mand og dine unger. Jeg er nu gjort af et andet stof, skal jeg betro dig. Jeg bryder mig ikke

om kæleri, men jeg har appetit. Jeg vil have kød ... dejligt, saftigt fluekød. Og meget. Jeg beder ingen om noget, men skaffer mig selv, hvad jeg behøver. Går det godt, har jeg selv hele æren og fornøjelsen; går det snavs, hyler jeg ikke for nogen. Det var godt, om der var mange fruentimmer som jeg."

"Du er så rå," sagde musen.

"Vis, vas!" svarede edderkoppen. "Det er med det ene som med det andet. Jeg er ikke værre, end folk er flest. Om det så er skvalderkålen og persillen, så slås de om sommerfuglene og bierne og stjæler lys og luft fra hinanden, så godt de kan."

"Meget rigtigt," sagde persillen.

"Svært forstandigt fruentimmer," sagde skvalderkålen.

"Det er sådant et grimt navn, du har," sagde musen.

"Kan ikke gøre for det," sagde edderkoppen. "Menneskene har givet mig det for den smule gifts skyld, jeg har i mine kindbakker. De er så umådelig rørte over de arme fluer, jeg fanger, og selv slår de en flue ihjel, bare den sætter sig på deres næse. Hip som hap. Ikke andet end føleri og skabagtighed. – For resten har jeg ikke noget mod at bytte navn. Du kan kalde mig *spindleren*, hvis det huer dig bedre. Det kan en pæn, lille dame som du sige uden at besvime, og det passer på mig, siden der ikke er et dyr i verden, der spinder så smukt som jeg."

"Det kan alt sammen gerne være," sagde musen og rystede på sit hoved. "Men dårligt ser det ud, hvad du gør, og utilladelig grim er du."

"Slap det derud?" svarede edderkoppen og lo. "Ser du, min lille madam mus – jeg er *praktisk* klædt på. Min tarvelige, grå kjole passer til mit arbejde, og den vækker ingen unødvendig opsig. Gud ske lov er jeg ikke nødt til at pynte mig som de

andre, der majer sig ud for at gøre lykke i kærlighed og kvinkelerer og stoltserer, så et fornuftigt væsen skulle skamme sig. Men naturligvis foragter tosserne mig for min simple dragts skyld. Lad dem det. Jeg bryder mig ikke om tosserne. Og jeg æder dem, hvis de kommer i mit garn."

Musen rystede på sit hoved og gik sin vej. Persillen og skvalderkålen småsnakkede sagte med hinanden. Edderkoppen hang i sit net, strakte benene og fordøjede sin mad.

Da solen kom frem, krøb den ind under sit blad, og så var musen der igen og tittede op.

"Sover hun?" spurgte den.

"Jeg tror det nok," sagde persillen. "Og du må helst lade være med at vække hende med din snak."

"Hun er nu en gang vores fugl," sagde skvalderkålen. "Om også hun opfører sig anderledes end andre fugle, så har hun vist os den ære og tillid at bygge i os, og derfor forlanger vi hende respekteret."

"Pyt for en fugl!" sagde kvistene hånligt.

"Hun er i alt fald bedre end slet ingenting," sagde persillen.

"Sådanne rækler som I skulle holde bøtten," sagde skvalderkålen. "Hos jer er der såmænd ingen, der bygger."

"En fugl er hun ikke," sagde musen. "Men derfor kan hun jo være meget god. Jeg tror nu, at hun er en stakkels, ulykkelig gammel pige, som er kommet på kant med tilværelsen. Måske hendes kæreste har snydt hende. Det gør ondt. Min første mand løb bort med en hvid mus, ligesom jeg havde fået mine unger. Så jeg taler af erfaring."

"Det kan nok være," sagde persillen eftertænksomt. "Men hvad er der at gøre ved den ting?"

"Vi må se at få hende lykkelig," sagde musen. "Bliver hun ved at leve så ensomt et liv, bliver hun mere bitter for hver dag, der går, og til sidst kvæles alle blidere følelser i hende. Kunne vi bare finde en mand til hende."

"Ja – kunne vi bare!" sagde persillen.

"Så byggede hun måske en rigtig rede med små æg i," sagde skvalderkålen.

"Måske sang hun for sine unger," sagde persillen.

"Så var vi lige så fint oppe at køre som buskene," sagde skvalderkålen.

"Hvad snakker I om?" sagde edderkoppen og stak hovedet ud under bladet.

"Vi snakker om dig," sagde musen. "Vi taler om, at du alligevel skulle gifte dig. Det er ikke godt i længden for et fruentimmer at være ene. Det bliver man sær og sur af. Du skulle bare vide, hvor det er yndigt at se sine søde, små unger og give dem mad og lære dem at leve."

"Vås," sagde edderkoppen.

"Det er naturens bestemmelse," sagde musen. "Og hvad du så siger, vil jeg nu alligevel gøre for dig, hvad jeg kan. På min vej langs gærdet ser jeg hver dag en mængde edderkopper. De er rigtignok meget mindre end du, men ellers pæne. Måske træffer jeg også en stor én. Så siger jeg, at der sidder en dejlig jomfru herhenne og længes efter en frier."

"Så siger du en slem løgn," sagde edderkoppen. "Og du skal ikke lede efter en, der er større end jeg, for vores mandfolk er allesammen ynkelige, små skravl. Der er ingen, som anser dem for noget værd, må du vide. Hos os har vi længst forstået, at det bare er fruentimmerne, der er noget ved."

"Nu løber jeg," sagde musen. "Jeg finder nok den rette. Og jeg kan ikke tro andet, end at du bliver meget elskværdigere, når du bliver forelsket."

"Løb du bare, lille mus," sagde edderkoppen. "Det mandfolk er ikke født, som kan behage mig. Men du har jo ikke andet i hovedet end kærlighed og vås."

Den dræbte en flue, spandt den ind og hængte den op, gemte sig så under bladet. Musen løb, persillen og skvalderkålen stak hovederne sammen og talte om fremtiden.

Næste formiddag sad der en rigtig net edderkoppeherre på persillen, men et godt stykke fra den bidske jomfru.

Han havde pudset sine kløer og spandt et par skønne tråde for at vise, hvad han duede til. Benene bøjede og strakte han, så hun kunne se, han var velskabt. De syv øjne strålede af forelskelse, mens det ottende passede på, at hun ikke åd ham.

"Tillad mig, jomfru, at tilbyde Dem min hånd og mit hjerte," sagde han.

"Han kan belægge sine ord," sagde persillen.

"Et nydeligt mandfolk," sagde skvalderkålen.

"Det er mig, der har sendt ham herhen," sagde musen.

"Pjok," sagde jomfruen.

Men edderkoppen opgav ikke ævred så let. Han bøjede sirligt forkroppen, satte to af øjnene til at passe på, at han ikke kom noget til, men så dobbelt forelsket ud af de andre seks.

"Tro ikke, det er min mening at ligge Dem til byrde," sagde han. "Jeg har mit eget spind et stykke nede på gærdet og kan sagtens fange de par fluer, jeg behøver. Jeg har endog fem rigtig fede hængende indspundet, som det er mig en ære at tilbyde

Dem i morgen, for at De kan se, det er alene kærlighed, der driver mig til at fri til Dem."

"Primer du?" sagde jomfruen. "Hvad pokker skulle jeg med sådant et sølle mandfolk?"

"Gudbevares," sagde han – Og nu var der ikke mer end ét forelsket øje, så bister så hun ud – "kommer min bejlen Dem ubelejlig, så trækker jeg mig straks tilbage og venter til en anden gang ..."

"Jeg tror nok, det er det rådeligste for dig," sagde hun. "Se til, du piller af i en fart, eller jeg skal ..."

I et nu firede han sig ned i en tråd og hun efter ham. Men han slap væk, og lidt efter sad hun atter i sit spind og så surere ud end nogensinde.

"Sikken et fruentimmer!" sagde musen.

"Ja – netop!" sagde edderkoppen.

"Man skal da heller ikke tage den første, den bedste," sagde persillen.

"Det var bare ikke den rette," sagde skvalderkålen.

Men den uheldige frier løb gærdet rundt og fortalte de andre edderkopper om den dejlige og mærkelige dame, der havde sit spind mellem skvalderkålen og den vilde persille.

"Hun er så stor," sagde han og spredte sine ben så vidt, han kunne. "Jeg har aldrig set noget så smukt i mine dage. Men stolt er hun som en ulykke. Jeg tager bestemt min død af sorg over den kurv, hun gav mig. I alt fald står det fast, at jeg gifter mig aldrig."

De hørte på ham med store øjne og ville høre det en gang til. Det varede ikke længe, inden der gik sagn over hele gærdet om den stolte og dejlige edderkoppe-prinsesse. Så snart

mandfolkene var færdige med deres dagværk, firede de sig sammen og sad og talte om hende. Enhver af dem havde sine bemærkninger at gøre, men alle optændtes de efterhånden sådan af elskov, at de syntes, de slet ikke kunne leve, med mindre de vandt den skønne.

En efter én drog de da af sted på frieri, og ynkeligt gik det dem alle.

Den første var en flot karl, som havde hånet den uheldige frier vældigt, fordi han havde lovet hende de fem indspundne fluer, han havde siddende hjemme i nettet.

"Sådanne løfter bryder fruentimmerne sig pokker om," sagde han. "De skal have det kontant, lige med det samme. Se nu på mig."

Han kom så dragende med en prægtig spyflue og lagde den uden et ord for jomfruens fødder.

"Skulle jeg lade mig ernære af et mandfolk?" sagde hun.

Før han havde set sig for, var hun over ham og havde ædt ham. Fluen lod hun foragtelig ligge, men hen på eftermiddagen, da hun troede, ingen så det, firede hun sig alligevel ned og åd den.

Og ikke en smule bedre gik det de friere, der kom efter. Seks af dem åd hun midt i deres tale, og to fik ikke en gang lukket munden op. En tog stæren, just som den skulle gøre sin reverens, og én faldt af skræk i grøften, da hun så på ham, og druknede med det samme.

"Det var tolv," sagde musen.

"Jeg har ikke talt dem," svarede edderkoppen. "Men nu får jeg vel fred."

"Du er et forfærdeligt fruentimmer," sagde musen. "Jeg spør dig, at du kommer til at gå barnløs i din grav."

Edderkoppen så for første gang en smule betænkelig ud.

"Det er også pokkers, at man ikke kan få de børn, uden at man skal have sig en mand," sagde hun.

"Nu smelter hendes hårde hjerte," sagde musen.

"Oh!" sagde den vilde persille.

"Ah!" sagde skvalderkålen.

"Vås!" sagde edderkoppen.

Men hun blev ved at se betænkelig ud og sad og så på sine kamme og lagde slet ikke mærke til, at der fløj en flue i nettet. Lidt efter sagde hun:

"Det er det, at man jo sagtens burde sørge for at sætte et par dygtige tøse ind i verden. Jeg formoder, det er min pligt at efterlade mig arvinger til min foragt for de usle mandfolk."

"Hun er på vej!" hviskede musen.

Og skvalderkålen og den vilde persille nikkede, og ingen af dem sagde noget for ikke at forstyrre hende i hendes betragtninger.

Men musen pilede hen ad gærdet og kaldte alle de efterlevende edderkoppe-herrer sammen.

"Den, der frier til prinsessen i morgen, får hende," sagde den. "Hun er ikke til at kende igen. Hun er smeltet. Hendes hjerte er som voks. Hun fanger ingen fluer, spiser ikke, drikker ikke, sidder blot og stirrer længselsfuld ud i luften. Skynd jer."

Så løb musen.

Men edderkopperne så betænkelige på hinanden. Der var ingen af dem, der havde rigtig mod til at vove forsøget, så galt det var gået de tolv, og der var endog et par stykker af de

fornuftigste, som straks firede sig op og krøb i skjul under deres blade for ikke at falde i fristelse.

Tilbage blev et par stykker, som tænkte over det, musen havde sagt, og så en lille, tynd, ung én, der altid havde lyttet til, når de andre talte om den vidunderlige prinsesse, men aldrig selv havde sagt noget.

"Jeg tror, jeg prøver," sagde han så pludselig.

"Du?" råbte de andre i munden på hinanden. Og de gav sig til at le ved tanken om, at den fyr skulle opnå, hvad så mangen en kæk edderkoppe-karl havde sat livet til for.

Men den lille lod dem le, så meget de ville.

"Jeg tænker ikke, jeg går nogen af jer andre i bedene," sagde han rolig. "Der er jo dog ingen af jer, som tør. Og jeg har nu lyst til at gøre forsøget. Jeg har været henne og se på hende, og hun er ved Gud et dejligt fruentimmer. Har hun forkastet de tolv, så tager hun måske den trettende. Jeg tror også, frierne bar sig galt ad."

"Nå, det tror du?" sagde de andre og blev ved at le. "Og hvordan vil så du bære dig ad?"

"I kan gå med og se selv," sagde han. "I morgen spadserer jeg over og frier."

Og næste morgen gjorde han det.

Han kom kravlende på sine otte ben, ganske sindig og betænksom. Et stykke bag ved ham kom alt, hvad der var af edderkoppe-mandfolk på gærdet. De lange kviste på stubbene rakte hals for at se ham, persillen og skvalderkålen bredte både blomster og blade, for at han skulle gå så let som muligt. Musen stod på bagbenene af nysgerrighed og stirrede og lyttede.

Prinsessen sad i sit net og lod, som om hun ikke så ham.

"Ædle prinsesse," sagde han så. "Jeg kommer for at spørge Dem, om De vil tage mig til mand."

"Det er den trettende," sagde hun.

Men i sit stille sind tænkte hun, at hun kunne bedre lide ham end de andre. De havde allesammen villet tage hende til kone – han her bad, om hun ville tage ham til mand. Det lød beskedent og pænt.

"Hun giver sig," sagde musen og dansede af henrykkelse.

"Tys!" sagde persillen.

"Hys!" sagde skvalderkålen.

"Hun har endnu ikke ædt ham!" hviskede edderkoppeherrerne til hinanden.

"Jeg ved meget vel, at det er anmassende af mig at rette en sådan bøn til Dem," sagde frieren. "Hvad er et stakkels mandfolk vel mod en kvinde, og hvad er specielt en sølle fyr som jeg imod Dem, der er den største og dygtigste dame på hele gården. Men det er just det, der drager mig til Dem."

Hun vendte sig om imod ham og så på ham. Han var lige ved at synke i jorden af skræk og slog sine otte øjne ned for hendes. Alle de andre edderkoppe-herrer styrtede afsted, alt hvad remmer og tøj kunne holde.

"Nu æder hun ham," sagde skvalderkålen og persillen.

"Hun er en sød pige," sagde kvistene på stubbene.

"Det er et forfærdeligt fruentimmer!" sagde musen.

Men hun åd ham ikke.

Hun tog en flue, der netop fløj i hendes net, bed den ihjel og gav sig i ro og mag til at fortære den, alt imens hun betragtede ham opmærksomt.

Et grueligt pjok var han, især nu, da han rystede over hele kroppen, fordi han troede, at hans sidste time var kommet. Men sådan kunne hun netop lide ham. Hun syntes, det passede netop for et mandfolk. Og da han så, at hun ikke gjorde mine til at fare over ham, kom han så meget til hægterne, at han kunne fuldende sin tale.

"Jeg forstår så godt, at De ikke kan finde noget videre smukt ved mig," sagde han. "Jeg vil ikke gøre mig bedre, end jeg er, og jeg er jo kun et stakkels mandfolk. Men dersom jeg kunne blive fader til en datter, der lignede Dem, ville jeg betragte mit livs mål som nået og takke ydmygst for min lykke."

Da skete det vidunderlige. Hun tog et flueben og kastede hen til ham, hvilket hos edderkopperne betyder det samme som ja.

Skælvende af lykke og angst krøb han nærmere til hende.

"Lad gå," sagde hun. "Jeg tager dig. Men pas på, du ikke irriterer mig. For så æder jeg dig."

"Hun tog ham!" sagde musen og besvime af glæde.

"Hun tog ham!" sagde skvalderkålen og persillen.

"Hun tog ham!" sagde kvistene på stubbene og raslede af bar forundring.

"Hun tog ham!" råbte edderkoppe-herrerne, der var kommet tilbage, men nu løb igen, dels for at bringe nyheden rundt på gærdet og dels for ikke at blive ædt til brylluppet.

Og det kan nok være, der blev bryllup.

Hele gærdet var i én jubel, og musen var den gladeste af dem alle, for det var jo dens værk. Eller måske den vilde persille og skvalderkålen var endnu gladere, for de skulle jo nu have det familieliv i deres toppe, de havde længtes så meget efter, og som skulle hæve dem i rang med de rigtige buske. Om det så var

kvistene på de gamle stubbe, blev de smittede af den almindelige glæde og glemte deres misundelse.

Brylluppet blev holdt straks, for der var jo ikke noget at vente efter. Persillen og skvalderkålen dryssede deres hvide blomster alle vegne for at antyde, at der var fest. Musen slæbte sine unger op på gærdet, for at de skulle se det lykkelige brudepar, klokkeblomsten ringede, valmuen lo, og snerlen lukkede sin krone en halv time før ellers, for ikke at genere de nygifte med utidig nysgerrighed.

Bruden åd alle de fluer, hun havde spundet ind, uden at byde brudgommen noget. Men det gjorde ingenting, for hans lykke sad ham helt oppe i hans hals, så han kunne alligevel ikke have fået en bid ned. Han gjorde sig så lille som muligt. Da hun en gang strøg ham over ryggen med en af sine kamme, rystede han, så de troede, han skulle dø.

Tidligt næste morgen var musen på færde.

"I har ikke set noget til de unge ægtefolk?" spurgte den.

"Nej," sagde persillen.

"De sover," sagde skvalderkålen.

"Ak," sagde musen. "For en lykke, at vi omsider fik hende gift. Nu skal I se, hvor sød og fremkommelig hun bliver. Der er ingen ende på de vidundere, kærligheden kan udrette. Og når der kommer børn –!"

"Tror du så, hun synger?" spurgte skvalderkålen.

"Jeg tror det bedste," sagde musen. "Hun ser ikke ud til at have sangstemme, men som sagt – Kærligheden! Nu skal I blot se, når hun kommer, hvad for en glans der er over hende. Bare vi kan kende hende igen."

Og musen lo, og persillen og skvalderkålen lo, og solen stod op og lo med de andre.

Så kom edderkoppen kravlende ud af sit bladeskjul.

"Til lykke! Til lykke!" peb musen.

"Til lykke! Til lykke!" sagde skvalderkålen og persillen.

Edderkoppen strakte sig og gabede. Så gik den hen og satte sig i sit net, som om der ingenting var passeret.

"Hvor er gemalen?" spurgte musen. "Kan han ikke lette sig af fjerene?"

"Jeg åd ham i morges," svarede edderkoppen.

Musen skreg, så det lød over hele gærdet. Persillen og skvalderkålen rystede, så alle deres blomster faldt. Kvistene knagede, som om det var stormvejr.

"Han så så dum og væmmelig ud, som han sad der ved siden af mig," sagde edderkoppen. "Så åd jeg ham. Han kunne jo være blevet fra mig."

"Gud fri og bevare os allesammen!" skreg musen. "Æde sin egen, lovlige mand!"

"Ak og ve!" sagde skvalderkålen og persillen.

"Vås!" sagde edderkoppen.

Den dag var der stille på gærdet, og der blev ikke lystigere i de næste.

Edderkoppen passede sit net og fangede og åd flere fluer end nogen sinde. Den sagde ikke et ord og så så bister ud af øjnene, at ingen turde sige et ord til den. Edderkoppe-herrerne tog sig vel i agt for at komme i dens nærhed. De firede sig sammen hver aften og talte om det.

"Ja – men han fik hende dog," sagde den af dem, der var mest romantisk.

Så faldt de andre over ham og spurgte ham, om han syntes, det var lykke at blive ædt af sin kone bryllupsmorgenen. Og det vidste han ikke noget at svare til, for hans romantik var alligevel ikke rigtig ægte.

Musen listede sig nedbøjet til og fra sit hul. Den tog sig det så nær, som om det havde været dens egen familie. Skvalderkålen og den vilde persille hang med skærmene og følte sig flove og flade overfor kvistene på stubbene. Og så stort var deres nederlag, at endogså kvistene syntes, det var synd at håne dem.

Men en dag, da det var knaldende solskin, og edderkoppen var krøbet så langt som muligt ind i skyggen af sit blad, bøjede persillen sig ned imod musens hul og hviskede:

"Pst ... lille mus ..."

"Hvad er der?" spurgte musen og kom frem.

"Det er bare skvalderkålen og mig, der vil spørge dig om noget," sagde persillen. "Du er så klog ... sig mig en gang ... tror du ikke, det var tænkeligt, at edderkoppen blev et andet menneske, når nu hun skal til at lægge sine æg?"

"Jeg tror ingenting mere," sagde musen. "Jeg tror aldrig, det fruentimmer kommer til at lægge æg."

Men det gjorde hun nu alligevel.

En skønne morgen gav hun sig til det, og hun gjorde det sådan, at ingen på gærdet nogen sinde glemte den historie.

"Puh!" sagde hun. "At man nu skal trækkes med det børnevrøvl."

Hun lagde en klump på en halv snes stykker og stod og så arrigt på dem.

"Byg dig en rede til æggene," sagde persillen. "Alt, hvad vi ejer og har, er til din rådighed."

"Læg dig på dem og rug dem ud," sagde skvalderkålen. "Vi skal flette tag over dig, så solen ikke skal genere dig det mindste."

"Saml små fluer til børnene, når de kommer ud," sagde musen. "Du aner ikke, hvad sådanne unger kan æde."

"Øv dig i at synge lidt for dem," sagde kvistene på stubbene.

"Vås," sagde edderkoppen.

Den lagde fire klumper til. Så gav den sig til at spinde dem ind, hver klump for sig, i et tæt og fint hylster af hvide tråde.

"Helt uden hjerte er hun ikke," sagde musen.

Edderkoppen tog en klump, løb ned på gærdet og gravede den ned i jorden. Så op igen efter den næste klump og således videre, til alle fem klumper var begravet.

"Så," sagde den. "Nu er den historie overstået. Og ingen skal få mig til det nok en gang. Nu er man da atter et frit og selvstændigt fruentimmer."

"Et yndigt fruentimmer!" sagde musen. "En skam og en skændsel for sit køn er hun."

"En sød, lille fugl!" sagde kvistene på stubbene spydigt.

Men skvalderkålen og persillen sagde ingenting.

Næste morgen var edderkoppen væk.

"Stæren tog hende," sagde musen. "En snup, og hun var væk. Jeg så det selv."

"Bare han ikke får ondt i maven af hende," sagde kvistene.

"Hun må være en slem mundfuld."

Så blev det efterår og vinter.

Musen sad lunt i sit hul, og edderkoppens æg lå lunt i jorden. Skvalderkålen og persillen visnede og døde. Kvistene på

stubbene tabte deres blade, men raslede videre gennem storm
og frost og sne til næste vår.

En utrolig historie

Den historie, som nu kommer, er aldeles utrolig.

Derfor kan den godt være sand. Jeg kender mange utrolige historier, hvori hvert ord er sandhed.

Historien er også meget uhyggelig.

Derfor kan den godt være morsom. Der er uhyggelige historier, som er forfærdelig morsomme.

Historien begynder ganske stilfærdigt en dejlig varm sommersøndag klokken halv ni om morgenen.

Der stod en moder i sin gadedør og talte til sin lille dreng, som stod på trappen med en kurv i hånden.

"Skynd dig nu til urtekræmmeren, min dreng," sagde moderen. "Husk på, det er søndag, og han lukker klokken ni. Der ligger en seddel i kurven med alt det, du skal have. Du kan løbe gennem smedens have, så går det hurtigere."

Drengen gik gennem smedens have.

Det var en meget pæn dreng, men han så noget søvnig ud. Det var der nu ikke noget i, for han *var* søvnig. Han var kommet sent i seng, fordi han havde været på skovtur, og han havde slet ikke fået sovet ud. Det kunne man også se på hans tøj, der slet ikke sad rigtigt. Men hans moder havde ikke haft tid til at se ham efter. For det var jo søndag, og urtekræmmeren lukkede klokken ni.

Som nu drengen gik gennem smedens have, så han en køn stedmoderblomst midt inde på plænen.

Han gik ind og plukkede den. Han lagde sig på knæ og så på de andre blomster. Han tittede i vejret efter en guldsmed, som

svirrede forbi. Og hvordan det nu gik til eller ikke – nu lå han på ryggen og så op i skyerne.

Lidt efter faldt han i søvn. Ved siden af ham stod kurven med sedlen i. Solen skinnede. Klokken slog ni på kirketårnet. Urtekræmmeren satte skodder for sine vinduer og lukkede sin dør. Moderen sad hjemme og ventede.

Dette var nu allerede temmelig uhyggeligt. Men det bliver meget værre.

Som nu drengen lå dér og sov til den store guldmedalje, satte der sig en flue på hans næse. Næsen rynkede sig, men fluen blev, hvor den var.

"Gud ved, hvad vi egentlig ligger her for," sagde næsen. "Det er et rigtig væmmeligt sted."

"Det var os, som faldt i," sagde øjenlågene. "Så lå det hele." da øjenlågene havde sagt det, opstod der en umådelig munterhed i hele drengen.

Det var ikke sådan, som når en vågen dreng ler, heller ikke som når en dreng ler i søvne. Det lo rundt omkring i drengen på den besynderligste måde. Benene lo, og hænderne lo, tænderne grinede, næsen fnisede, hjertet hoppede i livet af lystighed, ørerne lo, maven klukkede ... der var, kort sagt, ikke en trevl af drengen, som ikke var ved at forgå af grin over øjenlågenes vigtighed.

"Herre Gud," sagde benene, da de kom til sig selv igen. "At folk kan være så indbildske! Man må ellers være en slem idiot, når man ikke kan se, at det er os, som bærer det hele. Når vi går, så går det hele. Når vi siger pas, så ligger I der allesammen."

"Vist var øjenlågene grinagtige," sagde maven, som talte langsomt og med stor værdighed. "Men egentlig talt er I da ikke

meget klogere, I gode ben, siden I tror, det er jer, der regerer. Hvad mener I da om mig? Hvad ville I gøre uden mig?"

"Vi ville løbe meget hurtigere," svarede benene rapt. "Tit og mange gange har vi ærgret os over, at vi skulle slæbe på sådan en klods af en mave."

"I snakker, som I har forstand til," sagde maven. "Det er mig, I har alle jeres kræfter fra. Fra mig kommer maden, og maden er kræfterne. Når jeg ikke vil, så ligger vi der allesammen."

"Vigtigprås!" sagde benene.

"Meget muligt," sagde maven. "Jeg ved godt, hvad jeg er værd, og har ikke noget imod, at folk ser det. Endnu er der ikke noget at tale om, så længe vores alle sammens lille dreng er så lille. Men bi bare. Se på hans far. Hans mave runder sig allerede smukt under vesten. Og se på vores onkel etatsråden. Han er byens fineste mand, og han har byens største mave. Jeg kan fortælle jer, at han var aldrig blevet etatsråd, hvis han havde haft en lille, dårlig mave."

"Du glemmer vist os, gode mave," sagde tænderne. "Når vi ikke tygger maden, kan du slet ikke gøre noget ved den."

"Hvem ser, hvor maden står?" spurgte øjnene.

"Hvem hører, når der bliver kaldt til bords?" spurgte ørerne.

"Hvem tager den og putter den i munden?" råbte hænderne.

"Hvem bærer jer allesammen hen til bordet og sætter jer dér?" spurgte benene hånlige.

Der blev et sådant spektakel i drengen, at det var rent ubegribeligt, han ikke vågnede. Men han gjorde det ikke. Hvilket var kedeligt for ham, men godt for historien. Da der var blevet en smule stille igen, sagde hjertet:

"I snakker alle sammen, som I har forstand til. Det er mig, som er den fornemste i hele drengen. Når jeg hører op at slå, er det alt sammen forbi. Der er folk, som ingen øjne har, og folk, som ingen ben har, folk, som ikke har hænder, folk, som ikke har ører, og folk, som ikke har tænder. Der er folk, hvis mave ikke er fire skilling værd. Men folk, som intet hjerte har, er simpelt hen færdige."

"Å," sagde benene. "Du er nu altid så fuld af ædle følelser og den slags."

"Slet ikke," sagde hjertet. "Det er ikke andet end vrøvl. Jeg er et simpelt pumpeværk, hverken mere eller mindre. Vil I høre, skal jeg forklare jer det alt sammen."

"Lad gå," sagde benene. "Mens vi driver. Men gør nu ikke historien for langtrukken."

"Skynd dig, inden vi letter os," sagde øjenlågene.

De lo alle sammen, og så begyndte hjertet at fortælle:

"Sådan en lille dreng, som vi hører til –".

"Stop en halv," sagde benene. "Jeg synes ikke om den måde, du udtrykker dig på. Du må hellere sige, at drengen hører til os. Hvad var han uden os? Om vi blev enige om at gå vores vej, hver til sin side, hvad blev der så af drengen?"

"Godt," svarede hjertet. "Den fornøjelse kan jeg gerne gøre dig. Altså: sådan en lille dreng, som vi *er*, er akkurat som en meget indviklet maskine med en masse hjul og stænger og mærkelige apparater. Ustandselig arbejder maskinen. Hjulene snurrer, stængerne går. Alle vegne slides der på grejerne, alle vegne må der ses efter og repareres, for dersom et eneste lille hjul stopper, ser det galt ud for hele maskinen."

"Hvad så mere?" sagde benene. "Jeg forstår ikke et muk, men det lyder ganske interessant."

"Vi forstår det godt," sagde øjnene, som havde set sig om i verden.

"Nå," sagde hjertet. "Og nu må I vide, at det er mig, der besørger eftersynet og reparationen."

"Naturligvis – Vigtigper!" sagde maven.

"Gud ved, hvad hun bilder sig ind," sagde benene.

"Lad os nu høre historien ud," sagde øjnene.

"Ja," sagde hjertet. "Det er ganske rigtigt, at øjnene ser maden, og ørerne hører, når der kaldes til bords, og benene går derhen, og hånden putter den i munden, og tænderne tygger den, og maven fordøjer den."

"Det var da rart," sagde maven spydig. "Hvad er det så egentlig, du gør, min ven?"

"Det er ikke svært at forstå," sagde hjertet. "Vil du sige mig, min gode mave – hvad kunne det nytte, at maden lå vel fordøjet i dig, efter at du og tænderne og øjnene og ørerne og benene og hænderne havde gjort deres pligt og bragt den derned. Der kan I selv se. Det nytter ikke en smule. Maden må ud i kroppen, må den – rundt i hele drengen, til hvert eneste hjul, som snurrer og slides. Og det besørger jeg."

Der var lidt stille i drengen. Så sagde benene:

"Må jeg se dine ben. Du må have gode ben for at rende sådan rundt."

"Jeg har ingen ben," svarede hjertet. "Jeg har mit blod, og det er fuldkommen tilstrækkeligt. Når maven har lavet maden i stand, opsuger mit blod den. Og så pisker blodet rundt med den i hele drengen. Alle vegne i ham har jeg bygget mine årer,

som er fine kanaler, der når helt ud i hans næsetip og lille tå og spidsen af hans mindste finger. Ustandselig pumper og pumper jeg blodet ud i årerne og tilbage igen. Slag i slag går det, mange slag i minuttet. Hvor blodet kommer hen, afsætter det lidt mad til alle dele. På den måde bliver alt det i drengen, som er slidt, repareret, og så vokser han lidt efter lidt, til han bliver en hel mand. – Hvad siger I til den forklaring?"

Lige straks var der ingen, der sagde noget. Men så gav de sig alle sammen til at skrigе op i munden på hinanden, og spektaklet blev endnu værre end før. Ingen af dem ville give sig for de andre. Alle sammen syntes de, at de alligevel var de vigtigste, og det var ikke godt at sige, hvad det var blevet til, hvis der ikke pludseligt havde lydt en kold og rolig stemme, som endnu ingenting havde sagt:

"Måske jeg også må få et ord indført?"

Det var *hjernen*. Og enten de nu på forhånd havde respekt for den, eller det var dens rolige stemme, der imponerede dem, eller de havde skreget sådan op, at de ikke kunne mere, så tav de alle sammen, og der blev ganske stille i drengen.

"Det kan nu være meget godt, alt det I har sagt," sagde *hjernen*. "Og jeg har den største respekt for jer alle sammen, som tillige med mig udgør vores alle sammens fælles lille dreng."

"Han taler da som et dannet menneske," sagde *benene*.

"Man kan da forstå, hvad han siger," sagde *øjnene*.

"Lad ham gå videre," sagde *maven*.

"Vi vil høre, hvad han siger," sagde *ørerne*.

"Vi lover ikke at lette os, før han bliver færdig," sagde *øjnelågene*.

"Mange tak," sagde hjernen. "Først må jeg nu bemærke, at jeg kan underskrive alt, hvad min udmærkede kollega hjertet sagde – alene med undtagelse af dets påstand på, at det skulle være det fornemste stykke af drengen."

"Hør! Bravo!" sagde maven.

Og de råbte alle sammen, at det var rigtigt, undtagen naturligvis hjertet, som slog, og sagde ingenting.

"Det fornemste stykke er nemlig jeg," sagde hjernen. "Hvad jeg nu skal have den ære at bevise forsamlingen."

"Å-e," sagde benene, og "Å-e!" sagde de alle sammen.

Men de tav alligevel stille og lyttede efter, hvad der kom mere.

"På samme måde som hjertet sender sine årer ud i alle ender og kanter af drengen, sender jeg mine nerver," sagde hjernen.

"Bare er mine nerver mange gange flere og finere. Mine nerver er telegrafråde, forstår I. Hovedstationen – det er mig.

Endestationerne ligger rundt om i fyren. Der sker ikke en ting ved ham, uden at jeg får det at vide. Han foretager sig ikke det mindste, uden hvad jeg bestemmer."

"Gud fri mig – Han er endnu den vigtigste af hele selskabet," sagde benene.

"Når jeg bestemmer, at vi skal gå, telegraferer jeg det til benene, og så går vi," sagde hjernen. "Er jeg træt – vips! så hviler vi os eller sover, som det nu kan falde sig. Det koster mig kun en ordre, så sker det."

"Skal vi høre mere på ham?" spurgte ørerne.

"Lad os se, hvor vidt han kan drive det," sagde øjnene.

Hjernen lod sig imidlertid aldeles ikke forstyrre.

"Måske jeg allerbedst kan bevise det ved et eksempel," sagde den. "I går – måske benene husker det – tog naboens Peter en

knappenål og stak den i dem øverst oppe, hvor de er tykkest."

"Sig du kun enden rent ud, din skabekrukke," sagde benene.

"Meget vel," sagde hjernen. "Navnet er mig ganske ligegyldigt, bare vi er enige om tingen. Altså: Peter stak knappenålen i. Det blev øjeblikkelig telegraferet til mig. Jeg telegraferede straks til munden, som sagde Av! I samme nu afsendte jeg imidlertid en depeche til øjnene, at de skulle se efter, hvem slubberten var. De adlød øjeblikkelig og meldte, at det var lille Peter, som ikke er større, end at vi nok kan klø ham."

"Det er rigtigt," sagde øjnene.

"Vi har kløet ham tit," sagde hænderne.

"Øjeblikkelig gjorde jeg alt klart til Peters klø," sagde hjernen.

"Jeg befalede benene at løbe efter ham, den venstre hånd at gribe ham i nakken, og den højre at give ham en forsvarlig lussing, munden at skælde ham ud for det værste, vi kunne hitte på i øjeblikket. – Skete det ikke alt sammen?"

"Jo," sagde benene.

"Jo," sagde hænderne.

"Jo," sagde munden.

"Må jeg tillade mig at gøre en bemærkning?" sagde maven.

"Vær så god at give tid et øjeblik," sagde hjernen. "Historien er ikke færdig endnu. Sér I nu ... mens nu Peter fik sine velfortjente klø, befalede jeg øjnene at passe godt på, om der kom nogen. For jeg vidste jo, at Peter har en stor bror, som er meget stærkere end vores alle sammens fælles lille dreng."

"Det er rigtigt," sagde benene. "Vi er rendt for ham tit."

"Men I kunne ikke løbe fra ham," sagde enden. "Det fik jeg at fornemme."

"Han har tit haft fat i os," sagde ørerne.

"Vi så ham også," sagde øjnene.

"Det gjorde I," sagde hjernen. "Og ikke så snart havde I telegraferet det til mig, før jeg gav ordre til hænderne, at de øjeblikkelig skulle holde op med kløene, og til benene, at de skulle stikke af, det bedste de kunne. Og det kan nok være, vi stak af. Jeg lod øjnene passe på til alle sider, at vi kunne finde de snedigste veje. Ikke et gærde sprang vi over, ikke en busk krøb vi bag, ikke et hop gjorde vi uden min udtrykkelige befaling."

"Det er rigtigt," sagde benene. "Men det er mærkeligt."

"Jeg er ikke færdig endnu," sagde hjernen. "Måske husker I, at vi kom forbi Sørensens, hvor de netop bagte æbleskiver."

"Det husker jeg godt," sagde maven.

"Glæder mig," svarede hjernen. "Men – jeg har en endestation i vores næse, som jeg har det alle andre steder i os, og den meldte mig jo øjeblikkelig æbleskiverne. Nu lod jeg ørerne lytte efter, om de mere kunne høre den store brors trin, og øjnene titte, om han endnu var i sigte. Da der ingen fare var fra den kant, befalede jeg benene at bære os hen til døren, hånden at banke høfligt på, ryggen at bukke pænt for madam Sørensen og øjnene at skele til æbleskiverne. – Så fik vi dem."

"De smagte dejligt," sagde tungen.

"De faldt lidt tungt i mig," sagde maven. "Jeg havde et grueligt mas med dem. Det kneb."

"Nu er jeg færdig med historien," sagde hjernen. "Har I noget at indvende?"

De tav alle sammen en stund, overvældede af det, hjernen havde sagt, og som de jo ikke kunne nægte var rigtigt hvert eneste ord.

Men så begyndte maven at knurre.

"Det kan nu være rigtigt alt sammen, som du har fortalt det," sagde den. "Men du har nu alligevel ikke kommandoen alle vegne, min indbildske hjerne. Når jeg fordøjer maden, spørger jeg dig ikke om forlov for hver ting, jeg gør."

"Jeg spørger dig heller ikke for hvert slag, jeg slår," sagde hjertet.

"Det, I der siger, er fuldkommen rigtigt," sagde hjernen, rolig som før. "Jeg har en umådelig mængde at passe på og skal være mange steder på én gang. I virkeligheden har jeg meget mere at bestride, end jeg her har sagt. Jeg skal jo f.eks. også sørge for, at vores lille dreng lærer noget og bliver et ordentligt mandfolk. Derfor overlader jeg jer til daglig at passe jeres egne forretninger. Men derfor må I ikke bilde jer ind, at I kan gøre, hvad I vil. Jeg har et øje med jer, må I vide. Jeg har telegrafisk forbindelse med hver en stump af jer, og lige så snart der er det aller mindste i vejen, får jeg straks besked."

"Sikke noget snak," sagde øjnene.

"Ren og skær vigtighed," sagde maven.

"I tager ganske fejl," sagde hjernen. "Og jeg kan nemt vise jer det. Har I f.eks. nogen sinde hørt, at en lille dreng har ondt i sin mave, uden at han tuder? – Ser I det. *Jeg* får at vide, at der er noget galt med maven. *Jeg* telegraferer til øjnene, at de skal tude. De tuder. Drengens mor kommer og får at vide, at han har spist for mange kager – – behøver jeg at gå videre?"

"Nej," sagde enden.

Så sagde hjernen ikke mere, for nu havde den sagt, hvad der var at sige. Men de andre snakkede om det og blev snart så højrøstede, at ingen kunne begribe, den stakkels dreng ikke

vågnede. Der var et sådant spektakel i ham, at det måtte gøre enhver ondt, som vidste det.

Lige på én gang vågnede han også.

Han satte sig over ende med et sæt og gned sine øjne. Han så op i luften og rundt om i græsset. Han så på kurven, der stod og gabede med sedlen i.

Pludselig gik det op for ham, at han havde sovet.

Han vidste ikke hvor længe, men han havde en uhyggelig anelse om, at han kom for sent til urtekræmmeren. Der var ingen folk mere ude på vejen ... sæt nu, urtekræmmeren havde lukket ...

I en lynende fart var han på benene og styrtede af sted. Benene sprang, hjertet slog, øjnene stirrede, ørerne lyttede, armene svingede, hjernen telegraferede ...

"Halløj!" sagde benene. "Hvad er nu det? hvem er det?"

"Det er mig," sagde en ny stemme, som ingen havde hørt før.

"Hvem er du?" spurgte maven.

"Jeg er vores onde samvittighed," sagde stemmen.

"Hvor sidder du?" spurgte hjernen.

Men der var ingen tid til videre forklaring. Det gik i én galop.

"Jeg forstår det ikke," sagde hjertet.

"Jeg er bange for, det bliver mig, der får forklaringen," sagde enden melankolsk.

Og det fik den ret i.

Østersen

Et sted i Limfjorden ud for Løgstør omtrent stod der en gang en gammel pæl.

Der var ingen, der vidste, hvordan den var kommet der. Den vidste det ikke en gang mere selv, så gammel var den. Og somme tider var det kedeligt for den.

En dag løb således en torsk panden imod den og bandede grueligt i den anledning.

"Du må ikke være vred på mig, min gode torsk," sagde pælen. "Jeg kan ikke flytte mig, men det kan du. Se dig for og svøm uden om en anden gang."

En anden dag stødte en båd på den, for den nåede ikke op over vandfladen, så man kunne ikke se den.

"Hvad i alverden står det gamle skravl til pæl her for?" sagde manden i båden arrigt.

"Jeg ved det skam ikke," svarede pælen sagtmødt. "I må ikke være vrede på mig for det, for jeg kan ikke gøre ved det. Jeg har ikke sat mig selv her, og jeg kan ikke huske, hvem der har gjort det. Så gammel er jeg. Vil nogen tage mig væk, så vær så artig. Jeg er ked af det for længe siden."

Så beskedent talte pælen hver gang, den var nogen til ulejlighed. Men der var aldrig nogen, der svarede den. For der var aldrig nogen, der hørte, hvad den sagde. Sagen var den, at den altid stod og mumlede i skægget.

Og skæg havde den.

Stort, grønt tangskæg med små muslinger i og snegle og andre dyr. Det bølgede i strømmen og var så smukt og gav

pælen sådan et ærværdigt udseende, at den nok havde fortjent respekt af ungdommen.

Men ungdommen er nu ikke anderledes. Og det pinte pælen over al måde, at den ikke kunne gøre rede for, hvad meningen vel var med dens liv her i fjorden. Om den havde kunnet det, ville den have nydt større agtelse hos andre folk, syntes den. Men hvor meget den så pinte sine gamle tanker, kunne den ikke få andet ud af dem end en utydelig erindring om, at den havde været ung og grøn en gang med blade og kviste. Så var den blevet hugget til nytte ... men til hvad for en nytte?

Det eneste lyspunkt i den gamle pæls liv var dens to logerende.

Først var der *pæleormen*.

Det var en løjerlig fyr, der kom en dag og gav sig til at undersøge pælen på det omhyggeligste uden at spørge om lov eller for resten sige et ord. Den havde en lang, blød ormekrop, på hvis ene ende der sad et par ånderør, mens der på den anden var to små, hårde skaller. Da den havde snuset tilstrækkeligt, gav den sig til at bore sig ind i pælen med skallerne, og den var ikke længe om arbejdet. Snart var hele dens lange krop gemt derinde. Ud af hullet stak den en gang imellem ånderørene. Og for resten blev den ved at bore og rumstere, så pælen tænkte, den skulle ramle sammen.

"God dag i stuen," sagde pælen så.

"God dag, god dag," sagde pæleormen. "Undskyld, jeg glemte vist at præsentere mig. Jeg er pæleormen. Jeg ville gerne bo lidt hos dig."

"Du er velkommen," sagde pælen. "Bare du befinder dig vel. Det er altid en fornøjelse for et gammelt skravl som mig at

kunne være til nytte. Og så er det jo rart at få sig en passiar en gang imellem."

"Jeg har ikke megen tid til at passiare," svarede pæleormen. "Men der kommer østersen. Jeg skal anbefale dig til den, hvis den har løbet hornene af sig og tænker på at slå sig ned. Det er en fyr med snakketøj, må du tro. Min familie, men alt for fin for en arbejdsmand som mig."

Og så kom østersen.

Pæleormen råbte den an og fortalte, at her var en god ledig lejlighed hos den gamle pæl.

"Bare jeg kan rumme jer begge to," sagde pælen bekymret. "Jeg ville såmænd gerne, men hvis du rumsterer lige så meget som pæleormen, er jeg bange for, det går galt."

"Du skal ikke være bange," sagde østersen og lo med en stille, fornem latter. "Pæleormen og jeg har ikke meget tilfælles og lever hver på sin måde. Er vandet frisk heromkring? rinder det livligt? er bunden klar?"

"Det tror jeg nok," sagde pælen. "Men du spørger jo bare om udenomsbekvemmelighederne."

"Det er det eneste, der interesserer mig," sagde østersen. "Og det er såmænd ikke, fordi jeg går ud og morer mig. Når jeg nu sætter mig fast på dig, bliver jeg siddende og rører mig aldrig ud af pletten."

"Gudbevares," sagde pælen. "Så er du jo en mageløs rolig logerende. – Tør jeg spørge, om du ikke går ud og spiser en gang imellem?"

"Kunne aldrig falde mig ind," sagde østersen. "Jeg gaber bare. Så render vandet lukt ned i min mave med alt sit småkravl, og så er jeg mæt."

"Meget fornemt," sagde pæleormen.

"Ærbødigst velkommen," sagde pælen.

Så sad østersen der og blev siddende. Pæleormen gnavede, og den gamle pæls skæg bølgede i strømmen. Når den en gang imellem blev melankolsk, klagede den til sin logerende.

"Vidste man bare, hvorfor man var sat ind i verden og specielt her i Limfjorden," sagde den.

"Jeg bor jo i dig – er det dig ikke nok?" sagde pæleormen.

"Du har den ære at huse mig," sagde østersen. "Og jeg er det fornemste dyr i havet."

"Det var som pokker," sagde pælen.

"Det er sandt," sagde østersen. "Jeg skal sige dig noget ... jeg er ganske vis på, at du er sat her i fjorden, alene for at jeg skal bo på dig."

"Skulle det være muligt?" sagde pælen. "Du må ikke blive vred på mig ... men så er det da underligt, du ikke er kommet før. Jeg har stået her i mangfoldige år, så mange, at jeg slet ikke mere kan huske begyndelsen. Og jeg var rigtignok en anderledes karl i sin tid. Nu er jeg jo bare et gammelt vrage."

"Sent er bedre end aldrig," sagde østersen. "Og jeg er foreløbig godt fornøjet med dig."

"Ville du have noget imod at fortælle mig lidt om din fornemhed?" spurgte pælen.

Østersen gabede med velbehag og lod vandet strømme ud og ind.

"Ikke det mindste," sagde den. "Jeg har ikke andet at bestille end gabe og æde og lægge lag på lag til mine skaller, så der er tid nok til en passiar. – Du må nu vide, at min fornemhed egentlig først kommer frem ved min død."

"Herre Gud," sagde pælen.

"Jeg kan godt forstå din beklagelse," sagde østersen. "Den er naturlig. Men den er ikke fornem. Og hvis jeg pludselig blev noget fint og så døde, ligesom jeg havde opnået lykken, så ville du have ret. Men sådan er det aldeles ikke. Jeg er fin, fra jeg bliver født. Mit liv og mit velbefindende er en kostbarhed. Min død er en fest."

"Vil De ikke sige mig, hvem det er, der gør så meget af Dem?" spurgte pælen.

"Jo, det ved Gud, jeg vil," sagde østersen. "Det er såmænd ingen hemmelighed. Det er menneskene, verdens fornemste skabninger. De samme, som har sat dig herud i vandet. Det er overhovedet menneskene, der hersker over alt og bestemmer alle ting."

"Hvis jeg må sige et borgerligt ord," sagde pæleormen, "så er der da de ting, menneskene ikke har noget at bestille med. Der er da f.eks. mig."

"Gode pæleorm," sagde østersen. "Naturligvis er der små ting, som menneskene ikke kerer sig om."

"Ja, men mig kerer de sig om," sagde pæleormen. "Jeg driller dem, når jeg borer mig ind i deres skibe og i deres broer og ødelægger dem."

"Du taler så højt og er så påståelig," sagde østersen. "Man kan straks mærke, du er en simpel fyr."

"Lad nu være med at afbryde østersen," sagde pælen. Men i det samme opstod der stor og usædvanlig bevægelse i vandet.

Der kom en mand gående langs bunden. Han havde en dykkerhjelme på hovedet og kiggede gennem to store glasøjne rundt om på stenene, der lå. Nu så han stift på østersen.

"Ikke moden endnu," sagde han og gik videre.

"Hvem i al verden var det?" spurgte pælen.

"Det var fiskeren," sagde østersen. "Det var nu alligevel et højtideligt øjeblik."

"Du var nok glad, du slap, kusine?" sagde pæleormen.

"Kvart-kusine, om jeg må bede, hvis vi overhovedet skal tale om slægtskabet," sagde østersen. "Nå – det haster jo ikke. Det løber jo ikke fra mig."

"Men hvis han nu havde taget dig?" spurgte pælen.

"Ja – så var jeg blevet behandlet særdeles omhyggeligt," sagde østersen. "Jeg var blevet lagt ned i en fustage sammen med mine lige ... alene sammen med mine lige, forstår du. Det er omtrent sådant noget, som menneskene har ... de kalder det frøkenklostre, tror jeg ... dér må heller ikke komme andet end lutter adelige damer."

"Bliver de også spist?" spurgte pælen.

"Det tror jeg ikke," sagde østersen. "Det har jeg aldrig hørt. De får sikkert ikke sådan en flot ende på livet. De sidder nok og visner hen."

"Men du?"

"Ja, så bliver fustagen sendt et eller andet sted hen, hvor der er rige og fornemme mennesker. Der bliver den lukket op, og vi bliver taget ud. Vi bliver selv lukket op og lagt på et fad, og så bliver vi spist levende."

"Uha!" sagde pælen. "Jeg synes nu alligevel –"

"Det synes du naturligtvis," sagde østersen. "Det kan jeg så godt forstå. Hvordan skulle du kunne begribe en kavalers eller en fornem dames død. Du, som står her og rådner op. Eller

pæleormen, som ligger død en dag i sit hus. Det er vist bedst, jeg slet ikke fortæller jer mere."

"Å, jo, fortæl endelig," sagde pælen. "Bryd dig blot ikke om en gammel, tarvelig pæls snak."

"Nå ja," sagde østersen. "Hvortil var det nu, vi kom?"

"Du slap lige bestemt på det sted, hvor du skulle spises," sagde pæleormen. "Det er såmænd ingen under, du trækker historien lidt ud."

"Der har vi igen denne simpelhed," sagde østersen. "Nå, jeg vil ignorere den. – Altså, vi bliver lagt på fad, på is, forstår du, megen is. For når vi er kolde, kommer vores ædle egenskaber bedst til deres ret. Så bliver vi sat på et bord, der er udstyret på det festligste. Slebne glas og skønt porcelæn, fin dug, blomster og mange lys. Menneskene, der sidder rundt om bordet, er også så fine, som de kan blive. Så bliver der skænket champagne, og så bliver vi spist."

"Levende?" spurgte pælen.

"Så levende, som vi overhovedet er," sagde østersen. "Vi er jo ikke sådan sprællende som de lavere dyr. Det er i det hele taget et sikkert tegn på fornemhed, at man i alle livets forhold er så rolig som muligt."

"Så må jeg være umådelig fornem," sagde den gamle pæl og lo. "For jeg har ikke flyttet mig en tomme i mangfoldige år."

"Jeg ved såmænd ikke, hvordan det er med pælene," sagde østersen. "Nu er du i hvert tilfælde en østers-pæl, og jeg skulle tage meget fejl, om det i din stand er muligt at drive det videre. – For resten må du nu have mig undskyldt et par dage. Jeg skal til at sætte børn ind i verden."

Pælen tav ærbødigt, mens pæleormen borede lystigt i den. Det var alt det, den turde give et suk fra sig for ikke at forstyrre østersen i dens barselsbetragtninger. Østersen var også tavs og tilbageholdende i nogen tid. Så en dejlig juledag lukkede den skallerne vidt op, og ud vældede en strøm af små, sorte korn, der så ud som krudt.

"De unge østerser," præsenterede den.

"Jeg håber, de tænker på mig, når de skal sætte bo," sagde pælen. "Hvis ellers deres fru moder har været tilfreds hos mig. Der er mange."

"To millioner," sagde østersen.

"Gud fri og frels os!" sagde den gamle pæl.

"Jeg kan godt forstå, det forekommer dig et stort tal," sagde østersen. "Du ved jo ikke, hvordan det går til i fornemme huse, hvor der ikke spares på nogen ting. Jeg kan ikke godt indlade mig på mindre. Du må vide, at de allerfleste af dem kommer galt afsted, inden de er to dage gamle."

"Gud fri og frels os," sagde pælen igen. Den kunne ikke finde på andet at sige. Den syntes, østersen tænkte så stort om alle ting.

"Unge mennesker i vores stand er udsat for en masse farer og fristelser, som simple folks børn slet ikke kender," sagde østersen. "Så er de også noget vilde og uregerlige. Det er også det fine blod. Der er ikke noget at sige til, at de tumler sig en smule, inden de skal synke hen i den fornemme ro, der bør præge en ægte østers' tilværelse. Af dem, der bliver tilbage, sætter så igen de allerfleste ufornuftigt bo uden at se sig ordentligt for – ganske af de samme grunde. Jeg vil kalde det store ting, hvis en snes af dem er i live i dag om et år."

"Men gør du da ikke det mindste for at hjælpe dem til rette?" spurgte pælen.

"Det kunne aldrig falde mig ind," svarede østersen. "Det passer sig aldeles ikke for min rang og min stand at agere barnepige. Jeg ville desuden blive mager af det og således ikke kunne fylde min plads, når det store øjeblik kommer."

"Ha, ha!" sagde pæleormen. "Din plads i en menneskemave! Du er blevet ganske kulret af bar fornemhed, min fine kusine."

Østersen gabede og lukkede skallerne igen og lod, som om den ikke hørte det. Men den gamle pæl faldt i underlige tanker, mens dens ærværdige skæg bølgede i strømmen.

"Jeg kan ikke forstå det," sagde den hen for sig selv. "Hvis jeg havde en lille, sød pæl, der kunne glæde min alderdom, så ville jeg da vogte den bedre end mit eget liv."

Imidlertid svømmede de små østers rundt og slog ordentlig til skaglerne, alt imens de af dem, der blev i live, trivedes godt. Bitte små var de, runde, med to små skaller og en dusk hår i den ene ende. Så var de klare, så man kunne se tværs igennem dem, og inde i dem var der noget, der så ud som et S.

"Det siger sjampanje," sagde den gamle østers, der var så fin, at den aldrig havde lært at stave. "Det er deres adelsmærke."

De legede imellem hinanden og mellem andre østersbørn. Vandet var helt plumret af dem, så mange var der. Torskene fo'r midt imellem dem og guffede dem i sig, ålene og rødspætterne gjorde ligedan. Ænderne snadrede og frådsede ... der var nok, der ville dem til livs, men der var jo også nok at tage af.

Fem dage efter sad der elleve små østers på pælen ved siden af den store.

"Velkommen," sagde pælen. "Jeg skal gøre alt for at tilfredsstille de unge herskaber."

I tangskægget satte sig en hel del, nogle satte sig på bundens sten og nogle på det bare sand.

"Det er mageløst," sagde pælen. "Så muntert og selskabeligt jeg får det på mine gamle dage."

"Det er ikke lige godt alt sammen," sagde den gamle østers. "Lad os nu se tiden an."

Og tiden gik.

Den gik med passiar, som den havde gået før, og passiarene var altid den samme. Den gamle pæl kom ikke mere så meget med, for nu havde østerserne jo hinanden at tale med, og snakken var gruelig fornem. Men pælen hørte da til og indskød også en gang imellem en lille, beskeden bemærkning.

Så hændte det en dag, at det blev et ganske forskrækkeligt lavvande.

Havbunden lå bar fra kysten og langt ud i fjorden. Alle både lå tørt, og store skibe kom på grund og væltede helt om på siden. Sten, som aldrig havde set dagens lys, tittede nu op over havfladen ... alting var anderledes end ellers; ingen kunne huske sådant et lavvande.

Over halvdelen af den gamle pæl ragede op over vandfladen, og den var ude af sig selv af henrykkelse.

Solen tørrede et langt stykke ind i den, og den fik en fornemmelse, som den aldrig havde haft før. Den kunne se ind over land, hvor skoven stod, hvor den var vokset, og det var, ligesom tågen littede for dens erindring.

"Stop lidt ... stop lidt!" råbte den. "Nu husker jeg det ... nu ved jeg det ... derinde groede jeg en gang og var levende og grøn ...

med blade på..."

"Råb ikke så højt," sagde den gamle østers, som sad lige under vandskorpen. "Du ryster jo, så vandet skvulper fra mig."

"Ja, men nu husker jeg det! Nu husker jeg det!" råbte pælen henrykt. "Det dukker op i mig alt sammen ... der var blomster i skoven ... og fugle, som sang."

"Meget muligt, gode pæl," sagde østersen. "Jeg ærer dine følelser. Det har formodentlig været sådanne blomster, som står på bordet, når jeg bliver spist. Men dette her begynder min sandten at blive ubehageligt. Jeg føler mig allerede halvtør foroven ... synker vandet en tomme endnu, må jeg dø den forsmædeligste død, der kan times en østers."

Den gamle pæl hørte ingenting og sansede ingenting.

"Nu husker jeg det!" råbte den igen. "Nu husker jeg det alt sammen! Jeg har været bro en gang i gamle dage. De rammede mig ned i bunden og gav mig et mavebælte af jern, for at pæleormen ikke skulle ødelægge mig ..."

I det samme lød der et hjerteskræende suk inde i den.

"Jeg dør ... jeg dør!" sagde pæleormen. "Solen brænder mig levende op ... vand ... vand ... vand!"

Da vågnede den gamle pæl af sine ungdomsdrømme og blev på ny den skikkelige fyr, som først og fremmest var vært.

"Herre Gud! Herre Gud! hvad skal vi dog gøre!" sagde den. Den slog og piskede med sit ærværdige tangskæg, men det kunne næppe nok nå vandet.

"Vi dør! vi dør!" sukkede tolv unge, skønne østers, som hang i skægget. "Vand ... vand ... vand!"

Og pæleormen opgav ånden, og de tolv unge, skønne østers udåndede deres sjæle i det klare solskin, og den gamle pæl var

dybt fortvivlet.

"Det kniber," sagde den gamle østers. "Men det går endnu."

Næste dag steg vandet til sin gamle højde.

"Gud ske lov," sagde pælen, da den igen dukkede under.

"Lad os først se, hvad det bliver til," sagde østersen. "Jeg har sådan underlige fornemmelser."

Og vandet steg og steg, og det begyndte at blæse. Blæsten blev til storm. Videre og videre fo'r den over Limfjorden. Tagstenene blæste af husene i Løgstør. To både kæntrade, og de, der var i dem, druknede ynkeligt. Den gamle pæl skælvede nede på sin bund. Stenene væltede rundt dernede, slog sig mod hinanden og knuste de østers, der sad på dem. Mudder kom der inde fra land i hele bølger og dækkede over dem, der sad på sandet, og kvalte dem ynkeligt.

Da stormen havde raset i tre dage, var den færdig. Da sad der seks østers på pælen neden for den gamle. Pælen selv var knækket lige oven for det sted, hvor østersen sad, og dens øverste halvdel flød, Gud ved hvor.

"Der kan du selv se," sagde østersen. "Seks er alt, hvad der blev tilbage af min umådelige børneflokk."

Den gamle pæl lo på en underlig fjottet, ærbødig måde. Det var ikke, fordi der var noget at le af, men den var ikke længere rigtig klar i hovedet. Om det var skoven, den havde set, og de gamle erindringer, der dukkede op i den, eller den ynkelige død, der havde ramt så mange af dens logerende, eller det var, fordi den selv var knækket i stormen ... nok er det, den havde mistet sin forstand og vrøvlede dygtigt, hver gang den ville give sit besyv med i laget.

Det morede nu de unge østers umådeligt.

Når de talte sammen om deres fornemhed og al den stads, der skulle gøres af dem, når de blev spist – Og andet talte de ikke om – snakkede pælen med, aldeles som om den også skulle spises og skylles ned med champagne. – Så lo østerserne, så de næsten ikke kunne holde op igen. Og efterhånden, som der gik et år og to og tre, blev pælen stadig morsommere.

Den rådnete mer og mer, og der gik hvert øjeblik store stykker af den, så den til sidst gjorde en ganske latterlig figur.

"Du ligner et S," sagde en af de unge østers.

"Det siger sjampanje," sagde pælen fornøjet. For den var så simpel, at den aldrig havde lært at stave.

Da så de unge østers lo, så de var ved at falde af, tyssede den gamle østers på dem.

"Sådan noget ser man så tit," sagde den. "Det hænder ofte gamle tjenestefolk i fornemme huse. De har levet sig sådan ind i herskabets tankegang, at de tror, de selv hører med til familien. Det er komisk. Men der er også noget kønt og rørende i det."

Så var det en dag i oktober, fiskeren kom vandrende på havbunden med dykkerklokken på hovedet.

"Sikke syv pæne østers," sagde han.

"Nu kommer det store øjeblik," sagde den gamle østers.

Han tog sin kniv frem og ville skrabe den løs. Men da han rørte ved den første, knækkede pælen. Så kastede han den i sin kurv med alle østerserne på.

Da de kom i land, blev østerserne taget af, pakket i fustager og sendt til København. Den gamle pæl blev smidt på møddingen i Løgstør.

Dér lå den i solen og rådnete op i en fart, alt mens den gnistrede af fornøjelse og mumlede for sig selv:

"Lys ... blomster på bordet ... læg mig på is ... champagne ...
fest ..."

Lille Hvide

Komedie i fire akter

Skrevet til Studentersamfundets søndagsskole

Personerne

Musefar

Musemor

Søster, deres barn

Bror, deres barn

Lille Hvide, deres barn

Lille Grå, en ung forældreløs mus

Stærefruen

Uglekonen

Storken

Ræven

Pindsvinet

Egetræet

Nattergalens stemme

Det er ude i skoven, lige i randen af skovengen. Der er græs i store tuer. Der er gule engblommer, som ligner roser, men ikke lugter, og der er forglemmigejer, som ligner sig selv, men heller ikke lugter. Bag ude er der grøfter med frøer i, som siger ko-ax. Længst bag ude hører engen op, og dér ser man skoven.

Forrest til venstre står der et stort egetræ, sådan et gammelt, tykt, knudret et, I ved, som har stået der i tusinde år og set mange ting og ikke

mere bliver forundret over noget.

Ovre på den anden side er der en halvrådden stub af en bøg, som er fældet en gang for mange år siden.

Så er der ikke mere, som man kan se.

Men rundt om til alle sider er der den store skov, hvor træerne suser og blomsterne dufter og dyrene kryber og springer og flyver og summer og synger og skriger, så det slet ikke er til at hitte ud af.

Første akt

Det er aften. Solen er lige gået ned, men det er lyst endnu, for det er jo sommer.

På bøgestubben sidder stærefruen.

Hun pudser sine fjer og hakker en gang imellem i trøsken efter larver. Men det er mere sådan afvane. For hun er mæt, og hendes unger er allerede store og fløjet af reden.

Så kommer musefamilien løbende frem bag egetræet.

Først kommer musemor, så de tre musebørn ved siden af hinanden med Lille Hvide i midten, og sidst musefar.

De kommer trippende i stor fart, men stopper med et sæt, da de ser stærefruen.

Musemor

Kom bare, børn. Det er stærefruen. Hun gør os ingen fortræd.

Musefar

Nej, for hun kan ikke gabe over os. Ellers åd hun os
øjeblikkelig. Hun er ikke et hår bedre end de andre.

Lille Hvide

Se ... se stærefruen ...

*(Stærefruen har slet ikke set musefamilien. Hun har siddet med hovedet
bag over, og nu synger hun.)*

Stærefruen

Dagen er til ende,
lyt til mine toner,
sødt jeg synger dagens pris
i skovens grønne kroner.
Godt mig dagen huer,
går den end med slid og slæb.
For et lille ærligt næb
har livet altid fluer.

Lille Hvide

Nej, hvor det er yndigt.

(Hun tager Søster og Bror i poten og danser rundt med dem.)

Musefar

Bare det ikke var løgn alt sammen.

Musemor

Lad nu være at gøre børnene kede af det. De får det såmænd tidsnok at vide ... God aften, fru Stær ... God aften. Sikke mageløst De sang. De tager det vel ikke ilde op, at en simpel kone hørte på Dem?

Stærefruen

Nå, er det Dem, lille madam Mus. Hvordan går det?

Musemor

Jo, jeg takker. Det går, som det kan, og ikke som det skal. Det er jo ikke for en anden stakkel som for de fornemme fugle ... de flyver, hvor de vil, og synger, som de vil. De ligger på æg, mens gemalen varter dem op ... med forlov at spørge, de unge stære er vel fløjet?

Stærefruen

Det er de. Ellers sad jeg nok ikke her og drev. Jeg har såmænd måttet slide for mine børn lige som De. De kan tro, jeg har også haft mine sorger.

Musefar

Deres sorger er vist morsommere end vores fornøjelser.

Musemor

Skam dig, så du taler til fru.

Stærefruen

Deres mand er nok i dårligt humør i dag. – Sikken en pæn lille hvid datter, De har.

Musemor

Ak ja, det er min yngste ... kom hen og vift pænt med ørerne for damen, Lille Hvide ... ja, det var jo en gruelig ulykke, at hun skulle gå hen og blive hvid.

Stærefruen

Hvorfor det, madam Mus. Jeg havde en tante, som var hvid. Hende gjorde de alle sammen vældig stads af. Da hun døde, blev hun stoppet ud og stod i skovriderens vindue ... jeg tror såmænd, hun står der endnu.

Musemor

Jøsses ja ... *en stær*. Det tror jeg. Det er jo en hellig fugl, så at sige. Men en stakkels mus er jo jaget af dem alle sammen. Menneskene er efter os, og katten. Ræven æder os, og storken og pindsvinet og uglen og snogen og hugormen ... det er snart lige meget, hvor man vrider sig, så er der nogen, der vil os ondt. Og Vorherre må vide, hvordan det skal gå det lille pus dér. Hun kan jo aldrig gemme sig et sted, uden at de hitter hende, sådan som hun skinner. Jeg kan ikke begribe, at hun ikke allerede er blevet ædt.

Musefar

Skidt med en unge mer eller mindre.

Stærefruen

Skammer De Dem ikke at tale sådan om Deres børn.

*(Lille Hvide begynder at græde, og så græder Bror og Søster med.
Musemor tørrer deres øjne og klapper dem og tysser på dem.)*

Musemor

Ti nu stille, I tossede unger. I ved jo godt, far mener det ikke så slemt. – Fruen må tro, han er ellers en flink mand, og et rent jern har han altid våren til at gnave. Men jeg er jo nu hans fjerde kone for i år.

Stærefruen

Ih, du forbarmende ... fire koner i et år.

Musemor

Ja, anderledes er det ikke hos folk som os. Han kan såmænd godt få et par stykker til inden efteråret. Og et læs unger har han haft med os alle sammen, så det tager jo på humøret. Men han skulle jo huske, hvem han taler til.

Musefar

Jeg siger, hvad jeg vil. Er det ikke fint nok for stærefruen, kan hun flyve sin vej.

Stærefruen

De skulle gå hjem og sove, min gode mand. Det er snart nat, og i morgen er De nok i bedre humør.

Musefar

Ja, fruén kan putte hovedet under vingen og sove, så længe hun vil. En fattig mus må nok nytte natten til at skaffe sig føden.

Musemor

Det må vi rigtignok. Det har vores far skam ret i ... Kom vi frem om dagen, kan fruén tro, vi blev straks ædt. I mørke kan man sommetider snige sig til at hugge lidt bog og olden i sig.

Lille Hvide

Mor, jeg er så sulten, så sulten.

Søster og Bror

Vi er så sultne, så sultne.

Musemor

Herre Gud, I stakkels børn, er I det. Ja, så kom så da, lad os gå. Vi har også holdt stærefruén for længe op med vores snak. Vift nu pænt med ørene, så man kan se, I er artige børn, om også I er kommet af fattigfolk. Farvel, frue. Og mange tak.

Musefar

Gud ved, hvad det er, hun siger tak til.

Stærefruén

Ja, De kan rigtignok være glad, sådan en pæn og dannet kone De har. Men hvad er nu det –

(Stærefruen bøjer hovedet og lytter. Musefamilien er allerede begyndt at trippe ud, men stopper med et sæt og ser op på stærefruen.)

Musemor

Hvad er det, fru Stær?

Stærefruen

Vent lidt? Jeg tror, De skal passe på, madam Mus ... frøerne ovre i grøften holdt pludselig op med at kvække ... storken er vist i farvandet ...

Hele musefamilien

Storken!

*(**Alle musene** løber mellem hinanden i den største rædsel og forvirring og ved ikke, hvad vej de skal. **Stærefruen** hopper uroligt på stubben.)*

Musefar

Ind med jer bag egetræet ... løb ikke sådan i klump ... hver for sig ...

Musemor

Å jøsses, jøsses da ...

Lille Hvide

Jeg er så bange, så bange.

Musefar

Ind med jer, siger jeg jer ... Nu løber jeg denne vej for at lede ham på vildspor.

(**Musemor** og **de tre børn** løber skrigende ind bag egetræet. **Musefar** løber den anden vej. **Storken** står pludselig foran egetræet. Ligesom **musefar** slipper ud, er **storken** efter ham med et stort hop og sluger ham. Man hører ham skrig. **Stæren** skriger også.

Straks efter kommer **storken** spadserende ind igen. Han er endnu ikke færdig med at synke **musefar**. Han bukker for **stærefruen** og spankulerer rundt.)

Storken

Lækker lille mus. ... God aften, fru Stær. Håber De befinder Dem vel? De så ikke tilfældig, hvor de andre mus blev af?

Stærefruen

At Deres Højvelbårenhed kunne nænne at æde den stakkels mus. Ved De, at han har kone og tre uforsørgede børn?

Storken

Ja, det var netop dem, jeg spurgte efter.

Stærefruen

Jeg forsikrer Dem for, at mit hjerte stod stille af angst.

Storken

Å, Deres søde, lille hjerte. Men De er også for nervøs, lille frue. De må vide, at musene er skabt, for at storken kan æde dem ... omtrent som fluerne og larverne er skabt for stæren.

Stærefruen

Det kan såmænd gerne være, Deres Højvelbårenhed har ret. Der var nu heller ikke noget videre ved ham sådan. Vil De tænke Dem ... det er hans fjerde kone alene for i år. Hun har selv fortalt mig det.

Storken

Der kan De selv se. Det er gruelige forhold, der hersker i de lavere klasser.

Stærefruen

De har sagtens ikke bedre forstand. Tænk, hvor de stakkels børn går for lud og koldt vand. Hele natten føjter de rundt, mens alle anstændige fugleunger ligger i deres reder.

Storken

Meget muligt. Men de kunne da tage eksempel af os. Se nu til eksempel min gemalinde og jeg. Vi giftede os ... lad mig se ... det var i maj tre år siden. Og vores ægteskab varer hele livet ... He-le li-vet. Med mindre hun dør. For så tager jeg mig naturligvis straks en anden kone. Jeg antager, det er lige så hos Dem?

Stærefruen *(forlegen)*

Nej – ja ... det vil sige, det varer da i alt fald hele sommeren. Næste forår får jeg mig nok en ny mand. Men vi kan da heller ikke sammenligne os med Deres Højvelbårenhed. Storken er jo den fornemste fugl i landet.

Storken (*står på ét ben*)

Å ... De smigrer mig ...

Stærefruen

Jeg siger såmænd ikke andet end den rene sandhed.
Menneskene ærer da Deres Højvelbårenhed som ingen
anden. Det er jo Dem, der bringer de små børn.

Storken (*forlegen*)

Nå-e ... nej ... ikke sådan direkte. Nej, det gør jeg egentlig
ikke. Men jeg har ikke noget imod, at man siger det. Det
giver jo altid anseelse, forstår De.

Stærefruen

Ja. Og så falder det mig ind, om det ikke er for Deres skyld, at
musene gifter sig så uanstændigt mange gange og får så
gruelig mange børn ... jeg mener, for at der altid kan være
mus til Deres Højvelbårenhed.

Storken

Meget muligt. (*Den spankulerer uroligt omkring.*) De må ikke tale så
meget om mus, fru Stær. Jeg kan ikke tåle det i min mave. –
Så De virkelig ikke, hvor de andre blev af?

Stærefruen (*forskrækket*)

Men hvordan er det dog, Deres Højvelbårenhed ser på mig?

Storken *(går nærmere til hende)*

Lille, søde fru Stær ... har De børn ... en lille rede her i nærheden ...

Stærefruen

Ih, du forbarmende!

(Stærefruen flyver hastigt ud. Storken spankulerer rundt. Frøerne begynder at kvække.)

Storken

Ah ... en lille frø eller to til dessert.

(Den går.)

Og tæppet falder.

Anden akt

Det er morgen, ganske tidligt.

Solen er lige stået op, og engen er våd endnu af dug. Frøerne siger ingen ting. Men der er mange på færde i skoven. De, der har sovet, går til deres arbejde. De, der har arbejdet, er på vejen hjem for at sove.

Stærefruen står igen på bøgestubben, slår med vingerne og synger sin morgensang. Mens hun synger, kommer **musemor** med **Søster** og **Bror** og **Lille Hvide** trippende frem bag egetræet. **Lille Hvide** løber straks hen til stærefruen og lytter til hendes sang.

Stærefruen

Sol i vest, sol i øst,
efter sommer kommer høst.
Efter vintren har vi våren,
dertil er vi født og båret –
Sommer, vinter, høst og vår –
Sådan går det runde år.

Sol i øst, sol i vest,
regn i dag – i morgen blæst.
Danmark dejligst, vang og vænge,
op og ned er livets gænge;
hver mand ta'er, hvad hver mand får –
Sådan går det runde år.

Lille Hvide

Mor, mor, hvor er det dog yndigt.

Musemor

Du er en løjerlig tøs, for du tager dig af al ting, der ikke
kommer dig ved. Men det er såmænd rart, der er nogen, som
kan være glad.

Stærefruen

Herre Gud, Lille Hvide ... er det dig, dit lille pus?

Musemor

Vift pænt med ørerne, Lille Hvide. – God morgen, frue.

Stærefruen

God morgen, madam Mus. Hvordan har De haft det siden sidst?

Musemor

Ja, hvordan tror fru, man har det, når man sidder enke med tre små?

Stærefruen

Det må såmænd ikke være så nemt. De kan ellers tro, jeg holdt et ordentligt foredrag for storken, da han havde ædt Deres mand.

Musemor

Nej, gjorde De virkelig? Det var da så meget pænt af fru. Men ellers gjorde Hans Højvelbårenhed jo ikke andet, end hvad han er født og opdragen til. Der er ikke noget at sige til det, selv om det kan være lige hårdt nok for den, det rammer.

Stærefruen

Det gjorde mig gruelig ondt at se på. Og jeg tror nok, De skal tage Dem lidt i agt for storken, nu han har fået smag på familien. Han sagde, Deres mand var så lækker.

Musemor

Ja, det ved den søde Gud, han var. Der sagde Hans Højvelbårenhed ingen løgn. En god mand var han i alle måder, om også han blev lidt kort for hovedet på det sidste.

Og et farligt jern var han til at gnave. Nu, jeg ikke har ham mere, skønner jeg først rigtig på ham.

Stærefruen

De skulle gifte Dem igen, madam Mus.

Musemor (*undselig, fornøjet*)

Synes fruene virkelig? Ja, ske kunne det jo. Når nu jeg bliver af med børnene.

Stærefruen

Nu er de da snart store nok, til at de kan sørge for sig selv.

Musemor

Det ved Gud, de er. Men de hænger jo ved, det længste de kan. Og så lakker det jo også mod vinteren, må fruene huske.

Stærefruen

De kan tro, jeg husker det. Mine børn øver sig hver dag i flyvning.

Musemor

Jøsses, ja, fruene kan sagtens, som sådan har råd til at rejse fra det hele. En anden én må pænt blive siddende i det. Med forlov at spørge ... er der nu så meget bedre i de varme lande end som her?

Stærefruen

Såmænd er der ikke nej, madam Mus. Kunne jeg få føden, blev jeg allerhelst heroppe. Men om vinteren er her jo hverken fluer eller larver.

Musemor

Nej, om vinteren er det skralt. Derfor gælder det for fattigfolk at lægge en smule til side. Men fruén må aldrig tro, jeg kan lære børnene det.

Stærefruen

Ikke?

Musemor

Alt, hvad jeg præker, nytter ingen ting. De æder og æder og bryder sig aldrig om den dag i morgen. De små skidt har jo aldrig prøvet det, så de ved jo ikke, hvad de går ind til.

Stærefruen

Vil Lille Hvide ikke gøre, hvad hendes mor siger?

Musemor

Vift med ørerne, mit barn, når fruén taler til dig. Nej, Lille Hvide er den værste af dem alle sammen. Lige for lidt siden åd hun en dejlig hasselnød, som jeg ville slæbe hjem til vores spisekammer.

Lille Hvide

Den smagte så yndigt, mor.

Stærefruen

Å, herregud.

Musemor

Ja, sådan taler hun. Gud må vide, hvor hun får de ord fra.
Hun har det da hverken fra min salig mand eller mig. Hun er
så romantisk. Det er sagtens, fordi hun er hvid.

Stærefruen

Det er, fordi hun er så ung. Da jeg var ung, troede jeg, livet
var bare sang og solskin.

Musemor

Fruen synger såmænd rigtig pænt endnu.

Lille Hvide

Bare fruén ville synge en lille vise.

Stærefruen

Å, det fortryllende barn.

Søster og Bror

Se ... mor ... se dér.

*(De peger på pindsvinet, som imens er kommet ind og står og ser på
dem.)*

Stærefruen

Pindsvinet!

Musemor

Jøsses ... jøsses ... spring, børn ...

(Hun løber med Lille Hvide om bag egetræet. Søster og Bror løber den anden vej. Søster slipper ud, men pindsvinet tager Bror og æder ham. De skriger alle sammen rundt omkring, stærefruen allerhøjest. Pindsvinet går langsomt frem mod bøgestubben.)

Pindsvinet

Smask.

Stærefruen

Jeg får ondt.

Pindsvinet

Vær så god. Genér Dem ikke.

Stærefruen

Gud ske lov, jeg snart skal rejse. Her er jo ikke andet end røvere og mordere i denne skov.

Pindsvinet

Nu har jeg mine bukser fulde. Som om De selv bestilte andet end æde fluer og larver fra morgen til aften.

Stærefruen

Det er noget ganske andet.

Pindsvinet

Tja-e. En mus er en mus, og en larve er en larve. Jeg æder mus – det gør De ikke. De æder larver – det gør jeg også.

Stærefruen

De spiser vist, hvad det skal være.

Pindsvinet

Akkurat. Har De et nedfaldent æble? en lille, lækker snegl? et jordbær? en skrubtudse? en oldenborre? en stæreunge? Kom bare med det. Der er plads i min mave til det alt sammen.

Stærefruen

De er væmmelig.

Pindsvinet

Jeg er ærlig. Jeg siger det, som det er. Og jeg sidder ikke på en pind og synger om aftenrøde.

Stærefruen

Og så skulle De bare vide, hvem det er, De har ædt.

Pindsvinet

Det var en lille, mager mus. Men jeg har ikke fået det mindste hele natten, så den gjorde godt.

Stærefruen

Det var en enkes eneste søn. Storken åd hendes mand i aftes. Nu har hun kun to små søde piger tilbage.

Pindsvinet

Det skal være mig en svir at æde dem alle tre. Så er hendes sorg slukket. Hvad vej løb de?

Stærefruen

Og så er hun sådan en udmærket mor. Hun gik netop og lærte børnene at være sparsommelige og gemme mad til vinteren.

Pindsvinet

Det var umådelig dumt af hende. Den, der gemmer til natten, gemmer til katten.

Stærefruen

Så-e? Må jeg spørge, hvad De foretager Dem om vinteren? De rejser måske? De ser ud, som om De var fiks til at flyve. Forresten husker jeg ikke, at jeg har truffet Dem i de varme lande.

Pindsvinet

Om vinteren sover jeg.

Stærefruen

Det kan De da ikke blive fed af.

Pindsvinet

Nej. Jeg bliver mager af det. Om sommeren bliver jeg fed. Jeg trisser rundt og æder, forstår De ... æder, æder, æder ... alt, hvad jeg kan få fat i ... propper mig, så jeg er ved at revne.

Lige før jeg revner, kryber jeg i mit hi og lægger mig til at sove.

Stærefruen

Hvor det er væmmeligt.

Pindsvinet

Skabekrukke. – Der ligger jeg så og tærer på mit fedt og griner i drømme af jer andre, som flyver, til I dejser af træthed, eller lusker rundt og sulter. – Hvad er der i vejen med Dem ... De ser så løjerlig ud.

(Stærefruen stirrer rædselsslagen over mod den anden side. Der står ræven.)

Stærefruen

Ræven!

(Hun flyver med et højt skrig op i egetræet.

Ræven ser slet ikke pindsvinet, men løber hen under egetræet og kigger op i det.)

Ræven

Men kæreste, lille fru Stær ... det var da ikke mig, som forskrækkede Dem sådan ... Hvor blev De af? ... De tror da vel ikke alt det onde, folk siger om mig? Jeg forsikrer Dem for, jeg er den skikkeligste fyr i hele skoven ... Bare De ville komme ned og synge lidt for mig. Jeg elsker musik.

(Stæren svarer ikke. Den er borte. Ræven står lidt og kigger. Så vender den sig om og ser pindsvinet. De viger begge to lidt tilbage.)

Pindsvinet

Øf.

Ræven

Uf.

(Ræven går rundt om pindsvinet, der drejer sig, så den hele tiden har ansigtet imod den, og rejser sine pigge.)

Pindsvinet

Der vankede nok ingen stæresteg den gang.

Ræven

Jeg tænker, der vanker pindsvineskinke.

Pindsvinet

Såmænd tænker du ikke nej. Du kender mine pigge for godt.

(De står lidt og ser på hinanden.)

Ræven

Sjover.

Pindsvinet

Tyveknægt.

Ræven

Nå ja, vi bliver jo ikke mætte af at stå her og skælde hinanden ud. – Har du fået noget?

Pindsvinet

En lille lumpen mus lige nu.

Ræven

Det er såmænd mer, end jeg har fået. Bonden har lukket sine gæs inde. – Og ikke så meget som en skaldet fugleunge har jeg set. Vi er for mange om det.

Pindsvinet

Det er vi.

Ræven *(pludselig venlig)*

Skal vi ikke hellere holde fred og dele det med hinanden. Kom, lad os følges ad. Jeg ved et stille sted, hvor vi kan snakke i ro sammen. *(Pindsvinet begynder at gå baglæns ud.)* Hvorfor er du bange for mig? Jeg er en ærlig fyr.

Pindsvinet

Du tror nok, jeg er godt dum, du røde ræv.

(Pindsvinet bliver ved at gå baglæns. Ræven springer løs på den, men stikker sig på dens pigge.)

Ræven

Av.

Pindsvinet

Prosit.

Ræven

Bølle.

Pindsvinet

Bandit.

(Så går pindsvinet.

Ræven står lidt og betænker sig. Så går den rundt og snuser alle vegne.

*Pludselig kommer **Søster** løbende tværs over engen.)*

Søster

Mor! Mor!

(Ræven snapper den i et spring.)

Tæppet falder.

Tredje akt

Nu er det nat.

Men det er lys nat, som det er om sommeren. Og på engen skinner månen, så man kan se alt, hvad der foregår.

Straks foregår der nu ingen ting, for der er ikke andre end det gamle egetræ, som jo er der altid.

*Men så kommer **musemor** og **Lille Hvide**.*

De kommer frem bag det gamle egetræ, som de plejer. Og de kommer ganske langsomt, for **musemor** er træt og ked af det, og **Lille Hvide** er højtidelig.

Ovre ved bøgestubben står de stille.

Musemor

Å jøsses ja ... å jøsses ja.

Lille Hvide

Stakkels lille mor.

Musemor

Ja, det må du rigtignok nok sige. En anden én måtte snart ønske, hun lå i maven på den røver, hvor hun ender alligevel.

Nattergalens stemme *(ovre fra skoven)*

Tra la la ... la la ... la la la ...

Lille Hvide

Hør, mor ... nu synger stæren.

Musemor

Nej, mit lam. Det er nattergalen. Stæren sover på denne tid, ved du nok. Men nattergalen kan ikke sove, når vejret er så smukt. Så synger den om sin lykke. Den har sagtens ikke oplevet så meget sørgeligt som en anden én.

Nattergalens stemme

Tra la la ... la la ... la la la ...

Lille Hvide

Hys ... lad os høre på den.

Musemor

Gerne for mig. Men så må vi krybe ind under bøgestubben.
Ellers kunne nemt en af røverne komme over os.

(De stiller sig i skyggen af bøgestubben.)

Nattergalens stemme

Tra la la ... la la ... la la la ...

Lille Hvide

Mor, mor ... hvor er det dejligt!

Nattergalens stemme

Sol gik under lide,
og hvem kan solen finde?

Den lyse nat er inde,
o ja, o ja, o ja!

Den lukker hvert et øje,
den kvæger hvert et sind
og nynner fagre drømme
i alle hjerter ind.

Natten breder ud sin kappe så grå,
den beder jer alle at sove derpå ...

Tra la la ... la la ... la la la ...

Tra la la ... la la ... la la la ...

Og sover I alle, jeg synger så fro,
min lykke mig under slet ingen tid ro.

Tra la la ... la la ... la la la ...

... ...

Tra la la ... la la ... la la la ...

Lille Hvide

Å, mor, mor.

Musemor

Ja, det er kønt, mit barn. Det ved den søde Gud, det er; men
hvad kan det nytte?

Lille Hvide

Jeg ville så gerne synge.

Musemor

Jo, det ville være nydeligt, om en mus sang.

Lille Hvide

Bare en ganske lille smule. Tror du ikke, jeg kunne lære det?

Musemor

Som du snakker, tøs.

Lille Hvide

Havde du aldrig lyst til at synge, da du var ung?

Musemor

Den gang, jeg var forlibt i din far, peb jeg vel nok en bitte.

Lille Hvide (*glad*)

Så gør jeg det også nok, når jeg bliver forelsket, ikke?

Musemor

Det gør du vel. Det er aldrig til at begribe, hvad man hiter på i den tilstand.

Lille Hvide

Fortæl mig, hvordan du blev gift med far.

Musemor (*spidser ører*)

Hys.

Lille Hvide

Hvad er det, mor?

Musemor *(hvisker)*

Tryk dig tæt ind til mig ... der er en røver i engen ... hys ... nu er vi stille som mus.

(De trykker sig tæt sammen ind under bøgestubben.

Ræven kommer luskende. Den går rundt og snuser og kommer lige forbi bøgestubben, men opdager ikke musene. Så står den stille midt på pladsen og snuser op i luften. Og så går den hen og sætter sig på halen og kigger op i det gamle egetræ.)

Ræven

Sig mig, hvor der er en mus, du gamle, gnavne egetræ ... Eller kan du være rar og ryste en fugleunge ned til mig ... eller bare et par oldenborrer? Jeg er så sulten, så sulten, så sulten.

Egetræet

Visse ... vasse ... vås, vås ...

Ræven

Uf, dit dumme træ.

(Så går ræven ud.)

Lille Hvide *(lister sig lidt frem og siger sagte:)*

Mor ... hørte du egetræet ...

Musemor *(hvisker forskrækket)*

Er du tosset, barn ... skynd dig her ind til mig ...

*(**Lille Hvide** løber igen ind under bøgestubben. **Pindsvinet** kommer luntende ind. Den går rundt, akkurat ligesom ræven, men ser heller ikke musene. Så stiller den sig under egetræet.)*

Pindsvinet

Nå, gamle knark ... kan der falde lidt af til et fastende pindsvin? ... Du siger ingen ting? ... Kan du tage og hive et lille agern?

Egetræet

Visse ... vasse ... vås, vås ...

Pindsvinet

Øf.

*(**Pindsvinet** lunter afsted. **Musemor** og **Lille Hvide** venter lidt og lytter, om alt er roligt. Så tripper de forsigtigt frem.)*

Musemor

Var du bange, dit lille skidt?

Lille Hvide

Mor, hørte du egetræet?

Musemor

Du er da det underligste musebarn, jeg har set. Her er du lige ved at blive ædt med samt din mor og det hele. Og så tænker

du bare på, hvad det gamle træ står og vrøvler. Ved du af, det var ræven, der var her ... han, som åd din bror? ... Og pindsvinet, som åd din søster?

Lille Hvide

Du må ikke være vred på mig, lille mor. Jeg var så forfærdelig bedrøvet, den gang de døde. Men sommetider glemmer jeg helt. Og så sang jo nattergalen så dejligt. Og det var så morsomt, da det gamle egetræ snakkede til ræven og pindsvinet. Det gav dem rigtignok tørt på. – Ikke, mor?

Musemor

Ja, den ungdom, den ungdom.

Lille Hvide

Jeg er jo heller ikke ædt endnu. Og jeg tror slet ikke, jeg bliver det. Og så har jeg jo dig, min lille, søde mor.

Musemor

Ja, Gud ved, hvor længe du beholder mig. Jeg har haft sådan underlige fornemmelser hele natten. Ligesom jeg blev slugt. – Du kan da heller ikke rende altid i skørterne på mig. Bare jeg havde dig vel gift.

Lille Hvide

Ja, bare jeg snart skulle giftes. Tror du, der er nogen, der vil have mig?

Musemor

Såmænd er der så. Mandfolk er der nok af, mit lam. Og inden man ved et ord af det, sidder man der med en redefuld unger.

Nattergalens stemme

Tra la la ... la la ... la la la ...

Lille Hvide

Å ... nu synger nattergalen igen. Nu lægger jeg mig her og hører på den.

(Lille Hvide lægger sig helt ind i skyggen af bøgestubben. Musemor tuller rundt og snakker med sig selv.

(Så kommer uglekonen flyvende og sætter sig på bøgestubben. Hun ser ikke Lille Hvide, men stirrer med sine gule øjne på musemor, som er helt forfjamsket og ikke ved, hvad vej hun skal løbe.)

Musemor

Jøsses ... jøsses ... nu er det ude med mig.

(Hun løber ud bag egetræet, men uglekonen er over hende og sluger hende. Musemor skriger, uglekonen skriger. Lille Hvide ryster af angst, trykker sig helt ind under bøgestubben og lukker øjnene.

Uglekonen kommer ind igen. Hun sætter sig på stubben, men ser ikke Lille Hvide.)

Uglekonen *(synger)*

Jeg er en gammel uglemor,
kan aldrig hvile, førend
jeg skaffet har fornødent fo'er
til mine fire børn.
De takker ej engang for mad,
"Skaf mer ... skaf mer, din gamle rad!"
de vræler – de vræler
uhu hu ... uhuhu–uhuhu–uhuhu–huhu.

Min rede er i tårnets top,
hvor kirkeklokken kimer.
Der bringer jeg dem maden op
i nattens mørke timer.
Og mus og orme, larver små,
småfuglebørn de æder rå ...
De æder ... de æder ...
Uhu – hu ...

Og jager jeg ved dagens skær,
da ve mig arme ugle!
Da har jeg over mig en hær
af alle himlens fugle.
De prikker mig, de rakker mig,
de stikker mig, de hakker mig ...
de jager – og plager ...
Uhu – hu ...

*(Så flyver **uglemor** sin vej.)*

*(Et øjeblik er der ganske stille. Så kommer **Lille Hvide** frem og siger hulkende:)*

Lille Hvide

Nu er Lille Hvide ganske alene i verden.

Egetræet

Visse ... vasse ... vås, vås ...

Tæppet falder.

Fjerde akt

Nu er det aften, akkurat sådan som det var i første akt, da hele komedien begyndte.

Egetræet står der naturligvis og bøgestubben også, og man kan høre frøerne sige ko-ax.

*Ligesom tæppet går op, kommer **Lille Hvide** gående.*

Hun kigger op i egetræet, men det siger ingen ting. Så kommer hun i tanker om stærefruen, som plejer at sidde på bøgestubben, og ser derhen, men der er ingen.

*Og så sætter hun sig ned og ser forfærdelig ensom og ulykkelig ud. Da hun har siddet lidt, kommer **stærefruen** og sætter sig på bøgestubben. Hun ser slet ikke **Lille Hvide**, men hakker efter larver i trøsken, så splinterne flyver til alle sider.*

Lille Hvide

Fru Stær! Fru Stær!

Stærefruen *(ser op, men giver sig straks til at hakke igen)*

Nå ... er det dig, Lille Hvide. Hvordan har din mor det?

Lille Hvide

Uglen har ædt hende.

Stærefruen

Herre Gud, har hun det. Det gør mig da ondt at høre. Hun var sådan en pæn kone.

*(Hun bliver ved at hakke og siger ikke mer, og **Lille Hvide** tier også lidt stille.)*

Lille Hvide

De har så travlt i dag, fru Stær.

Stærefruen

Jeg leder efter orme. Jeg er så forfærdelig sulten.

Lille Hvide

Vil De ikke synge lidt for mig?

Stærefruen

Synge? Det er der rigtignok ikke mere tid til. Jeg er begyndt at lægge æg igen, skal jeg sige dig. Jeg har allerede tre hjemme i reden, jeg tror bestemt, der kommer to til. Jeg er så forfærdelig sulten. Du kan ikke begribe, hvor man bliver sulten af at lægge æg.

Lille Hvide

Jeg keder mig så grueligt.

Stærefruen

Du skulle gifte dig, Lille Hvide. Så får man noget at bestille, kan du tro. Men nu må jeg skynde mig hjem. Nu kommer æggene.

Lille Hvide *(græder ynkeligt)*

Jamen jeg har jo ingen at gifte mig med.

*(Hun sætter sig under bøgestubben og tørrer sine øjne. Så kommer **Lille Grå** trippende frem bag det gamle egetræ.*

*Han stopper med et sæt, da han ser **Lille Hvide**, og hun ser også straks ham. De ser lidt på hinanden og vifter voldsomt med ørerne.)*

Lille Grå

Nej, hvor er hun dejlig.

Lille Hvide

Å, hvor er han sød.

*(**Lille Grå** tripper langsomt og forsigtigt nærmere.)*

Lille Grå

Hvem er du ...

Lille Hvide

Jeg hedder Lille Hvide.

Lille Grå

Og jeg hedder Lille Grå.

(Lille Hvide tripper også lidt frem. Så tripper hun en gang helt rundt, og så står hun stille foran Lille Grå.)

Lille Hvide

Jeg er en lille musejomfru, ensom og ung,
ikke en sjæl jeg kender.

Min barndom var forfærdelig, min alderdom blir tung,
døde er alle mine frænder:

Storken tog far

og uglen mor –

ræven tog søster

og pindsvinet bror

ja, må jeg ikke græde, græde, græde,

græde, græde,

Uhu ... hu!

(Lille Grå står et øjeblik stille, da hun har sunget. Så tripper han en gang rundt, ligesom hun gjorde, og står så stille foran hende.)

Lille Grå

Jeg er en lille musemand, så fattig og grå,
– Gud ved, hvordan jeg ender!
har ikke det, jeg lægge kan mit musehoved på,
borte er alle mine venner:
Ræven tog far
og pindsvinet mor,
uglen tog søster
og storken bror –
Ja, må jeg ikke græde, græde, græde,
græde, græde,
uhu – uhu!

*(Nu sidder de lidt tavse ved siden af hinanden. Somme tider ser de på hinanden, og somme tider ser de den anden vej, men alle tider vifter de med ørerne; en gang tripper **Lille Hvide** lidt væk, men så tripper **Lille Grå** straks efter hende og vifter endnu stærkere med ørerne.)*

Lille Grå

Hvad tænker du på?

Lille Hvide

Jeg tænker på, at nu skal vi snart giftes.

Lille Grå

Nej, hvor hun er dejlig.

Lille Hvide

Ja, for jeg skal sige dig ... straks da jeg begyndte at synge ... så vidste jeg, at jeg var forelsket ... det fortalte mor mig, lige

inden hun døde, og så begyndte du jo også at synge ... og så er du jo også forelsket. Og når vi nu begge to er forelskede, og der ikke er andre end vi to ... så må vi da være forelskede i hinanden? ikke også?

Lille Grå

Nej, hvor er hun dog henrivende.

Lille Hvide

Og når man er forelsket ... så gifter man sig. Det gjorde far og mor.

Lille Grå

Og så vil du være min lille kone?

Lille Hvide

Ja, det kan du rigtignok tro, jeg vil.

Lille Grå

Å, hvor vi skal blive lykkelige. Aller først skal vi finde os et rigtigt lunt hul. Så skal vi spise agern sammen og olden og nødder. Og vi skal løbe sammen, når ræven kommer efter os, og storken og alle de væmmelige røvere og mordere.

Det gamle egetræ

Visse ... vasse ... vås, vås ...

Lille Grå *(forskrækket)*

Hvad var det!

Lille Hvide

Å, det var bare det gamle egetræ. Det er sådan et morsomt gammelt vrøvl. Det siger somme tider sådan noget underligt noget, som ingen kan forstå.

Det gamle egetræ

Nå, så jeg er et gammelt vrøvl ... og du kan ikke forstå, hvad jeg siger? Nu skal jeg sige dig noget, Lille Hvide, som du kan forstå. Jeg skal sige dig, at du er akkurat lige så stor en røver og morder som både storken og pindsvinet og de andre, som åd din ærede familie.

Lille Hvide *(falder om i armene på Lille Grå.)*

Ih, du alstyrende.

Lille Grå *(klapper hende og kysser hende og bringer hende på benene igen.)*

Fy skam dig, du gamle egetræ! Hvor kan du sige sådan noget til min søde, lille kone.

Lille Hvide

Tak, Lille Grå.

Det gamle egetræ

Og nu skal jeg sige dig, Lille Grå, at du er ikke et hår bedre end hun. En blodig røver og morder er du og ikke andet.

Lille Grå *(falder om i Lille Hvides arme.)*

Å, du forbarmende!

Lille Hvide *(kysser og klapper ham.)*

Du vover ikke at sige sådant noget til den dejligste
musemand i verden.

Egetræet

Visse ... vasse ... vås, vås ... Hvis ellers I kan samle tankerne af
forlibelse, så vil jeg gerne spørge jer, om ikke I æder agern.

Lille Hvide

Jo, det ved Gud, vi gør. Skal det måske kaldes mord?

Lille Grå

Jeg holder nu mere af nødder.

Egetræet

Ja, jeg er tilfreds, enten I siger agern eller bog eller nødder –
uden for så vidt som agernerne er mine egne, naturligvis. For
de er alle sammen børn.

Lille Hvide og Lille Grå

Er de børn?

Egetræet

Det er de. Og hvad mine agern angår, så svarer jeg for, at de
er så nydelige børn som nogen i verden.

Lille Grå

Nu har jeg aldrig hørt mage.

Lille Hvide

Det er noget, det gamle egetræ bilder os ind.

Egetræet

Nå så det er det. Ja, I kan naturligvis ikke tænke jer børn anderledes end som sådan nogen, der render rundt og piber på mad og er uartige på gulvet. Men mine børn er nu af en anden slags. Stille ligger de i jorden, og stille vokser de op ... år efter år og blad for blad og tomme for tomme. Jeg selv har været sådan et lille agern en gang, og nu er jeg det største træ i skoven.

Lille Grå

Uh, hvor den er vigtig.

Lille Hvide

Det er en væmmelig gammel knark.

Egetræet

Så kanske I kan forstå, det er ikke morsomt for mig at se mine børn forsvinde i jeres maver. Og da jeg så hørte jeres vrøvl om røvere og mordere i skoven, så syntes jeg, at I kunne have godt af at få ærlig besked en gang.

Lille Hvide

Jeg bryder mig ikke en smule om det, du siger.

Lille Grå

Det manglede bare, man skulle tage sig af det vrøvl.

Lille Hvide

Det var nydeligt, om man ikke måtte æde agern.

Lille Grå

Man skulle føle sig som en morder, når man åd en nød.

Lille Hvide

Det ved da ethvert barn, at agern og bog og nødder er skabt, for at musene kan få noget at spise.

Lille Grå

Lad være at høre mere på det dumme egetræ.

Egetræet

Ja, I er nogle yndige planter. Men mor jer bare, lille børn. Jeg er gammel nok til at tage verden, som den er. Jeg ryster mine agern og lader det gå, som det kan. Storken har en gang bygget rede i min top, og uglen gemmer sig tit under mit løv om dagen. Ræven har haft sin hule blandt mine rødder, og pindsvinet har såmænd også en gang ligget i hi hos mig. Kan I finde et lille hul, der passer jer, så tag det bare ... Visse ... vasse ... vås, vås.

(Lille Hvide og Lille Grå tripper en gang helt rundt ved siden af hinanden. Så står de stille, ser på hinanden og vifter med ørerne.)

Lille Hvide og Lille Grå

Så skal som museægtefolk vi ud i skoven gå
på fangst ved nattetide,

Lille Grå

Og vi skal have reden fuld af museunger grå –

Lille Hvide

Nej – no'en skal være hvide.

Lille Grå

Ej pindsvinet får dem.

Lille Hvide

Ej uglen slår dem –

Lille Grå

For ræven flyr de –

Begge

Ja, vi er rigtignok glade, glade, glade, glade.

Tra la la.

(Lille Hvide og Lille Grå løber ud.)

Egetræet

Visse ... vasse ... vås, vås ...

Tæppet falder.

Om "Samlede eventyr 2"

Forfatter: Carl Ewald (1856-1908).

Denne udgave efter: Carl Ewald: *Æventyr*. 6.-10. Samling.
Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag,
København/Kristiania 1909-1911.

Redigeret af: Kim N. Jensen.

ISBN 978-87-7628-291-2

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-537-2 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

